નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

અભિધમ્મપિટકે

કથાવત્થુપાળિ

૧. પુગ્ગલકથા

૧. સુદ્ધસચ્ચિકટ્ઠો

૧. અનુલોમપચ્ચનીકં

૧. [ઇમિના લક્ખણેન સકવાદીપુચ્છા દસ્સિતા] પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ [સચ્ચિકટ્ઠપરમટ્ઠેનાતિ (સ્યા॰ પી॰ ક॰ સી॰)]? આમન્તા. યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે [નો વત રે (સ્યા॰ પી॰)] વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

અનુલોમપઞ્ચકં.

૨. [ઇમિના લક્ખણેન પરવાદીપુચ્છા દસ્સિતા] પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

પટિકમ્મચતુક્કં.

૩. ત્વં ચે પન મઞ્ઞસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’તિ, તેન તવ [ત્વં (સ્યા॰) ટીકા ઓલોકેતબ્બા] તત્થ હેતાય પટિઞ્ઞાય હેવં પટિજાનન્તં [ટીકા ઓલોકેતબ્બા] હેવં નિગ્ગહેતબ્બે. અથ તં નિગ્ગણ્હામ. સુનિગ્ગહિતો ચ [સુનિગ્ગહિતોવ (સ્યા॰)] હોસિ.

હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન , તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ ઇદં તે મિચ્છા.

નિગ્ગહચતુક્કં.

૪. એસે ચે દુન્નિગ્ગહિતે હેવમેવં [હેવમેવ (સ્યા॰)] તત્થ દક્ખ. વત્તબ્બે ખો – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. નો ચ મયં તયા તત્થ હેતાય પટિઞ્ઞાય હેવં પટિજાનન્તા હેવં નિગ્ગહેતબ્બા. અથ મં નિગ્ગણ્હાસિ. દુન્નિગ્ગહિતા ચ [દુન્નિગ્ગહિતાવ (સ્યા॰)] હોમ.

હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો , તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ . યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ ઇદં તે મિચ્છા.

ઉપનયનચતુક્કં.

૫. ન હેવં નિગ્ગહેતબ્બે. તેન હિ યં નિગ્ગણ્હાસિ – ‘‘હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, નો ચ વત્તબ્બે – યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ ઇદં તે મિચ્છા. તેન હિ યે કતે નિગ્ગહે સે નિગ્ગહે દુક્કટે. સુકતે પટિકમ્મે. સુકતા પટિપાદનાતિ.

નિગ્ગમનચતુક્કં.

પઠમો નિગ્ગહો.

૧. સુદ્ધસચ્ચિકટ્ઠો

૨. પચ્ચનીકાનુલોમં

૬. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

પચ્ચનીકપઞ્ચકં.

૭. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

પટિકમ્મચતુક્કં.

૮. ત્વં ચે પન મઞ્ઞસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન’ , નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ, તેન તવ તત્થ હેતાય પટિઞ્ઞાય હેવં પટિજાનન્તં હેવં નિગ્ગહેતબ્બે. અથ તં નિગ્ગણ્હામ. સુનિગ્ગહિતો ચ હોસિ.

હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ ઇદં તે મિચ્છા.

૯. એસે ચે દુન્નિગ્ગહિતે હેવમેવં તત્થ દક્ખ. વત્તબ્બે ખો – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. નો ચ મયં તયા તત્થ હેતાય પટિઞ્ઞાય હેવં પટિજાનન્તા હેવં નિગ્ગહેતબ્બા. અથ મં નિગ્ગણ્હાસિ. દુન્નિગ્ગહિતા ચ હોમ.

હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો

નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ ઇદં તે મિચ્છા.

ઉપનયનચતુક્કં.

૧૦. ન હેવં નિગ્ગહેતબ્બે. તેન હિ યં નિગ્ગણ્હાસિ – ''હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – 'યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'તિ. યં તત્થ વદેસિ – 'વત્તબ્બે ખો – પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, નો ચ વત્તબ્બે – યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'યો સચ્ચિકટ્ઠો પરમત્થો, તતો સો પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ ઇદં તે મિચ્છા. તેન હિ યે કતે નિગ્ગહે સે નિગ્ગહે દુક્કટે. સુકતે પટિકમ્મે. સુકતા પટિપાદનાતિ.

નિગ્ગમનચતુક્કં.

દુતિયો નિગ્ગહો.

૨. (ક) ઓકાસસચ્ચિકટ્ઠો

૧. અનુલોમપચ્ચનીકં

૧૧. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બત્થ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બત્થ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બત્થ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''સબ્બત્થ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બત્થ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા...પે॰....

તતિયો નિગ્ગહો.

૩. (ક) કાલસચ્ચિકટ્ઠો

૧. અનુલોમપચ્ચનીકં

૧૨. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બદા પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બદા પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બદા પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''સબ્બદા પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બદા પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા…પે॰….

ચતુત્થો નિગ્ગહો.

૪. (ક) અવયવસચ્ચિકટ્ઠો

૧. અનુલોમપચ્ચનીકં

૧૩. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બેસુ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બેસુ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બેસુ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''સબ્બેસુ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બેસુ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા…પે॰….

પઞ્ચમો નિગ્ગહો.

૨. (ખ) ઓકાસસચ્ચિકટ્ઠો

૨. પચ્ચનીકાનુલોમં

૧૪. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બત્થ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન , તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બત્થ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'સબ્બત્થ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બત્થ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘સબ્બત્થ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

છટ્ઠો નિગ્ગહો.

૩. (ખ) કાલસચ્ચિકટ્ઠો

૨. પચ્ચનીકાનુલોમં

૧૫. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બદા પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બદા પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘સબ્બદા પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બદા પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘સબ્બદા પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

સત્તમો નિગ્ગહો.

૪. (ખ) અવયવસચ્ચિકટ્ઠો

૨. પચ્ચનીકાનુલોમં

૧૬. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. સબ્બેસુ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બેસુ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘સબ્બેસુ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બેસુ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન’ , નો ચ વત્તબ્બે – ‘સબ્બેસુ પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

અટ્ઠકનિગ્ગહો.

૫. સુદ્ધિકસંસન્દનં

૧૭. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન' , નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૧૮. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ...પે॰... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૧૯. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, ચક્ખાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ઘાનાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... જિવ્હાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... કાયાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... રૂપાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સદ્દાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ગન્ધાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... રસાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ફોટ્ઠબ્બાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... મનાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ધમ્માયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૨૦. ચક્ખુધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... ઘાનધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... જિવ્હાધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... કાયધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... રૂપધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... સદ્દધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... ગન્ધધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... રસધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... ફોટ્ઠબ્બધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...

ચક્ખુવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... સોતવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... ઘાનવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... જિવ્હાવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... કાયવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... મનોધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... મનોવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ... ધમ્મધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૨૧. ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ઘાનિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... જિવ્હિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... કાયિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ ... મનિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... જીવિતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ઇત્થિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... પુરિસિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સુખિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... દુક્ખિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સોમનસ્સિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... દોમનસ્સિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... ઉપેક્ખિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સદ્ધિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... વીરિયિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... સમાધિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... પઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... અનઞ્ઞાતઞ્ઞસ્સામીતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૨૨. [પુ॰ પ॰ માતિકા ૪.૨૪; અ॰ નિ॰ ૪.૯૫-૯૬] પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,'' રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,'' રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''વુત્તં ભગવતા – 'અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૨૩. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ...પે॰... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વુત્તં ભગવતા – ‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

૨૪. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ ચક્ખાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્માયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૨૫. ચક્ખુધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... કાયધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... રૂપધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ફોટ્ઠબ્બધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ચક્ખુવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્મધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૨૬. ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ [અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ (બહૂસુ)] ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૨૭. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વુત્તં ભગવતા – ‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

૬. ઓપમ્મસંસન્દનં

૨૮. રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદનાતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૨૯. રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ...પે॰... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન , અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં,

પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૩૦. વેદના ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ...પે॰... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૧. સઞ્ઞા ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ...પે॰... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૨. સઙ્ખારા ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૩. વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞે સઙ્ખારાતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞે સઙ્ખારા, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞે સઙ્ખારા, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞે સઙ્ખારા, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞે સઙ્ખારા, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા...પે॰....

૩૪. ચક્ખાયતનં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્માયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતાયતનં ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્માયતનં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, ચક્ખાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... મનાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૫. ચક્ખુધાતુ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્મધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતધાતુ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્મધાતુ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, ચક્ખુધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૬. ચક્ખુન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

૩૭. રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, વુત્તં ભગવતા – ‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે

ખો – ‘રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞા વેદના, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

૩૮. રૂપં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૩૯. વેદના ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૦. સઞ્ઞા ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ... વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૧. સઙ્ખારા ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, વિઞ્ઞાણઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૨. વિઞ્ઞાણં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, રૂપઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ... વેદના ચ ઉપલબ્ભતિ... સઞ્ઞા ચ ઉપલબ્ભતિ... સઙ્ખારા ચ ઉપલબ્ભન્તિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૩. ચક્ખાયતનં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્માયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતાયતનં ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્માયતનં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન ચક્ખાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... મનાયતનઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૪. ચક્ખુધાતુ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... ધમ્મધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતધાતુ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... ધમ્મધાતુ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, ચક્ખુધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણધાતુ ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰....

૪૫. ચક્ખુન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, સોતિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન...પે॰... સોતિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ...પે॰... અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,

અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, વુત્તં ભગવતા – 'અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞં અઞ્ઞિન્દ્રિયં, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો, અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયઞ્ચ ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા…પે॰….

ઓપમ્મસંસન્દનં.

૭. ચતુક્કનયસંસન્દનં

૪૬. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. રૂપં પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'રૂપં પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''રૂપં પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'રૂપં પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા…પે॰….

૪૭. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. રૂપસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર રૂપા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલસ્મિં રૂપ''ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન ,' નો ચ વત્તબ્બે – 'પુગ્ગલસ્મિં રૂપ'''ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલસ્મિં રૂપ''ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,' નો ચ વત્તબ્બે – 'પુગ્ગલસ્મિં રૂપ'''ન્તિ મિચ્છા…પે॰….

૪૮. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વેદના પુગ્ગલો…પે॰… વેદનાય પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર વેદનાય પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં વેદના…પે॰….

સઞ્ઞા પુગ્ગલો…પે॰… સઞ્ઞાય પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર સઞ્ઞાય પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં સઞ્ઞા…પે॰….

સઙ્ખારા પુગ્ગલો…પે॰… સઙ્ખારેસુ પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર સઙ્ખારેહિ પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં સઙ્ખારા…પે॰….

વિઞ્ઞાણં પુગ્ગલો…પે॰… વિઞ્ઞાણસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર વિઞ્ઞાણા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’’ન્તિ મિચ્છા…પે॰….

૪૯. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં પુગ્ગલો…પે॰… ચક્ખાયતનસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ચક્ખાયતના પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખાયતનં…પે॰… ધમ્માયતનં પુગ્ગલો…પે॰… ધમ્માયતનસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ધમ્માયતના પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ધમ્માયતનં…પે॰….

ચક્ખુધાતુ પુગ્ગલો…પે॰… ચક્ખુધાતુયા પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ચક્ખુધાતુયા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખુધાતુ…પે॰… ધમ્મધાતુ પુગ્ગલો…પે॰… ધમ્મધાતુયા પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ધમ્મધાતુયા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ધમ્મધાતુ…પે॰….

ચક્ખુન્દ્રિયં પુગ્ગલો…પે॰… ચક્ખુન્દ્રિયસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ચક્ખુન્દ્રિયા પુગ્ગલો …પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખુન્દ્રિયં…પે॰… અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય’’ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ . યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેન,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય’’’ન્તિ મિચ્છા…પે॰….

૫૦. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’તિ? આમન્તા. રૂપં પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં પુગ્ગલો’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘રૂપં પુગ્ગલોતિ’’’ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં પુગ્ગલો’’તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વુત્તં ભગવતા – ‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘રૂપં પુગ્ગલો’’’તિ મિચ્છા...પે॰....

૫૧. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’તિ? આમન્તા. રૂપસ્મિં પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર રૂપા પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં રૂપં...પે॰....

વેદના પુગ્ગલો...પે॰... વેદનાય પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર વેદનાય પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં વેદના...પે॰....

સઞ્ઞા પુગ્ગલો...પે॰... સઞ્ઞાય પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર સઞ્ઞાય પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં સઞ્ઞા...પે॰....

સઙ્ખારા પુગ્ગલો...પે॰... સઙ્ખારેસુ પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર સઙ્ખારેહિ પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં સઙ્ખારા...પે॰....

વિઞ્ઞાણં પુગ્ગલો...પે॰... વિઞ્ઞાણસ્મિં પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર વિઞ્ઞાણા પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વુત્તં ભગવતા – ‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘પુગ્ગલસ્મિં વિઞ્ઞાણ’’’ન્તિ મિચ્છા...પે॰....

૫૨. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’તિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં પુગ્ગલો...પે॰... ચક્ખાયતનસ્મિં પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર ચક્ખાયતના પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખાયતનં...પે॰... ધમ્માયતનં પુગ્ગલો...પે॰... ધમ્માયતનસ્મિં પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર ધમ્માયતના પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં ધમ્માયતનં...પે॰....

ચક્ખુધાતુ પુગ્ગલો...પે॰... ચક્ખુધાતુયા પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર ચક્ખુધાતુયા પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખુધાતુ...પે॰... ધમ્મધાતુ પુગ્ગલો...પે॰... ધમ્મધાતુયા પુગ્ગલો...પે॰... અઞ્ઞત્ર ધમ્મધાતુયા પુગ્ગલો...પે॰... પુગ્ગલસ્મિં ધમ્મધાતુ...પે॰....

ચક્ખુન્દ્રિયં પુગ્ગલો…પે॰… ચક્ખુન્દ્રિયસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર ચક્ખુન્દ્રિયા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં ચક્ખુન્દ્રિયં…પે॰… અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયસ્મિં પુગ્ગલો…પે॰… અઞ્ઞત્ર અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયા પુગ્ગલો…પે॰… પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,'' તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય''ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' નો ચ વત્તબ્બે – 'પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય'''ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય''ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''વુત્તં ભગવતા – 'અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો'''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' નો ચ વત્તબ્બે – 'પુગ્ગલસ્મિં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિય'''ન્તિ મિચ્છા…પે॰….

ચતુક્કનયસંસન્દનં.

૮. લક્ખણયુત્તિકથા

૫૩. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો સપ્પચ્ચયો…પે॰… પુગ્ગલો અપ્પચ્ચયો… પુગ્ગલો સઙ્ખતો … પુગ્ગલો અસઙ્ખતો… પુગ્ગલો સસ્સતો … પુગ્ગલો અસસ્સતો… પુગ્ગલો સનિમિત્તો… પુગ્ગલો અનિમિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં)

૫૪. પુગ્ગલો નુપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો''તિ? આમન્તા. પુગ્ગલો સપ્પચ્ચયો…પે॰… પુગ્ગલો અપ્પચ્ચયો… પુગ્ગલો સઙ્ખતો… પુગ્ગલો અસઙ્ખતો… પુગ્ગલો સસ્સતો… પુગ્ગલો અસસ્સતો… પુગ્ગલો સનિમિત્તો… પુગ્ગલો અનિમિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં)

લક્ખણયુત્તિકથા.

૯. વચનસોધનં

૫૫. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ, ઉપલબ્ભતિ પુગ્ગલોતિ? પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ, ઉપલબ્ભતિ કેહિચિ પુગ્ગલો કેહિચિ ન પુગ્ગલોતિ. પુગ્ગલો કેહિચિ ઉપલબ્ભતિ કેહિચિ ન ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૬. પુગ્ગલો સચ્ચિકટ્ઠો, સચ્ચિકટ્ઠો પુગ્ગલોતિ? પુગ્ગલો સચ્ચિકટ્ઠો, સચ્ચિકટ્ઠો કેહિચિ પુગ્ગલો કેહિચિ ન પુગ્ગલોતિ. પુગ્ગલો કેહિચિ સચ્ચિકટ્ઠો કેહિચિ ન સચ્ચિકટ્ઠોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૭. પુગ્ગલો વિજ્જમાનો, વિજ્જમાનો પુગ્ગલોતિ? પુગ્ગલો વિજ્જમાનો, વિજ્જમાનો કેહિચિ પુગ્ગલો કેહિચિ ન પુગ્ગલોતિ. પુગ્ગલો કેહિચિ વિજ્જમાનો કેહિચિ ન વિજ્જમાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૮. પુગ્ગલો સંવિજ્જમાનો, સંવિજ્જમાનો પુગ્ગલોતિ? પુગ્ગલો સંવિજ્જમાનો, સંવિજ્જમાનો કેહિચિ પુગ્ગલો કેહિચિ ન પુગ્ગલોતિ. પુગ્ગલો કેહિચિ સંવિજ્જમાનો કેહિચિ ન સંવિજ્જમાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૯. પુગ્ગલો અત્થિ, અત્થિ પુગ્ગલોતિ? પુગ્ગલો અત્થિ, અત્થિ કેહિચિ પુગ્ગલો કેહિચિ ન પુગ્ગલોતિ. પુગ્ગલો કેહિચિ અત્થિ કેહિચિ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૦. પુગ્ગલો અત્થિ, અત્થિ ન સબ્બો પુગ્ગલોતિ? આમન્તા…પે॰… પુગ્ગલો નત્થિ, નત્થિ ન સબ્બો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં)

વચનસોધનં.

૧૦. પઞ્ઞત્તાનુયોગો

૬૧. રૂપધાતુયા રૂપી પુગ્ગલોતિ? આમન્તા. કામધાતુયા કામી પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૨. રૂપધાતુયા રૂપિનો સત્તાતિ? આમન્તા. કામધાતુયા કામિનો સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૩. અરૂપધાતુયા અરૂપી પુગ્ગલોતિ? આમન્તા. કામધાતુયા કામી પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૪. અરૂપધાતુયા અરૂપિનો સત્તાતિ? આમન્તા. કામધાતુયા કામિનો સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૫. રૂપધાતુયા રૂપી પુગ્ગલો અરૂપધાતુયા અરૂપી પુગ્ગલો, અત્થિ ચ કોચિ રૂપધાતુયા ચુતો અરૂપધાતું ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. રૂપી પુગ્ગલો ઉપચ્છિન્નો, અરૂપી પુગ્ગલો જાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૬. રૂપધાતુયા રૂપિનો સત્તા અરૂપધાતુયા અરૂપિનો સત્તા, અત્થિ ચ કોચિ રૂપધાતુયા ચુતો અરૂપધાતું ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. રૂપી સત્તો ઉપચ્છિન્નો, અરૂપી સત્તો જાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૭. કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. પુગ્ગલોતિ વા જીવોતિ વા, જીવોતિ વા પુગ્ગલોતિ વા, પુગ્ગલં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કાયો, અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં જીવં, અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, પુગ્ગલોતિ વા જીવોતિ વા, જીવોતિ વા પુગ્ગલોતિ વા, પુગ્ગલં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, પુગ્ગલોતિ વા જીવોતિ વા, જીવોતિ વા પુગ્ગલોતિ વા, પુગ્ગલં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર’’ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, પુગ્ગલોતિ વા જીવોતિ વા, જીવોતિ વા પુગ્ગલોતિ વા, પુગ્ગલં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો

પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, પુગ્ગલોતિ વા જીવોતિ વા, જીવોતિ વા પુગ્ગલોતિ વા, પુગ્ગલં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો', નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર'''ન્તિ મિચ્છા...પે॰....

૬૮. કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો''તિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ પટિકમ્મં. હઞ્ચિ કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, વુત્તં ભગવતા – ''અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,'' તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો''તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, વુત્તં ભગવતા – 'અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો'''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'કાયોતિ વા સરીરન્તિ વા, સરીરન્તિ વા કાયોતિ વા, કાયં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતે, વુત્તં ભગવતા – અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અઞ્ઞો કાયો અઞ્ઞો પુગ્ગલો'''તિ મિચ્છા. (સંખિત્તં)

પઞ્ઞત્તાનુયોગો.

૧૧. ગતિઅનુયોગો

૬૯. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સો પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰....

૭૦. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞો પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૧. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સો ચ અઞ્ઞો ચ સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૨. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. નેવ સો સન્ધાવતિ, ન અઞ્ઞો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૩. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સો પુગ્ગલો સન્ધાવતિ, અઞ્ઞો પુગ્ગલો સન્ધાવતિ, સો ચ અઞ્ઞો ચ સન્ધાવતિ, નેવ સો સન્ધાવતિ ન અઞ્ઞો સન્ધાવતિ

અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોક’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘સ સત્તક્ખત્તુપરમં, સન્ધાવિત્વાન પુગ્ગલો;
દુક્ખસ્સન્તકરો હોતિ, સબ્બસંયોજનક્ખયા’’તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૧૩૩; ઇતિવુ॰ ૨૪ ઇતિવુત્તકેપિ].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ.

૭૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોક’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અનમતગ્ગોયં [અનમતગ્ગાયં (ક॰)], ભિક્ખવે, સંસારો. પુબ્બકોટિ ન પઞ્ઞાયતિ, અવિજ્જાનીવરણાનં સત્તાનં તણ્હાસંયોજનાનં સન્ધાવતં સંસરત’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૧૨૪]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ.

૭૬. પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૭. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ મનુસ્સો હુત્વા દેવો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ મનુસ્સો સો દેવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૮. સ્વેવ મનુસ્સો સો દેવોતિ? આમન્તા. મનુસ્સો હુત્વા દેવો હોતિ, દેવો હુત્વા મનુસ્સો હોતિ, મનુસ્સભૂતો અઞ્ઞો, દેવો અઞ્ઞો, મનુસ્સભૂતો સ્વેવાયં સન્ધાવતીતિ મિચ્છા…પે॰….

સચે હિ સન્ધાવતિ સ્વેવ પુગ્ગલો ઇતો ચુતો પરં લોકં અનઞ્ઞો, હેવં મરણં ન હેહિતિ, પાણાતિપાતોપિ નુપલબ્ભતિ. કમ્મં અત્થિ, કમ્મવિપાકો અત્થિ, કતાનં કમ્માનં વિપાકો અત્થિ, કુસલાકુસલે વિપચ્ચમાને સ્વેવાયં સન્ધાવતીતિ મિચ્છા.

૭૯. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ મનુસ્સો હુત્વા યક્ખો હોતિ, પેતો હોતિ, નેરયિકો હોતિ , તિરચ્છાનગતો હોતિ, ઓટ્ઠો હોતિ, ગોણો હોતિ, ગદ્રભો હોતિ, સૂકરો હોતિ, મહિંસો [મહિસો (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰)] હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ મનુસ્સો સો મહિંસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૦. સ્વેવ મનુસ્સો સો મહિંસોતિ? આમન્તા. મનુસ્સો હુત્વા મહિંસો હોતિ, મહિંસો હુત્વા મનુસ્સો હોતિ, મનુસ્સભૂતો અઞ્ઞો, મહિંસો અઞ્ઞો, મનુસ્સભૂતો સ્વેવાયં સન્ધાવતીતિ મિચ્છા…પે॰….

સચે હિ સન્ધાવતિ સ્વેવ પુગ્ગલો ઇતો ચુતો પરં લોકં અનઞ્ઞો, હેવં મરણં ન હેહિતિ, પાણાતિપાતોપિ નુપલબ્ભતિ. કમ્મં અત્થિ, કમ્મવિપાકો અત્થિ, કતાનં કમ્માનં વિપાકો અત્થિ, કુસલાકુસલે વિપચ્ચમાને સ્વેવાયં

સન્ધાવતીતિ મિચ્છા.

૮૧. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા . અત્થિ કોચિ ખત્તિયો હુત્વા બ્રાહ્મણો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ ખત્તિયો સો બ્રાહ્મણોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૨. અત્થિ કોચિ ખત્તિયો હુત્વા વેસ્સો હોતિ, સુદ્દો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ ખત્તિયો સો સુદ્દોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૩. અત્થિ કોચિ બ્રાહ્મણો હુત્વા વેસ્સો હોતિ, સુદ્દો હોતિ, ખત્તિયો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ બ્રાહ્મણો સો ખત્તિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૪. અત્થિ કોચિ વેસ્સો હુત્વા સુદ્દો હોતિ, ખત્તિયો હોતિ, બ્રાહ્મણો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ વેસ્સો સો બ્રાહ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૫. અત્થિ કોચિ સુદ્દો હુત્વા ખત્તિયો હોતિ, બ્રાહ્મણો હોતિ, વેસ્સો હોતીતિ? આમન્તા. સ્વેવ સુદ્દો સો વેસ્સોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૬. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ ? આમન્તા. હત્થચ્છિન્નો હત્થચ્છિન્નોવ હોતિ, પાદચ્છિન્નો પાદચ્છિન્નોવ હોતિ, હત્થપાદચ્છિન્નો હત્થપાદચ્છિન્નોવ હોતિ, કણ્ણચ્છિન્નો... નાસચ્છિન્નો... કણ્ણનાસચ્છિન્નો... અઙ્ગુલિચ્છિન્નો... અળચ્છિન્નો... કણ્ડરચ્છિન્નો... કુણિહત્થકો... ફણહત્થકો... કુટ્ઠિયો... ગણ્ડિયો... કિલાસિયો... સોસિયો... અપમારિયો... ઓટ્ઠો... ગોણો... ગદ્રભો... સૂકરો... મહિંસો મહિંસોવ હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોક’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ સોતાપન્નો પુગ્ગલો મનુસ્સલોકા ચુતો દેવલોકં ઉપપન્નો તત્થપિ સોતાપન્નોવ હોતીતિ? આમન્તા.

હઞ્ચિ સોતાપન્નો પુગ્ગલો મનુસ્સલોકા ચુતો દેવલોકં ઉપપન્નો તત્થપિ સોતાપન્નોવ હોતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોક’’ન્તિ.

૮૮. સોતાપન્નો પુગ્ગલો મનુસ્સલોકા ચુતો દેવલોકં ઉપપન્નો તત્થપિ સોતાપન્નોવ હોતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સોતાપન્નો પુગ્ગલો મનુસ્સલોકા ચુતો દેવલોકં ઉપપન્નો તત્થપિ મનુસ્સો હોતીતિ કત્વા? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૯. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. અનઞ્ઞો અવિગતો સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૯૦. અનઞ્ઞો અવિગતો સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. હત્થચ્છિન્નો હત્થચ્છિન્નોવ હોતિ, પાદચ્છિન્નો પાદચ્છિન્નોવ હોતિ, હત્થપાદચ્છિન્નો હત્થપાદચ્છિન્નોવ હોતિ, કણ્ણચ્છિન્નો... નાસચ્છિન્નો... કણ્ણનાસચ્છિન્નો... અઙ્ગુલિચ્છિન્નો...

અળચ્છિન્નો... કણ્ડરચ્છિન્નો... કુણિહત્થકો... ફણહત્થકો... કુટ્ઠિયો... ગણ્ડિયો... કિલાસિયો... સોસિયો... અપમારિયો... ઓટ્ઠો... ગોણો... ગદ્રભો... સૂકરો... મહિંસો મહિંસોવ હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૯૧. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. સરૂપો સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સરૂપો સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સવેદનો...પે॰... સસઞ્ઞો...પે॰... સસઙ્ખારો...પે॰... સવિઞ્ઞાણો સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સવિઞ્ઞાણો સન્ધાવતીતિ? આમન્તા . તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૯૨. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. અરૂપો સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરૂપો સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અવેદનો...પે॰... અસઞ્ઞો...પે॰... અસઙ્ખારો...પે॰... અવિઞ્ઞાણો સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અવિઞ્ઞાણો સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૯૩. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. રૂપં સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વેદના ...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વિઞ્ઞાણં સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૯૪. સ્વેવ પુગ્ગલો સન્ધાવતિ અસ્મા લોકા પરં લોકં, પરસ્મા લોકા ઇમં લોકન્તિ? આમન્તા. રૂપં ન સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં ન સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વેદના ...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં ન સન્ધાવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વિઞ્ઞાણં ન સન્ધાવતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં).

ખન્ધેસુ ભિજ્જમાનેસુ, સો ચે ભિજ્જતિ પુગ્ગલો;
ઉચ્છેદા ભવતિ દિટ્ઠિ, યા બુદ્ધેન વિવજ્જિતા.

ખન્ધેસુ ભિજ્જમાનેસુ, નો ચે ભિજ્જતિ પુગ્ગલો;
પુગ્ગલો સસ્સતો હોતિ, નિબ્બાનેન સમસમોતિ.

ગતિઅનુયોગો.

૧૨. ઉપાદાપઞ્ઞત્તાનુયોગો

૯૫. રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. રૂપં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા? પુગ્ગલોપિ અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૬. વેદનં ઉપાદાય… સઞ્ઞં ઉપાદાય… સઙ્ખારે ઉપાદાય… વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. પુગ્ગલોપિ અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૭. રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. નીલં રૂપં ઉપાદાય નીલકસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પીતં રૂપં ઉપાદાય… લોહિતં રૂપં ઉપાદાય… ઓદાતં રૂપં ઉપાદાય… સનિદસ્સનં રૂપં ઉપાદાય… અનિદસ્સનં રૂપં ઉપાદાય… સપ્પટિઘં રૂપં ઉપાદાય… અપ્પટિઘં રૂપં ઉપાદાય અપ્પટિઘસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૮. વેદનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. કુસલં વેદનં ઉપાદાય કુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલં વેદનં ઉપાદાય કુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. કુસલા વેદના સફલા સવિપાકા ઇટ્ઠફલા કન્તફલા મનુઞ્ઞફલા અસેચનકફલા સુખુદ્રયા સુખવિપાકાતિ? આમન્તા. કુસલોપિ પુગ્ગલો સફલો સવિપાકો ઇટ્ઠફલો કન્તફલો મનુઞ્ઞફલો અસેચનકફલો સુખુદ્રયો સુખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૯. વેદનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અકુસલં વેદનં ઉપાદાય અકુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલં વેદનં ઉપાદાય અકુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અકુસલા વેદના સફલા સવિપાકા અનિટ્ઠફલા અકન્તફલા અમનુઞ્ઞફલા સેચનકફલા દુક્ખુદ્રયા દુક્ખવિપાકાતિ? આમન્તા. અકુસલોપિ પુગ્ગલો સફલો સવિપાકો અનિટ્ઠફલો અકન્તફલો અમનુઞ્ઞફલો સેચનકફલો દુક્ખુદ્રયો દુક્ખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૦. વેદનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અબ્યાકતં વેદનં ઉપાદાય અબ્યાકતસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અબ્યાકતં વેદનં ઉપાદાય અબ્યાકતસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અબ્યાકતા વેદના અનિચ્ચા સઙ્ખતા પટિચ્ચસમુપ્પન્ના ખયધમ્મા વયધમ્મા વિરાગધમ્મા નિરોધધમ્મા વિપરિણામધમ્માતિ? આમન્તા. અબ્યાકતોપિ પુગ્ગલો અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૧. સઞ્ઞં ઉપાદાય… સઙ્ખારે ઉપાદાય… વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. કુસલં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય કુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય કુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. કુસલં વિઞ્ઞાણં સફલં સવિપાકં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ ? આમન્તા. કુસલોપિ પુગ્ગલો સફલો સવિપાકો ઇટ્ઠફલો કન્તફલો મનુઞ્ઞફલો અસેચનકફલો સુખુદ્રયો સુખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૨. વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અકુસલં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય અકુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય અકુસલસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અકુસલં વિઞ્ઞાણં સફલં સવિપાકં અનિટ્ઠફલં અકન્તફલં અમનુઞ્ઞફલં સેચનકફલં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકન્તિ? આમન્તા. અકુસલોપિ પુગ્ગલો સફલો સવિપાકો અનિટ્ઠફલો અકન્તફલો અમનુઞ્ઞફલો સેચનકફલો દુક્ખુદ્રયો દુક્ખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૩. વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અબ્યાકતં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય અબ્યાકતસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અબ્યાકતં વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય અબ્યાકતસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. અબ્યાકતં વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. અબ્યાકતોપિ પુગ્ગલો અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૪. ચક્ખું ઉપાદાય ‘‘ચક્ખુમા પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . ચક્ખુમ્હિ નિરુદ્ધે ‘‘ચક્ખુમા પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સોતં ઉપાદાય… ઘાનં ઉપાદાય… જિવ્હં ઉપાદાય… કાયં ઉપાદાય… મનં ઉપાદાય ‘‘મનવા પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. મનમ્હિ નિરુદ્ધે ‘‘મનવા પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૧૦૫. મિચ્છાદિટ્ઠિં ઉપાદાય ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિયો પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. મિચ્છાદિટ્ઠિયા નિરુદ્ધાય ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિયો પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. મિચ્છાસઙ્કપ્પં ઉપાદાય… મિચ્છાવાચં ઉપાદાય… મિચ્છાકમ્મન્તં ઉપાદાય… મિચ્છાઆજીવં ઉપાદાય … મિચ્છાવાયામં ઉપાદાય… મિચ્છાસતિં ઉપાદાય… મિચ્છાસમાધિં ઉપાદાય ‘‘મિચ્છાસમાધિયો પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. મિચ્છાસમાધિમ્હિ નિરુદ્ધે ‘‘મિચ્છાસમાધિયો પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૧૦૬. સમ્માદિટ્ઠિં ઉપાદાય ‘‘સમ્માદિટ્ઠિયો પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિયા નિરુદ્ધાય ‘‘સમ્માદિટ્ઠિયો પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમ્માસઙ્કપ્પં ઉપાદાય… સમ્માવાચં ઉપાદાય… સમ્માકમ્મન્તં ઉપાદાય… સમ્માઆજીવં ઉપાદાય… સમ્માવાયામં ઉપાદાય… સમ્માસતિં ઉપાદાય… સમ્માસમાધિં ઉપાદાય ‘‘સમ્માસમાધિયો પુગ્ગલો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. સમ્માસમાધિમ્હિ નિરુદ્ધે ‘‘સમ્માસમાધિયો પુગ્ગલો નિરુદ્ધો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૭. રૂપં ઉપાદાય, વેદનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ખન્ધાનં ઉપાદાય દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપં ઉપાદાય, વેદનં ઉપાદાય, સઞ્ઞં ઉપાદાય, સઙ્ખારે ઉપાદાય, વિઞ્ઞાણં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. પઞ્ચન્નં ખન્ધાનં ઉપાદાય પઞ્ચન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૮. ચક્ખાયતનં ઉપાદાય, સોતાયતનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં આયતનાનં ઉપાદાય દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખાયતનં ઉપાદાય, સોતાયતનં ઉપાદાય…પે॰… ધમ્માયતનં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. દ્વાદસન્નં આયતનાનં ઉપાદાય દ્વાદસન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૦૯. ચક્ખુધાતું ઉપાદાય, સોતધાતું ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ધાતૂનં ઉપાદાય દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુધાતું ઉપાદાય, સોતધાતું ઉપાદાય...પે॰... ધમ્મધાતું ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા . અટ્ઠારસન્નં ધાતૂનં ઉપાદાય અટ્ઠારસન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૦. ચક્ખુન્દ્રિયં ઉપાદાય, સોતિન્દ્રિયં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ઇન્દ્રિયાનં ઉપાદાય દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુન્દ્રિયં ઉપાદાય, સોતિન્દ્રિયં ઉપાદાય...પે॰... અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. બાવીસતીનં [બાવીસતિયા (?)] ઇન્દ્રિયાનં ઉપાદાય બાવીસતીનં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૧. એકવોકારભવં ઉપાદાય એકસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. ચતુવોકારભવં ઉપાદાય ચતુન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... એકવોકારભવં ઉપાદાય એકસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. પઞ્ચવોકારભવં ઉપાદાય પઞ્ચન્નં પુગ્ગલાનં પઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... એકવોકારભવે એકોવ પુગ્ગલોતિ? આમન્તા. ચતુવોકારભવે ચત્તારોવ [ચત્તારો (?)] પુગ્ગલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... એકવોકારભવે એકોવ પુગ્ગલોતિ? આમન્તા. પઞ્ચવોકારભવે પઞ્ચેવ પુગ્ગલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૨. યથા રુક્ખં ઉપાદાય છાયાય પઞ્ઞત્તિ, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? ( ) [(આમન્તા) (?) એવં અનન્તરવારત્તયેપિ] યથા રુક્ખં ઉપાદાય છાયાય પઞ્ઞત્તિ, રુક્ખોપિ અનિચ્ચો છાયાપિ અનિચ્ચા, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તિ, રૂપમ્પિ અનિચ્ચં પુગ્ગલોપિ અનિચ્ચોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... યથા રુક્ખં ઉપાદાય છાયાય પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞો રુક્ખો અઞ્ઞા છાયા, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૩. યથા ગામં ઉપાદાય ગામિકસ્સ પઞ્ઞત્તિ, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? યથા ગામં ઉપાદાય ગામિકસ્સ પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞો ગામો અઞ્ઞો ગામિકો, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૪. યથા રટ્ઠં ઉપાદાય રઞ્ઞો પઞ્ઞત્તિ, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ ? યથા રટ્ઠં ઉપાદાય રઞ્ઞો પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞં રટ્ઠં અઞ્ઞો રાજા, એવમેવં રૂપં ઉપાદાય પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તિ, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૫. યથા ન નિગળો નેગળિકો, યસ્સ નિગળો સો નેગળિકો, એવમેવં ન રૂપં રૂપવા, યસ્સ રૂપં સો રૂપવાતિ? યથા ન નિગળો નેગળિકો, યસ્સ નિગળો સો નેગળિકો, અઞ્ઞો નિગળો અઞ્ઞો નેગળિકો, એવમેવં ન રૂપં રૂપવા, યસ્સ રૂપં સો રૂપવા, અઞ્ઞં રૂપં અઞ્ઞો રૂપવાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૧૬. ચિત્તે ચિત્તે પુગ્ગલસ્સ પઞ્ઞત્તીતિ? આમન્તા. ચિત્તે ચિત્તે પુગ્ગલો જાયતિ જીયતિ મીયતિ ચવતિ ઉપપજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વાતિ? આમન્તા . દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં કુમારકોતિ વા કુમારિકાતિ વાતિ? વત્તબ્બં.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘‘સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘કુમારકોતિ વા કુમારિકાતિ વા’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા, દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – કુમારકોતિ વા કુમારિકાતિ વા’’’તિ મિચ્છા.

હઞ્ચિ વા પન દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – ‘‘કુમારકોતિ વા કુમારિકા’’તિ વા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – ‘સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા, દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – કુમારકોતિ વા કુમારિકાતિ વા’’’તિ મિચ્છા.

૧૧૭. દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘‘સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા’’તિ? આમન્તા. દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘‘ઇત્થીતિ વા પુરિસોતિ વા ગહટ્ઠોતિ વા પબ્બજિતોતિ વા દેવોતિ વા મનુસ્સોતિ વા’’તિ? વત્તબ્બં.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘‘સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – ‘દેવોતિ વા મનુસ્સોતિ વા’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા, દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – દેવોતિ વા મનુસ્સોતિ વા’’’તિ મિચ્છા.

હઞ્ચિ વા પન દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – ‘‘દેવોતિ વા મનુસ્સોતિ વા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – ‘સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા’’’તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને ન વત્તબ્બં – સોતિ વા અઞ્ઞોતિ વા, દુતિયે ચિત્તે ઉપ્પન્ને વત્તબ્બં – દેવોતિ વા મનુસ્સોતિ વા’’’તિ મિચ્છા…પે॰….

૧૧૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ યો પસ્સતિ યં પસ્સતિ યેન પસ્સતિ, સો પસ્સતિ તં પસ્સતિ તેન પસ્સતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યો પસ્સતિ યં પસ્સતિ યેન પસ્સતિ, સો પસ્સતિ તં પસ્સતિ તેન પસ્સતિ; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૧૧૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ યો સુણાતિ…પે॰… યો ઘાયતિ… યો સાયતિ… યો ફુસતિ… યો વિજાનાતિ યં વિજાનાતિ યેન વિજાનાતિ, સો વિજાનાતિ તં વિજાનાતિ તેન વિજાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યો વિજાનાતિ યં વિજાનાતિ યેન વિજાનાતિ, સો વિજાનાતિ તં વિજાનાતિ તેન વિજાનાતિ; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૧૨૦. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ યો ન પસ્સતિ યં ન પસ્સતિ યેન ન પસ્સતિ, સો ન પસ્સતિ તં ન પસ્સતિ તેન ન પસ્સતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યો ન પસ્સતિ યં ન પસ્સતિ યેન ન પસ્સતિ, સો ન પસ્સતિ તં ન પસ્સતિ તેન ન પસ્સતિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ યો ન સુણાતિ…પે॰… યો ન ઘાયતિ… યો ન સાયતિ… યો ન ફુસતિ… યો ન વિજાનાતિ યં ન વિજાનાતિ યેન ન વિજાનાતિ, સો ન વિજાનાતિ તં ન

વિજાનાતિ તેન ન વિજાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યો ન વિજાનાતિ યં ન વિજાનાતિ યેન ન વિજાનાતિ, સો ન વિજાનાતિ તં ન વિજાનાતિ તેન ન વિજાનાતિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૧૨૧. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''પસ્સામહં, ભિક્ખવે, દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સત્તે ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે, સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનામી''તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૨૧૩ થોકં વિસદિસં]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ.

૧૨૨. વુત્તં ભગવતા – ''પસ્સામહં, ભિક્ખવે, દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સત્તે ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે, સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનામી''તિ કત્વા તેનેવ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. ભગવા દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન રૂપં પસ્સતિ પુગ્ગલં પસ્સતીતિ? રૂપં પસ્સતિ. રૂપં પુગ્ગલો, રૂપં ચવતિ, રૂપં ઉપપજ્જતિ, રૂપં યથાકમ્મૂપગન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

ભગવા દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન રૂપં પસ્સતિ પુગ્ગલં પસ્સતીતિ? પુગ્ગલં પસ્સતિ. પુગ્ગલો રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યં ચક્ખુસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ, ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

ભગવા દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન રૂપં પસ્સતિ પુગ્ગલં પસ્સતીતિ? ઉભો પસ્સતિ. ઉભો રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ, ઉભો નીલા, ઉભો પીતકા, ઉભો લોહિતકા, ઉભો ઓદાતા, ઉભો ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા, ઉભો ચક્ખુસ્મિં પટિહઞ્ઞન્તિ, ઉભો ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છન્તિ, ઉભો ચવન્તિ, ઉભો ઉપપજ્જન્તિ, ઉભો યથાકમ્મૂપગાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

ઉપાદાપઞ્ઞત્તાનુયોગો.

૧૩. પુરિસકારાનુયોગો

૧૨૩. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ? આમન્તા. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૨૪. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૨૫. તસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૨૬. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૨૭. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૨૮. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ, મહાપથવિયા કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૨૯. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ, મહાસમુદ્દસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૦. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ, સિનેરુસ્સ પબ્બતરાજસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૧. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. આપો ઉપલબ્ભતીતિ, આપસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૨. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તેજો ઉપલબ્ભતીતિ, તેજસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૩. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. વાયો ઉપલબ્ભતીતિ, વાયસ્સ કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૪. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ , તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૫. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞાનિ કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ અઞ્ઞો કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૬. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૭. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૮. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૩૯. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૧૪૦. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૧૪૧. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ...પે॰... મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ... સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ... આપો ઉપલબ્ભતીતિ... તેજો ઉપલબ્ભતીતિ... વાયો ઉપલબ્ભતીતિ...પે॰... તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૨. કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો ઉપલબ્ભતીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકો, અઞ્ઞો કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં વિપાકપટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૩. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૪. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૫. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૬. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૭. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૮. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા . મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ... મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ... સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ... આપો ઉપલબ્ભતીતિ... તેજો ઉપલબ્ભતીતિ... વાયો ઉપલબ્ભતીતિ...પે॰... તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૪૯. દિબ્બં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા . અઞ્ઞં દિબ્બં સુખં, અઞ્ઞો દિબ્બસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૫૦. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૧. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૨. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૩. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૪. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૫. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ…પે॰… મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ… સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ… આપો ઉપલબ્ભતીતિ… તેજો ઉપલબ્ભતીતિ… વાયો ઉપલબ્ભતીતિ… તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૬. માનુસકં સુખં ઉપલબ્ભતીતિ, માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ ? આમન્તા. અઞ્ઞં માનુસકં સુખં અઞ્ઞો માનુસકસ્સ સુખસ્સ પટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૭. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૮. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૫૯. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૬૦. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૬૧. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૬૨. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ…પે॰… મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ… સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ… આપો

ઉપલબ્ભતીતિ... તેજો ઉપલબ્ભતીતિ... વાયો ઉપલબ્ભતીતિ... તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૩. આપાયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ ? આમન્તા. અઞ્ઞં આપાયિકં દુક્ખં, અઞ્ઞો આપાયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૪. નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૫. તસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૬. નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૭. નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં ઉપલબ્ભતીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૮. નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. મહાપથવી ઉપલબ્ભતીતિ...પે॰... મહાસમુદ્દો ઉપલબ્ભતીતિ... સિનેરુપબ્બતરાજા ઉપલબ્ભતીતિ... આપો ઉપલબ્ભતીતિ... તેજો ઉપલબ્ભતીતિ... વાયો ઉપલબ્ભતીતિ... તિણકટ્ઠવનપ્પતયો ઉપલબ્ભન્તીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૬૯. નેરયિકં દુક્ખં ઉપલબ્ભતીતિ, નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ ? આમન્તા. અઞ્ઞં નેરયિકં દુક્ખં, અઞ્ઞો નેરયિકસ્સ દુક્ખસ્સ પટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૭૦. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. સો કરોતિ સો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૭૧. સો કરોતિ સો પટિસંવેદેતીતિ? આમન્તા. સયઙ્કતં સુખદુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૭૨. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૭૩. અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? આમન્તા. પરઙ્કતં સુખદુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૭૪. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા . સો ચ અઞ્ઞો ચ કરોન્તિ સો ચ અઞ્ઞો ચ પટિસંવેદેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૭૫. સો ચ અઞ્ઞો ચ કરોન્તિ, સો ચ અઞ્ઞો ચ પટિસંવેદેન્તીતિ? આમન્તા. સયઙ્કતઞ્ચ પરઙ્કતઞ્ચ સુખદુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૭૬. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. નેવ સો કરોતિ ન સો પટિસંવેદેતિ, ન અઞ્ઞો કરોતિ ન અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૭૭. નેવ સો કરોતિ ન સો પટિસંવેદેતિ, ન અઞ્ઞો કરોતિ ન અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? આમન્તા. અસયઙ્કારં અપરઙ્કારં અધિચ્ચસમુપ્પન્નં સુખદુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૭૮. કલ્યાણપાપકાનિ કમ્માનિ ઉપલબ્ભન્તીતિ, કલ્યાણપાપકાનં કમ્માનં કત્તા કારેતા વિપાકપટિસંવેદી ઉપલબ્ભતીતિ? આમન્તા. સો કરોતિ સો પટિસંવેદેતિ, અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતિ, સો ચ અઞ્ઞો ચ કરોન્તિ સો ચ અઞ્ઞો ચ પટિસંવેદેન્તિ, નેવ સો કરોતિ ન સો પટિસંવેદેતિ, ન અઞ્ઞો કરોતિ ન અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૭૯. સો કરોતિ સો પટિસંવેદેતિ, અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતિ, સો ચ અઞ્ઞો ચ કરોન્તિ સો ચ અઞ્ઞો ચ પટિસંવેદેન્તિ, નેવ સો કરોતિ ન સો પટિસંવેદેતિ, ન અઞ્ઞો કરોતિ ન અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? આમન્તા. સયઙ્કતં સુખદુક્ખં, પરઙ્કતં સુખદુક્ખં, સયઙ્કતઞ્ચ પરઙ્કતઞ્ચ સુખદુક્ખં, અસયઙ્કારં અપરઙ્કારં અધિચ્ચસમુપ્પન્નં સુખદુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૦. કમ્મં અત્થીતિ? આમન્તા . કમ્મકારકો અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૧. કમ્મં અત્થીતિ, કમ્મકારકો અત્થીતિ? આમન્તા. તસ્સ કારકો અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૨. તસ્સ કારકો અત્થીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૩. કમ્મં અત્થીતિ, કમ્મકારકો અત્થીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો અત્થીતિ, પુગ્ગલસ્સ કારકો અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૪. કમ્મં અત્થીતિ, કમ્મકારકો અત્થીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થીતિ, નિબ્બાનસ્સ કારકો અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૫. કમ્મં અત્થીતિ, કમ્મકારકો અત્થીતિ? આમન્તા. મહાપથવી અત્થીતિ…પે॰… મહાસમુદ્દો અત્થીતિ… સિનેરુપબ્બતરાજા અત્થીતિ… આપો અત્થીતિ… તેજો અત્થીતિ… વાયો અત્થીતિ… તિણકટ્ઠવનપ્પતયો અત્થીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં કારકો અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૧૮૬. કમ્મં અત્થીતિ, કમ્મકારકો અત્થીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં કમ્મં, અઞ્ઞો કમ્મકારકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૮૭. વિપાકો અત્થીતિ? આમન્તા. વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૮૮. વિપાકો અત્થીતિ, વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. તસ્સ પટિસંવેદી અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૮૯. તસ્સ પટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વિપાકો અત્થીતિ, વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો અત્થીતિ, પુગ્ગલસ્સ પટિસંવેદી અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૯૦. વિપાકો અત્થીતિ, વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થીતિ, નિબ્બાનસ્સ પટિસંવેદી અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૯૧. વિપાકો અત્થીતિ, વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. મહાપથવી અત્થીતિ…પે॰… મહાસમુદ્દો અત્થીતિ… સિનેરુપબ્બતરાજા અત્થીતિ… આપો અત્થીતિ… તેજો અત્થીતિ… વાયો અત્થીતિ… તિણકટ્ઠવનપ્પતયો અત્થીતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં પટિસંવેદી અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૯૨. વિપાકો અત્થીતિ, વિપાકપટિસંવેદી અત્થીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો વિપાકો, અઞ્ઞો વિપાકપટિસંવેદીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં)

પુરિસકારાનુયોગો.

કલ્યાણવગ્ગો પઠમો.

૧૪. અભિઞ્ઞાનુયોગો

૧૯૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ ઇદ્ધિં વિકુબ્બતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ઇદ્ધિં વિકુબ્બતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૧૯૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ દિબ્બાય સોતધાતુયા સદ્દં સુણાતિ…પે॰… પરચિત્તં વિજાનાતિ… પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ… દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ… આસવાનં ખયં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ આસવાનં ખયં સચ્છિકરોતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૧૯૫. અત્થિ કોચિ ઇદ્ધિં વિકુબ્બતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો ઇદ્ધિં વિકુબ્બતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો? યો ઇદ્ધિં ન વિકુબ્બતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૧૯૬. યો દિબ્બાય સોતધાતુયા સદ્દં સુણાતિ...પે॰... યો પરચિત્તં વિજાનાતિ... યો પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ... યો દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ... યો આસવાનં ખયં સચ્છિકરોતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો? યો આસવાનં ખયં ન સચ્છિકરોતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અભિઞ્ઞાનુયોગો.

૧૫-૧૮. ઞાતકાનુયોગાદિ

૧૯૭. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ માતા અત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ માતા અત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૧૯૮. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ પિતા અત્થિ...પે॰... ભાતા અત્થિ... ભગિની અત્થિ... ખત્તિયો અત્થિ ... બ્રાહ્મણો અત્થિ... વેસ્સો અત્થિ... સુદ્દો અત્થિ... ગહટ્ઠો અત્થિ... પબ્બજિતો અત્થિ... દેવો અત્થિ... મનુસ્સો અત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મનુસ્સો અત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૧૯૯. માતા અત્થીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન માતા હુત્વા માતા હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન પુગ્ગલો હુત્વા પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ કોચિ ન પિતા હુત્વા...પે॰... ન ભાતા હુત્વા... ન ભગિની હુત્વા... ન ખત્તિયો હુત્વા... ન બ્રાહ્મણો હુત્વા... ન વેસ્સો હુત્વા... ન સુદ્દો હુત્વા... ન ગહટ્ઠો હુત્વા... ન પબ્બજિતો હુત્વા... ન દેવો હુત્વા... ન મનુસ્સો હુત્વા મનુસ્સો હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન પુગ્ગલો હુત્વા પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૦૦. માતા અત્થીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ માતા હુત્વા ન માતા હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ પુગ્ગલો હુત્વા ન પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ કોચિ પિતા હુત્વા... ભાતા હુત્વા... ભગિની હુત્વા... ખત્તિયો હુત્વા... બ્રાહ્મણો હુત્વા... વેસ્સો હુત્વા... સુદ્દો હુત્વા... ગહટ્ઠો હુત્વા... પબ્બજિતો હુત્વા... દેવો હુત્વા... મનુસ્સો હુત્વા ન મનુસ્સો હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ પુગ્ગલો હુત્વા ન પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૧૯. પટિવેધાનુયોગો

૨૦૧. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ સોતાપન્નો અત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સોતાપન્નો અત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૦૨. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ સકદાગામી અત્થિ...પે॰... અનાગામી અત્થિ... અરહા અત્થિ... ઉભતોભાગવિમુત્તો અત્થિ... પઞ્ઞાવિમુત્તો અત્થિ... કાયસક્ખિ

[કાયસક્ખી (સ્યા॰)] અત્થિ... દિટ્ઠિપ્પત્તો અત્થિ... સદ્ધાવિમુત્તો અત્થિ... ધમ્માનુસારી અત્થિ... સદ્ધાનુસારી અત્થીતિ? આમન્તા.

હઞ્ચિ સદ્ધાનુસારી અત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૦૩. સોતાપન્નો અત્થીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન સોતાપન્નો હુત્વા સોતાપન્નો હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન પુગ્ગલો હુત્વા પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૦૪. અત્થિ કોચિ ન સકદાગામી હુત્વા... ન અનાગામી હુત્વા... ન અરહા હુત્વા... ન ઉભતોભાગવિમુત્તો હુત્વા... ન પઞ્ઞાવિમુત્તો હુત્વા... ન કાયસક્ખિ હુત્વા... ન દિટ્ઠિપ્પત્તો હુત્વા... ન સદ્ધાવિમુત્તો હુત્વા... ન ધમ્માનુસારી હુત્વા... ન સદ્ધાનુસારી હુત્વા સદ્ધાનુસારી હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ન પુગ્ગલો હુત્વા પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૦૫. સોતાપન્નો અત્થીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ સોતાપન્નો હુત્વા ન સોતાપન્નો હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ પુગ્ગલો હુત્વા ન પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ કોચિ સકદાગામી હુત્વા... અનાગામી હુત્વા ન અનાગામી હોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ પુગ્ગલો હુત્વા ન પુગ્ગલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પટિવેધાનુયોગો.

૨૦. સઙ્ઘાનુયોગો

૨૦૬. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા અત્થીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા અત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૦૭. ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા અત્થીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા બુદ્ધપાતુભાવા પાતુભવન્તીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો બુદ્ધપાતુભાવા પાતુભવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુગ્ગલો બુદ્ધપાતુભાવા પાતુભવતીતિ? આમન્તા. બુદ્ધસ્સ ભગવતો પરિનિબ્બુતે ઉચ્છિન્નો પુગ્ગલો, નત્થિ પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સઙ્ઘાનુયોગો.

૨૧. સચ્ચિકટ્ઠસભાગાનુયોગો

૨૦૮. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુગ્ગલો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૦૯. પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? આમન્તા . સઙ્ખતઞ્ચ અસઙ્ખતઞ્ચ ઠપેત્વા અત્થઞ્ઞા તતિયા કોટીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૧૦. સઙ્ખતઞ્ચ અસઙ્ખતઞ્ચ ઠપેત્વા અત્થઞ્ઞા તતિયા કોટીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘દ્વેમા, ભિક્ખવે, ધાતુયો. કતમા દ્વે? સઙ્ખતા ચ ધાતુ અસઙ્ખતા ચ ધાતુ. ઇમા ખો, ભિક્ખવે, દ્વે ધાતુયો’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૧૨૫, આલપનમત્તમેવ નાનં]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ખતઞ્ચ અસઙ્ખતઞ્ચ ઠપેત્વા અત્થઞ્ઞા તતિયા કોટી’’તિ.

૨૧૧. પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં સઙ્ખતં, અઞ્ઞં અસઙ્ખતં, અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૧૨. ખન્ધા સઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતં, પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞે ખન્ધા, અઞ્ઞં નિબ્બાનં, અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૧૩. રૂપં સઙ્ખતં, નિબ્બાનં અસઙ્ખતં, પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં રૂપં, અઞ્ઞં નિબ્બાનં, અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. વેદના... સઞ્ઞા... સઙ્ખારા... વિઞ્ઞાણં સઙ્ખતં, નિબ્બાનં અસઙ્ખતં, પુગ્ગલો નેવ સઙ્ખતો નાસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞં વિઞ્ઞાણં, અઞ્ઞં નિબ્બાનં, અઞ્ઞો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૧૪. પુગ્ગલસ્સ ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ, વયો પઞ્ઞાયતિ, ઠિતસ્સ અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વુત્તં ભગવતા – ‘‘તીણિમાનિ, ભિક્ખવે, સઙ્ખતસ્સ સઙ્ખતલક્ખણાનિ. સઙ્ખતાનં, ભિક્ખવે, ધમ્માનં [કતમાનિ તીણિ (અ॰ નિ॰ ૩.૪૭)] ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ , વયો પઞ્ઞાયતિ, ઠિતાનં અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૩.૪૭]. પુગ્ગલસ્સ ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ, વયો પઞ્ઞાયતિ, ઠિતસ્સ અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતિ; તેન હિ પુગ્ગલો સઙ્ખતોતિ.

૨૧૫. પુગ્ગલસ્સ ન ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ, ન વયો પઞ્ઞાયતિ, ન ઠિતસ્સ અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતીતિ? આમન્તા. પુગ્ગલો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વુત્તં ભગવતા – ‘‘તીણિમાનિ, ભિક્ખવે, અસઙ્ખતસ્સ અસઙ્ખતલક્ખણાનિ. અસઙ્ખતાનં, ભિક્ખવે, ધમ્માનં ન ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ, ન વયો પઞ્ઞાયતિ, ન ઠિતાનં અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૩.૪૮]. પુગ્ગલસ્સ ન ઉપ્પાદો પઞ્ઞાયતિ, ન વયો પઞ્ઞાયતિ, ન ઠિતસ્સ અઞ્ઞથત્તં પઞ્ઞાયતિ; તેન હિ પુગ્ગલો અસઙ્ખતોતિ.

૨૧૬. પરિનિબ્બુતો પુગ્ગલો અત્થત્થમ્હિ, નત્થત્થમ્હીતિ? અત્થત્થમ્હીતિ. પરિનિબ્બુતો પુગ્ગલો સસ્સતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થત્થમ્હીતિ. પરિનિબ્બુતો પુગ્ગલો ઉચ્છિન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૧૭. પુગ્ગલો કિં નિસ્સાય તિટ્ઠતીતિ? ભવં નિસ્સાય તિટ્ઠતીતિ. ભવો અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? આમન્તા. પુગ્ગલોપિ અનિચ્ચો સઙ્ખતો

પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૧૮. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૧૯. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ દુક્ખં વેદનં વેદિયમાનો…પે॰… અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયમાનો ''અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયમાનો ''અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૨૦. અત્થિ કોચિ સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો; યો સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ ન પજાનાતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યો દુક્ખં વેદનં વેદિયમાનો…પે॰… યો અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયમાનો ''અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો; યો અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયમાનો ''અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયામી''તિ ન પજાનાતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૨૧. અત્થિ કોચિ સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞા સુખા વેદના, અઞ્ઞો સુખં વેદનં વેદિયમાનો ''સુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અઞ્ઞા દુક્ખા વેદના…પે॰… અઞ્ઞા અદુક્ખમસુખા વેદના, અઞ્ઞો અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયમાનો ''અદુક્ખમસુખં વેદનં વેદિયામી''તિ પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰….

૨૨૨. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૨૩. ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ વેદનાસુ… પે॰… ચિત્તે… ધમ્મેસુ ધમ્માનુપસ્સી વિહરતીતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ધમ્મેસુ ધમ્માનુપસ્સી વિહરતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૨૪. અત્થિ કોચિ કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. યો કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો; યો ન કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યો વેદનાસુ…પે॰… ચિત્તે… ધમ્મેસુ ધમ્માનુપસ્સી વિહરતિ, સ્વેવ પુગ્ગલો; યો ન ધમ્મેસુ ધમ્માનુપસ્સી વિહરતિ, ન સો પુગ્ગલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૨૫. અત્થિ કોચિ કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતીતિ કત્વા તેન ચ કારણેન પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કાયો, અઞ્ઞો કાયે કાયાનુપસ્સી વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અઞ્ઞા વેદના… અઞ્ઞં ચિત્તં… અઞ્ઞે ધમ્મા, અઞ્ઞો ધમ્મેસુ ધમ્માનુપસ્સી વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૨૬. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

> ‘‘સુઞ્ઞતો લોકં અવેક્ખસ્સુ, મોઘરાજ સદા સતો;
> અત્તાનુદિટ્ઠિં ઊહચ્ચ [ઓહચ્ચ (સ્યા॰), ઉહચ્ચ (ક॰)], એવં મચ્ચુતરો સિયા;
> એવં લોકં અવેક્ખન્તં, મચ્ચુરાજા ન પસ્સતી’’તિ [સુ॰ નિ॰ ૧૧૨૫; ચૂળનિ॰ ૮૮ મોઘરાજમાણવપુચ્છાનિદ્દેસ].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૨૨૭. પુગ્ગલો અવેક્ખતીતિ? આમન્તા. સહ રૂપેન અવેક્ખતિ, વિના રૂપેન અવેક્ખતીતિ? સહ રૂપેન અવેક્ખતીતિ. તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વિના રૂપેન અવેક્ખતીતિ, અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૨૮. પુગ્ગલો અવેક્ખતીતિ? આમન્તા. અબ્ભન્તરગતો અવેક્ખતિ, બહિદ્ધા નિક્ખમિત્વા અવેક્ખતીતિ? અબ્ભન્તરગતો અવેક્ખતીતિ. તં જીવં તં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… બહિદ્ધા નિક્ખમિત્વા અવેક્ખતીતિ, અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૨૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થિ પુગ્ગલો અત્તહિતાય પટિપન્નો’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ.

૨૩૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘એકપુગ્ગલો, ભિક્ખવે, લોકે ઉપ્પજ્જમાનો ઉપ્પજ્જતિ બહુજનહિતાય બહુજનસુખાય લોકાનુકમ્પાય અત્થાય હિતાય સુખાય દેવમનુસ્સાન’’ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૧.૧૬૨-૧૬૯]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ.

૨૩૧. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘સબ્બે ધમ્મા અનત્તા’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૩૫૬; ધ॰ પ॰ ૨૭૯ ધમ્મપદે]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૨૩૨. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''દુક્ખમેવ ઉપ્પજ્જમાનં ઉપ્પજ્જતિ, દુક્ખમેવ [દુક્ખં (સં॰ નિ॰ ૨.૧૫)] નિરુજ્ઝમાનં નિરુજ્ઝતીતિ ન કઙ્ખતિ ન વિચિકિચ્છતિ, અપરપ્પચ્ચયઞ્ઞાણમેવસ્સ એત્થ હોતિ. એત્તાવતા ખો, કચ્ચાન, સમ્માદિટ્ઠિ હોતી''તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૧૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૩૩. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ વજિરા ભિક્ખુની મારં પાપિમન્તં એતદવોચ –

''કિન્નુ સત્તોતિ પચ્ચેસિ, માર દિટ્ઠિગતં નુ તે;
સુદ્ધસઙ્ખારપુઞ્જોયં, નયિધ સત્તુપલબ્ભતિ.

''યથા હિ [યથાપિ (બહૂસુ)] અઙ્ગસમ્ભારા, હોતિ સદ્દો રથો ઇતિ;
એવં ખન્ધેસુ સન્તેસુ, હોતિ સત્તોતિ સમ્મુતિ [સમ્મતિ (સ્યા॰ કં॰)].

''દુક્ખમેવ હિ સમ્ભોતિ, દુક્ખં તિટ્ઠતિ વેતિ ચ;
નાઞ્ઞત્ર દુક્ખા સમ્ભોતિ, નાઞ્ઞં દુક્ખા નિરુજ્ઝતી''તિ [સં॰ નિ॰ ૧.૧૭૧].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૩૪. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા આનન્દો ભગવન્તં એતદવોચ – '''સુઞ્ઞો લોકો સુઞ્ઞો લોકો'તિ, ભન્તે, વુચ્ચતિ. કિત્તાવતા નુ ખો, ભન્તે, 'સુઞ્ઞો લોકો'તિ વુચ્ચતી''તિ? ''યસ્મા ખો, આનન્દ, સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા, તસ્મા 'સુઞ્ઞો લોકો'તિ વુચ્ચતિ. કિઞ્ચાનન્દ, સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા? ચક્ખું ખો, આનન્દ, સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા, રૂપા સુઞ્ઞા...પે॰... ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞં... ચક્ખુસમ્ફસ્સો સુઞ્ઞો... યમ્પિદં ચક્ખુસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, તમ્પિ સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા, સોતં સુઞ્ઞં...પે॰... સદ્દા સુઞ્ઞા... ઘાનં સુઞ્ઞં... ગન્ધા સુઞ્ઞા... જિવ્હા સુઞ્ઞા... રસા સુઞ્ઞા... કાયો સુઞ્ઞો... ફોટ્ઠબ્બા સુઞ્ઞા... મનો સુઞ્ઞો... ધમ્મા સુઞ્ઞા... મનોવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞં... મનોસમ્ફસ્સો સુઞ્ઞો... યમ્પિદં મનોસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, તમ્પિ સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા. યસ્મા ખો, આનન્દ, સુઞ્ઞં અત્તેન વા અત્તનિયેન વા, તસ્મા 'સુઞ્ઞો લોકો'તિ વુચ્ચતી''તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૮૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના''તિ.

૨૩૫. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''અત્તનિ વા, ભિક્ખવે, સતિ 'અત્તનિયં મે'તિ અસ્સા''તિ? ''એવં, ભન્તે''. ''અત્તનિયે વા, ભિક્ખવે, સતિ 'અત્તા મે'તિ અસ્સા''તિ? ''એવં, ભન્તે''. ''અત્તનિ ચ, ભિક્ખવે, અત્તનિયે ચ સચ્ચતો થેતતો અનુપલબ્ભિયમાને [અનુપલબ્ભમાને (મ॰ નિ॰ ૧.૨૪૪)] યમ્પિદં [યમિદં (સ્યા॰) યમ્પિતં (મ॰ નિ॰ ૧.૨૪૪)] દિટ્ઠિટ્ઠાનં સો લોકો સો અત્તા સો પેચ્ચ ભવિસ્સામિ નિચ્ચો ધુવો સસ્સતો અવિપરિણામધમ્મો, સસ્સતિસમં તથેવ ઠસ્સામીતિ – 'નન્વાયં, ભિક્ખવે, કેવલો પરિપૂરો

બાલધમ્મો’’’તિ? ‘‘કિઞ્ચિ નો સિયા, ભન્તે, કેવલો હિ, ભન્તે, પરિપૂરો બાલધમ્મો’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૨૪૪]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૨૩૬. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘તયો મે, સેનિય, સત્થારો સન્તો સંવિજ્જમાના લોકસ્મિં. કતમે તયો? ઇધ, સેનિય, એકચ્ચો સત્થા દિટ્ઠેવ ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ, અભિસમ્પરાયઞ્ચ અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ.

‘‘ઇધ પન, સેનિય, એકચ્ચો સત્થા દિટ્ઠેવ હિ ખો ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ, નો ચ ખો અભિસમ્પરાયં અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ.

‘‘ઇધ પન, સેનિય, એકચ્ચો સત્થા દિટ્ઠે ચેવ ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો ન પઞ્ઞાપેતિ, અભિસમ્પરાયઞ્ચ અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો ન પઞ્ઞાપેતિ.

‘‘તત્ર, સેનિય, ય્વાયં સત્થા દિટ્ઠે ચેવ ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ, અભિસમ્પરાયઞ્ચ અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ – અયં વુચ્ચતિ, સેનિય, સત્થા સસ્સતવાદો.

‘‘તત્ર , સેનિય, ય્વાયં સત્થા દિટ્ઠેવ હિ ખો ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ, નો ચ ખો અભિસમ્પરાયં અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો પઞ્ઞાપેતિ – અયં વુચ્ચતિ, સેનિય, સત્થા ઉચ્છેદવાદો.

‘‘તત્ર, સેનિય, ય્વાયં સત્થા દિટ્ઠે ચેવ ધમ્મે અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો ન પઞ્ઞાપેતિ, અભિસમ્પરાયઞ્ચ અત્તાનં સચ્ચતો થેતતો ન પઞ્ઞાપેતિ – અયં વુચ્ચતિ, સેનિય, સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો. ઇમે ખો, સેનિય, તયો સત્થારો સન્તો સંવિજ્જમાના લોકસ્મિ’’ન્તિ [પુ॰ પ॰ ૧૩૧ પુગ્ગલપઞ્ઞત્તિયં, અત્થતો એકં]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૨૩૭. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘સપ્પિકુમ્ભો’’તિ? આમન્તા . અત્થિ કોચિ સપ્પિસ્સ કુમ્ભં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ.

૨૩૮. પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેનાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા સચ્ચવાદી કાલવાદી ભૂતવાદી તથવાદી અવિતથવાદી અનઞ્ઞથવાદીતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ‘‘તેલકુમ્ભો... મધુકુમ્ભો... ફાણિતકુમ્ભો... ખીરકુમ્ભો... ઉદકકુમ્ભો... પાનીયથાલકં... પાનીયકોસકં... પાનીયસરાવકં... નિચ્ચભત્તં... ધુવયાગૂ’’તિ? આમન્તા. અત્થિ કાચિ યાગુ નિચ્ચા ધુવા સસ્સતા અવિપરિણામધમ્માતિ? ન હેવં વત્તબ્બે....પે॰.... તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પુગ્ગલો ઉપલબ્ભતિ સચ્ચિકટ્ઠપરમત્થેના’’તિ. (સંખિત્તં)

અટ્ઠકનિગ્ગહપેય્યાલા, સન્ધાવનિયા ઉપાદાય;
ચિત્તેન પઞ્ચમં કલ્યાણં, ઇદ્ધિસુત્તાહરણેન અટ્ઠમં.

સચ્ચિકટ્ઠસભાગાનુયોગો.

પુગ્ગલકથા નિટ્ઠિતા.

૨. પરિહાનિકથા

૧. વાદયુત્તિપરિહાનિ

૨૩૯. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સબ્બત્થ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બત્થ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. સબ્બત્થ અરહતો પરિહાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા . સબ્બદા અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બદા અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. સબ્બદા અરહતો પરિહાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સબ્બેવ અરહન્તો અરહત્તા પરિહાયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બેવ અરહન્તો અરહત્તા પરિહાયન્તીતિ? આમન્તા. સબ્બેસંયેવ અરહન્તાનં પરિહાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો ચતૂહિ ફલેહિ પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચતૂહિ સતસહસ્સેહિ સેટ્ઠી સેટ્ઠિત્તં કારેન્તો સતસહસ્સે પરિહીને સેટ્ઠિત્તા પરિહીનો હોતીતિ? આમન્તા. સબ્બસાપતેય્યા પરિહીનો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચતૂહિ સતસહસ્સેહિ સેટ્ઠી સેટ્ઠિત્તં કારેન્તો સતસહસ્સે પરિહીને ભબ્બો સબ્બસાપતેય્યા પરિહાયિતુન્તિ? આમન્તા. અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો ભબ્બો ચતૂહિ ફલેહિ પરિહાયિતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨. અરિયપુગ્ગલસંસન્દનપરિહાનિ

૨૪૦. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા . ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૨૪૧. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો કત્થ સણ્ઠાતીતિ? અનાગામિફલેતિ. અનાગામી અનાગામિફલા પરિહાયમાનો કત્થ સણ્ઠાતીતિ? સકદાગામિફલેતિ. સકદાગામી સકદાગામિફલા પરિહાયમાનો કત્થ સણ્ઠાતીતિ? સોતાપત્તિફલેતિ. સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા પરિહાયમાનો પુથુજ્જનભૂમિયં સણ્ઠાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો અનાગામિફલે સણ્ઠાતિ, અનાગામી અનાગામિફલા પરિહાયમાનો સકદાગામિફલે સણ્ઠાતિ, સકદાગામી સકદાગામિફલા પરિહાયમાનો સોતાપત્તિફલે સણ્ઠાતિ; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા પરિહાયમાનો પુથુજ્જનભૂમિયં સણ્ઠાતી’’તિ.

અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો સોતાપત્તિફલે સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસ્સ અનન્તરા અરહત્તંયેવ સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…

૨૪૨. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના અરહતો વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો બહુતરા કિલેસા પહીના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના અરહતો વા સકદાગામિસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો બહુતરા કિલેસા

પહીના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના અરહતો વા અનાગામિસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો બહુતરા કિલેસા પહીના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના અનાગામિસ્સ વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? અનાગામિસ્સ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

૨૪૩. પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના અનાગામિસ્સ વા સકદાગામિસ્સ વાતિ? અનાગામિસ્સ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના સકદાગામિસ્સ વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? સકદાગામિસ્સ. હઞ્ચિ સકદાગામિસ્સ બહુતરા કિલેસા પહીના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

૨૪૪. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના અરહતો વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો અધિમત્તા મગ્ગભાવના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા સતિપટ્ઠાનભાવના…પે॰… સમ્મપ્પધાનભાવના… ઇદ્ધિપાદભાવના… ઇન્દ્રિયભાવના … બલભાવના… બોજ્ઝઙ્ગભાવના અરહતો વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગભાવના અરહતો વા સકદાગામિસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગભાવના અરહતો વા અનાગામિસ્સ વાતિ? અરહતો. હઞ્ચિ અરહતો

અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા’’તિ.

૨૪૫. પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગભાવના અનાગામિસ્સ વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? અનાગામિસ્સ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ.

પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગભાવના અનાગામિસ્સ વા સકદાગામિસ્સ વાતિ? અનાગામિસ્સ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા’’તિ.

૨૪૬. પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કસ્સ અધિમત્તા મગ્ગભાવના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગભાવના સકદાગામિસ્સ વા સોતાપન્નસ્સ વાતિ? સકદાગામિસ્સ. હઞ્ચિ સકદાગામિસ્સ અધિમત્તા બોજ્ઝઙ્ગભાવના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલા; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા’’તિ…પે॰….

૨૪૭. અરહતા દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા સમુદયો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ ? આમન્તા. સોતાપન્નેન સમુદયો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા નિરોધો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન નિરોધો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા મગ્ગો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન મગ્ગો દિટ્ઠો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સકદાગામિના ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતા સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અનાગામિના ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૪૮. અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિના સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા . સોતાપન્નેન ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિના સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિના ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૪૯. સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિના સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નેન ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૫૦. સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અરહતા દુક્ખં દિટ્ઠં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપન્નેન સમુદયો દિટ્ઠો…પે॰… નિરોધો દિટ્ઠો…પે॰… મગ્ગો દિટ્ઠો…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અરહતા ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતા ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતા ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા.

અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અનાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપન્નેન દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિના દુક્ખં દિટ્ઠં…પે॰… ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૫૧. અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના…પે॰… સીલબ્બતપરામાસો પહીનો…પે॰… અપાયગમનીયો રાગો પહીનો …પે॰… અપાયગમનીયો દોસો પહીનો…પે॰… અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો દોસો પહીનો…પે॰… મોહો પહીનો… માનો પહીનો… દિટ્ઠિ પહીના… વિચિકિચ્છા પહીના… થિનં [થીનં (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰)] પહીનં… ઉદ્ધચ્ચં પહીનં… અહિરિકં પહીનં…પે॰… અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના…પે॰… સીલબ્બતપરામાસો પહીનો…પે॰… અપાયગમનીયો રાગો પહીનો…પે॰… અપાયગમનીયો દોસો પહીનો…પે॰… અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના…પે॰… સીલબ્બતપરામાસો પહીનો…પે॰… ઓળારિકો કામરાગો પહીનો… ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... સીલબ્બતપરામાસો પહીનો... અણુસહગતો કામરાગો પહીનો... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૨. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા . સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... સીલબ્બતપરામાસો પહીનો... ઓળારિકો કામરાગો પહીનો... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૩. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... ઓળારિકો કામરાગો પહીનો... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ ? આમન્તા . સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૪. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૫. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૬. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે .

અનાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? આમન્તા. અરહતો રાગો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૭. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૮. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામિસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... અણુસહગતો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ અનાગામી અનાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૫૯. સોતાપન્નસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપન્નસ્સ વિચિકિચ્છા પહીના...પે॰... અપાયગમનીયો મોહો પહીનો, ન પરિહાયતિ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલાતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ સક્કાયદિટ્ઠિ પહીના...પે॰... ઓળારિકો બ્યાપાદો પહીનો, ન પરિહાયતિ સકદાગામી સકદાગામિફલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૬૦. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો [અનભાવકતો (સી॰)] આયતિં અનુપ્પાદધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મો, નો ચ વત રે [નો વત રે (સ્યા॰ પી॰) એવમુપરિપિ] વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો... માનો પહીનો... દિટ્ઠિ પહીના... વિચિકિચ્છા પહીના... થિનં પહીનં... ઉદ્ધચ્ચં પહીનં... અહિરિકં પહીનં... અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતોતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગપ્પહાનાય સતિપટ્ઠાના ભાવિતા...પે॰... સમ્મપ્પધાના ભાવિતા... ઇદ્ધિપાદા ભાવિતા... ઇન્દ્રિયા ભાવિતા... બલા ભાવિતા... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગપ્પહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

૨૬૧. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો; દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં , પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં, સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

૨૬૨. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? ( ) [(આમન્તા) (ક॰)] સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા પરિહાયતિ, અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા ન પરિહાયતીતિ. સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ [ન પરિહાયતીતિ (ક॰)]? ન હેવં વત્તબ્બે.

અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા ન પરિહાયતીતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તા ન પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો, પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય સતિપટ્ઠાના ભાવિતા...પે॰... સમ્મપ્પધાના ભાવિતા... ઇદ્ધિપાદા ભાવિતા... ઇન્દ્રિયા ભાવિતા... બલા ભાવિતા... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય સતિપટ્ઠાના ભાવિતા...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમયવિમુત્તો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં,

સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં , પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અસમયવિમુત્તો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૬૩. અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, ન પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, ન પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, ન પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, ન પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, ન પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અસમયવિમુત્તસ્સ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, ન પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, ન પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અસમયવિમુત્તો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, ન પરિહાયતિ અસમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સમયવિમુત્તો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, ન પરિહાયતિ સમયવિમુત્તો અરહા અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૬૪. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. સારિપુત્તો થેરો પરિહાયિત્થ અરહત્તાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે. મહામોગ્ગલ્લાનો [મહામોગ્ગલાનો (ક॰)] થેરો... મહાકસ્સપો થેરો... મહાકચ્ચાયનો [મહાકચ્ચાનો (મ॰ નિ॰ ૧.૨૦૨ આદયો)] થેરો... મહાકોટ્ઠિકો [મહાકોટ્ઠિતો (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰)] થેરો... મહાપન્થકો થેરો પરિહાયિત્થ અરહત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સારિપુત્તો થેરો ન પરિહાયિત્થ અરહત્તાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સારિપુત્તો થેરો ન પરિહાયિત્થ અરહત્તા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

મહામોગ્ગલ્લાનો થેરો... મહાકસ્સપો થેરો... મહાકચ્ચાયનો થેરો... મહાકોટ્ઠિકો થેરો... મહાપન્થકો થેરો ન પરિહાયિત્થ અરહત્તાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મહાપન્થકો થેરો ન પરિહાયિત્થ અરહત્તા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

અરિયપુગ્ગલસંસન્દનં.

૩. સુત્તસાધનપરિહાનિ

૨૬૫. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘ઉચ્ચાવચા હિ પટિપદા [પટિપાદા (અટ્ઠ॰)], સમણેન પકાસિતા;
ન પારં દિગુણં યન્તિ, નયિદં એકગુણં મુત’’ન્તિ [સુ॰ નિ॰ ૭૧૯ સુત્તનિપાતે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા’’તિ.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ છિન્નસ્સ છેદિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ છિન્નસ્સ છેદિયન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘વીતતણ્હો અનાદાનો, કિચ્ચં યસ્સ ન વિજ્જતિ;
છિન્નસ્સ છેદિયં નત્થિ, ઓઘપાસો સમૂહતો’’તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ છિન્નસ્સ છેદિય’’ન્તિ.

૨૬૬. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ કતસ્સ પતિચયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ કતસ્સ પતિચયોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘તસ્સ સમ્મા વિમુત્તસ્સ, સન્તચિત્તસ્સ ભિક્ખુનો;
કતસ્સ પતિચયો નત્થિ, કરણીયં ન વિજ્જતિ.

‘‘સેલો યથા એકગ્ઘનો, વાતેન ન સમીરતિ;
એવં રૂપા રસા સદ્દા, ગન્ધા ફસ્સા ચ કેવલા.

‘‘ઇટ્ઠા ધમ્મા અનિટ્ઠા ચ, નપ્પવેધેન્તિ તાદિનો;
ઠિતં ચિત્તં વિપ્પમુત્તં, વયં ચસ્સાનુપસ્સતી’’તિ [મહાવ॰ ૨૪૪; અ॰ નિ॰ ૬.૫૫].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ કતસ્સ પતિચયો’’તિ.

૨૬૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, ધમ્મા સમયવિમુત્તસ્સ ભિક્ખુનો પરિહાનાય સંવત્તન્તિ. કતમે પઞ્ચ? કમ્મારામતા, ભસ્સારામતા, નિદ્દારામતા, સઙ્ગણિકારામતા, યથાવિમુત્તં ચિત્તં ન પચ્ચવેક્ખતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ ધમ્મા સમયવિમુત્તસ્સ ભિક્ખુનો પરિહાનાય સંવત્તન્તી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૫.૧૪૯]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ.

અત્થિ અરહતો કમ્મારામતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો કમ્મારામતાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો ભસ્સારામતા, અત્થિ અરહતો નિદ્દારામતા, અત્થિ અરહતો સઙ્ગણિકારામતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો સઙ્ગણિકારામતાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૬૮. પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અરહા અરહત્તા પરિહાયમાનો કિં પરિયુટ્ઠિતો પરિહાયતીતિ? રાગપરિયુટ્ઠિતો પરિહાયતીતિ. પરિયુટ્ઠાનં કિં પટિચ્ચ ઉપ્પજ્જતીતિ? અનુસયં પટિચ્ચ ઉપ્પજ્જતીતિ. અત્થિ અરહતો અનુસયાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અનુસયાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો કામરાગાનુસયો પટિઘાનુસયો માનાનુસયો દિટ્ઠાનુસયો વિચિકિચ્છાનુસયો ભવરાગાનુસયો અવિજ્જાનુસયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

દોસપરિયુટ્ઠિતો પરિહાયતીતિ…પે॰… મોહપરિયુટ્ઠિતો પરિહાયતીતિ…. પરિયુટ્ઠાનં કિં પટિચ્ચ ઉપ્પજ્જતીતિ? અનુસયં પટિચ્ચ ઉપ્પજ્જતીતિ. અત્થિ અરહતો અનુસયાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો અનુસયાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો કામરાગાનુસયો…પે॰… અવિજ્જાનુસયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અરહતો અરહત્તા પરિહાયમાનસ્સ કિં ઉપચયં ગચ્છતીતિ? રાગો ઉપચયં ગચ્છતીતિ. સક્કાયદિટ્ઠિ ઉપચયં ગચ્છતીતિ, વિચિકિચ્છા ઉપચયં ગચ્છતીતિ, સીલબ્બતપરામાસો ઉપચયં ગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. દોસો ઉપચયં ગચ્છતીતિ…પે॰… મોહો ઉપચયં ગચ્છતીતિ, સક્કાયદિટ્ઠિ ઉપચયં ગચ્છતીતિ, વિચિકિચ્છા ઉપચયં ગચ્છતીતિ, સીલબ્બતપરામાસો ઉપચયં ગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પરિહાયતિ અરહા અરહત્તાતિ? આમન્તા. અરહા આચિનતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા અપચિનતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા ઉપાદિયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા વિસિનેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા ઉસ્સિનેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા વિધૂપેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અરહા સન્ધૂપેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

નનુ અરહા નેવાચિનતિ ન અપચિનતિ અપચિનિત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવાચિનતિ ન અપચિનતિ અપચિનિત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

નનુ અરહા નેવ પજહતિ ન ઉપાદિયતિ પજહિત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવ પજહતિ ન ઉપાદિયતિ પજહિત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

નનુ અરહા નેવ વિસિનેતિ ન ઉસ્સિનેતિ વિસિનિત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવ વિસિનેતિ ન ઉસ્સિનેતિ વિસિનિત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

નનુ અરહા નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિહાયતિ અરહા અરહત્તા''તિ.

પરિહાનિકથા નિટ્ઠિતા.

૩. બ્રહ્મચરિયકથા

૧. સુદ્ધબ્રહ્મચરિયકથા

૨૬૯. નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. સબ્બે દેવા જળા એલમૂગા [એળમૂગા (સ્યા॰)] અવિઞ્ઞૂ હત્થસંવાચિકા નપ્પટિબલા સુભાસિતદુબ્ભાસિતાનં અત્થમઞ્ઞાતું, સબ્બે દેવા ન બુદ્ધે પસન્ના ન ધમ્મે પસન્ના ન સઙ્ઘે પસન્ના, ન બુદ્ધં ભગવન્તં પયિરુપાસન્તિ, ન બુદ્ધં ભગવન્તં પઞ્હં પુચ્છન્તિ, ન બુદ્ધેન ભગવતા પઞ્હે વિસ્સજ્જિતે અત્તમના, સબ્બે દેવા કમ્માવરણેન સમન્નાગતા કિલેસાવરણેન સમન્નાગતા વિપાકાવરણેન સમન્નાગતા અસ્સદ્ધા અચ્છન્દિકા દુપ્પઞ્ઞા અભબ્બા નિયામં ઓક્કમિતું કુસલેસુ ધમ્મેસુ સમ્મત્તં, સબ્બે દેવા માતુઘાતકા પિતુઘાતકા અરહન્તઘાતકા રુહિરુપ્પાદકા સઙ્ઘભેદકા, સબ્બે દેવા પાણાતિપાતિનો અદિન્નાદાયિનો કામેસુમિચ્છાચારિનો મુસાવાદિનો પિસુણવાચા ફરુસાવાચા સમ્ફપ્પલાપિનો અભિજ્ઝાલુનો બ્યાપન્નચિત્તા મિચ્છાદિટ્ઠિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ અત્થિ દેવા અજળા અનેલમૂગા વિઞ્ઞૂ ન હત્થસંવાચિકા પટિબલા સુભાસિતદુબ્ભાસિતાનં અત્થમઞ્ઞાતું, અત્થિ દેવા બુદ્ધે પસન્ના ધમ્મે પસન્ના સઙ્ઘે પસન્ના, બુદ્ધં ભગવન્તં પયિરુપાસન્તિ, બુદ્ધં ભગવન્તં પઞ્હં પુચ્છન્તિ, બુદ્ધેન ભગવતા પઞ્હે વિસ્સજ્જિતે અત્તમના હોન્તિ, અત્થિ દેવા ન કમ્માવરણેન સમન્નાગતા ન કિલેસાવરણેન સમન્નાગતા ન વિપાકાવરણેન સમન્નાગતા સદ્ધા છન્દિકા પઞ્ઞવન્તો ભબ્બા નિયામં ઓક્કમિતું કુસલેસુ ધમ્મેસુ સમ્મત્તં, અત્થિ દેવા ન માતુઘાતકા ન પિતુઘાતકા ન અરહન્તઘાતકા ન રુહિરુપ્પાદકા ન સઙ્ઘભેદકા, અત્થિ દેવા ન પાણાતિપાતિનો ન અદિન્નાદાયિનો ન કામેસુમિચ્છાચારિનો ન મુસાવાદિનો ન પિસુણાવાચા ન ફરુસાવાચા ન સમ્ફપ્પલાપિનો ન અભિજ્ઝાલુનો અબ્યાપન્નચિત્તા સમ્માદિટ્ઠિકાતિ? આમન્તા.

હઞ્ચિ અત્થિ દેવા અજળા અનેલમૂગા વિઞ્ઞૂ ન હત્થસંવાચિકા પટિબલા સુભાસિતદુબ્ભાસિતાનં અત્થમઞ્ઞાતું…પે॰… અત્થિ દેવા બુદ્ધે પસન્ના…પે॰… સમ્માદિટ્ઠિકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસો’’તિ.

૨૭૦. અત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ પબ્બજ્જા મુણ્ડિયં કાસાવધારણા પત્તધારણા, દેવેસુ સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ પબ્બજ્જા નત્થીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ અત્થિ પબ્બજ્જા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ પબ્બજ્જા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ અત્થિ પબ્બજ્જા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ પબ્બજ્જા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યો પબ્બજતિ તસ્સેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યો ન પબ્બજતિ નત્થિ તસ્સ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ મુણ્ડિયં નત્થીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ અત્થિ મુણ્ડિયં તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ મુણ્ડિયં નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ અત્થિ મુણ્ડિયં તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ મુણ્ડિયં નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યો મુણ્ડો હોતિ તસ્સેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યો મુણ્ડો ન હોતિ નત્થિ તસ્સ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ કાસાવધારણા નત્થીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ અત્થિ કાસાવધારણા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ કાસાવધારણા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ અત્થિ કાસાવધારણા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ કાસાવધારણા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યો કાસાવં ધારેતિ તસ્સેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યો કાસાવં ન ધારેતિ નત્થિ તસ્સ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ પત્તધારણા નત્થીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ અત્થિ પત્તધારણા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ પત્તધારણા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ અત્થિ પત્તધારણા તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ નત્થિ પત્તધારણા નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા? યો પત્તં ધારેતિ તસ્સેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યો પત્તં ન ધારેતિ નત્થિ તસ્સ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ સમ્માસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ ? આમન્તા. યત્થ સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ સમ્માસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ સમ્માસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા . લુમ્બિનિયા ભગવા જાતો, બોધિયા મૂલે અભિસમ્બુદ્ધો, બારાણસિયં ભગવતા ધમ્મચક્કં પવત્તિતં; તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, નત્થઞ્ઞત્ર બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા નુપ્પજ્જન્તિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, નત્થઞ્ઞત્ર બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દેવેસુ સાવકયુગં નુપ્પજ્જતીતિ, નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. યત્થ સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ સાવકયુગં નુપ્પજ્જતિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યત્થ સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતિ તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, યત્થ સાવકયુગં નુપ્પજ્જતિ નત્થિ તત્થ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. મગધેસુ સાવકયુગં ઉપ્પન્નં, તત્થેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, નત્થઞ્ઞત્ર બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૭૧. અત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા . સબ્બદેવેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ મનુસ્સેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. સબ્બમનુસ્સેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ મનુસ્સેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો મિલક્ખેસુ [મિલક્ખૂસુ (સ્યા॰ ક॰)] અવિઞ્ઞાતારેસુ યત્થ નત્થિ ગતિ ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનં ઉપાસકાનં ઉપાસિકાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થીતિ. અસઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો, સઞ્ઞસત્તેસુ [અસઞ્ઞસત્તેસુ (ક॰)] દેવેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

દેવેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. કત્થ અત્થિ, કત્થ નત્થીતિ? અસઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો, સઞ્ઞસત્તેસુ [અસઞ્ઞસત્તેસુ (ક॰)] દેવેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ. અસઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. સઞ્ઞસત્તેસુ [અસઞ્ઞસત્તેસુ (ક॰)] દેવેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ દેવેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ મનુસ્સેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થીતિ. પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો મિલક્ખેસુ અવિઞ્ઞાતારેસુ યત્થ નત્થિ ગતિ ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનં ઉપાસકાનં ઉપાસિકાનં, મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

મનુસ્સેસુ અત્થિ યત્થ અત્થિ, અત્થિ યત્થ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. કત્થ અત્થિ, કત્થ નત્થીતિ? પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો મિલક્ખેસુ અવિઞ્ઞાતારેસુ યત્થ નત્થિ ગતિ ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનં ઉપાસકાનં ઉપાસિકાનં, મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ. પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો મિલક્ખેસુ અવિઞ્ઞાતારેસુ યત્થ નત્થિ ગતિ ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનં ઉપાસકાનં ઉપાસિકાનન્તિ? આમન્તા. મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ નત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ અત્થિ બ્રહ્મચરિયવાસો મિલક્ખેસુ અવિઞ્ઞાતારેસુ યત્થ નત્થિ ગતિ ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનં ઉપાસકાનં ઉપાસિકાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''તીહિ, ભિક્ખવે, ઠાનેહિ જમ્બુદીપકા મનુસ્સા ઉત્તરકુરુકે ચ મનુસ્સે અધિગ્ગણ્હન્તિ દેવે ચ તાવતિંસે! કતમેહિ તીહિ? સૂરા, સતિમન્તો, ઇધ બ્રહ્મચરિયવાસો''તિ [અ॰ નિ॰ ૯.૨૧]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસોતિ.

સાવત્થિયં વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ બ્રહ્મચરિયવાસો''તિ? આમન્તા. સાવત્થિયંયેવ બ્રહ્મચરિયવાસો, નત્થિ અઞ્ઞત્ર બ્રહ્મચરિયવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૭૨. અનાગામિસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ચોરમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ પહીનાનિ, પઞ્ચુદ્ધમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ અપ્પહીનાનિ, ઇતો ચુતસ્સ તત્થ ઉપપન્નસ્સ કુહિં ફલુપ્પત્તીતિ? તત્થેવ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ પુગ્ગલસ્સ

પઞ્ચોરમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ પહીનાનિ , પઞ્ચુદ્ધમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ અપ્પહીનાનિ, ઇતો ચુતસ્સ તત્થ ઉપપન્નસ્સ તહિં ફલુપ્પત્તિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસો’’તિ.

અનાગામિસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ચોરમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ પહીનાનિ, પઞ્ચુદ્ધમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ અપ્પહીનાનિ , ઇતો ચુતસ્સ તત્થ ઉપપન્નસ્સ કુહિં ભારોહરણં, કુહિં દુક્ખપરિઞ્ઞાતં, કુહિં કિલેસપ્પહાનં, કુહિં નિરોધસચ્છિકિરિયા, કુહિં અકુપ્પપટિવેધોતિ? તત્થેવ. હઞ્ચિ અનાગામિસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ચોરમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ પહીનાનિ, પઞ્ચુદ્ધમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ અપ્પહીનાનિ, ઇતો ચુતસ્સ તત્થ ઉપપન્નસ્સ તહિં અકુપ્પપટિવેધો; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસો’’તિ.

અનાગામિસ્સ પુગ્ગલસ્સ પઞ્ચોરમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ પહીનાનિ, પઞ્ચુદ્ધમ્ભાગિયાનિ સંયોજનાનિ અપ્પહીનાનિ, ઇતો ચુતસ્સ તત્થ ઉપપન્નસ્સ તહિં ફલુપ્પત્તિ, તહિં ભારોહરણં, તહિં દુક્ખપરિઞ્ઞાતં, તહિં કિલેસપ્પહાનં, તહિં નિરોધસચ્છિકિરિયા, તહિં અકુપ્પપટિવેધો; કેનટ્ઠેન વદેસિ – ‘‘નત્થિ દેવેસુ બ્રહ્મચરિયવાસો’’તિ? હન્દ હિ અનાગામી પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ [સચ્છિકરોતિ (બહૂસુ)].

૨. સંસન્દનબ્રહ્મચરિયકથા

૨૭૩. અનાગામી પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. સોતાપન્નો પુગ્ગલો તત્થ ભાવિતેન મગ્ગેન ઇધ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામી પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. સકદાગામી પુગ્ગલો ઇધ પરિનિબ્બાયિપુગ્ગલો [ઇધપરિનિબ્બાયી (?)] તત્થ ભાવિતેન મગ્ગેન ઇધ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપન્નો પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન ઇધ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. અનાગામી પુગ્ગલો તત્થ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામી પુગ્ગલો ઇધ પરિનિબ્બાયિપુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન ઇધ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. અનાગામી પુગ્ગલો તત્થ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇધ વિહાય નિટ્ઠસ્સ પુગ્ગલસ્સ મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, ન ચ કિલેસા પહીયન્તીતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, ન ચ કિલેસા પહીયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇધ વિહાય નિટ્ઠસ્સ પુગ્ગલસ્સ મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, ન ચ કિલેસા પહીયન્તીતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ…પે॰… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, ન ચ કિલેસા પહીયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અપુબ્બં અચરિમં મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, કિલેસા ચ પહીયન્તીતિ? આમન્તા. ઇધ વિહાય નિટ્ઠસ્સ પુગ્ગલસ્સ અપુબ્બં અચરિમં મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, કિલેસા ચ

પહીયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ…પે॰… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અપુબ્બં અચરિમં મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, કિલેસા ચ પહીયન્તીતિ? આમન્તા. ઇધ વિહાય નિટ્ઠસ્સ પુગ્ગલસ્સ અપુબ્બં અચરિમં મગ્ગો ચ ભાવીયતિ, કિલેસા ચ પહીયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે .

અનાગામી પુગ્ગલો કતકરણીયો ભાવિતભાવનો તત્થ ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. અરહા ઉપપજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અરહા ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો પુનબ્ભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો પુનબ્ભવોતિ? આમન્તા. અરહા ભવેન ભવં ગચ્છતિ, ગતિયા ગતિં ગચ્છતિ, સંસારેન સંસારં ગચ્છતિ, ઉપપત્તિયા ઉપપત્તિં ગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામી પુગ્ગલો કતકરણીયો ભાવિતભાવનો અનોહટભારો તત્થ ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. ભારોહરણાય પુન મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામી પુગ્ગલો કતકરણીયો ભાવિતભાવનો અપરિઞ્ઞાતદુક્ખો અપ્પહીનકિલેસો અસચ્છિકતનિરોધો અપ્પટિવિદ્ધાકુપ્પો તત્થ ઉપપજ્જતીતિ? આમન્તા. અકુપ્પપટિવેધાય પુન મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામી પુગ્ગલો કતકરણીયો ભાવિતભાવનો અનોહટભારો તત્થ ઉપપજ્જતિ, ન ચ ભારોહરણાય પુન મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અનોહટભારો ચ તત્થ પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગામી પુગ્ગલો કતકરણીયો ભાવિતભાવનો અપરિઞ્ઞાતદુક્ખો અપ્પહીનકિલેસો અસચ્છિકતનિરોધો અપ્પટિવિદ્ધાકુપ્પો તત્થ ઉપપજ્જતિ, ન ચ અકુપ્પપટિવેધાય પુન મગ્ગં ભાવેતીતિ ? આમન્તા. અપ્પટિવિદ્ધાકુપ્પો ચ તત્થ પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. યથા મિગો સલ્લેન વિદ્ધો દૂરમ્પિ ગન્ત્વા કાલં કરોતિ, એવમેવં અનાગામી પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ ફલં સચ્છિકરોતીતિ.

યથા મિગો સલ્લેન વિદ્ધો દૂરમ્પિ ગન્ત્વા સસલ્લોવ કાલં કરોતિ, એવમેવં અનાગામી પુગ્ગલો ઇધ ભાવિતેન મગ્ગેન તત્થ સસલ્લોવ પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બ્રહ્મચરિયકથા નિટ્ઠિતા.

૩. ઓધિસોકથા

૨૭૪. ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સોતાપન્નો, એકદેસં ન સોતાપન્નો, એકદેસં સોતાપત્તિફલપ્પત્તો [સોતાપત્તિફલં પત્તો (?)] પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં

સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજી, બુદ્ધે અવેચ્ચપ્પસાદેન સમન્નાગતો, ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ ન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમુદયદસ્સનેન કિં જહતીતિ? સક્કાયદિટ્ઠિં જહતિ, વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સોતાપન્નો, એકદેસં ન સોતાપન્નો...પે॰... એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ ન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નિરોધદસ્સનેન કિં જહતીતિ? વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સોતાપન્નો, એકદેસં ન સોતાપન્નો...પે॰... એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ ન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? સીલબ્બતપરામાસં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે જહતીતિ. એકદેસં સોતાપન્નો, એકદેસં ન સોતાપન્નો, એકદેસં સોતાપત્તિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજી, બુદ્ધે અવેચ્ચપ્પસાદેન સમન્નાગતો, ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ ન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૭૫. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં કામરાગં જહતિ, ઓળારિકં બ્યાપાદં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સકદાગામી, એકદેસં ન સકદાગામી, એકદેસં સકદાગામિફલપ્પત્તો [સકદાગામિફલં પત્તો (?)] પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમુદયદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં કામરાગં જહતિ, ઓળારિકં બ્યાપાદં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સકદાગામી, એકદેસં ન સકદાગામી, એકદેસં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નિરોધદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતિ, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં સકદાગામી, એકદેસં ન સકદાગામી, એકદેસં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતિ, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે જહતીતિ. એકદેસં સકદાગામી, એકદેસં ન સકદાગામી, એકદેસં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૭૬. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? અણુસહગતં કામરાગં જહતિ, અણુસહગતં બ્યાપાદં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અનાગામી, એકદેસં ન અનાગામી , એકદેસં અનાગામિફલપ્પત્તો [અનાગામિફલં પત્તો (?)] પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ,

કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં અન્તરાપરિનિબ્બાયી, ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી, અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, એકદેસં ન ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમુદયદસ્સનેન કિં જહતીતિ? અણુસહગતં કામરાગં જહતિ, અણુસહગતં બ્યાપાદં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અનાગામી, એકદેસં ન અનાગામી…પે॰… એકદેસં ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, એકદેસં ન ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધદસ્સનેન કિં જહતીતિ? અણુસહગતં બ્યાપાદં જહતિ, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અનાગામી, એકદેસં ન અનાગામી…પે॰… એકદેસં ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, એકદેસં ન ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે જહતીતિ. એકદેસં અનાગામી, એકદેસં ન અનાગામી, એકદેસં અનાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં અન્તરાપરિનિબ્બાયી, ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી, અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, એકદેસં ન ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨૭૭. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? રૂપરાગં અરૂપરાગં માનં ઉદ્ધચ્ચં અવિજ્જં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અરહા, એકદેસં ન અરહા, એકદેસં અરહત્તપ્પત્તો [અરહત્તં પત્તો (?)] પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં, સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, (એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં,) [( ) (?)] એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમુદયદસ્સનેન કિં જહતીતિ? રૂપરાગં અરૂપરાગં જહતિ, માનં ઉદ્ધચ્ચં અવિજ્જં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અરહા, એકદેસં ન અરહા…પે॰… એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધદસ્સનેન કિં જહતીતિ? માનં જહતિ, ઉદ્ધચ્ચં અવિજ્જં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે એકદેસે જહતીતિ. એકદેસં અરહા, એકદેસં ન અરહા …પે॰… એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઉદ્ધચ્ચં અવિજ્જં તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે જહતીતિ. એકદેસં અરહા, એકદેસં ન અરહા, એકદેસં અરહત્તપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો

પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં , સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૭૮. ન વત્તબ્બં – ''ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''અનુપુબ્બેન મેધાવી, થોકં થોકં ખણે ખણે;
કમ્મારો રજતસ્સેવ, નિદ્ધમે મલમત્તનો''તિ [ધ॰ પ॰ ૨૩૯ ધમ્મપદે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતી''તિ.

ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''સહાવસ્સ દસ્સનસમ્પદાય,
તયસ્સુ ધમ્મા જહિતા ભવન્તિ;
સક્કાયદિટ્ઠી વિચિકિચ્છિતઞ્ચ,
સીલબ્બતં વાપિ યદત્થિ કિઞ્ચિ;
ચતૂહપાયેહિ ચ વિપ્પમુત્તો,
છચ્ચાભિઠાનાનિ અભબ્બ [અભબ્બો (સી॰ સ્યા॰)] કાતુ''ન્તિ [ખુ॰ પા॰ ૬.૧૦; સુ॰ નિ॰ ૨૩૩].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતી''તિ.

ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''યસ્મિં, ભિક્ખવે, સમયે અરિયસાવકસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – 'યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ'ન્તિ, સહ દસ્સનુપ્પાદા, ભિક્ખવે, અરિયસાવકસ્સ તીણિ સંયોજનાનિ પહીયન્તિ – સક્કાયદિટ્ઠિ વિચિકિચ્છા સીલબ્બતપરામાસો''તિ [અઙ્ગુત્તરનિકાયે]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''ઓધિસોધિસો કિલેસે જહતી''તિ.

ઓધિસોકથા નિટ્ઠિતા.

૪. જહતિકથા

૧. નસુત્તાહરણકથા

૨૭૯. જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદન્તિ? આમન્તા. અચ્ચન્તં જહતિ, અનવસેસં જહતિ, અપ્પટિસન્ધિયં જહતિ, સમૂલં જહતિ, સતણ્હં જહતિ, સાનુસયં જહતિ, અરિયેન ઞાણેન જહતિ, અરિયેન મગ્ગેન જહતિ, અકુપ્પં પટિવિજ્ઝન્તો જહતિ, અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિક્ખમ્ભેતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદન્તિ? આમન્તા. અચ્ચન્તં વિક્ખમ્ભેતિ, અનવસેસં વિક્ખમ્ભેતિ, અપ્પટિસન્ધિયં વિક્ખમ્ભેતિ, સમૂલં વિક્ખમ્ભેતિ, સતણ્હં વિક્ખમ્ભેતિ, સાનુસયં વિક્ખમ્ભેતિ, અરિયેન ઞાણેન વિક્ખમ્ભેતિ, અરિયેન મગ્ગેન વિક્ખમ્ભેતિ, અકુપ્પં પટિવિજ્ઝન્તો વિક્ખમ્ભેતિ, અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો વિક્ખમ્ભેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જહતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ અચ્ચન્તં જહતિ, અનવસેસં જહતિ…પે॰… અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો જહતીતિ? આમન્તા. જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ અચ્ચન્તં જહતિ, અનવસેસં જહતિ…પે॰… અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિક્ખમ્ભેતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ અચ્ચન્તં વિક્ખમ્ભેતિ, અનવસેસં વિક્ખમ્ભેતિ…પે॰… અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો વિક્ખમ્ભેતીતિ? આમન્તા. વિક્ખમ્ભેતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ અચ્ચન્તં વિક્ખમ્ભેતિ, અનવસેસં વિક્ખમ્ભેતિ …પે॰… અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો વિક્ખમ્ભેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ ન અચ્ચન્તં જહતિ, ન અનવસેસં જહતિ…પે॰… ન અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો જહતીતિ? આમન્તા. જહતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ ન અચ્ચન્તં જહતિ…પે॰… ન અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિક્ખમ્ભેતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ ન અચ્ચન્તં વિક્ખમ્ભેતિ, ન અનવસેસં વિક્ખમ્ભેતિ…પે॰… ન અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો વિક્ખમ્ભેતીતિ? આમન્તા. વિક્ખમ્ભેતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ ન અચ્ચન્તં વિક્ખમ્ભેતિ, ન અનવસેસં વિક્ખમ્ભેતિ…પે॰… ન અનાગામિફલં સચ્છિકરોન્તો વિક્ખમ્ભેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદન્તિ? આમન્તા. કતમેન મગ્ગેનાતિ? રૂપાવચરેન મગ્ગેનાતિ. રૂપાવચરો મગ્ગો નિય્યાનિકો ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવો અસંયોજનિયો અગન્થનિયો અનોઘનિયો અયોગનિયો અનીવરણિયો અપરામટ્ઠો અનુપાદાનિયો અસંકિલેસિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. નનુ રૂપાવચરો મગ્ગો અનિય્યાનિકો ન ખયગામી ન બોધગામી ન અપચયગામી સાસવો સંયોજનિયો…પે॰… સંકિલેસિયોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપાવચરો મગ્ગો અનિય્યાનિકો ન ખયગામી…પે॰… સંકિલેસિયો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘જહતિ પુથુજ્જનો રૂપાવચરેન મગ્ગેન કામરાગબ્યાપાદ’’ન્તિ.

જહતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિમગ્ગેન કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ મગ્ગો નિય્યાનિકો ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવો...પે॰... અસંકિલેસિયોતિ? આમન્તા. જહતિ પુથુજ્જનો રૂપાવચરેન મગ્ગેન કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ મગ્ગો નિય્યાનિકો ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવો... પે॰... અસંકિલેસિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

જહતિ પુથુજ્જનો રૂપાવચરેન મગ્ગેન કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ મગ્ગો અનિય્યાનિકો ન ખયગામી ન બોધગામી ન અપચયગામી સાસવો...પે॰... સંકિલેસિયોતિ? આમન્તા. જહતિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિમગ્ગેન કામરાગબ્યાપાદં, સો ચ મગ્ગો અનિય્યાનિકો ન ખયગામી ન બોધગામી ન અપચયગામી સાસવો...પે॰... સંકિલેસિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૮૦. પુથુજ્જનો કામેસુ વીતરાગો સહ ધમ્માભિસમયા અનાગામિફલે સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. અરહત્તે સણ્ઠાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુથુજ્જનો કામેસુ વીતરાગો સહ ધમ્માભિસમયા અનાગામિફલે સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. અપુબ્બં અચરિમં તયો મગ્ગે ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અપુબ્બં અચરિમં તયો મગ્ગે ભાવેતીતિ? આમન્તા. અપુબ્બં અચરિમં તીણિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અપુબ્બં અચરિમં તીણિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. તિણ્ણં ફસ્સાનં તિસ્સન્નં વેદનાનં તિસ્સન્નં સઞ્ઞાનં તિસ્સન્નં ચેતનાનં તિણ્ણં ચિત્તાનં તિસ્સન્નં સદ્ધાનં તિણ્ણં વીરિયાનં તિસ્સન્નં સતીનં તિણ્ણં સમાધીનં તિસ્સન્નં પઞ્ઞાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુથુજ્જનો કામેસુ વીતરાગો સહ ધમ્માભિસમયા અનાગામિફલે સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. કતમેન મગ્ગેનાતિ? અનાગામિમગ્ગેનાતિ. અનાગામિમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨. સુત્તાહરણકથા

૨૮૧. અનાગામિમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાના સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાના સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગામિમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતી''તિ. અનાગામિમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવા સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવા સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગામિમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતી''તિ.

પુથુજ્જનો કામેસુ વીતરાગો સહ ધમ્માભિસમયા અનાગામિફલે સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. યે કેચિ ધમ્મં અભિસમેન્તિ, સબ્બે તે સહ ધમ્માભિસમયા અનાગામિફલે સણ્ઠહન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ''જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદ''ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''અહેસું તે [અહિંસકા (અ॰ નિ॰ ૬.૫૪)] અતીતંસે, છ સત્થારો યસસ્સિનો;
નિરામગન્ધા કરુણેધિમુત્તા [કરુણાધિમુત્તા (સી॰ ક॰)], કામસંયોજનાતિગા.

''કામરાગં વિરાજેત્વા, બ્રહ્મલોકૂપગા અહુ;
અહેસું સાવકા તેસં, અનેકાનિ સતાનિપિ.

''નિરામગન્ધા કરુણેધિમુત્તા, કામસંયોજનાતિગા;
કામરાગં વિરાજેત્વા, બ્રહ્મલોકૂપગા અહૂ''તિ [અ॰ નિ॰ ૬.૫૪].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદન્તિ.

જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''સો હિ નામ, ભિક્ખવે, સુનેત્તો સત્થા એવં દીઘાયુકો સમાનો એવં ચિરટ્ઠિતિકો અપરિમુત્તો અહોસિ જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ અપરિમુત્તો દુક્ખસ્માતિ વદામિ. તં કિસ્સ હેતુ? ચતુન્નં ધમ્માનં અનનુબોધા અપ્પટિવેધા. કતમેસં ચતુન્નં? અરિયસ્સ સીલસ્સ અનનુબોધા અપ્પટિવેધા, અરિયસ્સ સમાધિસ્સ, અરિયાય પઞ્ઞાય, અરિયાય વિમુત્તિયા અનનુબોધા અપ્પટિવેધા. તયિદં, ભિક્ખવે, અરિયં સીલં અનુબુદ્ધં પટિવિદ્ધં, અરિયો સમાધિ અનુબુદ્ધો પટિવિદ્ધો, અરિયા પઞ્ઞા અનુબુદ્ધા પટિવિદ્ધા, અરિયા વિમુત્તિ અનુબુદ્ધા પટિવિદ્ધા, ઉચ્છિન્ના ભવતણ્હા, ખીણા ભવનેત્તિ, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવોતિ.

''સીલં સમાધિ પઞ્ઞા ચ, વિમુત્તિ ચ અનુત્તરા;
અનુબુદ્ધા ઇમે ધમ્મા, ગોતમેન યસસ્સિના.

''ઇતિ બુદ્ધો અભિઞ્ઞાય, ધમ્મમક્ખાસિ ભિક્ખુનં;
દુક્ખસ્સન્તકરો સત્થા, ચક્ખુમા પરિનિબ્બુતો''તિ [અ॰ નિ॰ ૭.૬૬].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''જહતિ પુથુજ્જનો કામરાગબ્યાપાદ''ન્તિ.

જહતિકથા નિટ્ઠિતા.

૫. સબ્બમત્થીતિકથા

૧. વાદયુત્તિ

૨૮૨. સબ્બમત્થીતિ ? આમન્તા. સબ્બત્થ સબ્બમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. સબ્બદા સબ્બમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. સબ્બેન સબ્બં સબ્બમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. સબ્બેસુ સબ્બમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. અયોગન્તિ કત્વા સબ્બમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. યમ્પિ નત્થિ, તમ્પત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સબ્બમત્થીતિ? આમન્તા. સબ્બમત્થીતિ યા દિટ્ઠિ સા દિટ્ઠિ મિચ્છાદિટ્ઠીતિ, યા દિટ્ઠિ સા દિટ્ઠિ સમ્માદિટ્ઠીતિ, હેવમત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. (સંખિત્તં). વાદયુત્તિ.

૨. કાલસંસન્દના

૨૮૩. અતીતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતં અત્થી’’તિ.

અનાગતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતં અત્થી’’તિ.

પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં અનિરુદ્ધં અવિગતં અવિપરિણતં ન અત્થઙ્ગતં ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. અતીતં અત્થિ અતીતં અનિરુદ્ધં અવિગતં અવિપરિણતં ન અત્થઙ્ગતં ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં જાતં ભૂતં સઞ્જાતં નિબ્બત્તં અભિનિબ્બત્તં પાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થિ અનાગતં જાતં ભૂતં સઞ્જાતં નિબ્બત્તં અભિનિબ્બત્તં પાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં અત્થિ અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં અત્થિ અનાગતં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૮૪. અતીતં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં રૂપં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં રૂપં નિરુદ્ધં…પે॰… અબ્ભત્થઙ્ગતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતં રૂપં અત્થી’’તિ.

અનાગતં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં રૂપં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં રૂપં અજાતં…પે॰… અપાતુભૂતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતં રૂપં અત્થી’’તિ.

પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અનિરુદ્ધં અવિગતં અવિપરિણતં ન અત્થઙ્ગતં ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અનિરુદ્ધં અવિગતં અવિપરિણતં ન અત્થઙ્ગતં ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં જાતં ભૂતં સઞ્જાતં નિબ્બત્તં અભિનિબ્બત્તં પાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં અત્થિ અનાગતં રૂપં જાતં ભૂતં સઞ્જાતં નિબ્બત્તં અભિનિબ્બત્તં પાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનાગતં રૂપં અત્થિ અનાગતં રૂપં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અતીતા વેદના અત્થિ...પે॰... સઞ્ઞા અત્થિ, સઙ્ખારા અત્થિ, વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં વિઞ્ઞાણં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અતીતં વિઞ્ઞાણં નિરુદ્ધં...પે॰... અબ્ભત્થઙ્ગતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થી’’તિ.

અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં વિઞ્ઞાણં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં વિઞ્ઞાણં અજાતં...પે॰... અપાતુભૂતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થી’’તિ.

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અનિરુદ્ધં...પે॰... ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અનિરુદ્ધં...પે॰... ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં જાતં...પે॰... પાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અનાગતં વિઞ્ઞાણં જાતં...પે॰... પાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં નિરુદ્ધં...પે॰... અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં નિરુદ્ધં...પે॰... અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અનાગતં વિઞ્ઞાણં અજાતં...પે॰... અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા.

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અજાતં...પે॰... અપાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૨૮૫. ‘‘પચ્ચુપ્પન્નન્તિ વા રૂપ’’ન્તિ વા, ‘‘રૂપન્તિ વા પચ્ચુપ્પન્ન’’ન્તિ વા પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નિરુજ્ઝમાનં પચ્ચુપ્પન્નભાવં જહતીતિ? આમન્તા. રૂપભાવં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

‘‘પચ્ચુપ્પન્નન્તિ વા રૂપ’’ન્તિ વા, ‘‘રૂપન્તિ વા પચ્ચુપ્પન્ન’’ન્તિ વા પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નિરુજ્ઝમાનં રૂપભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

‘‘ઓદાતન્તિ વા વત્થ’’ન્તિ વા, ‘‘વત્થન્તિ વા ઓદાત’’ન્તિ વા ઓદાતં વત્થં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. ઓદાતં વત્થં રજ્જમાનં ઓદાતભાવં જહતીતિ? આમન્તા. વત્થભાવં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

‘‘ઓદાતન્તિ વા વત્થ’’ન્તિ વા, ‘‘વત્થન્તિ વા ઓદાત’’ન્તિ વા ઓદાતં વત્થં અપ્પિયં કરિત્વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? આમન્તા. ઓદાતં વત્થં રજ્જમાનં વત્થભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. ઓદાતભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે….પે॰….

૨૮૬. રૂપં રૂપભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. રૂપં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે. નનુ રૂપં રૂપભાવં ન જહતીતિ રૂપં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં રૂપભાવં ન જહતી’’તિ.

નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતીતિ નિબ્બાનં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. રૂપં રૂપભાવં ન જહતીતિ [ન જહતિ (સી॰ ક॰)] રૂપં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે… પે॰… રૂપં રૂપભાવં ન જહતિ રૂપં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ નિબ્બાનં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થિ અનાગતં અનાગતભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્નભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં અત્થિ અનાગતં અનાગતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા]? આમન્તા. અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા]? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્નભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા]? આમન્તા. અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા]? ન હેવં વત્તબ્બે.

અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અતીતં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અતીતં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતી’’તિ.

નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતીતિ નિબ્બાનં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ ? આમન્તા. અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતીતિ અતીતં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં અત્થિ અતીતં અતીતભાવં ન જહતિ અતીતં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ નિબ્બાનં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૮૭. અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં અત્થિ અનાગતં રૂપં અનાગતભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પચ્ચુપ્પન્નભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં રૂપં અત્થિ અનાગતં રૂપં અનાગતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ] ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ]? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પચ્ચુપ્પન્નભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ]? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ]? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અતીતં રૂપં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં રૂપં અનિચ્ચં...પે॰... વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતી''તિ.

નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ [ન જહતીતિ (?) પુરિમપઞ્હેહિ સંસન્દેતબ્બં] નિબ્બાનં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતિ [ન જહતીતિ (?) પુરિમઞ્હેહિ સંસન્દેતબ્બં] અતીતં રૂપં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં રૂપં અત્થિ અતીતં રૂપં અતીતભાવં ન જહતિ અતીતં રૂપં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ નિબ્બાનં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતા વેદના અત્થિ... અતીતા સઞ્ઞા અત્થિ... અતીતા સઙ્ખારા અત્થિ... અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અનાગતં વિઞ્ઞાણં અનાગતભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં પચ્ચુપ્પન્નભાવં ન જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અનાગતં વિઞ્ઞાણં અનાગતભાવં જહતીતિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં પચ્ચુપ્પન્નભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ]? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં જહતીતિ [ન જહતીતિ (બહૂસુ) અનુલોમપઞ્હોયેવ]? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતીતિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અતીતં વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતી''તિ.

નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ [ન જહતીતિ (?) પુરિમપઞ્હેહિ સંસન્દેતબ્બં] નિબ્બાનં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતિ [ન જહતીતિ (?) પુરિમપઞ્હેહિ સંસન્દેતબ્બં] અતીતં વિઞ્ઞાણં નિચ્ચં ધુવં સસ્સતં અવિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અતીતભાવં ન જહતિ અતીતં વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થિ નિબ્બાનં નિબ્બાનભાવં ન જહતિ નિબ્બાનં અનિચ્ચં અધુવં અસસ્સતં વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વચનસોધના

૨૮૮. અતીતં ન્વત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં ન્વત્થિ, અતીતં અત્થીતિ મિચ્છા. હઞ્ચિ વા પન અત્થિ ન્વાતીતં, અત્થિ અતીતન્તિ મિચ્છા. અનાગતં ન્વત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં ન્વત્થિ, અનાગતં અત્થીતિ મિચ્છા. હઞ્ચિ વા પન અત્થિ ન્વાનાગતં, અત્થિ અનાગતન્તિ મિચ્છા.

અનાગતં હુત્વા પચ્ચુપ્પન્નં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ અનાગતં તં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તઞ્ઞેવ અનાગતં તં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ? આમન્તા. હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? આમન્તા. ન હુત્વા ન હોતિ ન હુત્વા ન હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં હુત્વા અતીતં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ પચ્ચુપ્પન્નં તં અતીતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તઞ્ઞેવ પચ્ચુપ્પન્નં તં અતીતન્તિ? આમન્તા . હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? આમન્તા. ન હુત્વા ન હોતિ ન હુત્વા ન હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં હુત્વા પચ્ચુપ્પન્નં હોતિ, પચ્ચુપ્પન્નં હુત્વા અતીતં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ અનાગતં તં પચ્ચુપ્પન્નં તં અતીતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તઞ્ઞેવ અનાગતં તં પચ્ચુપ્પન્નં તં અતીતન્તિ? આમન્તા. હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… હુત્વા હોતિ હુત્વા હોતીતિ? આમન્તા. ન હુત્વા ન હોતિ ન હુત્વા ન હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અતીતચક્ખુરૂપાદિકથા

૨૮૯. અતીતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેન ચક્ખુના અતીતં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં સોતં અત્થિ સદ્દા અત્થિ સોતવિઞ્ઞાણં અત્થિ આકાસો અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેન સોતેન અતીતં સદ્દં સુણાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં ઘાનં અત્થિ ગન્ધા અત્થિ ઘાનવિઞ્ઞાણં અત્થિ વાયો અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેન ઘાનેન અતીતં ગન્ધં ઘાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા જિવ્હા અત્થિ રસા અત્થિ જિવ્હાવિઞ્ઞાણં અત્થિ આપો અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા . અતીતાય જિવ્હાય અતીતં રસં સાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો કાયો અત્થિ ફોટ્ઠબ્બા અત્થિ કાયવિઞ્ઞાણં અત્થિ પથવી અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેન કાયેન અતીતં ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેન મનેન અતીતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતેન ચક્ખુના અનાગતં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં સોતં અત્થિ… ઘાનં અત્થિ… જિવ્હા અત્થિ… કાયો અત્થિ … મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતેન મનેન અનાગતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખુના પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. અતીતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, અતીતેન ચક્ખુના અતીતં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. પચ્ચુપ્પન્નં સોતં અત્થિ… ઘાનં અત્થિ… જિવ્હા અત્થિ… કાયો અત્થિ… મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નેન મનેન પચ્ચુપ્પન્નં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? આમન્તા. અતીતો મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, અતીતેન મનેન અતીતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખુના પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. અનાગતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, અનાગતેન ચક્ખુના અનાગતં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં સોતં અત્થિ… ઘાનં અત્થિ… જિવ્હા અત્થિ… કાયો અત્થિ… મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નેન મનેન પચ્ચુપ્પન્નં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? આમન્તા. અનાગતો મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, અનાગતેન મનેન અનાગતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ અતીતેન ચક્ખુના અતીતં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખુના પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં

સોતં અત્થિ... ઘાનં અત્થિ... જિવ્હા અત્થિ... કાયો અત્થિ... મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ અતીતેન મનેન અતીતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નો મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ પચ્ચુપ્પન્નેન મનેન પચ્ચુપ્પન્નં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ અનાગતેન ચક્ખુના અનાગતં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખું અત્થિ રૂપા અત્થિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અત્થિ આલોકો અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખુના પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં સોતં અત્થિ... ઘાનં અત્થિ... જિવ્હા અત્થિ... કાયો અત્થિ... મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ અનાગતેન મનેન અનાગતં ધમ્મં વિજાનાતીતિ ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નો મનો અત્થિ ધમ્મા અત્થિ મનોવિઞ્ઞાણં અત્થિ વત્થું અત્થિ મનસિકારો અત્થિ, ન ચ પચ્ચુપ્પન્નેન મનેન પચ્ચુપ્પન્નં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતઞાણાદિકથા

૨૯૦. અતીતં ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ ? આમન્તા. તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ , મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. અતીતં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અતીતં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. અનાગતં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા . અનાગતં ઞાણં અત્થિ, તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન ઞાણકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... અનાગતં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ , નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા . પચ્ચુપ્પન્નં ઞાણં અત્થિ, ન ચ તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહન્તાદિકથા

૨૯૧. અરહતો અતીતો રાગો અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન રાગેન સરાગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતો દોસો અત્થીતિ? આમન્તા . અરહા તેન દોસેન સદોસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતો મોહો અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન મોહેન સમોહોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતો માનો અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન માનેન સમાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતા દિટ્ઠિ અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તાય વિચિકિચ્છાય સવિચિકિચ્છોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતં થિનં અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન થિનેન સથિનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતં ઉદ્ધચ્ચં અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન ઉદ્ધચ્ચેન સઉદ્ધચ્ચોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતં અહિરિકં અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન અહિરિકેન સઅહિરિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતં અનોત્તપ્પં અત્થીતિ? આમન્તા. અરહા તેન અનોત્તપ્પેન સઅનોત્તપ્પીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થીતિ? આમન્તા . અનાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ... અતીતો સીલબ્બતપરામાસો અત્થિ... અતીતો અણુસહગતો કામરાગો અત્થિ... અતીતો અણુસહગતો બ્યાપાદો અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થીતિ? આમન્તા. સકદાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ... અતીતો સીલબ્બતપરામાસો અત્થિ... અતીતો ઓળારિકો કામરાગો અત્થિ... અતીતો ઓળારિકો બ્યાપાદો અત્થીતિ? આમન્તા. સકદાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપન્નસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થીતિ? આમન્તા. સોતાપન્નો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપન્નસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ... અતીતો સીલબ્બતપરામાસો અત્થિ... અતીતો અપાયગમનીયો રાગો અત્થિ... અતીતો અપાયગમનીયો દોસો અત્થિ... અતીતો અપાયગમનીયો મોહો અત્થીતિ? આમન્તા. સોતાપન્નો તેન મોહેન સમોહોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૨૯૨. પુથુજ્જનસ્સ અતીતો રાગો અત્થિ, પુથુજ્જનો તેન રાગેન સરાગોતિ? આમન્તા. અરહતો અતીતો રાગો અત્થિ, અરહા તેન રાગેન સરાગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુથુજ્જનસ્સ અતીતો દોસો અત્થિ...પે॰... અતીતં અનોત્તપ્પં અત્થિ પુથુજ્જનો તેન અનોત્તપ્પેન અનોત્તપ્પીતિ? આમન્તા. અરહતો અતીતં અનોત્તપ્પં અત્થિ, અરહા તેન અનોત્તપ્પેન અનોત્તપ્પીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, અનાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુથુજ્જનસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ...પે॰... અતીતો અણુસહગતો બ્યાપાદો અત્થિ, પુથુજ્જનો તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ અતીતો અણુસહગતો બ્યાપાદો અત્થિ, અનાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, સકદાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુથુજ્જનસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ... અતીતો ઓળારિકો બ્યાપાદો અત્થિ, પુથુજ્જનો તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ અતીતો ઓળારિકો બ્યાપાદો અત્થિ, સકદાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, સોતાપન્નો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુથુજ્જનસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ...પે॰... અતીતો અપાયગમનીયો મોહો અત્થિ, પુથુજ્જનો તેન મોહેન સમોહોતિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ અતીતો અપાયગમનીયો મોહો અત્થિ, સોતાપન્નો તેન મોહેન સમોહોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહતો અતીતો રાગો અત્થિ, ન ચ અરહા તેન રાગેન સરાગોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતો રાગો અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તેન રાગેન સરાગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહતો અતીતો દોસો અત્થિ...પે॰... અતીતં અનોત્તપ્પં અત્થિ, ન ચ અરહા તેન અનોત્તપ્પેન અનોત્તપ્પીતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતં અનોત્તપ્પં અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તેન અનોત્તપ્પેન અનોત્તપ્પીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ અનાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ...પે॰... અતીતો અણુસહગતો બ્યાપાદો અત્થિ, ન ચ અનાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતો અણુસહગતો બ્યાપાદો અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ સકદાગામી તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ...પે॰... અતીતો ઓળારિકો બ્યાપાદો અત્થિ, ન ચ સકદાગામી તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતો ઓળારિકો બ્યાપાદો અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તેન બ્યાપાદેન બ્યાપન્નચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપન્નસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ સોતાપન્નો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતા સક્કાયદિટ્ઠિ અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તાય દિટ્ઠિયા સદિટ્ઠિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપન્નસ્સ અતીતા વિચિકિચ્છા અત્થિ...પે॰... અતીતો અપાયગમનીયો મોહો અત્થિ, ન ચ સોતાપન્નો તેન મોહેન

સમોહોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનસ્સ અતીતો અપાયગમનીયો મોહો અત્થિ, ન ચ પુથુજ્જનો તેન મોહેન સમોહોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતહત્થાદિકથા

૨૯૩. અતીતા હત્થા અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેસુ હત્થેસુ સતિ આદાનનિક્ખેપનં પઞ્ઞાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા પાદા અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેસુ પાદેસુ સતિ અભિક્કમપટિક્કમો પઞ્ઞાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા પબ્બા અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતેસુ પબ્બેસુ સતિ સમિઞ્જનપસારણં પઞ્ઞાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો કુચ્છિ અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતસ્મિં કુચ્છિસ્મિં સતિ જિઘચ્છા પિપાસા પઞ્ઞાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતો કાયો અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતો કાયો પગ્ગહનિગ્ગહુપગો છેદનભેદનુપગો કાકેહિ ગિજ્ઝેહિ કુલલેહિ સાધારણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતે કાયે વિસં કમેય્ય , સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… લબ્ભા અતીતો કાયો અદુબન્ધનેન બન્ધિતું, રજ્જુબન્ધનેન બન્ધિતું, સઙ્ખલિકબન્ધનેન બન્ધિતું, ગામબન્ધનેન બન્ધિતું, નિગમબન્ધનેન બન્ધિતું, નગરબન્ધનેન બન્ધિતું, જનપદબન્ધનેન બન્ધિતું, કણ્ઠપઞ્ચમેહિ બન્ધનેહિ બન્ધિતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતો આપો અત્થીતિ? આમન્તા. તેન આપેન આપકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો તેજો અત્થીતિ? આમન્તા. તેન તેજેન તેજકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો વાયો અત્થીતિ? આમન્તા. તેન વાયેન વાયકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતક્ખન્ધાદિસમોધાનકથા

૨૯૪. અતીતો રૂપક્ખન્ધો અત્થિ, અનાગતો રૂપક્ખન્ધો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નો રૂપક્ખન્ધો અત્થીતિ? આમન્તા. તયો રૂપક્ખન્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અતીતા પઞ્ચક્ખન્ધા અત્થિ, અનાગતા પઞ્ચક્ખન્ધા અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્ના પઞ્ચક્ખન્ધા અત્થીતિ? આમન્તા. પન્નરસક્ખન્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં ચક્ખાયતનં અત્થિ, અનાગતં ચક્ખાયતનં અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખાયતનં અત્થીતિ? આમન્તા. તીણિ ચક્ખાયતનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતાનિ દ્વાદસાયતનાનિ અત્થિ, અનાગતાનિ દ્વાદસાયતનાનિ અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નાનિ દ્વાદસાયતનાનિ અત્થીતિ? આમન્તા. છત્તિંસાયતનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા ચક્ખુધાતુ અત્થિ, અનાગતા ચક્ખુધાતુ અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્ના ચક્ખુધાતુ અત્થીતિ? આમન્તા. તિસ્સો ચક્ખુધાતુયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા અટ્ઠારસ ધાતુયો અત્થિ, અનાગતા અટ્ઠારસ ધાતુયો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્ના અટ્ઠારસ ધાતુયો અત્થીતિ? આમન્તા. ચતુપઞ્ઞાસ ધાતુયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં ચક્ખુન્દ્રિયં અત્થિ, અનાગતં ચક્ખુન્દ્રિયં અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં ચક્ખુન્દ્રિયં અત્થીતિ ? આમન્તા. તીણિ ચક્ખુન્દ્રિયાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અત્થિ, અનાગતાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અત્થીતિ? આમન્તા. છસટ્ઠિન્દ્રિયાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતો રાજા ચક્કવત્તી અત્થિ, અનાગતો રાજા ચક્કવત્તી અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નો રાજા ચક્કવત્તી અત્થીતિ? આમન્તા. તિણ્ણન્નં રાજૂનં ચક્કવત્તીનં સમ્મુખીભાવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતો સમ્માસમ્બુદ્ધો અત્થિ, અનાગતો સમ્માસમ્બુદ્ધો અત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નો સમ્માસમ્બુદ્ધો અત્થીતિ? આમન્તા. તિણ્ણન્નં સમ્માસમ્બુદ્ધાનં સમ્મુખીભાવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પદસોધનકથા

૨૯૫. અતીતં અત્થીતિ? આમન્તા . અત્થિ અતીતન્તિ? અત્થિ સિયા અતીતં, સિયા ન્વાતીતન્તિ.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ અતીતં અત્થિ, અત્થિ સિયા અતીતં, સિયા ન્વાતીતં, તેનાતીતં ન્વાતીતં, ન્વાતીતં અતીતન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અતીતં અત્થિ અત્થિ સિયા અતીતં, સિયા ન્વાતીતં, તેનાતીતં ન્વાતીતં, ન્વાતીતં અતીત’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન અતીતં ન્વાતીતં ન્વાતીતં અતીતન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતં અત્થિ અત્થિ સિયા અતીતં, સિયા ન્વાતીત’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અતીતં અત્થિ અત્થિ સિયા અતીતં, સિયા ન્વાતીતં, તેનાતીતં ન્વાતીતં, ન્વાતીતં અતીત’’’ન્તિ મિચ્છા.

અનાગતં અત્થીતિ? આમન્તા. અત્થિ અનાગતન્તિ? અત્થિ સિયા અનાગતં, સિયા ન્વાનાગતન્તિ.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ અનાગતં અત્થિ અત્થિ સિયા અનાગતં સિયા ન્વાનાગતં, તેનાનાગતં ન્વાનાગતં, ન્વાનાગતં અનાગતન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અનાગતં અત્થિ અત્થિ સિયા અનાગતં, સિયા ન્વાનાગતં, તેનાનાગતં ન્વાનાગતં, ન્વાનાગતં અનાગત’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પનાનાગતં ન્વાનાગતં ન્વાનાગતં અનાગતન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતં અત્થિ અત્થિ સિયા અનાગતં, સિયા ન્વાનાગત’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અનાગતં અત્થિ અત્થિ સિયા અનાગતં, સિયા ન્વાનાગતં, તેનાનાગતં ન્વાનાગતં, ન્વાનાગતં અનાગત’’’ન્તિ મિચ્છા.

પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ, આમન્તા. અત્થિ પચ્ચુપ્પન્નન્તિ? અત્થિ સિયા પચ્ચુપ્પન્નં, સિયા નો પચ્ચુપ્પન્નન્તિ.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ અત્થિ સિયા પચ્ચુપ્પન્નં, સિયા નો પચ્ચુપ્પન્નં, તેન પચ્ચુપ્પન્નં, નો પચ્ચુપ્પન્નં, નો પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ અત્થિ સિયા પચ્ચુપ્પન્નં, સિયા નો પચ્ચુપ્પન્નં, તેન પચ્ચુપ્પન્નં નો પચ્ચુપ્પન્નં, નો પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્ન’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન પચ્ચુપ્પન્નં નો પચ્ચુપ્પન્નં, નો પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ અત્થિ સિયા પચ્ચુપ્પન્નં, સિયા નો પચ્ચુપ્પન્ન’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘પચ્ચુપ્પન્નં અત્થિ અત્થિ સિયા પચ્ચુપ્પન્નં, સિયા નો પચ્ચુપ્પન્નં, તેન પચ્ચુપ્પન્નં નો પચ્ચુપ્પન્નં, નો પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્ન’’’ન્તિ મિચ્છા.

નિબ્બાનં અત્થીતિ? આમન્તા. અત્થિ નિબ્બાનન્તિ? અત્થિ સિયા નિબ્બાનં સિયા નો નિબ્બાનન્તિ.

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ નિબ્બાનં અત્થિ અત્થિ સિયા નિબ્બાનં, સિયા નો નિબ્બાનં, તેન નિબ્બાનં નો નિબ્બાનં, નો નિબ્બાનં નિબ્બાનન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'નિબ્બાનં અત્થિ અત્થિ સિયા નિબ્બાનં, સિયા નો નિબ્બાનં, તેન નિબ્બાનં નો નિબ્બાનં, નો નિબ્બાનં નિબ્બાન'''ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન નિબ્બાનં નો નિબ્બાનં, નો નિબ્બાનં નિબ્બાનન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નિબ્બાનં અત્થિ અત્થિ સિયા નિબ્બાનં, સિયા નો નિબ્બાન''ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો – 'નિબ્બાનં અત્થિ અત્થિ સિયા નિબ્બાનં, સિયા નો નિબ્બાનં, તેન નિબ્બાનં નો નિબ્બાનં, નો નિબ્બાનં નિબ્બાન'''ન્તિ મિચ્છા.

સુત્તસાધનં

૨૯૬. ન વત્તબ્બં – ''અતીતં અત્થિ, અનાગતં અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''યં કિઞ્ચિ, ભિક્ખવે, રૂપં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકં વા સુખુમં વા હીનં વા પણીતં વા યં દૂરે સન્તિકે વા – અયં વુચ્ચતિ રૂપક્ખન્ધો. યા કાચિ વેદના... યા કાચિ સઞ્ઞા... યે કેચિ સઙ્ખારા... યં કિઞ્ચિ વિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકં વા સુખુમં વા હીનં વા પણીતં વા યં દૂરે સન્તિકે વા – અયં વુચ્ચતિ વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો''તિ [સં॰ નિ॰ ૩.૪૮]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અતીતં અત્થિ, અનાગતં અત્થીતિ.

અતીતં અત્થિ, અનાગતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''તયોમે, ભિક્ખવે, નિરુત્તિપથા અધિવચનપથા પઞ્ઞત્તિપથા અસઙ્કિણ્ણા અસઙ્કિણ્ણપુબ્બા ન સઙ્કિયન્તિ ન સઙ્કિયિસ્સન્તિ અપ્પટિકુટ્ઠા સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહિ. કતમે તયો? યં, ભિક્ખવે, રૂપં અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં 'અહોસી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'અહોસી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'અહોસી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અત્થી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'ભવિસ્સતી'તિ. યા વેદના...પે॰... યા સઞ્ઞા... યે સઙ્ખારા... યં વિઞ્ઞાણં અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં 'અહોસી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'અહોસી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'અહોસી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અત્થી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'ભવિસ્સતી'તિ.

''યં, ભિક્ખવે, રૂપં અજાતં અપાતુભૂતં 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અત્થી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'અહોસી'તિ. યા વેદના...પે॰... યા સઞ્ઞા... યે સઙ્ખારા... યં વિઞ્ઞાણં અજાતં અપાતુભૂતં 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'ભવિસ્સતી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અત્થી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'અહોસી'તિ.

''યં, ભિક્ખવે, રૂપં જાતં પાતુભૂતં 'અત્થી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'અત્થી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'અત્થી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અહોસી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'ભવિસ્સતી'તિ. યા વેદના...પે॰... યા સઞ્ઞા... યે સઙ્ખારા... યં વિઞ્ઞાણં જાતં પાતુભૂતં 'અત્થી'તિ તસ્સ સઙ્ખા, 'અત્થી'તિ તસ્સ સમઞ્ઞા, 'અત્થી'તિ તસ્સ પઞ્ઞત્તિ; ન તસ્સ સઙ્ખા 'અહોસી'તિ, ન તસ્સ સઙ્ખા 'ભવિસ્સતી'તિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, તયો નિરુત્તિપથા અધિવચનપથા પઞ્ઞત્તિપથા અસઙ્કિણ્ણા અસઙ્કિણ્ણપુબ્બા ન સઙ્કિયન્તિ ન સઙ્કિયિસ્સન્તિ અપ્પટિકુટ્ઠા સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહિ.

''યેપિ તે, ભિક્ખવે, અહેસું ઉક્કલા વસ્સભઞ્ઞા અહેતુકવાદા અકિરિયવાદા નત્થિકવાદા, તેપિમે તયો નિરુત્તિપથે અધિવચનપથે પઞ્ઞત્તિપથે ન ગરહિતબ્બં ન પટિક્કોસિતબ્બં અમઞ્ઞિંસુ. તં કિસ્સ હેતુ?

નિન્દાબ્યારોસઉપારમ્ભભયા''તિ [સંયુત્તનિકાયે]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અતીતં અત્થિ, અનાગતં અત્થી''તિ.

અતીતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા ફગ્ગુનો ભગવન્તં એતદવોચ – ''અત્થિ નુ ખો તં, ભન્તે, ચક્ખું યેન ચક્ખુના અતીતે બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે છિન્નપપઞ્ચે છિન્નવટુમે પરિયાદિન્નવટ્ટે સબ્બદુક્ખવીતિવત્તે પઞ્ઞાપયમાનો પઞ્ઞાપેય્યાતિ. અત્થિ નુ ખો સા, ભન્તે, જિવ્હા...પે॰... અત્થિ નુ ખો સો, ભન્તે, મનો યેન મનેન અતીતે બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે છિન્નપપઞ્ચે છિન્નવટુમે પરિયાદિન્નવટ્ટે સબ્બદુક્ખવીતિવત્તે પઞ્ઞાપયમાનો પઞ્ઞાપેય્યા''તિ.

''નત્થિ ખો તં, ફગ્ગુન, ચક્ખું યેન ચક્ખુના અતીતે બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે છિન્નપપઞ્ચે છિન્નવટુમે પરિયાદિન્નવટ્ટે સબ્બદુક્ખવીતિવત્તે પઞ્ઞાપયમાનો પઞ્ઞાપેય્ય. નત્થિ ખો સા, ફગ્ગુન, જિવ્હા...પે॰... નત્થિ નુ ખો સો, ફગ્ગુન, મનો યેન મનેન અતીતે બુદ્ધે પરિનિબ્બુતે છિન્નપપઞ્ચે છિન્નવટુમે પરિયાદિન્નવટ્ટે સબ્બદુક્ખવીતિવત્તે પઞ્ઞાપયમાનો પઞ્ઞાપેય્યા''તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૮૩]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અતીતં અત્થી''તિ.

અતીતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા નન્દકો એતદવોચ – ''અહુ પુબ્બે લોભો તદહુ અકુસલં, સો એતરહિ નત્થિ, ઇચ્ચેતં કુસલં. અહુ પુબ્બે દોસો... અહુ પુબ્બે મોહો, તદહુ અકુસલં, સો એતરહિ નત્થિ, ઇચ્ચેતં કુસલ''ન્તિ [અઙ્ગુત્તરનિકાયે]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અતીતં અત્થી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''અનાગતં અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''કબળીકારે ચે, ભિક્ખવે, આહારે અત્થિ રાગો, અત્થિ નન્દી, અત્થિ તણ્હા; પતિટ્ઠિતં તત્થ વિઞ્ઞાણં વિરૂળ્હં. યત્થ પતિટ્ઠિતં વિઞ્ઞાણં વિરૂળ્હં, અત્થિ તત્થ નામરૂપસ્સ અવક્કન્તિ. યત્થ અત્થિ નામરૂપસ્સ અવક્કન્તિ, અત્થિ તત્થ સઙ્ખારાનં વુદ્ધિ. યત્થ અત્થિ સઙ્ખારાનં વુદ્ધિ, અત્થિ તત્થ આયતિં પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ. યત્થ અત્થિ આયતિં પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ, અત્થિ તત્થ આયતિં જાતિજરામરણં. યત્થ અત્થિ આયતિં જાતિજરામરણં, સસોકં તં, ભિક્ખવે, સરજં [સદરં (સં॰ નિ॰ ૨.૬૪) તદેવ યુત્તતરં] સઉપાયાસન્તિ વદામિ.

''ફસ્સે ચે, ભિક્ખવે, આહારે... મનોસઞ્ચેતનાય ચે, ભિક્ખવે, આહારે... વિઞ્ઞાણે ચે, ભિક્ખવે, આહારે અત્થિ રાગો, અત્થિ નન્દી...પે॰... સરજં સઉપાયાસન્તિ વદામી''તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૬૪]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ અનાગતં અત્થીતિ.

અનાગતં અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''કબળીકારે ચે, ભિક્ખવે, આહારે નત્થિ રાગો, નત્થિ નન્દી, નત્થિ તણ્હા; અપ્પતિટ્ઠિતં તત્થ વિઞ્ઞાણં અવિરૂળ્હં. યત્થ વિઞ્ઞાણં અપ્પતિટ્ઠિતં અવિરૂળ્હં, નત્થિ તત્થ નામરૂપસ્સ અવક્કન્તિ. યત્થ નત્થિ નામરૂપસ્સ અવક્કન્તિ, નત્થિ તત્થ સઙ્ખારાનં વુદ્ધિ. યત્થ નત્થિ સઙ્ખારાનં વુદ્ધિ, નત્થિ તત્થ આયતિં પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ. યત્થ નત્થિ આયતિં પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ, નત્થિ તત્થ આયતિં જાતિજરામરણં. યત્થ નત્થિ આયતિં જાતિજરામરણં, અસોકં તં, ભિક્ખવે, અરજં અનુપાયાસન્તિ વદામિ.

''ફસ્સે ચે, ભિક્ખવે, આહારે... મનોસઞ્ચેતનાય ચે, ભિક્ખવે, આહારે... વિઞ્ઞાણે ચે, ભિક્ખવે, આહારે નત્થિ રાગો, નત્થિ નન્દી...પે॰... અરજં અનુપાયાસન્તિ વદામી''તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૬૪]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અનાગતં અત્થી''તિ.

સબ્બમત્થીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૬. અતીતક્ખન્ધાદિકથા

૧. નસુત્તસાધનં

૨૯૭. અતીતં ખન્ધાતિ? આમન્તા. અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં આયતનન્તિ? આમન્તા. અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ધાતૂતિ? આમન્તા. અતીતં અત્થીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ [ખન્ધધાતુઆયતનન્તિ (સ્યા॰)]? આમન્તા. અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ખન્ધાતિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં આયતનન્તિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં ધાતૂતિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ? આમન્તા. અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં ખન્ધા અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં આયતનં અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ધાતુ પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં ધાતુ અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં ખન્ધા અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં આયતનં અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ધાતુ પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં ધાતુ અનાગતં અત્થીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં ખન્ધા અતીતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં આયતનં અતીતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ધાતુ અતીતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ધાતુ પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ખન્ધા અનાગતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં આયતનં...પે॰... અનાગતં ધાતુ...પે॰... અનાગતં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં રૂપં ખન્ધોતિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં રૂપં આયતનન્તિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં રૂપં ધાતૂતિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થીતિ?

ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ ? આમન્તા. અતીતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં રૂપં ખન્ધોતિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં રૂપં આયતનં…પે॰… અનાગતં રૂપં ધાતુ…પે॰… અનાગતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં ખન્ધો અતીતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં આયતનં…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ધાતુ…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં ખન્ધો અનાગતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં આયતનં…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ધાતુ…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં રૂપં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં રૂપં ખન્ધો અતીતં રૂપં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં રૂપં આયતનં…પે॰… અતીતં રૂપં ધાતુ…પે॰… અતીતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં રૂપં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં રૂપં ખન્ધો અનાગતં રૂપં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં રૂપં આયતનં…પે॰… અનાગતં રૂપં ધાતુ…પે॰… અનાગતં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં રૂપં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા વેદના… અતીતા સઞ્ઞા… અતીતા સઙ્ખારા… અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધોતિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં આયતનં …પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધોતિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં આયતનં…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનન્તિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં આયતનં…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં આયતનં…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો અતીતં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં આયતનં…પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… અતીતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અતીતં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો અનાગતં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધો પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં આયતનં…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં ધાતુ…પે॰… અનાગતં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં અનાગતં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં ખન્ધા ધાતુ આયતનં પચ્ચુપ્પન્નં વિઞ્ઞાણં નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨. સુત્તસાધનં

૨૯૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતાનાગતા ખન્ધા ધાતુ આયતનં નત્થિ ચેતે’’તિ? આમન્તા . નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તયોમે, ભિક્ખવે, નિરુત્તિપથા અધિવચનપથા પઞ્ઞત્તિ…પે॰… વિઞ્ઞૂહીતિ…પે॰…’’. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતાનાગતા ખન્ધા ધાતુ આયતનં નત્થિ ચેતે’’તિ.

અતીતાનાગતા ખન્ધા ધાતુ આયતનં નત્થિ ચેતેતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યં કિઞ્ચિ, ભિક્ખવે, રૂપં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકં વા સુખુમં વા હીનં વા પણીતં વા યં દૂરે સન્તિકે વા, અયં વુચ્ચતિ રૂપક્ખન્ધો. યા કાચિ વેદના… યા કાચિ સઞ્ઞા… યે કેચિ સઙ્ખારા… યં કિઞ્ચિ વિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં…પે॰… અયં વુચ્ચતિ વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતાનાગતા ખન્ધા ધાતુ આયતનં નત્થિ ચેતે’’તિ.

અતીતક્ખન્ધાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૭. એકચ્ચં અત્થીતિકથા

૧. અતીતાદિએકચ્ચકથા

૨૯૯. અતીતં અત્થીતિ? એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ. એકચ્ચં નિરુદ્ધં, એકચ્ચં ન નિરુદ્ધં; એકચ્ચં વિગતં, એકચ્ચં અવિગતં; એકચ્ચં અત્થઙ્ગતં, એકચ્ચં ન અત્થઙ્ગતં; એકચ્ચં અબ્ભત્થઙ્ગતં, એકચ્ચં ન અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા એકચ્ચે અત્થિ, એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા એકચ્ચે અત્થિ, એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપાકા ધમ્મા એકચ્ચે અત્થિ એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં એકચ્ચં અત્થિ એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. કિં અત્થિ કિં નત્થીતિ? અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થિ; અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે નત્થીતિ. અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થીતિ? આમન્તા . અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થીતિ [અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા તે નત્થીતિ (ક॰)]? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰….

અતીતા અવિપાકા [વિપક્કવિપાકા (સ્યા॰), અવિપક્કવિપાકા (ક॰)] ધમ્મા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપક્કવિપાકા [અવિપાકા (સ્યા॰)] ધમ્મા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે [ધમ્મા નિરુદ્ધા તે (સ્યા॰ ક॰)] અત્થી’’તિ.

અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપાકા [અવિપક્કવિપાકા (સી॰ ક॰)] ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા અવિપાકા [વિપક્કવિપાકા (સ્યા॰), અવિપક્કવિપાકા (ક॰)] ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા અવિપક્કવિપાકા [અવિપાકા (સ્યા॰)] ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે અત્થીતિ? આમન્તા . અતીતા વિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અતીતા એકદેસં વિપક્કવિપાકા ધમ્મા એકદેસં અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા નિરુદ્ધા – તે એકચ્ચે અત્થિ એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ''અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા વિપચ્ચિસ્સન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા વિપચ્ચિસ્સન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા – તે અત્થી''તિ.

અતીતા અવિપક્કવિપાકા ધમ્મા વિપચ્ચિસ્સન્તીતિ કત્વા તે અત્થીતિ? આમન્તા. વિપચ્ચિસ્સન્તીતિ કત્વા પચ્ચુપ્પન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વિપચ્ચિસ્સન્તીતિ કત્વા પચ્ચુપ્પન્નાતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્ના ધમ્મા નિરુજ્ઝિસ્સન્તીતિ કત્વા તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૨. અનાગતાદિએકચ્ચકથા

300. અનાગતં અત્થીતિ? એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ. એકચ્ચં જાતં, એકચ્ચં અજાતં; એકચ્ચં સઞ્જાતં, એકચ્ચં અસઞ્જાતં; એકચ્ચં નિબ્બત્તં, એકચ્ચં અનિબ્બત્તં; એકચ્ચં પાતુભૂતં, એકચ્ચં અપાતુભૂતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા એકચ્ચે અત્થિ, એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા એકચ્ચે અત્થિ, એકચ્ચે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં એકચ્ચં અત્થિ, એકચ્ચં નત્થીતિ? આમન્તા. કિં અત્થિ, કિં નત્થીતિ? અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થિ; અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા – તે નત્થીતિ. અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થી''તિ.

અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતા – તે અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતા – તે અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતા અનુપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતા – તે નત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા અજાતા – તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ''અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા ઉપ્પજ્જિસ્સન્તીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા ઉપ્પજ્જિસ્સન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા – તે અત્થી''તિ.

અનાગતા ઉપ્પાદિનો ધમ્મા ઉપ્પજ્જિસ્સન્તીતિ કત્વા તે અત્થીતિ? આમન્તા. ઉપ્પજ્જિસ્સન્તીતિ કત્વા પચ્ચુપ્પન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઉપ્પજ્જિસ્સન્તીતિ કત્વા પચ્ચુપ્પન્નાતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્ના ધમ્મા નિરુજ્ઝિસ્સન્તીતિ કત્વા તે નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકચ્ચં અત્થીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૮. સતિપટ્ઠાનકથા

૩૦૧. સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. સબ્બે ધમ્મા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્ઝઙ્ગો એકાયનમગ્ગો ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવા અસંયોજનિયા અગન્થનિયા અનોઘનિયા અયોગનિયા અનીવરણિયા અપરામટ્ઠા અનુપાદાનિયા અસંકિલેસિકા, સબ્બે ધમ્મા બુદ્ધાનુસ્સતિ ધમ્માનુસ્સતિ સઙ્ઘાનુસ્સતિ સીલાનુસ્સતિ ચાગાનુસ્સતિ દેવતાનુસ્સતિ આનાપાનસ્સતિ મરણાનુસ્સતિ કાયગતાસતિ ઉપસમાનુસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં સતિપટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખાયતનં સતિપટ્ઠાનન્તિ ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્ઝઙ્ગો એકાયનમગ્ગો ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવં અસંયોજનિયં…પે॰… અસંકિલેસિકં, ચક્ખાયતનં બુદ્ધાનુસ્સતિ ધમ્માનુસ્સતિ સઙ્ઘાનુસ્સતિ સીલાનુસ્સતિ ચાગાનુસ્સતિ દેવતાનુસ્સતિ આનાપાનસ્સતિ મરણાનુસ્સતિ કાયગતાસતિ ઉપસમાનુસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સોતાયતનં… ઘાનાયતનં… જિવ્હાયતનં… કાયાયતનં… રૂપાયતનં… સદ્દાયતનં… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… રાગો… દોસો… મોહો… માનો… દિટ્ઠિ… વિચિકિચ્છા… થિનં… ઉદ્ધચ્ચં… અહિરિકં… અનોત્તપ્પં સતિપટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનોત્તપ્પં સતિપટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અનોત્તપ્પં સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ…પે॰… કાયગતાસતિ ઉપસમાનુસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સતિ સતિપટ્ઠાના, સા ચ સતીતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં સતિપટ્ઠાનં, તઞ્ચ સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સતિ સતિપટ્ઠાના, સા ચ સતીતિ? આમન્તા. સોતાયતનં…પે॰… કાયાયતનં… રૂપાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… રાગો… દોસો… મોહો…પે॰… અનોત્તપ્પં સતિપટ્ઠાનં, તઞ્ચ સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખાયતનં સતિપટ્ઠાનં, તઞ્ચ ન સતીતિ? આમન્તા. સતિ સતિપટ્ઠાના, સા ચ ન સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સોતાયતનં…પે॰… કાયાયતનં… રૂપાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… રાગો … દોસો… મોહો…પે॰… અનોત્તપ્પં સતિપટ્ઠાનં, તઞ્ચ ન સતીતિ? આમન્તા . સતિ સતિપટ્ઠાના, સા ચ ન સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૦૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાના’’તિ? આમન્તા. નનુ સબ્બે ધમ્મે આરબ્ભ સતિ સન્તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સબ્બે ધમ્મે આરબ્ભ સતિ સન્તિટ્ઠતીતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાના’’તિ.

સબ્બં ધમ્મં આરબ્ભ સતિ સન્તિટ્ઠતીતિ સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. સબ્બં ધમ્મં આરબ્ભ ફસ્સો સન્તિટ્ઠતીતિ સબ્બે ધમ્મા ફસ્સપટ્ઠાનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બં ધમ્મં આરબ્ભ સતિ સન્તિટ્ઠતીતિ સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. સબ્બં ધમ્મં આરબ્ભ વેદના સન્તિટ્ઠતિ… સઞ્ઞા સન્તિટ્ઠતિ… ચેતના સન્તિટ્ઠતિ… ચિત્તં સન્તિટ્ઠતીતિ સબ્બે ધમ્મા ચિત્તપટ્ઠાનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. સબ્બે સત્તા ઉપટ્ઠિતસતિનો સતિયા સમન્નાગતા સતિયા સમોહિતા; સબ્બેસં સત્તાનં સતિ પચ્ચુપટ્ઠિતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

303. સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અમતં તે, ભિક્ખવે, ન પરિભુઞ્જન્તિ યે કાયગતાસતિં ન પરિભુઞ્જન્તિ. અમતં તે, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જન્તિ યે કાયગતાસતિં પરિભુઞ્જન્તી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૧.૬૦૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. સબ્બે સત્તા કાયગતાસતિં પરિભુઞ્જન્તિ પટિલભન્તિ આસેવન્તિ ભાવેન્તિ બહુલીકરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘એકાયનો અયં, ભિક્ખવે, મગ્ગો સત્તાનં વિસુદ્ધિયા સોકપરિદેવાનં સમતિક્કમાય દુક્ખદોમનસ્સાનં અત્થઙ્ગમાય ઞાયસ્સ અધિગમાય નિબ્બાનસ્સ સચ્છિકિરિયાય યદિદં ચત્તારો સતિપટ્ઠાના’’તિ [દી॰ નિ॰ ૨.૩૭૩; મ॰ નિ॰ ૧.૧૦૬; સં॰ નિ॰ ૫.૩૬૭]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા? સબ્બે ધમ્મા એકાયનમગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘રઞ્ઞો, ભિક્ખવે, ચક્કવત્તિસ્સ પાતુભાવા સત્તન્નં રતનાનં પાતુભાવો હોતિ. કતમેસં સત્તન્નં? ચક્કરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, હત્થિરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, અસ્સરતનસ્સ… મણિરતનસ્સ… ઇત્થિરતનસ્સ … ગહપતિરતનસ્સ… પરિણાયકરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ . રઞ્ઞો, ભિક્ખવે, ચક્કવત્તિસ્સ પાતુભાવા ઇમેસં સત્તન્નં રતનાનં પાતુભાવો હોતિ.

‘‘તથાગતસ્સ, ભિક્ખવે, પાતુભાવા અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સત્તન્નં બોજ્ઝઙ્ગરતનાનં પાતુભાવો હોતિ. કતમેસં સત્તન્નં? સતિસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, વીરિયસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, પીતિસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, પસ્સદ્ધિસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, સમાધિસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ, ઉપેક્ખાસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનસ્સ પાતુભાવો હોતિ. તથાગતસ્સ, ભિક્ખવે, પાતુભાવા અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ ઇમેસં સત્તન્નં બોજ્ઝઙ્ગરતનાનં પાતુભાવો હોતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૫.૨૨૩]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તથાગતસ્સ પાતુભાવા અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સબ્બે ધમ્મા સતિસમ્બોજ્ઝઙ્ગરતનાવ હોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાનાતિ? આમન્તા. સબ્બે ધમ્મા સમ્મપ્પધાના… ઇદ્ધિપાદા… ઇન્દ્રિયા… બલા… બોજ્ઝઙ્ગાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સતિપટ્ઠાનકથા નિટ્ઠિતા.

૯. હેવત્થિકથા

૩૦૪. અતીતં અત્થીતિ? હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો, નત્થટ્ઠો અત્થટ્ઠો, અત્થિભાવો નત્થિભાવો, નત્થિભાવો અત્થિભાવો, અત્થીતિ વા નત્થીતિ વા, નત્થીતિ વા અત્થીતિ વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં અત્થીતિ? હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો, નત્થટ્ઠો અત્થટ્ઠો, અત્થિભાવો નત્થિભાવો, નત્થિભાવો અત્થિભાવો, અત્થીતિ વા નત્થીતિ વા, નત્થીતિ વા અત્થીતિ વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં અત્થીતિ? હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા . અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૦૫. અતીતં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. કિન્તત્થિ, કિન્તિ નત્થીતિ? અતીતં અતીતન્તિ હેવત્થિ, અતીતં અનાગતન્તિ હેવ નત્થિ, અતીતં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો, નત્થટ્ઠો અત્થટ્ઠો, અત્થિભાવો નત્થિભાવો, નત્થિભાવો અત્થિભાવો, અત્થીતિ વા નત્થીતિ વા, નત્થીતિ વા અત્થીતિ વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. કિન્તત્થિ, કિન્તિ નત્થીતિ? અનાગતં અનાગતન્તિ હેવત્થિ, અનાગતં અતીતન્તિ હેવ નત્થિ, અનાગતં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો, નત્થટ્ઠો અત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. કિન્તત્થિ, કિન્તિ નત્થીતિ? પચ્ચુપ્પન્નં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ હેવત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં અતીતન્તિ હેવ નત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં અનાગતન્તિ હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતં હેવત્થિ, હેવ નત્થિ; અનાગતં હેવત્થિ, હેવ નત્થિ; પચ્ચુપ્પન્નં હેવત્થિ, હેવ નત્થી’’તિ? આમન્તા. અતીતં અનાગતન્તિ હેવત્થિ, અતીતં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ હેવત્થિ, અનાગતં અતીતન્તિ હેવત્થિ, અનાગતં પચ્ચુપ્પન્નન્તિ હેવત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં અતીતન્તિ હેવત્થિ , પચ્ચુપ્પન્નં અનાગતન્તિ હેવત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…. પે॰…. તેન હિ અતીતં હેવત્થિ હેવ નત્થિ, અનાગતં હેવત્થિ હેવ નત્થિ, પચ્ચુપ્પન્નં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ.

૩૦૬. રૂપં અત્થીતિ? હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો, નત્થટ્ઠો અત્થટ્ઠો, અત્થિભાવો નત્થિભાવો, નત્થિભાવો અત્થિભાવો, અત્થીતિ વા નત્થીતિ વા, નત્થીતિ વા અત્થીતિ વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં અત્થીતિ? હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ , સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. કિન્તત્થિ, કિન્તિ નત્થીતિ? રૂપં રૂપન્તિ હેવત્થિ, રૂપં વેદનાતિ હેવં નત્થિ…પે॰… રૂપં સઞ્ઞાતિ હેવ નત્થિ…પે॰… રૂપં સઙ્ખારાતિ હેવ નત્થિ…પે॰… રૂપં વિઞ્ઞાણન્તિ હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. કિન્તત્થિ, કિન્તિ નત્થીતિ? વિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણન્તિ હેવત્થિ. વિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ હેવ નત્થિ…પે॰… વિઞ્ઞાણં વેદનાતિ હેવ નત્થિ…પે॰… વિઞ્ઞાણં સઞ્ઞાતિ હેવ નત્થિ…પે॰… વિઞ્ઞાણં સઙ્ખારાતિ હેવ નત્થીતિ. સેવત્થિ, સેવ નત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સેવત્થિ , સેવ નત્થીતિ? આમન્તા. અત્થટ્ઠો નત્થટ્ઠો…પે॰… સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ; વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ? આમન્તા. રૂપં વેદનાતિ હેવત્થિ…પે॰… રૂપં સઞ્ઞાતિ હેવત્થિ…પે॰… રૂપં સઙ્ખારાતિ હેવત્થિ…પે॰… રૂપં વિઞ્ઞાણન્તિ હેવત્થિ… વેદના… સઞ્ઞા … સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ હેવત્થિ… વિઞ્ઞાણં વેદનાતિ હેવત્થિ… વિઞ્ઞાણં સઞ્ઞાતિ હેવત્થિ… વિઞ્ઞાણં સઙ્ખારાતિ હેવત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ રૂપં હેવત્થિ, હેવ નત્થિ; વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં હેવત્થિ, હેવ નત્થીતિ.

હેવત્થિકથા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉપલબ્ભો પરિહાનિ, બ્રહ્મચરિયવાસો ઓધિસો;
પરિઞ્ઞા કામરાગપ્પહાનં, સબ્બત્થિવાદો આયતનં;
અતીતાનાગતો સુભઙ્ગો [અતીતાનાગતેસુ ભાગો (સ્યા॰)], સબ્બે ધમ્મા સતિપટ્ઠાના.

હેવત્થિ હેવ નત્થીતિ.

પઠમવગ્ગો

મહાવગ્ગો.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૦) ૧. પરૂપહારકથા

૩૦૭. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ અરહતો રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી''તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, અત્થિ તસ્સ રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, અત્થિ તસ્સ રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં…પે॰… કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, નત્થિ તસ્સ રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં…પે॰… કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, નત્થિ તસ્સ રાગો કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં…પે॰… કામચ્છન્દનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. કેનટ્ઠેનાતિ? હન્દ હિ મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ.

મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ મારકાયિકાનં દેવતાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ મારકાયિકાનં દેવતાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ મારકાયિકાનં દેવતાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તી''તિ.

મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ? આમન્તા. મારકાયિકા દેવતા અત્તનો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તિ, અઞ્ઞેસં અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તિ, તસ્સ અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મારકાયિકા દેવતા નેવ અત્તનો ન અઞ્ઞેસં ન તસ્સ અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મારકાયિકા દેવતા નેવ અત્તનો ન અઞ્ઞેસં ન તસ્સ અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તી''તિ.

મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ ? આમન્તા. લોમકૂપેહિ ઉપસંહરન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૦૮. મારકાયિકા દેવતા અરહતો અસુચિં સુક્કવિસ્સટ્ઠિં ઉપસંહરન્તીતિ? આમન્તા. કિં કારણાતિ? હન્દ હિ વિમતિં ગાહયિસ્સામાતિ. અત્થિ અરહતો વિમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો વિમતીતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો સત્થરિ વિમતિ, ધમ્મે વિમતિ, સઙ્ઘે વિમતિ, સિક્ખાય વિમતિ, પુબ્બન્તે વિમતિ, અપરન્તે વિમતિ, પુબ્બન્તાપરન્તે વિમતિ, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ અરહતો સત્થરિ વિમતિ, ધમ્મે વિમતિ, સઙ્ઘે વિમતિ, સિક્ખાય વિમતિ, પુબ્બન્તે વિમતિ, અપરન્તે વિમતિ , પુબ્બન્તાપરન્તે વિમતિ, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો સત્થરિ વિમતિ…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો વિમતી’’તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ વિમતિ, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ વિમતિ…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો વિમતિ, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ વિમતિ…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો વિમતિ, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ વિમતિ…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ વિમતિ, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ વિમતિ…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ વિમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ કિસ્સ નિસ્સન્દોતિ? અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દોતિ. અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દોતિ? આમન્તા. યે કેચિ અસન્તિ પિવન્તિ ખાદન્તિ સાયન્તિ, સબ્બેસંયેવ અત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યે કેચિ અસન્તિ પિવન્તિ ખાદન્તિ સાયન્તિ, સબ્બેસંયેવ અત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. દારકા અસન્તિ પિવન્તિ ખાદન્તિ સાયન્તિ, અત્થિ દારકાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પણ્ડકા અસન્તિ પિવન્તિ ખાદન્તિ સાયન્તિ, અત્થિ પણ્ડકાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે… પે॰….

દેવા અસન્તિ પિવન્તિ ખાદન્તિ સાયન્તિ, અત્થિ દેવતાનં અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૦૯. અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દોતિ? આમન્તા. અત્થિ તસ્સ આસયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દો, અત્થિ તસ્સ આસયોતિ ? આમન્તા. અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દો, અત્થિ તસ્સ આસયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે… પે॰….

અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દો, નત્થિ તસ્સ આસયોતિ? આમન્તા. અરહતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અસિતપીતખાયિતસાયિતસ્સ નિસ્સન્દો, નત્થિ તસ્સ આસયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૩૧૦. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. અરહા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય [મેથુનં ધમ્મં ઉપ્પાદેય્ય (સી॰ સ્યા॰)], પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, પુથુજ્જનો મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય, પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, અરહા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય, પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, ન ચ અરહા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય, પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, ન ચ પુથુજ્જનો મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય , પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી’’તિ.

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો... માનો પહીનો... દિટ્ઠિ પહીના... વિચિકિચ્છા પહીના... થિનં પહીનં... ઉદ્ધચ્ચં પહીનં... અહિરિકં પહીનં...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી’’તિ.

૩૧૧. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી’’તિ.

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગપ્પહાનાય સતિપટ્ઠાના ભાવિતા...પે॰... સમ્મપ્પધાના ભાવિતા... ઇદ્ધિપાદા ભાવિતા... ઇન્દ્રિયા ભાવિતા... બલા ભાવિતા...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગપ્પહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી’’તિ.

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી''તિ.

અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં, સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો કતકરણીયો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં , નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી''તિ.

૩૧૨. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠિ, પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા . પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન

હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા…પે॰… દોસપ્પહાનાય…પે॰… મોહપ્પહાનાય…પે॰… અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૧૩. અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યે તે [યે કેચિ (સી॰)], ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ પુથુજ્જના સીલસમ્પન્ના સતા સમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ, તેસં અસુચિ ન મુચ્ચતિ. યેપિ તે, ભિક્ખવે, બાહિરકા ઇસયો કામેસુ વીતરાગા, તેસમ્પિ અસુચિ ન મુચ્ચતિ. અટ્ઠાનમેતં, ભિક્ખવે, અનવકાસો યં અરહતો અસુચિ મુચ્ચેય્યા’’તિ [મહાવ॰ ૩૫૩ અત્થતો સમાનં; અ॰ નિ॰ ૫.૨૧૦ પસ્સિતબ્બં]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અસુચિ સુક્કવિસ્સટ્ઠી’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરૂપહારો’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં પરે ઉપસંહરેય્યુન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં પરે ઉપસંહરેય્યું, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પરૂપહારો’’તિ.

અરહતો ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં પરે ઉપસંહરેય્યુન્તિ, અત્થિ અરહતો પરૂપહારોતિ? આમન્તા. અરહતો સોતાપત્તિફલં વા સકદાગામિફલં વા અનાગામિફલં વા અરહત્તં વા પરે ઉપસંહરેય્યુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરૂપહારકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૧) ૨. અઞ્ઞાણકથા

૩૧૪. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. નત્થિ અરહતો અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં, અત્થિ તસ્સ અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, અત્થિ તસ્સ અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, નત્થિ તસ્સ અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં , નત્થિ તસ્સ અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અરહા અઞ્ઞાણપકતો પાણં હનેય્ય, અદિન્નં આદિયેય્ય, મુસા ભણેય્ય, પિસુણં ભણેય્ય, ફરુસં ભણેય્ય, સમ્ફં પલપેય્ય, સન્ધિં છિન્દેય્ય, નિલ્લોપં હરેય્ય, એકાગારિયં કરેય્ય, પરિપન્થે તિટ્ઠેય્ય, પરદારં ગચ્છેય્ય, ગામઘાતં કરેય્ય, નિગમઘાતં કરેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં, પુથુજ્જનો અઞ્ઞાણપકતો પાણં હનેય્ય, અદિન્નં આદિયેય્ય, મુસા ભણેય્ય... પે॰... ગામઘાતં કરેય્ય, નિગમઘાતં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, અરહા અઞ્ઞાણપકતો પાણં હનેય્ય, અદિન્નં આદિયેય્ય...પે॰... ગામઘાતં કરેય્ય, નિગમઘાતં કરેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, ન ચ અરહા અઞ્ઞાણપકતો પાણં હનેય્ય, અદિન્નં આદિયેય્ય...પે॰... ગામઘાતં કરેય્ય, નિગમઘાતં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં, ન ચ પુથુજ્જનો અઞ્ઞાણપકતો પાણં હનેય્ય, અદિન્નં આદિયેય્ય...પે॰... ગામઘાતં કરેય્ય, નિગમઘાતં કરેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં, સિક્ખાય અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તે અઞ્ઞાણં, અપરન્તે અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઞ્ઞાણં, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

નત્થિ અરહતો સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં, સિક્ખાય અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તે અઞ્ઞાણં, અપરન્તે અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઞ્ઞાણં, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણં, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અઞ્ઞાણં, નત્થિ તસ્સ

સત્થરિ અઞ્ઞાણં, ધમ્મે અઞ્ઞાણં, સઙ્ઘે અઞ્ઞાણં...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૩૧૫. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગપ્પહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો ...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વીતરાગો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

૩૧૬. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અઞ્ઞાણં, પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અઞ્ઞાણન્તિ. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પં પહીનં, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અનોત્તપ્પપહાનાય બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા . સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો ...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ અઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૧૭. અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''જાનતોહં [જાનતાહં (સી॰), જાનત્વાહં (સ્યા॰ પી॰ ક॰)], ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો. કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ? 'ઇતિ રૂપં, ઇતિ રૂપસ્સ સમુદયો, ઇતિ રૂપસ્સ અત્થઙ્ગમો, ઇતિ વેદના...પે॰... ઇતિ સઞ્ઞા... ઇતિ સઙ્ખારા... ઇતિ વિઞ્ઞાણં, ઇતિ વિઞ્ઞાણસ્સ સમુદયો, ઇતિ વિઞ્ઞાણસ્સ અત્થઙ્ગમો'તિ – એવં ખો, ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી''તિ [સં॰ નિ॰ ૩.૧૦૧; ઇતિવુ॰ ૧૦૨; સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૯૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ''ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''જાનતોહં, ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો. કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ? 'ઇદં દુક્ખ'ન્તિ – ભિક્ખવે, જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ, 'અયં દુક્ખસમુદયો'તિ – જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ,

‘અયં દુક્ખનિરોધો’તિ – જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ, ‘અયં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા’તિ – જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ. એવં ખો, ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૯૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સબ્બં, ભિક્ખવે, અનભિજાનં અપરિજાનં અવિરાજયં અપ્પજહં અભબ્બો દુક્ખક્ખયાય, સબ્બઞ્ચ ખો, ભિક્ખવે, અભિજાનં પરિજાનં વિરાજયં પજહં ભબ્બો દુક્ખક્ખયાયા’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૬; ઇતિવુ॰ ૭ ઇતિવુત્તકેપિ]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘સહાવસ્સ દસ્સનસમ્પદાય,
તયસ્સુ ધમ્મા જહિતા ભવન્તિ;
સક્કાયદિટ્ઠી વિચિકિચ્છિતઞ્ચ,
સીલબ્બતં વાપિ યદત્થિ કિઞ્ચિ;
ચતૂહપાયેહિ ચ વિપ્પમુત્તો,
છચ્ચાભિઠાનાનિ અભબ્બ કાતુ’’ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યસ્મિં, ભિક્ખવે, સમયે અરિયસાવકસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ‘યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’ન્તિ, સહ દસ્સનુપ્પાદા, ભિક્ખવે, અરિયસાવકસ્સ તીણિ સંયોજનાનિ પહીયન્તિ – સક્કાયદિટ્ઠિ, વિચિકિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં ન જાનેય્ય, મગ્ગામગ્ગં ન જાનેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં ન જાનેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં ન જાનેય્ય, મગ્ગામગ્ગં ન જાનેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં ન જાનેય્ય, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં ન જાનેય્ય, મગ્ગામગ્ગં ન જાનેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં ન જાનેય્યાતિ, અત્થિ અરહતો અઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અરહા સોતાપત્તિફલં વા સકદાગામિફલં વા અનાગામિફલં વા અરહત્તં વા ન જાનેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૨) ૩. કઙ્ખાકથા

૩૧૮. અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ અરહતો વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો કઙ્ખા''તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ કઙ્ખા, અત્થિ તસ્સ વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો કઙ્ખા, અત્થિ તસ્સ વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો કઙ્ખા, નત્થિ તસ્સ વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? આમન્તા . અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ કઙ્ખા, નત્થિ તસ્સ વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા, સઙ્ઘે કઙ્ખા, સિક્ખાય કઙ્ખા, પુબ્બન્તે કઙ્ખા, અપરન્તે કઙ્ખા, પુબ્બન્તાપરન્તે કઙ્ખા, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

નત્થિ અરહતો સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો કઙ્ખા''તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ કઙ્ખા, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો કઙ્ખા, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખા, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ કઙ્ખા, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ કઙ્ખા, ધમ્મે કઙ્ખા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૩૧૯. અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા . નનુ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો કઙ્ખા''તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસો પહીનો…પે॰… મોહો પહીનો…પે॰… અનોત્તપ્પં પહીનં…પે॰… રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા…પે॰… દોસપ્પહાનાય…પે॰… અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા; નનુ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો કઙ્ખા''તિ.

૩૨૦. અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ કઙ્ખા, પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ કઙ્ખાતિ. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં...પે॰... રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો ...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં...પે॰... રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય...પે॰... મોહપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ કઙ્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૨૧. અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘જાનતોહં, ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો! કિઞ્ચ, ભિક્ખવે , જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ ? ‘ઇતિ રૂપં’...પે॰... ‘ઇતિ વિઞ્ઞાણસ્સ અત્થઙ્ગમો’તિ – એવં ખો, ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘જાનતોહં, ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો! કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ? ‘ઇદં દુક્ખ’ન્તિ, ભિક્ખવે...પે॰... ‘અયં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા’તિ જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ. એવં ખો , ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સબ્બં, ભિક્ખવે, અનભિજાનં અપરિજાનં અવિરાજયં અપ્પજહં અભબ્બો દુક્ખક્ખયાય; સબ્બઞ્ચ ખો, ભિક્ખવે, અભિજાનં પરિજાનં વિરાજયં પજહં ભબ્બો દુક્ખક્ખયાયા’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સહાવસ્સ દસ્સનસમ્પદાય …પે॰… છચ્ચાભિઠાનાનિ અભબ્બ કાતુ’’ન્તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યસ્મિં, ભિક્ખવે, સમયે અરિયસાવકસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ‘યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’ન્તિ, સહ દસ્સનુપ્પાદા, ભિક્ખવે, અરિયસાવકસ્સ તીણિ સંયોજનાનિ પહીયન્તિ – સક્કાયદિટ્ઠિ, વિચિકિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા,
આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
અથસ્સ કઙ્ખા વપયન્તિ સબ્બા,
યતો પજાનાતિ સહેતુધમ્મન્તિ.

‘‘યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા,
આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
અથસ્સ કઙ્ખા વપયન્તિ સબ્બા,
યતો ખયં પચ્ચયાનં અવેદીતિ.

‘‘યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા,
આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
વિધૂપયં તિટ્ઠતિ મારસેનં,
સૂરિયોવ [સુરિયોવ (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰)] ઓભાસયમન્તલિક્ખન્તિ [મહાવ॰ ૩; ઉદા॰ ૩].

‘‘યા કાચિ કઙ્ખા ઇધ વા હુરં વા,
સકવેદિયા વા પરવેદિયા વા;
ઝાયિનો [યે ઝાયિનો (ઉદાને)] તા પજહન્તિ સબ્બા,
આતાપિનો બ્રહ્મચરિયં ચરન્તાતિ [ઉદા॰ ૪૭ ઉદાનેપિ].

‘‘યે કઙ્ખાસમતિક્કન્તા, કઙ્ખાભૂતેસુ પાણિસુ;
અસંસયા વિસંયુત્તા, તેસુ દિન્નં મહપ્ફલન્તિ.

‘‘એતાદિસી ધમ્મપકાસનેત્થ,
ન તત્થ કિં કઙ્ખતિ કોચિ સાવકો;
નિત્થિણ્ણઓઘં [નિતિણ્ણઓઘં (સી॰ ક॰), નિત્તિણ્ણઓઘં (સ્યા॰ કં॰)] વિચિકિચ્છછિન્નં,
બુદ્ધં નમસ્સામ જિનં જનિન્દા’’તિ [દી॰ નિ॰ ૨.૩૫૪].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તે કઙ્ખેય્ય, મગ્ગામગ્ગે કઙ્ખેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામે કઙ્ખેય્યા’’તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તે કઙ્ખેય્ય, મગ્ગામગ્ગે કઙ્ખેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામે કઙ્ખેય્ય; તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો કઙ્ખા’’તિ.

અરહા ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તે કઙ્ખેય્ય, મગ્ગામગ્ગે કઙ્ખેય્ય, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામે કઙ્ખેય્યાતિ, અત્થિ અરહતો કઙ્ખાતિ? આમન્તા. અરહા સોતાપત્તિફલે વા સકદાગામિફલે વા અનાગામિફલે વા અરહત્તે વા કઙ્ખેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કઙ્ખાકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૩) ૪. પરવિતારણકથા

૩૨૨. અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા . અરહા પરનેય્યો પરપત્તિયો પરપચ્ચયો પરપટિબદ્ધભૂ, ન જાનાતિ ન પસ્સતિ સમ્મૂળ્હો અસમ્પજાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ અરહા ન પરનેય્યો ન પરપત્તિયો ન પરપચ્ચયો ન પરપટિબદ્ધભૂ જાનાતિ પસ્સતિ અસમ્મૂળ્હો સમ્પજાનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા ન પરનેય્યો ન પરપત્તિયો ન પરપચ્ચયો ન પરપટિબદ્ધભૂ, જાનાતિ પસ્સતિ અસમ્મૂળ્હો સમ્પજાનો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પરવિતારણા, સો ચ પરનેય્યો પરપત્તિયો પરપચ્ચયો પરપટિબદ્ધભૂ, ન જાનાતિ ન પસ્સતિ સમ્મૂળ્હો અસમ્પજાનોતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો પરવિતારણા, સો ચ પરનેય્યો પરપત્તિયો પરપચ્ચયો પરપટિબદ્ધભૂ, ન જાનાતિ ન પસ્સતિ સમ્મૂળ્હો અસમ્પજાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો પરવિતારણા, સો ચ ન પરનેય્યો ન પરપત્તિયો ન પરપચ્ચયો ન પરપટિબદ્ધભૂ, જાનાતિ પસ્સતિ અસમ્મૂળ્હો સમ્પજાનોતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પરવિતારણા, સો ચ ન પરનેય્યો ન પરપત્તિયો ન પરપચ્ચયો ન પરપટિબદ્ધભૂ, જાનાતિ પસ્સતિ અસમ્મૂળ્હો સમ્પજાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા, સઙ્ઘે પરવિતારણા, સિક્ખાય પરવિતારણા, પુબ્બન્તે પરવિતારણા, અપરન્તે પરવિતારણા, પુબ્બન્તાપરન્તે પરવિતારણા, ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ અરહતો સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા…પે॰… ઇદપચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા…પે॰… ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પરવિતારણા, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો પરવિતારણા, અત્થિ તસ્સ સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ અરહતો પરવિતારણા, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પરવિતારણા, નત્થિ તસ્સ સત્થરિ પરવિતારણા, ધમ્મે પરવિતારણા...પે॰... ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૨૩. અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો રાગો પહીનો ઉચ્છિન્નમૂલો તાલાવત્થુકતો અનભાવઙ્કતો આયતિં અનુપ્પાદધમ્મો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો પરવિતારણા''તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મં...પે॰... રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... નનુ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો પરવિતારણા''તિ.

૩૨૪. અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ પરવિતારણા, પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ પરવિતારણાતિ. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો અત્થિ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ પરવિતારણાતિ? આમન્તા . સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો નત્થિ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, અત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો...પે॰... મોહો પહીનો...પે॰... અનોત્તપ્પં પહીનં ...પે॰... રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... દોસપ્પહાનાય...પે॰... અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા...પે॰... સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો...પે॰... સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, અત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલસ્સ અરહતો રાગો પહીનો, નત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

પરધમ્મકુસલસ્સ અરહતો દોસો પહીનો, મોહો પહીનો…પે॰… અનોત્તપ્પં પહીનં…પે॰… રાગપ્પહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા…પે॰… દોસપ્પહાનાય…પે॰… અનોત્તપ્પપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતા…પે॰… પરધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? આમન્તા. સધમ્મકુસલો અરહા વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, નત્થિ તસ્સ પરવિતારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૨૫. અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘જાનતોહં, ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો! કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ? ‘ઇતિ રૂપં’…પે॰… ‘ઇતિ વિઞ્ઞાણસ્સ અત્થઙ્ગમો’તિ – એવં ખો, ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘જાનતોહં, ભિક્ખવે, પસ્સતો આસવાનં ખયં વદામિ, નો અજાનતો નો અપસ્સતો! કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, જાનતો કિં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ? ‘ઇદં દુક્ખ’ન્તિ – ભિક્ખવે, જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ, ‘અયં દુક્ખસમુદયો’તિ…પે॰… ‘અયં દુક્ખનિરોધો’તિ…પે॰… ‘અયં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા’તિ – જાનતો પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતિ. એવં ખો, ભિક્ખવે, જાનતો એવં પસ્સતો આસવાનં ખયો હોતી’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સબ્બં, ભિક્ખવે, અનભિજાનં અપરિજાનં અવિરાજયં અપ્પજહં અભબ્બો દુક્ખક્ખયાય; સબ્બઞ્ચ ખો, ભિક્ખવે, અભિજાનં પરિજાનં વિરાજયં પજહં ભબ્બો દુક્ખક્ખયાયા’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સહાવસ્સ દસ્સનસમ્પદાય…પે॰… છચ્ચાભિઠાનાનિ અભબ્બ કાતુ’’ન્તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યસ્મિં, ભિક્ખવે, સમયે અરિયસાવકસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ‘યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’ન્તિ, સહ દસ્સનુપ્પાદા, ભિક્ખવે, અરિયસાવકસ્સ તીણિ સંયોજનાનિ પહીયન્તિ – સક્કાયદિટ્ઠિ, વિચિકિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘નાહં સહિસ્સામિ [ગમિસ્સામિ (સી॰ સ્યા॰ ક॰), સમીહામિ (પી॰)] પમોચનાય,
કથઙ્કથિં ધોતક કઞ્ચિ [કિઞ્ચિ (ક॰)] લોકે;

ધમ્મઞ્ચ સેટ્ઠં અભિજાનમાનો,

એવં તુવં ઓઘમિમં તરેસી’’તિ [સુ॰ નિ॰ ૧૦૭૦ સુત્તનિપાતે; ચૂળનિ॰ ૩૩ ધોતકમાણવપુચ્છાનિદ્દેસ].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં પરે વિતારેય્યું, મગ્ગામગ્ગં પરે વિતારેય્યું, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં પરે વિતારેય્યુન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં પરે વિતારેય્યું, મગ્ગામગ્ગં પરે વિતારેય્યું, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં પરે વિતારેય્યું, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પરવિતારણા’’તિ.

અરહતો ઇત્થિપુરિસાનં નામગોત્તં પરે વિતારેય્યું, મગ્ગામગ્ગં પરે વિતારેય્યું, તિણકટ્ઠવનપ્પતીનં નામં પરે વિતારેય્યુન્તિ, અત્થિ અરહતો પરવિતારણાતિ? આમન્તા. અરહતો સોતાપત્તિફલં વા સકદાગામિફલં વા અનાગામિફલં વા અરહત્તં વા પરે વિતારેય્યુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરવિતારણકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૪) ૫. વચીભેદકથા

૩૨૬. સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સબ્બત્થ સમાપન્નાનં અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સબ્બદા સમાપન્નાનં અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સબ્બેસં સમાપન્નાનં અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સબ્બસમાપત્તીસુ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સમાપન્નસ્સ અત્થિ કાયભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ નત્થિ કાયભેદોતિ? આમન્તા. સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વાચા, અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સમાપન્નસ્સ અત્થિ કાયો, અત્થિ કાયભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ કાયો, નત્થિ કાયભેદોતિ? આમન્તા. સમાપન્નસ્સ અત્થિ વાચા, નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૨૭. દુક્ખન્તિ જાનન્તો દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. સમુદયોતિ જાનન્તો સમુદયોતિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દુક્ખન્તિ જાનન્તો દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. નિરોધોતિ જાનન્તો નિરોધોતિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દુક્ખન્તિ જાનન્તો દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. મગ્ગોતિ જાનન્તો મગ્ગોતિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમુદયોતિ જાનન્તો ન ચ સમુદયોતિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. દુક્ખન્તિ જાનન્તો ન ચ દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધોતિ જાનન્તો ન ચ નિરોધોતિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. દુક્ખન્તિ જાનન્તો ન ચ દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગોતિ જાનન્તો ન ચ મગ્ગોતિ વાચં ભાસતીતિ? આમન્તા. દુક્ખન્તિ જાનન્તો ન ચ દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૨૮. સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા . ઞાણં કિંગોચરન્તિ? ઞાણં સચ્ચગોચરન્તિ. સોતં સચ્ચગોચરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સોતં કિં ગોચરન્તિ? સોતં સદ્દગોચરન્તિ. ઞાણં સદ્દગોચરન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો ઞાણં સચ્ચગોચરં, સોતં સદ્દગોચરન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ઞાણં સચ્ચગોચરં, સોતં સદ્દગોચરં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો ઞાણં સચ્ચગોચરં, સોતં સદ્દગોચરન્તિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં, દ્વિન્નં વેદનાનં, દ્વિન્નં સઞ્ઞાનં, દ્વિન્નં ચેતનાનં, દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૩૨૯. સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. આપોકસિણં…પે॰… તેજોકસિણં… વાયોકસિણં… નીલકસિણં… પીતકસિણં… લોહિતકસિણં… ઓદાતકસિણં… આકાસાનઞ્ચાયતનં … વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં… પે॰… નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

આપોકસિણં ... તેજોકસિણં... વાયોકસિણં... નીલકસિણં... પીતકસિણં... લોહિતકસિણં... ઓદાતકસિણં... આકાસાનઞ્ચાયતનં ... વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં... આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં... નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો''તિ.

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકિયસમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકિયં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકિયં દુતિયં ઝાનં... તતિયં ઝાનં... ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકિયં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકિયં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો''તિ.

લોકિયં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ લોકિયં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો''તિ.

લોકિયં દુતિયં ઝાનં... તતિયં ઝાનં... ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકિયં ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો''તિ.

૩૩૦. લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકિયં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકિયં દુતિયં ઝાનં... તતિયં ઝાનં... ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકિયં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકિયં દુતિયં ઝાનં... તતિયં ઝાનં... ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૩૧. લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં દુતિયં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં તતિયં ઝાનં... ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકુત્તરં દુતિયં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા . લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લોકુત્તરં દુતિયં ઝાનં… તતિયં ઝાનં… ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ ? આમન્તા. લોકુત્તરં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ નત્થિ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૩૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ? આમન્તા. નનુ વિતક્કવિચારા વચીસઙ્ખારા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિતક્કવિચારા વચીસઙ્ખારા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

વિતક્કવિચારા વચીસઙ્ખારા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ [અત્થિ વિતક્કવિચારા (સ્યા॰) એવમુપરિપિ], અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા. પથવીકસિણં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિતક્કવિચારા વચીસઙ્ખારા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા . આપોકસિણં… તેજોકસિણં… વાયોકસિણં… નીલકસિણં… પીતકસિણં… લોહિતકસિણં… ઓદાતકસિણં પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ? આમન્તા. નનુ વિતક્કસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિતક્કસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

વિતક્કસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સઞ્ઞાસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – ‘‘દુતિયં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ સઞ્ઞા, અત્થિ તસ્સ વિતક્કવિચારા’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિતક્કસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વિતક્કવિચારા’’તિ, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા. સઞ્ઞાસમુટ્ઠાના વાચા વુત્તા ભગવતા – તતિયં ઝાનં…પે॰… ચતુત્થં ઝાનં… આકાસાનઞ્ચાયતનં… વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ અત્થિ સઞ્ઞા, અત્થિ તસ્સ વિતક્કવિચારાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૩૩. સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. નનુ ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ વાચા નિરુદ્ધા હોતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૯, ૨૬૩]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ ‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ વાચા નિરુદ્ધા હોતી’’તિ, અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ વાચા નિરુદ્ધા હોતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૯, ૨૬૩], અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા. ‘‘દુતિયં ઝાનં સમાપન્નસ્સ વિતક્કવિચારા નિરુદ્ધા હોન્તી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૯, ૨૬૩],

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, અત્થિ તસ્સ વિતક્કવિચારાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

‘‘પઠમં ઝાનં સમાપન્નસ્સ વાચા નિરુદ્ધા હોતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૯, ૨૬૩], અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, અત્થિ તસ્સ વચીભેદોતિ? આમન્તા. ‘‘તતિયં ઝાનં સમાપન્નસ્સ પીતિ નિરુદ્ધા હોતિ, ચતુત્થં ઝાનં સમાપન્નસ્સ અસ્સાસપસ્સાસા નિરુદ્ધા હોન્તિ, આકાસાનઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ રૂપસઞ્ઞા નિરુદ્ધા હોતિ, વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ આકાસાનઞ્ચાયતનસઞ્ઞા નિરુદ્ધા હોતિ, આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનસઞ્ઞા નિરુદ્ધા હોતિ, નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનસઞ્ઞા નિરુદ્ધા હોતિ, સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચ નિરુદ્ધા હોન્તી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૨૫૯, ૨૬૩; અ॰ નિ॰ ૯.૩૧; દી॰ નિ॰ ૩.૩૪૪], અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, અત્થિ તસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ? આમન્તા. નનુ પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો [કણ્ટકો (સ્યા॰) અ॰ નિ॰ ૧૦.૭૨] વુત્તો ભગવતાતિ [અ॰ નિ॰ ૧૦.૭૨ કણ્ટકસુત્તં નિસ્સાય પુચ્છતિ]? આમન્તા. હઞ્ચિ પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ.

પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતાતિ, સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ? આમન્તા. દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ વિતક્કવિચારા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… તતિયસ્સ ઝાનસ્સ પીતિ કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ અસ્સાસપસ્સાસા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા [અ॰ નિ॰ ૧૦.૭૨] … આકાસાનઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ રૂપસઞ્ઞા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ આકાસાનઞ્ચાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા… સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચ કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા [અ॰ નિ॰ ૧૦.૭૨], અત્થિ તસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સિખિસ્સ, આનન્દ, ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ અભિભૂ નામ સાવકો બ્રહ્મલોકે ઠિતો દસસહસ્સિલોકધાતું સરેન વિઞ્ઞાપેસિ –

‘આરબ્ભથ નિક્કમથ, યુઞ્જથ બુદ્ધસાસને;
ધુનાથ મચ્ચુનો સેનં, નળાગારંવ કુઞ્જરો.

‘યો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે, અપ્પમત્તો વિહસ્સતિ [વિહેસ્સતિ (સી॰ સ્યા॰ કં॰) વિહરિસ્સતિ (ક॰)];
પહાય જાતિસંસારં, દુક્ખસ્સન્તં કરિસ્સતી’’’તિ [અ॰ નિ॰ ૧ તિકનિપાતે; સં॰ નિ॰ ૧.૨૮૫].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સમાપન્નસ્સ અત્થિ વચીભેદોતિ.

વચીભેદકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૫) ૬. દુક્ખાહારકથા

૩૩૪. દુક્ખાહારો મગ્ગઙ્ગં મગ્ગપરિયાપન્નન્તિ? આમન્તા . યે કેચિ દુક્ખન્તિ વાચં ભાસન્તિ, સબ્બે તે મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

યે કેચિ દુક્ખન્તિ વાચં ભાસન્તિ, સબ્બે તે મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? આમન્તા. બાલપુથુજ્જના દુક્ખન્તિ વાચં ભાસન્તિ, બાલપુથુજ્જના મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. માતુઘાતકો... પિતુઘાતકો... અરહન્તઘાતકો... રુહિરુપ્પાદકો [લોહિતુપ્પાદકો (સી॰ ક॰) અટ્ઠકથાનેસુ પન રુહિરુપ્પાદકોત્વેવ દિસ્સતિ] ... સઙ્ઘભેદકો દુક્ખન્તિ વાચં ભાસતિ, સઙ્ઘભેદકો મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દુક્ખાહારકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૬) ૭. ચિત્તટ્ઠિતિકથા

૩૩૫. એકં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. ઉપડ્ઢદિવસો ઉપ્પાદક્ખણો, ઉપડ્ઢદિવસો વયક્ખણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

એકં ચિત્તં દ્વે દિવસે તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. દિવસો ઉપ્પાદક્ખણો, દિવસો વયક્ખણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

એકં ચિત્તં ચત્તારો દિવસે તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ દિવસે તિટ્ઠતિ... દસ દિવસે તિટ્ઠતિ... વીસતિ દિવસે તિટ્ઠતિ... માસં તિટ્ઠતિ... દ્વે માસે તિટ્ઠતિ... ચત્તારો માસે તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ માસે તિટ્ઠતિ... દસ માસે તિટ્ઠતિ... સંવચ્છરં તિટ્ઠતિ... દ્વે વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારિ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... દસ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... વીસતિ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... તિંસ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારીસ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... પઞ્ઞાસ વસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... વસ્સસતં તિટ્ઠતિ... દ્વે વસ્સસતાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારિ વસ્સસતાનિ તિટ્ઠતિ... પઞ્ચ વસ્સસતાનિ તિટ્ઠતિ... વસ્સસહસ્સં તિટ્ઠતિ... દ્વે વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારિ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... સોળસ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... કપ્પં તિટ્ઠતિ... દ્વે કપ્પે તિટ્ઠતિ... ચત્તારો કપ્પે તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ કપ્પે તિટ્ઠતિ... સોળસ કપ્પે તિટ્ઠતિ... બાત્તિંસ કપ્પે તિટ્ઠતિ... ચતુસટ્ઠિ કપ્પે તિટ્ઠતિ... પઞ્ચ કપ્પસતાનિ તિટ્ઠતિ... કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... દ્વે કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... સોળસ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... વીસતિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારીસ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... સટ્ઠિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચતુરાસીતિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. દ્વેચત્તારીસ કપ્પસહસ્સાનિ ઉપ્પાદક્ખણો, દ્વેચત્તારીસ કપ્પસહસ્સાનિ વયક્ખણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

એકં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. અત્થઞ્ઞે ધમ્મા એકાહં બહુમ્પિ ઉપ્પજ્જિત્વા નિરુજ્ઝન્તીતિ? આમન્તા. તે ધમ્મા ચિત્તેન લહુપરિવત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

તે ધમ્મા ચિત્તેન લહુપરિવત્તાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘નાહં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞં એકધમ્મમ્પિ સમનુપસ્સામિ એવં લહુપરિવત્તં યથયિદં ચિત્તં. યાવઞ્ચિદં, ભિક્ખવે, ઉપમાપિ ન સુકરા યાવ લહુપરિવત્તં ચિત્ત’’ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૧.૪૮]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘તે ધમ્મા ચિત્તેન લહુપરિવત્તા’’તિ.

તે ધમ્મા ચિત્તેન લહુપરિવત્તાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સેય્યથાપિ, ભિક્ખવે, મક્કટો અરઞ્ઞે પવને ચરમાનો સાખં ગણ્હતિ, તં મુઞ્ચિત્વા અઞ્ઞં ગણ્હતિ, તં મુઞ્ચિત્વા અઞ્ઞં ગણ્હતિ; એવમેવ ખો, ભિક્ખવે, યમિદં [યદિદં (બહૂસુ)] વુચ્ચતિ ચિત્તં ઇતિપિ મનો ઇતિપિ વિઞ્ઞાણં ઇતિપિ તં રત્તિયા ચ દિવસસ્સ ચ અઞ્ઞદેવ ઉપ્પજ્જતિ અઞ્ઞં નિરુજ્ઝતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૬૧]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘તે ધમ્મા ચિત્તેન લહુપરિવત્તા’’તિ.

૩૩૬. એકં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સોતવિઞ્ઞાણં…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞાણં… જિવ્હાવિઞ્ઞાણં… કાયવિઞ્ઞાણં… અકુસલં ચિત્તં… રાગસહગતં… દોસસહગતં… મોહસહગતં… માનસહગતં… દિટ્ઠિસહગતં… વિચિકિચ્છાસહગતં… થિનસહગતં… ઉદ્ધચ્ચસહગતં… અહિરિકસહગતં… અનોત્તપ્પસહગતં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. યેનેવ ચિત્તેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ, તેનેવ ચિત્તેન સોતેન સદ્દં સુણાતિ…પે॰… ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ… જિવ્હાય રસં સાયતિ… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતિ… મનસા ધમ્મં વિજાનાતિ…પે॰… યેનેવ ચિત્તેન મનસા ધમ્મં વિજાનાતિ, તેનેવ ચિત્તેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ…પે॰… સોતેન સદ્દં સુણાતિ… ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ… જિવ્હાય રસં સાયતિ…પે॰… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકં ચિત્તં દિવસં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. યેનેવ ચિત્તેન અભિક્કમતિ, તેનેવ ચિત્તેન પટિક્કમતિ; યેનેવ ચિત્તેન પટિક્કમતિ, તેનેવ ચિત્તેન અભિક્કમતિ; યેનેવ ચિત્તેન આલોકેતિ, તેનેવ ચિત્તેન વિલોકેતિ; યેનેવ ચિત્તેન વિલોકેતિ, તેનેવ ચિત્તેન આલોકેતિ; યેનેવ ચિત્તેન સમિઞ્જેતિ, તેનેવ ચિત્તેન પસારેતિ ; યેનેવ ચિત્તેન પસારેતિ, તેનેવ ચિત્તેન સમિઞ્જેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૩૭. આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં એકં ચિત્તં યાવતાયુકં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. મનુસ્સાનં એકં ચિત્તં યાવતાયુકં તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં એકં ચિત્તં યાવતાયુકં તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. ચાતુમહારાજિકાનં દેવાનં…પે॰… તાવતિંસાનં દેવાનં… યામાનં દેવાનં… તુસિતાનં દેવાનં… નિમ્માનરતીનં દેવાનં… પરનિમ્મિતવસવત્તીનં દેવાનં… બ્રહ્મપારિસજ્જાનં દેવાનં… બ્રહ્મપુરોહિતાનં દેવાનં… મહાબ્રહ્માનં દેવાનં… પરિત્તાભાનં દેવાનં… અપ્પમાણાભાનં દેવાનં… આભસ્સરાનં દેવાનં… પરિત્તસુભાનં દેવાનં… અપ્પમાણસુભાનં દેવાનં… સુભકિણ્હાનં દેવાનં … વેહપ્ફલાનં દેવાનં… અવિહાનં દેવાનં… અતપ્પાનં દેવાનં… સુદસ્સાનં દેવાનં… સુદસ્સીનં દેવાનં… અકનિટ્ઠાનં દેવાનં એકં ચિત્તં યાવતાયુકં તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં વીસતિ કપ્પસહસ્સાનિ આયુપ્પમાણં, આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં એકં ચિત્તં વીસતિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. મનુસ્સાનં વસ્સસતં આયુપ્પમાણં, મનુસ્સાનં એકં ચિત્તં વસ્સસતં તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં વીસતિ કપ્પસહસ્સાનિ આયુપ્પમાણં, આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં એકં ચિત્તં વીસતિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. ચાતુમહારાજિકાનં દેવાનં પઞ્ચ વસ્સસતાનિ આયુપ્પમાણં, ચાતુમહારાજિકાનં દેવાનં એકં ચિત્તં પઞ્ચ વસ્સસતાનિ તિટ્ઠતિ… વસ્સસહસ્સં તિટ્ઠતિ… દ્વે વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ…

ચત્તારિ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... સોળસ વસ્સસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... કપ્પસ્સ તતિયભાગં તિટ્ઠતિ... ઉપડ્ઢકપ્પં તિટ્ઠતિ... એકં કપ્પં તિટ્ઠતિ... દ્વે કપ્પે તિટ્ઠતિ... ચત્તારો કપ્પે તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ કપ્પે તિટ્ઠતિ... સોળસ કપ્પે તિટ્ઠતિ... બાત્તિંસ કપ્પે તિટ્ઠતિ... ચતુસટ્ઠિ કપ્પે તિટ્ઠતિ... પઞ્ચ કપ્પસતાનિ તિટ્ઠતિ... કપ્પસહસ્સં તિટ્ઠતિ... દ્વે કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... ચત્તારિ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અટ્ઠ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતિ... અકનિટ્ઠાનં દેવાનં સોળસ કપ્પસહસ્સાનિ આયુપ્પમાણં, અકનિટ્ઠાનં દેવાનં એકં ચિત્તં સોળસ કપ્પસહસ્સાનિ તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં ચિત્તં મુહુત્તં મુહુત્તં ઉપ્પજ્જતિ મુહુત્તં મુહુત્તં નિરુજ્ઝતીતિ? આમન્તા. આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગા દેવા મુહુત્તં મુહુત્તં ચવન્તિ મુહુત્તં મુહુત્તં ઉપ્પજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગાનં દેવાનં એકં ચિત્તં યાવતાયુકં તિટ્ઠતીતિ ? આમન્તા. આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગા દેવા યેનેવ ચિત્તેન ઉપ્પજ્જન્તિ, તેનેવ ચિત્તેન ચવન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચિત્તટ્ઠિતિકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૭) ૮. કુક્કુળકથા

૩૩૮. સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ સુખા વેદના, કાયિકં સુખં, ચેતસિકં સુખં , દિબ્બં સુખં, માનુસકં સુખં, લાભસુખં, સક્કારસુખં, યાનસુખં, સયનસુખં, ઇસ્સરિયસુખં, આધિપચ્ચસુખં, ગિહિસુખં, સામઞ્ઞસુખં, સાસવં સુખં, અનાસવં સુખં, ઉપધિસુખં, નિરૂપધિસુખં, સામિસં સુખં, નિરામિસં સુખં, સપ્પીતિકં સુખં, નિપ્પીતિકં સુખં, ઝાનસુખં, વિમુત્તિસુખં, કામસુખં, નેક્ખમ્મસુખં, વિવેકસુખં, ઉપસમસુખં, સમ્બોધસુખન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ સુખા વેદના...પે॰... સમ્બોધસુખં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા''તિ.

સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. સબ્બે સઙ્ખારા દુક્ખા વેદના કાયિકં દુક્ખં ચેતસિકં દુક્ખં સોકપરિદેવદુક્ખદોમનસ્સઉપાયાસાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

ન વત્તબ્બં – ''સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''સબ્બં, ભિક્ખવે, આદિત્તં! કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, સબ્બં આદિત્તં? ચક્ખું, ભિક્ખવે, આદિત્તં, રૂપા આદિત્તા, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં આદિત્તં, ચક્ખુસમ્ફસ્સો આદિત્તો; યમિદં [યમ્પિદં (સં॰ નિ॰ ૪.૨૮)] ચક્ખુસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? 'રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્ત'ન્તિ વદામિ. સોતં આદિત્તં, સદ્દા આદિત્તા...પે॰... ઘાનં આદિત્તં, ગન્ધા આદિત્તા...પે॰... જિવ્હા આદિત્તા, રસા આદિત્તા...પે॰... કાયો આદિત્તો, ફોટ્ઠબ્બા આદિત્તા...પે॰... મનો આદિત્તો, ધમ્મા આદિત્તા, મનોવિઞ્ઞાણં આદિત્તં, મનોસમ્ફસ્સો આદિત્તો; યમિદં મનોસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? 'રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ

ઉપાયાસેહિ આદિત્ત’ન્તિ વદામી’’તિ [મહાવ॰ ૫૪; સં॰ નિ॰ ૪.૨૮]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ વત્તબ્બં [તેન હિ (સી॰ સ્યા॰), તેન હિ ન વત્તબ્બં (ક॰)] – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ.

સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, કામગુણા! કતમે પઞ્ચ? ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા, સોતવિઞ્ઞેય્યા સદ્દા…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞેય્યા ગન્ધા… જિવ્હાવિઞ્ઞેય્યા રસા… કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ કામગુણા’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૧૬૬; સં॰ નિ॰ ૪.૨૬૮]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘લાભા વો, ભિક્ખવે, સુલદ્ધં વો, ભિક્ખવે, ખણો વો પટિલદ્ધો [પટિવિદ્ધો (બહૂસુ)] બ્રહ્મચરિયવાસાય! દિટ્ઠા મયા, ભિક્ખવે, છ ફસ્સાયતનિકા નામ નિરયા. તત્થ યં કિઞ્ચિ ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ, અનિટ્ઠરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો ઇટ્ઠરૂપં, અકન્તરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો કન્તરૂપં, અમનાપરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો મનાપરૂપં. યં કિઞ્ચિ સોતેન સદ્દં સુણાતિ…પે॰… ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ… જિવ્હાય રસં સાયતિ… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતિ… મનસા ધમ્મં વિજાનાતિ, અનિટ્ઠરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો ઇટ્ઠરૂપં, અકન્તરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો કન્તરૂપં, અમનાપરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો મનાપરૂપ’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૧૩૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ વત્તબ્બં [તેન હિ ન વત્તબ્બં (સ્યા॰ ક॰)] – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ.

સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘લાભા વો, ભિક્ખવે, સુલદ્ધં વો, ભિક્ખવે, ખણો વો પટિલદ્ધો બ્રહ્મચરિયવાસાય! દિટ્ઠા મયા, ભિક્ખવે, છ ફસ્સાયતનિકા નામ સગ્ગા. તત્થ યં કિઞ્ચિ ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ, ઇટ્ઠરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો અનિટ્ઠરૂપં, કન્તરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો અકન્તરૂપં, મનાપરૂપઞ્ઞેવ પસ્સતિ નો અમનાપરૂપં. યં કિઞ્ચિ સોતેન સદ્દં સુણાતિ…પે॰… ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ… જિવ્હાય રસં સાયતિ… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતિ… મનસા ધમ્મં વિજાનાતિ, ઇટ્ઠરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો અનિટ્ઠરૂપં, કન્તરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો અકન્તરૂપં, મનાપરૂપઞ્ઞેવ વિજાનાતિ નો અમનાપરૂપ’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૧૩૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ? આમન્તા. નનુ ‘‘યદનિચ્ચં તં દુક્ખં [સં॰ નિ॰ ૩.૧૫],’’ વુત્તં ભગવતા, ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનિચ્ચા’’તિ [ધ॰ પ॰ ૨૭૭; મ॰ નિ॰ ૧.૩૫૬]? આમન્તા. હઞ્ચિ ‘‘યદનિચ્ચં તં દુક્ખં,’’ વુત્તં ભગવતા, ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનિચ્ચા,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા’’તિ.

સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. દાનં અનિટ્ઠફલં અકન્તફલં અમનુઞ્ઞફલં સેચનકફલં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સીલં…પે॰… ઉપોસથો…પે॰… ભાવના…પે॰… બ્રહ્મચરિયં અનિટ્ઠફલં અકન્તફલં અમનુઞ્ઞફલં સેચનકફલં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

નનુ દાનં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ દાનં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા''તિ.

નનુ સીલં... ઉપોસથો... ભાવના... બ્રહ્મચરિયં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ બ્રહ્મચરિયં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા''તિ.

સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''સુખો વિવેકો તુટ્ઠસ્સ, સુતધમ્મસ્સ પસ્સતો;
અબ્યાપજ્જં સુખં લોકે, પાણભૂતેસુ સંયમો.

''સુખા વિરાગતા લોકે, કામાનં સમતિક્કમો;
અસ્મિમાનસ્સ યો વિનયો, એતં વે પરમં સુખં [મહાવ॰ ૫; ઉદા॰ ૧૧ ઉદાને ચ].

''તં સુખેન સુખં પત્તં, અચ્ચન્તસુખમેવ તં;
તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તા, એતં વે પરમં સુખ''ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''સબ્બે સઙ્ખારા અનોધિં કત્વા કુક્કુળા''તિ.

કુક્કુળકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૮) ૯. અનુપુબ્બાભિસમયકથા

૩૩૯. અનુપુબ્બાભિસમયોતિ ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન સોતાપત્તિમગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અનુપુબ્બેન સોતાપત્તિમગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન સકદાગામિમગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અનુપુબ્બેન સકદાગામિમગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન સકદાગામિફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન અનાગામિમગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અનુપુબ્બેન અનાગામિમગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન અનાગામિફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન અરહત્તમગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અનુપુબ્બેન અરહત્તમગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અનુપુબ્બેન અરહત્તફલં સચ્છિકરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

૩૪૦. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? સક્કાયદિટ્ઠિં, વિચિકિચ્છં, સીલબ્બતપરામાસં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં સોતાપન્નો, ચતુભાગં ન સોતાપન્નો, ચતુભાગં સોતાપત્તિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં સત્તક્ખત્તુપરમો કોલઙ્કોલો એકબીજી બુદ્ધે અવેચ્ચપ્પસાદેન સમન્નાગતો, ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો ચતુભાગં ન અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સમુદયદસ્સનેન...પે॰... નિરોધદસ્સનેન...પે॰... મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? સક્કાયદિટ્ઠિં, વિચિકિચ્છં, સીલબ્બતપરામાસં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં સોતાપન્નો, ચતુભાગં ન સોતાપન્નો, ચતુભાગં સોતાપત્તિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં સત્તક્ખત્તુપરમો કોલઙ્કોલો એકબીજી બુદ્ધે અવેચ્ચપ્પસાદેન સમન્નાગતો, ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, ચતુભાગં ન અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૪૧. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં કામરાગં, ઓળારિકં બ્યાપાદં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં સકદાગામી, ચતુભાગં ન સકદાગામી, ચતુભાગં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમુદયદસ્સનેન...પે॰... નિરોધદસ્સનેન...પે॰... મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? ઓળારિકં કામરાગં, ઓળારિકં બ્યાપાદં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં સકદાગામી, ચતુભાગં ન સકદાગામી, ચતુભાગં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ , કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૪૨. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? અણુસહગતં કામરાગં, અણુસહગતં બ્યાપાદં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં અનાગામી, ચતુભાગં ન અનાગામી, ચતુભાગં અનાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં અન્તરાપરિનિબ્બાયી...પે॰... ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી... અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી... સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી... ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, ચતુભાગં ન ઉદ્ધંસોતો ન અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમુદયદસ્સનેન...પે॰... નિરોધદસ્સનેન...પે॰... મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? અણુસહગતં કામરાગં, અણુસહગતં બ્યાપાદં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં અનાગામી, ચતુભાગં ન અનાગામી, ચતુભાગં અનાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં અન્તરાપરિનિબ્બાયી...પે॰... ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી... અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી... સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી... ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામી, ચતુભાગં ન ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૪૩. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખદસ્સનેન કિં જહતીતિ? રૂપરાગં, અરૂપરાગં, માનં, ઉદ્ધચ્ચં, અવિજ્જં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં અરહા, ચતુભાગં ન અરહા, ચતુભાગં અરહત્તપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં વીતરાગો…પે॰… વીતદોસો… વીતમોહો…પે॰… કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, ચતુભાગં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમુદયદસ્સનેન … નિરોધદસ્સનેન… મગ્ગદસ્સનેન કિં જહતીતિ? રૂપરાગં, અરૂપરાગં, માનં, ઉદ્ધચ્ચં, અવિજ્જં, તદેકટ્ઠે ચ કિલેસે ચતુભાગં જહતીતિ. ચતુભાગં અરહા, ચતુભાગં ન અરહા, ચતુભાગં અરહત્તપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, ચતુભાગં વીતરાગો… વીતદોસો… વીતમોહો… કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસંયોજનો સમ્મદઞ્ઞાવિમુત્તો ઉક્ખિત્તપલિઘો સઙ્કિણ્ણપરિખો અબ્બૂળ્હેસિકો નિરગ્ગળો અરિયો પન્નદ્ધજો પન્નભારો વિસઞ્ઞુત્તો સુવિજિતવિજયો, દુક્ખં તસ્સ પરિઞ્ઞાતં, સમુદયો પહીનો, નિરોધો સચ્છિકતો, મગ્ગો ભાવિતો, અભિઞ્ઞેય્યં અભિઞ્ઞાતં, પરિઞ્ઞેય્યં પરિઞ્ઞાતં, પહાતબ્બં પહીનં, ભાવેતબ્બં ભાવિતં…પે॰… સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, ચતુભાગં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૪૪. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. દુક્ખે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સમુદયં દક્ખન્તો…પે॰… નિરોધં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . નિરોધે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો મગ્ગં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, મગ્ગે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. દુક્ખં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, દુક્ખે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, મગ્ગે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. સમુદયં દક્ખન્તો…પે॰… નિરોધં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, નિરોધે દિટ્ઠે ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, દુક્ખે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? આમન્તા. મગ્ગં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, મગ્ગે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયં દક્ખન્તો… નિરોધં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, નિરોધે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? આમન્તા. મગ્ગં દક્ખન્તો ‘‘પટિપન્નકો’’તિ વત્તબ્બો, મગ્ગે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દુક્ખં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, દુક્ખે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? આમન્તા. નિરત્થિયં દુક્ખદસ્સનન્તિ? ન હેવં

વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયં દક્ખન્તો…પે॰… નિરોધં દક્ખન્તો પટિપન્નકોતિ વત્તબ્બો, નિરોધે દિટ્ઠે ન વત્તબ્બં – ‘‘ફલે ઠિતોતિ વત્તબ્બો’’તિ? આમન્તા. નિરત્થિયં નિરોધદસ્સનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૪૫. [પરવાદીપુચ્છાલક્ખણં] દુક્ખે દિટ્ઠે ચત્તારિ સચ્ચાનિ દિટ્ઠાનિ હોન્તીતિ? આમન્તા. દુક્ખસચ્ચં ચત્તારિ સચ્ચાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] રૂપક્ખન્ધે અનિચ્ચતો દિટ્ઠે પઞ્ચક્ખન્ધા અનિચ્ચતો દિટ્ઠા હોન્તીતિ? આમન્તા. રૂપક્ખન્ધો પઞ્ચક્ખન્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] ચક્ખાયતને અનિચ્ચતો દિટ્ઠે દ્વાદસાયતનાનિ અનિચ્ચતો દિટ્ઠાનિ હોન્તીતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં દ્વાદસાયતનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] ચક્ખુધાતુયા અનિચ્ચતો દિટ્ઠાય અટ્ઠારસ ધાતુયો અનિચ્ચતો દિટ્ઠા હોન્તીતિ? આમન્તા. ચક્ખુધાતુ અટ્ઠારસ ધાતુયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] ચક્ખુન્દ્રિયે અનિચ્ચતો દિટ્ઠે બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અનિચ્ચતો દિટ્ઠાનિ હોન્તીતિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયં બાવીસતિન્દ્રિયાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

[સકવાદીપુચ્છાલક્ખણં] ચતૂહિ ઞાણેહિ સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. ચત્તારિ સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠહિ ઞાણેહિ સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા . અટ્ઠ સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વાદસહિ ઞાણેહિ સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. દ્વાદસ સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચતુચત્તારીસાય ઞાણેહિ સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ ? આમન્તા. ચતુચત્તારીસં સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સત્તસત્તતિયા ઞાણેહિ સોતાપત્તિફલં સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. સત્તસત્તતિ સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૪૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુપુબ્બાભિસમયો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સેય્યથાપિ, ભિક્ખવે, મહાસમુદ્દો અનુપુબ્બનિન્નો અનુપુબ્બપોણો અનુપુબ્બપબ્ભારો, ન આયતકેનેવ પપાતો; એવમેવ ખો, ભિક્ખવે, ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે અનુપુબ્બસિક્ખા અનુપુબ્બકિરિયા અનુપુબ્બપટિપદા, ન આયતકેનેવ અઞ્ઞાપટિવેધો’’તિ [ચૂળવ॰ ૩૮૫; અ॰ નિ॰ ૮.૨૦; ઉદા॰ ૪૫ ઉદાને ચ]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અનુપુબ્બાભિસમયોતિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુપુબ્બાભિસમયો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘અનુપુબ્બેન મેધાવી, થોકં થોકં ખણે ખણે;
કમ્મારો રજતસ્સેવ, નિદ્ધમે મલમત્તનો’’તિ [ધ॰ પ॰ ૨૩૯ ધમ્મપદે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અનુપુબ્બાભિસમયોતિ.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ ? આમન્તા. નન્વાયસ્મા ગવમ્પતિ થેરો ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘સમ્મુખા મેતં, આવુસો, ભગવતો સુતં સમ્મુખા પટિગ્ગહિતં – ‘યો, ભિક્ખવે, દુક્ખં પસ્સતિ દુક્ખસમુદયમ્પિ સો પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધમ્પિ પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધગામિનિં પટિપદમ્પિ પસ્સતિ; યો દુક્ખસમુદયં પસ્સતિ દુક્ખમ્પિ સો પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધમ્પિ પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધગામિનિં પટિપદમ્પિ પસ્સતિ; યો દુક્ખનિરોધં પસ્સતિ દુક્ખમ્પિ સો પસ્સતિ, દુક્ખસમુદયમ્પિ પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધગામિનિં પટિપદમ્પિ પસ્સતિ; યો દુક્ખનિરોધગામિનિં પટિપદં પસ્સતિ દુક્ખમ્પિ સો પસ્સતિ, દુક્ખસમુદયમ્પિ પસ્સતિ, દુક્ખનિરોધમ્પિ પસ્સતી’’’તિ [સં॰ નિ॰ ૫.૧૧૦૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુપુબ્બાભિસમયો’’તિ.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘સહાવસ્સ દસ્સનસમ્પદાય,
તયસ્સુ ધમ્મા જહિતા ભવન્તિ;
સક્કાયદિટ્ઠી વિચિકિચ્છિતઞ્ચ,
સીલબ્બતં વાપિ યદત્થિ કિઞ્ચિ;
ચતૂહપાયેહિ ચ વિપ્પમુત્તો,
છચ્ચાભિઠાનાનિ અભબ્બ કાતુ’’ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુપુબ્બાભિસમયો’’તિ.

અનુપુબ્બાભિસમયોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યસ્મિં, ભિક્ખવે, સમયે અરિયસાવકસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ‘યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’ન્તિ, સહ દસ્સનુપ્પાદા, ભિક્ખવે, અરિયસાવકસ્સ તીણિ સંયોજનાનિ પહીયન્તિ – સક્કાયદિટ્ઠિ, વિચિકિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુપુબ્બાભિસમયો’’તિ.

અનુપુબ્બાભિસમયકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૧૯) ૧૦. વોહારકથા

૩૪૭. બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. લોકુત્તરે સોતે પટિહઞ્ઞતિ નો લોકિયે, લોકુત્તરેન વિઞ્ઞાણેન પટિવિજાનન્તિ નો લોકિયેન, સાવકા પટિવિજાનન્તિ નો પુથુજ્જનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયે સોતે પટિહઞ્ઞતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયે સોતે પટિહઞ્ઞતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો’’તિ.

નનુ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં લોકિયેન વિઞ્ઞાણેન પટિવિજાનન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં લોકિયેન વિઞ્ઞાણેન પટિવિજાનન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો’’તિ.

નનુ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં પુથુજ્જના પટિવિજાનન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં પુથુજ્જના પટિવિજાનન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો''તિ.

૩૪૮. બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં, સકદાગામિમગ્ગો સકદાગામિફલં, અનાગામિમગ્ગો અનાગામિફલં, અરહત્તમગ્ગો અરહત્તફલં, સતિપટ્ઠાનં સમ્મપ્પધાનં ઇદ્ધિપાદો ઇન્દ્રિયં બલં બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં સુણન્તીતિ? આમન્તા. લોકુત્તરો ધમ્મો સોતવિઞ્ઞેય્યો, સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ, સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ લોકુત્તરો ધમ્મો ન સોતવિઞ્ઞેય્યો, ન સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ, ન સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકુત્તરો ધમ્મો ન સોતવિઞ્ઞેય્યો, ન સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ, ન સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો''તિ.

૩૪૯. બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારે રજ્જેય્યુન્તિ? આમન્તા. લોકુત્તરો ધમ્મો રાગટ્ઠાનિયો રજનીયો કમનીયો મદનીયો બન્ધનીયો મુચ્છનીયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ લોકુત્તરો ધમ્મો ન રાગટ્ઠાનિયો ન રજનીયો ન કમનીયો ન મદનીયો ન બન્ધનીયો ન મુચ્છનીયોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકુત્તરો ધમ્મો ન રાગટ્ઠાનિયો ન રજનીયો ન કમનીયો ન મદનીયો ન બન્ધનીયો ન મુચ્છનીયો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો''તિ.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારે દુસ્સેય્યુન્તિ? આમન્તા. લોકુત્તરો ધમ્મો દોસટ્ઠાનિયો કોપટ્ઠાનિયો પટિઘટ્ઠાનિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ લોકુત્તરો ધમ્મો ન દોસટ્ઠાનિયો ન કોપટ્ઠાનિયો ન પટિઘટ્ઠાનિયોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકુત્તરો ધમ્મો ન દોસટ્ઠાનિયો ન કોપટ્ઠાનિયો ન પટિઘટ્ઠાનિયો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો''તિ.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારે મુય્હેય્યુન્તિ? આમન્તા. લોકુત્તરો ધમ્મો મોહટ્ઠાનિયો અઞ્ઞાણકરણો અચક્ખુકરણો પઞ્ઞાનિરોધિકો વિઘાતપક્ખિકો અનિબ્બાનસંવત્તનિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ લોકુત્તરો ધમ્મો ન મોહટ્ઠાનિયો ન અઞ્ઞાણકરણો ન અચક્ખુકરણો પઞ્ઞાવુદ્ધિકો અવિઘાતપક્ખિકો નિબ્બાનસંવત્તનિકોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોકુત્તરો ધમ્મો ન મોહટ્ઠાનિયો ન અઞ્ઞાણકરણો ન અચક્ખુકરણો પઞ્ઞાવુદ્ધિકો અવિઘાતપક્ખિકો નિબ્બાનસંવત્તનિકો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરો''તિ.

૩૫૦. બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકુત્તરોતિ? આમન્તા. યે કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં સુણન્તિ, સબ્બે તે મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યે કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં સુણન્તિ, સબ્બે તે મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? આમન્તા. બાલપુથુજ્જના બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં સુણન્તિ, બાલપુથુજ્જના મગ્ગં ભાવેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... માતુઘાતકો મગ્ગં ભાવેતિ... પે॰... પિતુઘાતકો... અરહન્તઘાતકો... રુહિરુપ્પાદકો... સઙ્ઘભેદકો બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારં સુણાતિ, સઙ્ઘભેદકો મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૫૧. લબ્ભા સોવણ્ણમયાય લટ્ઠિયા ધઞ્ઞપુઞ્જોપિ સુવણ્ણપુઞ્જોપિ આચિક્ખિતુન્તિ? આમન્તા. એવમેવં ભગવા લોકુત્તરેન વોહારેન લોકિયમ્પિ લોકુત્તરમ્પિ ધમ્મં વોહરતીતિ.

લબ્ભા એલણ્ડિયાય લટ્ઠિયા ધઞ્ઞપુઞ્જોપિ સુવણ્ણપુઞ્જોપિ આચિક્ખિતુન્તિ? આમન્તા. એવમેવં ભગવા લોકિયેન વોહારેન લોકિયમ્પિ લોકુત્તરમ્પિ ધમ્મં વોહરતીતિ.

૩૫૨. બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયો હોતિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરો હોતીતિ? આમન્તા. લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયે સોતે પટિહઞ્ઞતિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરે સોતે પટિહઞ્ઞતિ; લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયેન વિઞ્ઞાણેન પટિવિજાનન્તિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરેન વિઞ્ઞાણેન પટિવિજાનન્તિ; લોકિયં વોહરન્તસ્સ પુથુજ્જના પટિવિજાનન્તિ , લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ સાવકા પટિવિજાનન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયો હોતિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરો હોતીતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા લોકિયમ્પિ લોકુત્તરમ્પિ ધમ્મં વોહરતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા લોકિયમ્પિ લોકુત્તરમ્પિ ધમ્મં વોહરતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયો હોતિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરો હોતી’’તિ.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો વોહારો લોકિયં વોહરન્તસ્સ લોકિયો હોતિ, લોકુત્તરં વોહરન્તસ્સ લોકુત્તરો હોતીતિ? આમન્તા. મગ્ગં વોહરન્તસ્સ મગ્ગો હોતિ, અમગ્ગં વોહરન્તસ્સ અમગ્ગો હોતિ, ફલં વોહરન્તસ્સ ફલં હોતિ, અફલં વોહરન્તસ્સ અફલં હોતિ, નિબ્બાનં વોહરન્તસ્સ નિબ્બાનં હોતિ, અનિબ્બાનં વોહરન્તસ્સ અનિબ્બાનં હોતિ, સઙ્ખતં વોહરન્તસ્સ સઙ્ખતં હોતિ, અસઙ્ખતં વોહરન્તસ્સ અસઙ્ખતં હોતિ, રૂપં વોહરન્તસ્સ રૂપં હોતિ, અરૂપં વોહરન્તસ્સ અરૂપં હોતિ, વેદનં વોહરન્તસ્સ વેદના હોતિ, અવેદનં વોહરન્તસ્સ અવેદના હોતિ, સઞ્ઞં વોહરન્તસ્સ સઞ્ઞા હોતિ, અસઞ્ઞં વોહરન્તસ્સ અસઞ્ઞા હોતિ, સઙ્ખારે વોહરન્તસ્સ સઙ્ખારા હોન્તિ, અસઙ્ખારે વોહરન્તસ્સ અસઙ્ખારા હોન્તિ, વિઞ્ઞાણં વોહરન્તસ્સ વિઞ્ઞાણં હોતિ, અવિઞ્ઞાણં વોહરન્તસ્સ અવિઞ્ઞાણં હોતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

વોહારકથા નિટ્ઠિતા.

૨. દુતિયવગ્ગો

(૨૦) ૧૧. નિરોધકથા

૩૫૩. દ્વે નિરોધાતિ? આમન્તા. દ્વે દુક્ખનિરોધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વે દુક્ખનિરોધાતિ? આમન્તા. દ્વે નિરોધસચ્ચાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વે નિરોધસચ્ચાનીતિ? આમન્તા. દ્વે દુક્ખસચ્ચાનીતિ? ન હેવં

વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે નિરોધસચ્ચાનીતિ? આમન્તા. દ્વે સમુદયસચ્ચાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે નિરોધસચ્ચાનીતિ? આમન્તા. દ્વે મગ્ગસચ્ચાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે નિરોધસચ્ચાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ…પે॰… દ્વે લેણાનિ… દ્વે સરણાનિ… દ્વે પરાયણાનિ… દ્વે અચ્ચુતાનિ… દ્વે અમતાનિ… દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? આમન્તા. અત્થિ દ્વિન્નં નિબ્બાનાનં ઉચ્ચનીચતા હીનપણીતતા ઉક્કંસાવકંસો સીમા વા ભેદો વા રાજિ વા અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે નિરોધાતિ? આમન્તા. નનુ અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધે સઙ્ખારે પટિસઙ્ખા નિરોધેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધે સઙ્ખારે પટિસઙ્ખા નિરોધેન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દ્વે નિરોધા’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘દ્વે નિરોધા’’તિ? આમન્તા. નનુ અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધાપિ સઙ્ખારા અચ્ચન્તભગ્ગા, પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધાપિ સઙ્ખારા અચ્ચન્તભગ્ગાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધાપિ સઙ્ખારા અચ્ચન્તભગ્ગા, પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધાપિ સઙ્ખારા અચ્ચન્તભગ્ગા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દ્વે નિરોધા’’તિ.

દ્વે નિરોધાતિ? આમન્તા. પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધાપિ [પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધા (?)] સઙ્ખારા અરિયમગ્ગં આગમ્મ નિરુદ્ધાતિ? આમન્તા. અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધા સઙ્ખારા અરિયમગ્ગં આગમ્મ નિરુદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે નિરોધાતિ? આમન્તા. પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધા સઙ્ખારા ન પુન ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. અપ્પટિસઙ્ખાનિરુદ્ધા સઙ્ખારા ન પુન ઉપ્પજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દ્વે નિરોધા’’તિ.

નિરોધકથા નિટ્ઠિતા.

દુતિયવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

પરૂપહારો અઞ્ઞાણં, કઙ્ખા પરવિતારણા;
વચીભેદો દુક્ખાહારો, ચિત્તટ્ઠિતિ ચ કુક્કુળા;
અનુપુબ્બાભિસમયો, વોહારો ચ નિરોધકોતિ.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૧) ૧. બલકથા

૩૫૪. તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. તથાગતબલં સાવકબલં, સાવકબલં તથાગતબલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ તથાગતબલં તં સાવકબલં, તઞ્ઞેવ સાવકબલં તં તથાગતબલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. યાદિસં તથાગતબલં તાદિસં સાવકબલં, યાદિસં સાવકબલં તાદિસં તથાગતબલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. યાદિસો તથાગતસ્સ પુબ્બયોગો પુબ્બચરિયા ધમ્મક્ખાનં ધમ્મદેસના તાદિસો સાવકસ્સ પુબ્બયોગો પુબ્બચરિયા ધમ્મક્ખાનં ધમ્મદેસનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. તથાગતો જિનો સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી ધમ્મસ્સામી ધમ્મપ્પટિસરણોતિ? આમન્તા . સાવકો જિનો સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી ધમ્મસ્સામી ધમ્મપ્પટિસરણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. તથાગતો અનુપ્પન્નસ્સ મગ્ગસ્સ ઉપ્પાદેતા અસઞ્જાતસ્સ મગ્ગસ્સ સઞ્જનેતા અનક્ખાતસ્સ મગ્ગસ્સ અક્ખાતા મગ્ગઞ્ઞૂ મગ્ગવિદૂ મગ્ગકોવિદોતિ? આમન્તા. સાવકો અનુપ્પન્નસ્સ મગ્ગસ્સ ઉપ્પાદેતા અસઞ્જાતસ્સ મગ્ગસ્સ સઞ્જનેતા અનક્ખાતસ્સ મગ્ગસ્સ અક્ખાતા મગ્ગઞ્ઞૂ મગ્ગવિદૂ મગ્ગકોવિદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. સાવકો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૫૫. સાવકો ઠાનાઠાનં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો ઠાનાઠાનં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ઠાનાઠાનં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નાનં કમ્મસમાદાનાનં ઠાનસો હેતુસો વિપાકં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નાનં કમ્મસમાદાનાનં ઠાનસો હેતુસો વિપાકં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નાનં કમ્મસમાદાનાનં ઠાનસો હેતુસો વિપાકં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો સબ્બત્થગામિનિં પટિપદં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો સબ્બત્થગામિનિં પટિપદં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બત્થગામિનિં પટિપદં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો અનેકધાતું નાનાધાતું લોકં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો અનેકધાતું નાનાધાતું લોકં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનેકધાતું નાનાધાતું લોકં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો સત્તાનં નાનાધિમુત્તિકતં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો સત્તાનં નાનાધિમુત્તિકતં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સત્તાનં નાનાધિમુત્તિકતં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો ઝાનવિમોક્ખસમાધિસમાપત્તીનં સંકિલેસં વોદાનં વુટ્ઠાનં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો ઝાનવિમોક્ખસમાધિસમાપત્તીનં સંકિલેસં વોદાનં વુટ્ઠાનં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ઝાનવિમોક્ખસમાધિસમાપત્તીનં સંકિલેસં વોદાનં વુટ્ઠાનં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો પુબ્બેનિવાસાનુસ્સતિં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો પુબ્બેનિવાસાનુસ્સતિં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પુબ્બેનિવાસાનુસ્સતિ યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

સાવકો સત્તાનં ચુતૂપપાતં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સાવકો સત્તાનં ચુતૂપપાતં જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સત્તાનં ચુતૂપપાતં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

નનુ તથાગતસ્સાપિ આસવા ખીણા સાવકસ્સાપિ આસવા ખીણાતિ ? આમન્તા. અત્થિ કિઞ્ચિ નાનાકરણં તથાગતસ્સ વા સાવકસ્સ વા આસવક્ખયેન વા આસવક્ખયં વિમુત્તિયા વા વિમુત્તીતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ નત્થિ કિઞ્ચિ નાનાકરણં તથાગતસ્સ વા સાવકસ્સ વા આસવક્ખયેન વા આસવક્ખયં વિમુત્તિયા વા વિમુત્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણ’’ન્તિ.

૩૫૬. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા . ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે [અયમેત્થ સાધારણપક્ખં સન્ધાય પટિક્ખેપો (ટીકા ઓલોકેતબ્બા)] …પે॰….

ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? આમન્તા…પે॰…. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકઅસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? આમન્તા. ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તં યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં સાવકસાધારણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બલકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૨) ૨. અરિયન્તિકથા

૩૫૭. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં, સકદાગામિમગ્ગો સકદાગામિફલં, અનાગામિમગ્ગો અનાગામિફલં, અરહત્તમગ્ગો અરહત્તફલં, સતિપટ્ઠાનં સમ્મપ્પધાનં ઇદ્ધિપાદો ઇન્દ્રિયં બલં બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા . સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાનઞ્ચ મનસિ કરોતિ, સુઞ્ઞતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાનઞ્ચ મનસિ કરોતિ, સુઞ્ઞતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાનઞ્ચ મનસિ કરોતિ, અપ્પણિહિતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાનઞ્ચ મનસિ કરોતિ, અપ્પણિહિતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૫૮. સતિપટ્ઠાના અરિયા સુઞ્ઞતારમ્મણાતિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સતિપટ્ઠાના અરિયા અનિમિત્તારમ્મણા…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણાતિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમ્મપ્પધાના, ઇદ્ધિપાદા, ઇન્દ્રિયા, બલા, બોજ્ઝઙ્ગા અરિયા સુઞ્ઞતારમ્મણાતિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોજ્ઝઙ્ગા અરિયા અનિમિત્તારમ્મણા… અપ્પણિહિતારમ્મણાતિ? આમન્તા . ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૫૯. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – ‘‘સુઞ્ઞતારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. સતિપટ્ઠાના અરિયા ન વત્તબ્બા – ‘‘સુઞ્ઞતારમ્મણા’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ ? આમન્તા. સતિપટ્ઠાના અરિયા ન વત્તબ્બા – ‘‘અપ્પણિહિતારમ્મણા’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – સુઞ્ઞતારમ્મણં…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. સમ્મપ્પધાનં…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા અરિયા ન વત્તબ્બા – ‘‘અપ્પણિહિતારમ્મણા’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૦. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સુઞ્ઞાતારમ્મણન્તિ ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતઞ્ચ મનસિ કરોતિ , સુઞ્ઞતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતઞ્ચ મનસિ કરોતિ, સુઞ્ઞતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. અનિમિત્તારમ્મણં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતઞ્ચ મનસિ કરોતિ, અપ્પણિહિતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતઞ્ચ મનસિ કરોતિ, અપ્પણિહિતઞ્ચ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૧. સતિપટ્ઠાના અરિયા સુઞ્ઞતારમ્મણા…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણા…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણાતિ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમ્મપ્પધાનં …પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા અરિયા સુઞ્ઞતારમ્મણા…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણા…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણાતિ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – સુઞ્ઞતારમ્મણં…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. સતિપટ્ઠાના અરિયા ન વત્તબ્બા – ‘‘અપ્પપણિહિતારમ્મણા’’તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૨. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – સુઞ્ઞતારમ્મણં…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. સમ્મપ્પધાના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા અરિયા ન વત્તબ્બા – ‘‘અપ્પણિહિતારમ્મણા’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? આમન્તા. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં ન વત્તબ્બં – ‘‘અરિય’’ન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં ન વત્તબ્બં – ‘‘અરિય’’ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં ન વત્તબ્બં – ‘‘અરિય’’ન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં ન વત્તબ્બં – ‘‘અરિય’’ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં સુઞ્ઞતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અનિમિત્તારમ્મણં… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં સુઞ્ઞતારમ્મણં…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા…પે॰…. સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – ‘‘સુઞ્ઞતારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – ‘‘સુઞ્ઞતારમ્મણ’’ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઠાનાઠાને યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – અનિમિત્તારમ્મણં… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – ‘‘અપ્પણિહિતારમ્મણ’’ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સત્તાનં ચુતૂપપાતે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – સુઞ્ઞતારમ્મણં…પે॰… અનિમિત્તારમ્મણં…પે॰… અપ્પણિહિતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. આસવાનં ખયે યથાભૂતં ઞાણં તથાગતબલં અરિયં ન વત્તબ્બં – ‘‘અપ્પણિહિતારમ્મણ’’ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરિયન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૩) ૩. વિમુત્તિકથા

૩૬૩. સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? આમન્તા. રાગસહગતં રાગસહજાતં રાગસંસટ્ઠં રાગસમ્પયુત્તં રાગસહભુ રાગાનુપરિવત્તિ અકુસલં લોકિયં સાસવં સંયોજનિયં ગન્થનિયં ઓઘનિયં યોગનિયં નીવરણિયં પરામટ્ઠં ઉપાદાનિયં સંકિલેસિયં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, રાગો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં…પે॰… સસઞ્ઞં…પે॰… સચેતનં…પે॰… સપઞ્ઞં [સસઞ્ઞં (સી॰ ક॰)] ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, રાગો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. રાગો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં સરાગં…પે॰… સસઞ્ઞં સરાગં…પે॰… સચેતનં સરાગં…પે॰… સપઞ્ઞં સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. રાગો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૪. સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? આમન્તા. દોસસહગતં દોસસહજાતં દોસસંસટ્ઠં દોસસમ્પયુત્તં દોસસહભુ દોસાનુપરિવત્તિ અકુસલં લોકિયં સાસવં…પે॰… સંકિલેસિયં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, દોસો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં…પે॰… સસઞ્ઞં…પે॰… સચેતનં…પે॰… સપઞ્ઞં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા . સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, દોસો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, દોસો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં સદોસં… સસઞ્ઞં સદોસં… સચેતનં સદોસં… સપઞ્ઞં સદોસં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. દોસો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૫. સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? આમન્તા. મોહસહગતં મોહસહજાતં મોહસંસટ્ઠં મોહસમ્પયુત્તં મોહસહભુ મોહાનુપરિવત્તિ અકુસલં લોકિયં સાસવં…પે॰… સંકિલેસિયં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, મોહો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં … સસઞ્ઞં… સચેતનં… સપઞ્ઞં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, મોહો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સફસ્સં સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ફસ્સો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા . મોહો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સવેદનં સમોહં… સસઞ્ઞં સમોહં… સચેતનં સમોહં…પે॰… સપઞ્ઞં સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, પઞ્ઞા ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? આમન્તા. મોહો ચ ચિત્તઞ્ચ ઉભો વિમુચ્ચન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સરાગં સદોસં સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? આમન્તા. વીતરાગં વીતદોસં વીતમોહં નિક્કિલેસં ચિત્તં વિમુચ્ચતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘સરાગં સદોસં સમોહં ચિત્તં વિમુચ્ચતી’’તિ.

વિમુત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૪) ૪. વિમુચ્ચમાનકથા

૩૬૬. વિમુત્તં વિમુચ્ચમાનન્તિ? આમન્તા. એકદેસં વિમુત્તં, એકદેસં અવિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકદેસં વિમુત્તં, એકદેસં અવિમુત્તન્તિ? આમન્તા. એકદેસં સોતાપન્નો, એકદેસં ન સોતાપન્નો, એકદેસં સોતાપત્તિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં સત્તક્ખત્તુપરમો કોલઙ્કોલો એકબીજી બુદ્ધે અવેચ્ચપ્પસાદેન સમન્નાગતો ધમ્મે…પે॰… સઙ્ઘે…પે॰… અરિયકન્તેહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, એકદેસં અરિયકન્તેહિ સીલેહિ ન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકદેસં વિમુત્તં, એકદેસં અવિમુત્તન્તિ? આમન્તા . એકદેસં સકદાગામી, એકદેસં ન સકદાગામી, એકદેસં સકદાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકદેસં વિમુત્તં, એકદેસં અવિમુત્તન્તિ? આમન્તા. એકદેસં અનાગામી, એકદેસં ન અનાગામી, એકદેસં અનાગામિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં અન્તરાપરિનિબ્બાયી , ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી, અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, ઉદ્ધંસોતોઅકનિટ્ઠગામી, એકદેસં ન ઉદ્ધંસોતોઅકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકદેસં વિમુત્તં, એકદેસં અવિમુત્તન્તિ? આમન્તા. એકદેસં અરહા એકદેસં ન અરહા, એકદેસં અરહત્તપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, એકદેસં વીતરાગો વીતદોસો વીતમોહો…પે॰… એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં સચ્છિકતં, એકદેસં સચ્છિકાતબ્બં ન સચ્છિકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિમુત્તં વિમુચ્ચમાનન્તિ? આમન્તા. ઉપ્પાદક્ખણે વિમુત્તં, ભઙ્ગક્ખણે વિમુચ્ચમાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૩૬૭. ન વત્તબ્બં – ''વિમુત્તં વિમુચ્ચમાન''ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''તસ્સ એવં જાનતો એવં પસ્સતો કામાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, ભવાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ, અવિજ્જાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતી''તિ [દી॰ નિ॰ ૧.૨૪૮ આદયો]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ વત્તબ્બં [તેન હિ (સી॰ સ્યા॰ કં॰), તેન હિ ન વત્તબ્બં (ક॰)] – ''વિમુત્તં વિમુચ્ચમાન''ન્તિ.

વિમુત્તં વિમુચ્ચમાનન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''સો એવં સમાહિતે ચિત્તે પરિસુદ્ધે પરિયોદાતે અનઙ્ગણે વિગતૂપક્કિલેસે મુદુભૂતે કમ્મનિયે ઠિતે આનેઞ્જપ્પત્તે આસવાનં ખયઞાણાય ચિત્તં અભિનિન્નામેતી''તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''વિમુત્તં વિમુચ્ચમાન''ન્તિ.

અત્થિ ચિત્તં વિમુચ્ચમાનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ ચિત્તં રજ્જમાનં દુસ્સમાનં મુય્હમાનં કિલિસ્સમાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ રત્તઞ્ચેવ અરત્તઞ્ચ, દુટ્ઠઞ્ચેવ અદુટ્ઠઞ્ચ, મૂળ્હઞ્ચેવ અમૂળ્હઞ્ચ, છિન્નઞ્ચેવ અછિન્નઞ્ચ, ભિન્નઞ્ચેવ અભિન્નઞ્ચ, કતઞ્ચેવ અકતઞ્ચાતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ રત્તઞ્ચેવ અરત્તઞ્ચ, દુટ્ઠઞ્ચેવ અદુટ્ઠઞ્ચ, મૂળ્હઞ્ચેવ અમૂળ્હઞ્ચ, છિન્નઞ્ચેવ અછિન્નઞ્ચ, ભિન્નઞ્ચેવ અભિન્નઞ્ચ, કતઞ્ચેવ અકતઞ્ચ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ ચિત્તં વિમુચ્ચમાન''ન્તિ.

વિમુચ્ચમાનકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૫) ૫. અટ્ઠમકકથા

૩૬૮. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલપ્પત્તો પટિલદ્ધો અધિગતો સચ્છિકતો ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલપ્પત્તો...પે॰... કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠાનુસયો પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાનુસયો... સીલબ્બતપરામાસો પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાનુસયો પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠાનુસયો... સીલબ્બતપરામાસો પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠાનુસયો અપ્પહીનોતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં અપ્પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠાનુસયો અપ્પહીનોતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં અપ્પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાનુસયો… સીલબ્બતપરામાસો અપ્પહીનોતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં અપ્પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ સીલબ્બતપરામાસો અપ્પહીનોતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં અપ્પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૬૯. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનપહાનાય મગ્ગો ભાવિતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનપહાનાય સતિપટ્ઠાના ભાવિતા…પે॰… સમ્મપ્પધાના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનપહાનાય મગ્ગો ભાવિતો…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા ભાવિતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનપહાનાય મગ્ગો અભાવિતોતિ? આમન્તા. અમગ્ગેન પહીનં લોકિયેન સાસવેન…પે॰… સંકિલેસિયેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનપહાનાય સતિપટ્ઠાના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા અભાવિતાતિ? આમન્તા. અમગ્ગેન પહીનં લોકિયેન સાસવેન…પે॰… સંકિલેસિયેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનપહાનાય મગ્ગો અભાવિતો…પે॰… સતિપટ્ઠાના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા અભાવિતાતિ? આમન્તા. અમગ્ગેન પહીનં લોકિયેન સાસવેન…પે॰… સંકિલેસિયેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૭૦. ન વત્તબ્બં – ''અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીન''ન્તિ? આમન્તા. ઉપ્પજ્જિસ્સતીતિ? નુપ્પજ્જિસ્સતિ. હઞ્ચિ નુપ્પજ્જિસ્સતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીન''ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ''અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીન''ન્તિ? આમન્તા. ઉપ્પજ્જિસ્સતીતિ? નુપ્પજ્જિસ્સતિ. હઞ્ચિ નુપ્પજ્જિસ્સતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં પહીન''ન્તિ.

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠાનુસયો નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાનુસયો… સીલબ્બતપરામાસો નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? આમન્તા . અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાનુસયો… સીલબ્બતપરામાસો નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં નુપ્પજ્જિસ્સતીતિ કત્વા પહીનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૬) ૬. અટ્ઠમકસ્સઇન્દ્રિયકથા

૩૭૧. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ વીરિયિન્દ્રિયં…પે॰… નત્થિ સતિન્દ્રિયં…પે॰… નત્થિ સમાધિન્દ્રિયં…પે॰… નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ પઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધાતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ વીરિયં…પે॰… અત્થિ સતિ… અત્થિ સમાધિ… અત્થિ પઞ્ઞાતિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ મનો, અત્થિ મનિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ મનો, અત્થિ મનિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સોમનસ્સં, અત્થિ સોમનસ્સિન્દ્રિયં, અત્થિ જીવિતં, અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ જીવિતં, અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ…પે॰… અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ મનો, નત્થિ મનિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સોમનસ્સં, નત્થિ સોમનસ્સિન્દ્રિયન્તિ…પે॰… અત્થિ જીવિતં, નત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ મનો, નત્થિ મનિન્દ્રિયન્તિ? અત્થિ સોમનસ્સં, નત્થિ સોમનસ્સિન્દ્રિયન્તિ? અત્થિ જીવિતં, નત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો અસ્સદ્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ વીરિયિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો કુસીતો હીનવીરિયોતિ? ન હેવં

વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો મુટ્ઠસ્સતિ અસમ્પજાનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સમાધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો અસમાહિતો વિબ્ભન્તચિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો દુપ્પઞ્ઞો એલમૂગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, સા ચ સદ્ધા નિય્યાનિકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, સા ચ સદ્ધા નિય્યાનિકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિય’’ન્તિ. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ વીરિયં, તઞ્ચ વીરિયં નિય્યાનિકં; અત્થિ સતિ, સા ચ સતિ નિય્યાનિકા; અત્થિ સમાધિ, સો ચ સમાધિ નિય્યાનિકો; અત્થિ પઞ્ઞા, સા ચ પઞ્ઞા નિય્યાનિકાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, સા ચ પઞ્ઞા નિય્યાનિકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિય’’ન્તિ.

૩૭૨. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, અત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયં…પે॰… અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, અત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ સદ્ધા, નત્થિ સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ…પે॰… અત્થિ પઞ્ઞા, નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા . અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ઞા, નત્થિ પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પઞ્ચિમાનિ, ભિક્ખવે, ઇન્દ્રિયાનિ! કતમાનિ પઞ્ચ? સદ્ધિન્દ્રિયં, વીરિયિન્દ્રિયં, સતિન્દ્રિયં, સમાધિન્દ્રિયં, પઞ્ઞિન્દ્રિયં – ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ. ઇમેસં ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચન્નં ઇન્દ્રિયાનં સમત્તા પરિપૂરત્તા અરહા હોતિ. તતો મુદુતરેહિ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો હોતિ, તતો મુદુતરેહિ અનાગામી હોતિ, તતો મુદુતરેહિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો હોતિ, તતો મુદુતરેહિ સકદાગામી હોતિ, તતો મુદુતરેહિ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો હોતિ, તતો મુદુતરેહિ સોતાપન્નો હોતિ, તતો મુદુતરેહિ સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો હોતિ. યસ્સ ખો, ભિક્ખવે, ઇમાનિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ સબ્બેન સબ્બં સબ્બથા સબ્બં નત્થિ, તમહં ‘બાહિરો પુથુજ્જનપક્ખે ઠિતો’તિ વદામી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૫.૪૮૮]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ?

આમન્તા. અટ્ઠમકો પુગ્ગલો બાહિરો પુથુજ્જનપક્ખે ઠિતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનીતિ.

અટ્ઠમકસ્સ ઇન્દ્રિયકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૭) ૭. દિબ્બચક્ખુકથા

૩૭૩. મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. મંસચક્ખું દિબ્બચક્ખું, દિબ્બચક્ખું મંસચક્ખુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. યાદિસં મંસચક્ખું તાદિસં દિબ્બચક્ખું, યાદિસં દિબ્બચક્ખું તાદિસં મંસચક્ખુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ મંસચક્ખું તં દિબ્બચક્ખું, તં દિબ્બચક્ખું તં મંસચક્ખુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. યાદિસો મંસચક્ખુસ્સ વિસયો આનુભાવો ગોચરો તાદિસો દિબ્બસ્સ ચક્ખુસ્સ વિસયો આનુભાવો ગોચરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. ઉપાદિણ્ણં [ઉપાદિન્નં (સ્યા॰ કં॰)] હુત્વા અનુપાદિણ્ણં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઉપાદિણ્ણં હુત્વા અનુપાદિણ્ણં હોતીતિ? આમન્તા. કામાવચરં હુત્વા રૂપાવચરં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામાવચરં હુત્વા રૂપાવચરં હોતીતિ? આમન્તા. રૂપાવચરં હુત્વા અરૂપાવચરં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપાવચરં હુત્વા અરૂપાવચરં હોતીતિ? આમન્તા. પરિયાપન્નં હુત્વા અપરિયાપન્નં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૭૪. મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. દિબ્બચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં મંસચક્ખું હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. દિબ્બચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં પઞ્ઞાચક્ખું હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. દિબ્બચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં મંસચક્ખું હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસચક્ખું ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બચક્ખું હોતીતિ? આમન્તા. દ્વેવ ચક્ખૂનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વેવ ચક્ખૂનીતિ? આમન્તા. નનુ તીણિ ચક્ખૂનિ વુત્તાનિ ભગવતા – મંસચક્ખું, દિબ્બચક્ખું, પઞ્ઞાચક્ખુન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તીણિ ચક્ખૂનિ વુત્તાનિ ભગવતા – મંસચક્ખું, દિબ્બચક્ખું, પઞ્ઞાચક્ખું, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દ્વેવ ચક્ખૂની’’તિ.

દ્વેવ ચક્ખૂનીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તીણિમાનિ, ભિક્ખવે, ચક્ખૂનિ! કતમાનિ તીણિ? મંસચક્ખું, દિબ્બચક્ખું, પઞ્ઞાચક્ખુન્તિ – ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, તીણિ ચક્ખૂની’’તિ.

‘‘મંસચક્ખું દિબ્બચક્ખું, પઞ્ઞાચક્ખું અનુત્તરં;
એતાનિ તીણિ ચક્ખૂનિ, અક્ખાસિ પુરિસુત્તમો.

‘‘મંસચક્ખુસ્સ ઉપ્પાદો, મગ્ગો દિબ્બસ્સ ચક્ખુનો;
યદા ચ ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞાચક્ખું અનુત્તરં;
તસ્સ ચક્ખુસ્સ પટિલાભા, સબ્બદુક્ખા પમુચ્ચતી’’તિ [ઇતિવુ॰ ૬૧ ઇતિવુત્તકે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દ્વેવ ચક્ખૂની’’તિ.

દિબ્બચક્ખુકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૮) ૮. દિબ્બસોતકથા

૩૭૫. મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. મંસસોતં દિબ્બસોતં, દિબ્બસોતં મંસસોતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. યાદિસં મંસસોતં તાદિસં દિબ્બસોતં, યાદિસં દિબ્બસોતં તાદિસં મંસસોતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ મંસસોતં તં દિબ્બસોતં, તં દિબ્બસોતં તં મંસસોતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. યાદિસો મંસસોતસ્સ વિસયો આનુભાવો ગોચરો તાદિસો દિબ્બસ્સ સોતસ્સ વિસયો આનુભાવો ગોચરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. ઉપાદિણ્ણં હુત્વા અનુપાદિણ્ણં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઉપાદિણ્ણં હુત્વા અનુપાદિણ્ણં હોતીતિ? આમન્તા. કામાવચરં હુત્વા રૂપાવચરં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

કામાવચરં હુત્વા રૂપાવચરં હોતીતિ? આમન્તા. રૂપાવચરં હુત્વા અરૂપાવચરં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

રૂપાવચરં હુત્વા અરૂપાવચરં હોતીતિ? આમન્તા. પરિયાપન્નં હુત્વા અપરિયાપન્નં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૩૭૬. મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. દિબ્બસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં મંસસોતં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મંસસોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં દિબ્બસોતં હોતીતિ? આમન્તા. એકંયેવ સોતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

એકંયેવ સોતન્તિ? આમન્તા. નનુ દ્વે સોતાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – ''મંસસોતં, દિબ્બસોત''ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દ્વે સોતાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – મંસસોતં, દિબ્બસોતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''એકઞ્ઞેવ સોત''ન્તિ.

દિબ્બસોતકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૨૯) ૯. યથાકમ્મૂપગતઞાણકથા

૩૭૭. યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં [યથાકમ્મૂપગતઞાણં (સ્યા॰ કં॰)] દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. યથાકમ્મૂપગતઞ્ચ મનસિ કરોતિ, દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

યથાકમ્મૂપગતઞ્ચ મનસિ કરોતિ, દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. ''ઇમે વત ભોન્તો સત્તા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''કાયદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''વચીદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''મનોદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''અરિયાનં ઉપવાદકા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''મિચ્છાદિટ્ઠિકા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''મિચ્છાદિટ્ઠિકમ્મસમાદાના''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''તે કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા અપાયં દુગ્ગતિં વિનિપાતં નિરયં ઉપપન્ના''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''ઇમે વા પન ભોન્તો સત્તા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''કાયસુચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''વચીસુચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''મનોસુચરિતેન સમન્નાગતા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''અરિયાનં અનુપવાદકા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''સમ્માદિટ્ઠિકા''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''સમ્માદિટ્ઠિકમ્મસમ્માદાના''તિ ચ મનસિ કરોતિ, ''તે કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપન્ના''તિ ચ મનસિ કરોતિ, દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

‘‘તે કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપન્ના’’તિ ચ મનસિ કરોતિ, દિબ્બેન ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૭૮. યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ અદિબ્બચક્ખુકો દિબ્બચક્ખું અપ્પટિલદ્ધો અનધિગતો અસચ્છિકતો યથાકમ્મૂપગતં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ અદિબ્બચક્ખુકો દિબ્બચક્ખું અપ્પટિલદ્ધો અનધિગતો અસચ્છિકતો યથાકમ્મૂપગતં જાનાતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુ’’ન્તિ.

યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. આયસ્મા સારિપુત્તો યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આયસ્મા સારિપુત્તો યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં જાનાતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુ’’ન્તિ.

યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. આયસ્મા સારિપુત્તો યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં જાનાતીતિ? આમન્તા. અત્થાયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ દિબ્બચક્ખુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થાયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ દિબ્બચક્ખુન્તિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા સારિપુત્તો એતદવોચ –

‘‘નેવ પુબ્બેનિવાસાય, નપિ દિબ્બસ્સ ચક્ખુનો;
ચેતોપરિયાય ઇદ્ધિયા, સોતધાતુવિસુદ્ધિયા;
ચુતિયા ઉપપત્તિયા, પણિધિ મે ન વિજ્જતી’’તિ [થેરગા॰ ૯૯૬ થેરગાથાયં].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં દિબ્બચક્ખુ’’ન્તિ.

યથાકમ્મૂપગતઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૩૦) ૧૦. સંવરકથા

૩૭૯. અત્થિ દેવેસુ સંવરોતિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ અસંવરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ દેવેસુ અસંવરોતિ? આમન્તા. નત્થિ દેવેસુ સંવરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ અસંવરા સંવરો સીલં, અત્થિ દેવેસુ સંવરોતિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ અસંવરો, યમ્હા અસંવરા સંવરો સીલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આજાનાહિ નિગ્ગહં. હઞ્ચિ અસંવરા સંવરો સીલં, અત્થિ દેવેસુ સંવરો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ દેવેસુ અસંવરો, યમ્હા અસંવરા સંવરો સીલ’’ન્તિ. યં તત્થ વદેસિ – ‘‘વત્તબ્બે ખો – ‘અસંવરા સંવરો સીલં, અત્થિ દેવેસુ સંવરો,’ નો ચ વત્તબ્બે – ‘અત્થિ દેવેસુ અસંવરો, યમ્હા અસંવરા સંવરો સીલ’’’ન્તિ મિચ્છા.

નો ચે પન વત્તબ્બે – ''અત્થિ દેવેસુ અસંવરો, યમ્હા અસંવરા સંવરો સીલ''ન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અસંવરા સંવરો સીલં, અત્થિ દેવેસુ સંવરો''તિ. યં તત્થ વદેસિ – ''વત્તબ્બે ખો 'અસંવરા સંવરો સીલં, અત્થિ દેવેસુ સંવરો,' નો ચ વત્તબ્બે – 'અત્થિ દેવેસુ અસંવરો, યમ્હા અસંવરા સંવરો સીલ'''ન્તિ મિચ્છા.

અત્થિ મનુસ્સેસુ સંવરો, અત્થિ તત્થ અસંવરોતિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ સંવરો, અત્થિ તત્થ અસંવરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ દેવેસુ સંવરો, નત્થિ તત્થ અસંવરોતિ? આમન્તા. અત્થિ મનુસ્સેસુ સંવરો, નત્થિ તત્થ અસંવરોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૮૦. અત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતા વેરમણીતિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

અત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણીતિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતોતિ? આમન્તા. નત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતા વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. નત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ મનુસ્સેસુ પાણાતિપાતા વેરમણિ, અત્થિ તત્થ પાણાતિપાતોતિ ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતા વેરમણિ, અત્થિ તત્થ પાણાતિપાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ મનુસ્સેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણિ, અત્થિ તત્થ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણિ, અત્થિ તત્થ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

અત્થિ દેવેસુ પાણાતિપાતા વેરમણિ, નત્થિ તત્થ પાણાતિપાતોતિ? આમન્તા. અત્થિ મનુસ્સેસુ પાણાતિપાતા વેરમણિ, નત્થિ તત્થ પાણાતિપાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ દેવેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણિ, નત્થિ તત્થ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ મનુસ્સેસુ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણિ, નત્થિ તત્થ સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નત્થિ દેવેસુ સંવરોતિ? આમન્તા. સબ્બે દેવા પાણાતિપાતિનો અદિન્નાદાયિનો કામેસુમિચ્છાચારિનો મુસાવાદિનો સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાયિનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ અત્થિ દેવેસુ સંવરોતિ.

સંવરકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૩૧) ૧૧. અસઞ્ઞકથા

૩૮૧. અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થીતિ? આમન્તા. સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ સઞ્ઞાસત્તાવાસો સઞ્ઞાસંસારો સઞ્ઞાયોનિ સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થી’’તિ.

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થીતિ? આમન્તા . પઞ્ચવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ એકવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ એકવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થી’’તિ.

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થીતિ? આમન્તા. તાય સઞ્ઞાય સઞ્ઞાકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૮૨. મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ સઞ્ઞાસત્તાવાસો સઞ્ઞાસંસારો સઞ્ઞાયોનિ સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ પઞ્ચવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ પઞ્ચવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, તાય સઞ્ઞાય સઞ્ઞાકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, તાય સઞ્ઞાય સઞ્ઞાકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ…પે॰… અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ એકવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, સો ચ એકવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, ન ચ તાય સઞ્ઞાય સઞ્ઞાકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. મનુસ્સેસુ સઞ્ઞા અત્થિ, ન ચ તાય સઞ્ઞાય સઞ્ઞાકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૮૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સન્તિ, ભિક્ખવે, અસઞ્ઞસત્તા નામ દેવા; સઞ્ઞુપ્પાદા ચ પન તે દેવા તમ્હા કાયા ચવન્તી’’તિ [દી॰ નિ॰ ૧.૬૮]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થીતિ.

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા અત્થીતિ? કિઞ્ચિ [કઞ્ચિ (સ્યા॰)] કાલે અત્થિ, કિઞ્ચિ કાલે નત્થીતિ. કિઞ્ચિ કાલે સઞ્ઞસત્તા કિઞ્ચિ કાલે અસઞ્ઞસત્તા, કિઞ્ચિ કાલે સઞ્ઞભવો કિઞ્ચિ કાલે અસઞ્ઞભવો, કિઞ્ચિ કાલે પઞ્ચવોકારભવો કિઞ્ચિ કાલે એકવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તેસુ સઞ્ઞા કિઞ્ચિ કાલે અત્થિ, કિઞ્ચિ કાલે નત્થીતિ? આમન્તા. કં કાલં અત્થિ, કં કાલં નત્થીતિ? ચુતિકાલે ઉપપત્તિકાલે અત્થિ, ઠિતિકાલે નત્થીતિ. ચુતિકાલે ઉપપત્તિકાલે સઞ્ઞસત્તા, ઠિતિકાલે અસઞ્ઞસત્તા; ચુતિકાલે ઉપપત્તિકાલે સઞ્ઞભવો, ઠિતિકાલે અસઞ્ઞભવો; ચુતિકાલે ઉપપત્તિકાલે પઞ્ચવોકારભવો, ઠિતિકાલે એકવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞકથા નિટ્ઠિતા.

૩. તતિયવગ્ગો

(૩૨) ૧૨. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનકથા

૩૮૪. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ સઞ્ઞાસત્તાવાસો સઞ્ઞાસંસારો સઞ્ઞાયોનિ સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ…પે॰… સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘સઞ્ઞા અત્થી’’’તિ.

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. એકવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ ચતુવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચતુવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘સઞ્ઞા અત્થી’’’તિ.

૩૮૫. અસઞ્ઞસત્તેસુ ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ’’, સો ચ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ અસઞ્ઞભવો અસઞ્ઞગતિ અસઞ્ઞસત્તાવાસો અસઞ્ઞસંસારો અસઞ્ઞયોનિ અસઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તેસુ ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ એકવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ એકવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો

યોનિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ…પે॰… સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ સઞ્ઞાભવો સઞ્ઞાગતિ…પે॰… સઞ્ઞત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ ચતુવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તેસુ ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થિ,’’ સો ચ ચતુવોકારભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. નનુ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘સઞ્ઞા અત્થી’’’તિ.

૩૮૬. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. આકાસાનઞ્ચાયતનં ચતુવોકારભવો આકાસાનઞ્ચાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? આમન્તા. વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં…પે॰… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, આકિઞ્ચઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આકાસાનઞ્ચાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં…પે॰… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ વા ‘‘નત્થી’’તિ વાતિ? આમન્તા . નનુ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘સઞ્ઞા અત્થી’તિ વા ‘નત્થી’તિ વા’’તિ.

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ વા ‘‘નત્થી’’તિ વાતિ? આમન્તા. આકાસાનઞ્ચાયતનં…પે॰… વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં…પે॰… આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, આકિઞ્ચઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞા અત્થી’’તિ વા ‘‘નત્થી’’તિ વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આકાસાનઞ્ચાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં...પે॰... આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? આમન્તા. નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ચતુવોકારભવો, અત્થિ તત્થ સઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં [નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને વત્તબ્બં (?)] – ''સઞ્ઞા અત્થી''તિ વા ''નત્થી''તિ વાતિ? આમન્તા. નનુ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – 'સઞ્ઞા અત્થી'તિ વા 'નત્થી'તિ વા''તિ.

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનન્તિ કત્વા નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતને ન વત્તબ્બં – ''સઞ્ઞા અત્થી''તિ વા ''નત્થી''તિ વાતિ? આમન્તા. અદુક્ખમસુખા વેદનાતિ કત્વા અદુક્ખમસુખાય વેદનાય [અદુક્ખમસુખા વેદના (સી॰ ક॰)] ન વત્તબ્બં – ''વેદના''તિ વા ''અવેદના''તિ વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનકથા નિટ્ઠિતા.

તતિયવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

બલં સાધારણં અરિયં, સરાગં ચિત્તં વિમુચ્ચતિ;
વિમુત્તં વિમુચ્ચમાનં, અત્થિ ચિત્તં વિમુચ્ચમાનં.

અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ, દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં પહીનં;
અટ્ઠમકસ્સ પુગ્ગલસ્સ, નત્થિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ ચક્ખું.

સોતં ધમ્મુપત્થદ્ધં, યથાકમ્મૂપગતં ઞાણં;
દેવેસુ સંવરો અસઞ્ઞ-સત્તેસુ સઞ્ઞા એવમેવ ભવગ્ગન્તિ.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૩) ૧. ગિહિસ્સ અરહાતિકથા

૩૮૭. ગિહિસ્સ અરહાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો ગિહિસંયોજનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થિ અરહતો ગિહિસંયોજનન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો ગિહિસંયોજનં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ.

ગિહિસ્સ અરહાતિ? આમન્તા. નનુ અરહતો ગિહિસંયોજનં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો ગિહિસંયોજનં પહીનં ઉચ્છિન્નમૂલં તાલાવત્થુકતં અનભાવઙ્કતં આયતિં અનુપ્પાદધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ.

ગિહિસ્સ અરહાતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ ગિહી ગિહિસંયોજનં અપ્પહાય દિટ્ઠેવ ધમ્મે દુક્ખસ્સન્તકરોતિ [મ॰ નિ॰ ૨.૧૮૬]? નત્થિ. હઞ્ચિ નત્થિ કોચિ ગિહી ગિહિસંયોજનં અપ્પહાય દિટ્ઠેવ ધમ્મે દુક્ખસ્સન્તકરો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ.

ગિહિસ્સ અરહાતિ? આમન્તા. નનુ વચ્છગોત્તો પરિબ્બાજકો ભગવન્તં એતદવોચ – ''અત્થિ નુ ખો, ભો ગોતમ, કોચિ ગિહી ગિહિસંયોજનં અપ્પહાય કાયસ્સ ભેદા દુક્ખસ્સન્તકરો''તિ? ''નત્થિ ખો, વચ્છ, કોચિ ગિહી ગિહિસંયોજનં અપ્પહાય કાયસ્સ ભેદા દુક્ખસ્સન્તકરો''તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ.

ગિહિસ્સ અરહાતિ? આમન્તા. અરહા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, મેથુનં ઉપ્પાદેય્ય, પુત્તસમ્બાધસયનં અજ્ઝાવસેય્ય, કાસિકચન્દનં પચ્ચનુભવેય્ય, માલાગન્ધવિલેપનં ધારેય્ય, જાતરૂપરજતં સાદિયેય્ય, અજેળકં પટિગ્ગણ્હેય્ય, કુક્કુટસૂકરં પટિગ્ગણ્હેય્ય, હત્થિગવસ્સવળવં પટિગ્ગણ્હેય્ય, તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં [... કપિઞ્જલં (સ્યા॰ કં॰ પી॰)] પટિગ્ગણ્હેય્ય, ચિત્તવણ્ડવાલમોળિં [પીતવણ્ટવાલમોળિકં (સ્યા॰ કં॰ પી॰)] ધારેય્ય, ઓદાતાનિ વત્થાનિ દીઘદસાનિ ધારેય્ય, યાવજીવં અગારિયભૂતો અસ્સાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ? આમન્તા. નનુ યસો કુલપુત્તો, ઉત્તિયો ગહપતિ, સેતુ માણવો, ગિહિબ્યઞ્જનેન અરહત્તં પત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યસો કુલપુત્તો, ઉત્તિયો ગહપતિ, સેતુ માણવો, ગિહિબ્યઞ્જનેન અરહત્તં પત્તો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ગિહિસ્સ અરહા''તિ.

ગિહિસ્સ અરહાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૪) ૨. ઉપપત્તિકથા

૩૮૮. સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. સહ ઉપપત્તિયા સોતાપન્નો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા . સહ ઉપપત્તિયા સકદાગામી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. સહ ઉપપત્તિયા અનાગામી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સહ ઉપપત્તિયા સોતાપન્નો ન હોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સહ ઉપપત્તિયા સોતાપન્નો ન હોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

સહ ઉપપત્તિયા સકદાગામી ન હોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સહ ઉપપત્તિયા સકદાગામી ન હોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

સહ ઉપપત્તિયા અનાગામી ન હોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સહ ઉપપત્તિયા અનાગામી ન હોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

૩૮૯. સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. સારિપુત્તો થેરો સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. મહામોગ્ગલ્લાનો થેરો …પે॰… મહાકસ્સપો થેરો…પે॰… મહાકચ્ચાનો થેરો…પે॰… મહાકોટ્ઠિકો થેરો…પે॰… મહાપન્થકો થેરો સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સારિપુત્તો થેરો ન સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સારિપુત્તો થેરો ન સહ ઉપપત્તિયા અરહા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

મહામોગ્ગલ્લાનો થેરો…પે॰… મહાકસ્સપો થેરો…પે॰… મહાકચ્ચાનો થેરો…પે॰… મહાકોટ્ઠિકો થેરો…પે॰… મહાપન્થકો થેરો ન સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મહાપન્થકો થેરો ન સહ ઉપપત્તિયા અરહા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

૩૯૦. સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન અરહત્તં સચ્છિકરોતિ લોકિયેન સાસવેન…પે॰… સંકિલેસિયેનાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયં ચિત્તં નિય્યાનિકં ખયગામી બોધગામી અપચયગામી અનાસવં…પે॰… અસંકિલેસિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ ઉપપત્તેસિયં ચિત્તં અનિય્યાનિકં ન ખયગામિ ન બોધગામિ ન અપચયગામિ સાસવં…પે॰… સંકિલેસિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ઉપપત્તેસિયં ચિત્તં અનિય્યાનિકં ન ખયગામિ ન બોધગામિ ન અપચયગામિ સાસવં…પે॰… સંકિલેસિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સહ ઉપપત્તિયા અરહા''તિ.

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન રાગં પજહતિ, દોસં પજહતિ, મોહં પજહતિ, અનોત્તપ્પં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયં ચિત્તં મગ્ગો… સતિપટ્ઠાનં…પે॰… સમ્મપ્પધાનં… ઇદ્ધિપાદો… ઇન્દ્રિયં… બલં… બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સહ ઉપપત્તિયા અરહાતિ? આમન્તા. ચુતિચિત્તં મગ્ગચિત્તં ઉપપત્તેસિયં ચિત્તં ફલચિત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપપત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૫) ૩. અનાસવકથા

૩૯૧. અરહતો સબ્બે ધમ્મા અનાસવાતિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં, સકદાગામિમગ્ગો સકદાગામિફલં, અનાગામિમગ્ગો અનાગામિફલં, અરહત્તમગ્ગો અરહત્તફલં, સતિપટ્ઠાનં સમ્મપ્પધાનં ઇદ્ધિપાદો ઇન્દ્રિયં બલં બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહતો સબ્બે ધમ્મા અનાસવાતિ? આમન્તા. અરહતો ચક્ખું અનાસવન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... અરહતો ચક્ખું અનાસવન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહતો સોતં...પે॰... અરહતો ઘાનં... અરહતો જિવ્હા... અરહતો કાયો અનાસવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... અરહતો કાયો અનાસવોતિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહતો કાયો અનાસવોતિ? આમન્તા. અરહતો કાયો પગ્ગહનિગ્ગહુપગો છેદનભેદનુપગો કાકેહિ ગિજ્ઝેહિ કુલલેહિ સાધારણોતિ? આમન્તા. અનાસવો ધમ્મો પગ્ગહનિગ્ગહુપગો છેદનભેદનુપગો કાકેહિ ગિજ્ઝેહિ કુલલેહિ સાધારણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰....

અરહતો કાયે વિસં કમેય્ય, સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? આમન્તા. અનાસવે ધમ્મે વિસં કમેય્ય, સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લબ્ભા અરહતો કાયો અદુબન્ધનેન બન્ધિતું, રજ્જુબન્ધનેન બન્ધિતું, સઙ્ખલિકબન્ધનેન બન્ધિતું, ગામબન્ધનેન બન્ધિતું, નિગમબન્ધનેન બન્ધિતું, નગરબન્ધનેન બન્ધિતું, જનપદબન્ધનેન બન્ધિતું , કણ્ઠપઞ્ચમેહિ બન્ધનેહિ બન્ધિતુન્તિ? આમન્તા. લબ્ભા અનાસવો ધમ્મો અદુબન્ધનેન બન્ધિતું, રજ્જુબન્ધનેન બન્ધિતું, સઙ્ખલિકબન્ધનેન બન્ધિતું, ગામનિગમનગરજનપદબન્ધનેન બન્ધિતું, કણ્ઠપઞ્ચમેહિ બન્ધનેહિ બન્ધિતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૩૯૨. યદિ અરહા પુથુજ્જનસ્સ ચીવરં દેતિ, અનાસવં હુત્વા સાસવં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાસવં હુત્વા સાસવં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ અનાસવં તં સાસવન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તઞ્ઞેવ અનાસવં તં સાસવન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ફલં...

સતિપટ્ઠાનં... સમ્મપ્પધાનં... ઇદ્ધિપાદો... ઇન્દ્રિયં... બલં... બોજ્ઝઙ્ગો અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

યદિ અરહા પુથુજ્જનસ્સ પિણ્ડપાતં દેતિ, સેનાસનં દેતિ , ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દેતિ, અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ અનાસવં તં સાસવન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તઞ્ઞેવ અનાસવં તં સાસવન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ફલં... સતિપટ્ઠાનં... સમ્મપ્પધાનં... ઇદ્ધિપાદો... ઇન્દ્રિયં... બલં... બોજ્ઝઙ્ગો અનાસવો હુત્વા સાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

યદિ પુથુજ્જનો અરહતો ચીવરં દેતિ, સાસવં હુત્વા અનાસવં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સાસવં હુત્વા અનાસવં હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ સાસવં તં અનાસવન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તઞ્ઞેવ સાસવં તં અનાસવન્તિ? આમન્તા. રાગો સાસવો હુત્વા અનાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દોસો...પે॰... મોહો...પે॰... અનોત્તપ્પં સાસવં હુત્વા અનાસવં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

યદિ પુથુજ્જનો અરહતો પિણ્ડપાતં દેતિ, સેનાસનં દેતિ, ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દેતિ, સાસવો હુત્વા અનાસવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સાસવો હુત્વા અનાસવો હોતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ સાસવં તં અનાસવન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તઞ્ઞેવ સાસવં તં અનાસવન્તિ? આમન્તા. રાગો સાસવો હુત્વા અનાસવો હોતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દોસો...પે॰... મોહો...પે॰... અનોત્તપ્પં સાસવં હુત્વા અનાસવં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં – ‘‘અરહતો સબ્બે ધમ્મા અનાસવા’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહા અનાસવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા અનાસવો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહતો સબ્બે ધમ્મા અનાસવા’’તિ.

અનાસવકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૬) ૪. સમન્નાગતકથા

૩૯૩. અરહા ચતૂહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા ચતૂહિ ફસ્સેહિ ચતૂહિ વેદનાહિ ચતૂહિ સઞ્ઞાહિ ચતૂહિ ચેતનાહિ ચતૂહિ ચિત્તેહિ ચતૂહિ સદ્ધાહિ ચતૂહિ વીરિયેહિ ચતૂહિ સતીહિ ચતૂહિ સમાધીહિ ચતૂહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામી તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામી તીહિ ફસ્સેહિ...પે॰... તીહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામી દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામી દ્વીહિ ફસ્સેહિ...પે॰... દ્વીહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહા સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહા સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અરહા અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા અનાગામી, અન્તરાપરિનિબ્બાયી, ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી, અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામી સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અનાગામી સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામી સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામી સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૯૪. સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો ‘‘સોતાપન્નો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અરહા સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અરહા, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો ‘‘સકદાગામી’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . અરહા સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અરહા, સો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિફલેન સમન્નાગતો ‘‘અનાગામી’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . અરહા અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અરહા, સો અનાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો ‘‘સોતાપન્નો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અનાગામી, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો ‘‘સકદાગામી’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનાગામી સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અનાગામી, સો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો ‘‘સોતાપન્નો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. સકદાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ સકદાગામી, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૯૫. અરહા સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહા સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

અરહા સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો, સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં, અપાયગમનીયં રાગં, અપાયગમનીયં દોસં, અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહા સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહા સકદાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

અરહા સકદાગામિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા સકદાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, ઓળારિકં કામરાગં, ઓળારિકં બ્યાપાદં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહા અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહા અનાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા અનાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા અનાગામિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

અરહા અનાગામિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા અનાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, અણુસહગતં કામરાગં, અણુસહગતં બ્યાપાદં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અનાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

અનાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . અનાગામી સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો, સક્કાયદિટ્ઠિં…પે॰… અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામી સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અનાગામી સકદાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામી સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગામી સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

અનાગામી સકદાગામિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામી સકદાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, ઓળારિકં કામરાગં, ઓળારિકં બ્યાપાદં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ સકદાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સકદાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સકદાગામી સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો’’તિ.

સકદાગામી સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામી સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો, સક્કાયદિટ્ઠિં…પે॰… અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૯૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘અરહા ચતૂહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા . નનુ અરહતા ચત્તારિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અરહતા ચત્તારિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા ચતૂહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અનાગામી તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા. નનુ અનાગામિના તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામિના તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનો,

તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગામી તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સકદાગામી દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા. નનુ સકદાગામિના દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સકદાગામિના દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સકદાગામી દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો’’તિ.

અરહતા ચત્તારિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અરહા ચતૂહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહતા ચત્તારો મગ્ગા પટિલદ્ધા તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અરહા ચતૂહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

અનાગામિના તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અનાગામી તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામિના તયો મગ્ગા પટિલદ્ધા તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અનાગામી તીહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિના દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, સકદાગામી દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિના દ્વે મગ્ગા પટિલદ્ધા, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, સકદાગામી દ્વીહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમન્નાગતકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૭) ૫. ઉપેક્ખાસમન્નાગતકથા

૩૯૭. અરહા છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા છહિ ફસ્સેહિ, છહિ વેદનાહિ, છહિ સઞ્ઞાહિ... પે॰... છહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહા છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહા ચક્ખુના રૂપં પસ્સન્તો સોતેન સદ્દં સુણાતિ, ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ, જિવ્હાય રસં સાયતિ, કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતિ, મનસા ધમ્મં વિજાનાતિ...પે॰... મનસા ધમ્મં વિજાનન્તો ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ, સોતેન સદ્દં સુણાતિ, ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતિ, જિવ્હાય રસં સાયતિ, કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહા છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સતતં સમિતં અબ્બોકિણ્ણં છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતો સમોહિતો [સમાહિતો (સ્યા॰)], છ ઉપેક્ખાયો પચ્ચુપટ્ઠિતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં – ‘‘અરહા છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહા છળઙ્ગુપેક્ખોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા છળઙ્ગુપેક્ખો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા છહિ ઉપેક્ખાહિ સમન્નાગતો’’તિ...પે॰....

ઉપેક્ખાસમન્નાગતકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૮) ૬. બોધિયા બુદ્ધોતિકથા

૩૯૮. બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. બોધિયા નિરુદ્ધાય વિગતાય પટિપસ્સદ્ધાય અબુદ્ધો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. અતીતાય બોધિયા બુદ્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતાય બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. અતીતાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. અતીતાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ ? આમન્તા. અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધો, તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા બોધિકરણીયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધો, ન ચ તાય બોધિયા દુક્ખં પરિજાનાતિ…પે॰… મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૩૯૯. અતીતાય બોધિયા બુદ્ધો, અનાગતાય બોધિયા બુદ્ધો, પચ્ચુપ્પન્નાય બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. તીહિ બોધીહિ બુદ્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તીહિ બોધીહિ બુદ્ધોતિ? આમન્તા. સતતં સમિતં અબ્બોકિણ્ણં તીહિ બોધીહિ સમન્નાગતો સમોહિતો, તિસ્સો બોધિયો પચ્ચુપટ્ઠિતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘બોધિયા બુદ્ધો’’તિ? આમન્તા. નનુ બોધિપટિલાભા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ બોધિપટિલાભા બુદ્ધો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બોધિયા બુદ્ધો’’તિ.

બોધિપટિલાભા બુદ્ધોતિ, બોધિયા બુદ્ધોતિ? આમન્તા. બોધિપટિલાભા બોધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિયા બુદ્ધોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૩૯) ૭. લક્ખણકથા

૪૦૦. લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તોતિ? આમન્તા. પદેસલક્ખણેહિ સમન્નાગતો પદેસબોધિસત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તોતિ? આમન્તા . તિભાગલક્ખણેહિ સમન્નાગતો તિભાગબોધિસત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તોતિ? આમન્તા. ઉપડ્ઢલક્ખણેહિ સમન્નાગતો ઉપડ્ઢબોધિસત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તોતિ? આમન્તા. ચક્કવત્તિસત્તો લક્ખણસમન્નાગતો, ચક્કવત્તિસત્તો બોધિસત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્કવત્તિસત્તો લક્ખણસમન્નાગતો, ચક્કવત્તિસત્તો બોધિસત્તોતિ? આમન્તા. યાદિસો બોધિસત્તસ્સ પુબ્બયોગો પુબ્બચરિયા ધમ્મક્ખાનં ધમ્મદેસના, તાદિસો ચક્કવત્તિસત્તસ્સ પુબ્બયોગો પુબ્બચરિયા ધમ્મક્ખાનં ધમ્મદેસનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૦૧. યથા બોધિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ દેવા પઠમં પટિગ્ગણ્હન્તિ પચ્છા મનુસ્સા [દી॰ નિ॰ ૨.૨૭; મ॰ નિ॰ ૩.૨૦૫ વુત્તં દિસ્સાય પુચ્છતિ], એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ દેવા પઠમં પટિગ્ગણ્હન્તિ પચ્છા મનુસ્સાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા બોધિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ ચત્તારો નં દેવપુત્તા પટિગ્ગહેત્વા માતુ પુરતો ઠપેન્તિ – ''અત્તમના, દેવિ, હોહિ! મહેસક્ખો તે પુત્તો ઉપ્પન્નો''તિ, એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ ચત્તારો નં દેવપુત્તા પટિગ્ગહેત્વા માતુ પુરતો ઠપેન્તિ – ''અત્તમના, દેવિ, હોહિ! મહેસક્ખો તે પુત્તો ઉપ્પન્નો''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા બોધિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ દ્વે ઉદકસ્સ ધારા અન્તલિક્ખા પાતુભવન્તિ – એકા સીતસ્સ, એકા ઉણ્હસ્સ – યેન બોધિસત્તસ્સ ઉદકકિચ્ચં કરોન્તિ માતુ ચ, એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ દ્વે ઉદકસ્સ ધારા અન્તલિક્ખા પાતુભવન્તિ – એકા સીતસ્સ, એકા ઉણ્હસ્સ – યેન ચક્કવત્તિસત્તસ્સ ઉદકકિચ્ચં કરોન્તિ માતુ ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા સમ્પતિજાતો બોધિસત્તો સમેહિ પાદેહિ પતિટ્ઠહિત્વા ઉત્તરેન અભિમુખો સત્તપદવીતિહારેન ગચ્છતિ સેતમ્હિ છત્તે અનુધારિયમાને, સબ્બા ચ દિસા વિલોકેતિ, આસભિઞ્ચ વાચં ભાસતિ – ''અગ્ગોહમસ્મિ લોકસ્સ, જેટ્ઠોહમસ્મિ લોકસ્સ, સેટ્ઠોહમસ્મિ લોકસ્સ, અયમન્તિમા જાતિ, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો''તિ, એવમેવં સમ્પતિજાતો ચક્કવત્તિસત્તો સમેહિ પાદેહિ પતિટ્ઠહિત્વા ઉત્તરેન અભિમુખો સત્તપદવીતિહારેન ગચ્છતિ સેતમ્હિ છત્તે અનુધારિયમાને, સબ્બા ચ દિસા વિલોકેતિ, આસભિઞ્ચ વાચં ભાસતિ – ''અગ્ગોહમસ્મિ લોકસ્સ, જેટ્ઠોહમસ્મિ લોકસ્સ, સેટ્ઠોહમસ્મિ લોકસ્સ, અયમન્તિમા જાતિ, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા બોધિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ મહતો આલોકસ્સ મહતો ઓભાસસ્સ મહતો ભૂમિચાલસ્સ પાતુભાવો હોતિ, એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તસ્સ જાયમાનસ્સ મહતો આલોકસ્સ મહતો ઓભાસસ્સ મહતો ભૂમિચાલસ્સ પાતુભાવો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા બોધિસત્તસ્સ પકતિકાયો સમન્તા બ્યામં ઓભાસતિ, એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તસ્સ પકતિકાયો સમન્તા બ્યામં ઓભાસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

યથા બોધિસત્તો મહાસુપિનં પસ્સતિ, એવમેવં ચક્કવત્તિસત્તો મહાસુપિનં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૦૨. ન વત્તબ્બં – ''લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તો''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''દ્વત્તિંસિમાનિ, ભિક્ખવે, મહાપુરિસસ્સ મહાપુરિસલક્ખણાનિ, યેહિ સમન્નાગતસ્સ મહાપુરિસસ્સ દ્વેવ ગતિયો ભવન્તિ અનઞ્ઞા [ન અઞ્ઞા (ક॰)]! સચે અગારં અજ્ઝાવસતિ, રાજા હોતિ ચક્કવત્તી ધમ્મિકો ધમ્મરાજા ચાતુરન્તો વિજિતાવી જનપદત્થાવરિયપ્પત્તો સત્તરતનસમન્નાગતો. તસ્સિમાનિ સત્ત રતનાનિ ભવન્તિ, સેય્યથિદં – ચક્કરતનં, હત્થિરતનં, અસ્સરતનં , મણિરતનં, ઇત્થિરતનં, ગહપતિરતનં, પરિણાયકરતનમેવ સત્તમં. પરોસહસ્સં ખો પનસ્સ પુત્તા ભવન્તિ સૂરા વીરઙ્ગરૂપા પરસેનપ્પમદ્દના. સો ઇમં પથવિં સાગરપરિયન્તં અદણ્ડેન અસત્થેન ધમ્મેન અભિવિજિય અજ્ઝાવસતિ. સચે ખો પન અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજતિ, અરહં હોતિ સમ્માસમ્બુદ્ધો લોકે વિવટ્ટચ્છદો''તિ [દી॰ નિ॰ ૩.૨૦૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ લક્ખણસમન્નાગતો બોધિસત્તોતિ.

લક્ખણકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૪૦) ૮. નિયામોક્કન્તિકથા

૪૦૩. બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયોતિ [મ॰ નિ॰ ૨.૨૮૨ ઘટિકારસુત્તં નિસ્સાય પુચ્છતિ]? આમન્તા. બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. સાવકો હુત્વા બુદ્ધો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સાવકો હુત્વા બુદ્ધો હોતીતિ? આમન્તા. અનુસ્સવિયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનુસ્સવિયોતિ ? આમન્તા. નનુ ભગવા સયમ્ભૂતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા સયમ્ભૂ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનુસ્સવિયો’’તિ.

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયોતિ? આમન્તા. ભગવતા બોધિયા મૂલે તીણેવ સામઞ્ઞફલાનિ અભિસમ્બુદ્ધાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ ભગવતા બોધિયા મૂલે ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ અભિસમ્બુદ્ધાનીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવતા બોધિયા મૂલે ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ અભિસમ્બુદ્ધાનિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો’’તિ.

૪૦૪. બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયોતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો દુક્કરકારિયં અકાસીતિ? આમન્તા. દસ્સનસમ્પન્નો પુગ્ગલો દુક્કરકારિયં કરેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો અપરન્તપં [અમરં તપં (સં॰ નિ॰ ૧.૧૩૭)] અકાસિ, અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસીતિ? આમન્તા. દસ્સનસમ્પન્નો પુગ્ગલો અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આયસ્મા આનન્દો ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, આયસ્મા આનન્દો ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો , બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચિત્તો ગહપતિ હત્થકો આળવકો ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ચિત્તો ગહપતિ હત્થકો આળવકો ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ન ચ કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. આયસ્મા આનન્દો ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ન ચ ભગવતો સાવકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ન ચ કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. ચિત્તો ગહપતિ હત્થકો આળવકો ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ન ચ ભગવતો સાવકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, ન ચ કસ્સપસ્સ ભગવતો સાવકોતિ? આમન્તા. સાવકો જાતિં વીતિવત્તો અસાવકો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

૪૦૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘કસ્સપે અહં, આનન્દ, ભગવતિ બ્રહ્મચરિયં અચરિં આયતિં સમ્બોધાયા’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો’’તિ.

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘સબ્બાભિભૂ સબ્બવિદૂહમસ્મિ,
સબ્બેસુ ધમ્મેસુ અનુપલિત્તો;
સબ્બઞ્જહો તણ્હક્ખયે વિમુત્તો,
સયં અભિઞ્ઞાય કમુદ્દિસેય્યં.

‘‘ન મે આચરિયો અત્થિ, સદિસો મે ન વિજ્જતિ;
સદેવકસ્મિં લોકસ્મિં, નત્થિ મે પટિપુગ્ગલો.

‘‘અહઞ્હિ અરહા લોકે, અહં સત્થા અનુત્તરો;
એકોમ્હિ સમ્માસમ્બુદ્ધો, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો.

‘‘ધમ્મચક્કં પવત્તેતું, ગચ્છામિ કાસિનં પુરં;
અન્ધીભૂતસ્મિં [અન્ધભૂતસ્મિં (સી૰ સ્યા૰ કં૰ પી૰)] લોકસ્મિં, આહઞ્છં [આહઞ્ઞિં (ક૰)]
અમતદુન્દુભિ’’ન્તિ [દુદ્રભિન્તિ (ક૰)].

‘‘યથા ખો ત્વં, આવુસો, પટિજાનાસિ, અરહસિ અનન્તજિનો’’તિ?

‘‘માદિસા વે જિના હોન્તિ, યે પત્તા આસવક્ખયં;
જિતા મે પાપકા ધમ્મા, તસ્માહં ઉપક જિનો’’તિ [મહાવ૰ ૧૧; મ૰ નિ૰ ૧.૨૮૫; ૨.૩૪૧].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો’’તિ.

બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘‘ઇદં દુક્ખં અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. ‘તં ખો પનિદં દુક્ખં અરિયસચ્ચં પરિઞ્ઞેય્ય’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… પરિઞ્ઞાતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ…પે॰… આલોકો ઉદપાદિ. ‘ઇદં દુક્ખસમુદયં અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ‘તં ખો પનિદં દુક્ખસમુદયં [દુક્ખસમુદયો (સ્યા॰ કં॰)] અરિયસચ્ચં પહાતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… પહીનન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ‘ઇદં દુક્ખનિરોધં [દુક્ખનિરોધો (સ્યા॰ કં॰)] અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ‘તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચં સચ્છિકાતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… સચ્છિકતન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ‘ઇદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ‘તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં ભાવેતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે…પે॰… ભાવિતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદી’’તિ [મહાવ॰ ૧૫; સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૮૧; પટિ॰ મ॰ ૨.૩૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘બોધિસત્તો કસ્સપસ્સ ભગવતો પાવચને ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો’’તિ.

નિયામોક્કન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૪૧) ૯. અપરાપિ સમન્નાગતકથા

૪૦૬. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો ચતૂહિ ફસ્સેહિ ચતૂહિ વેદનાહિ ચતૂહિ સઞ્ઞાહિ ચતૂહિ ચેતનાહિ ચતૂહિ ચિત્તેહિ ચતૂહિ સદ્ધાહિ ચતૂહિ વીરિયેહિ ચતૂહિ સતીહિ ચતૂહિ સમાધીહિ ચતૂહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ ફસ્સેહિ તીહિ વેદનાહિ…પે॰… તીહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ ફસ્સેહિ દ્વીહિ વેદનાહિ…પે॰… દ્વીહિ પઞ્ઞાહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામી અન્તરાપરિનિબ્બાયી, ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી, અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી, ઉદ્ધંસોતો અકનિટ્ઠગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપન્નો સત્તક્ખત્તુપરમો, કોલઙ્કોલો, એકબીજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૦૭. સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો સોતાપન્નોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો સકદાગામીતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગામિફલેન સમન્નાગતો અનાગામીતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . સ્વેવ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો અનાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો સોતાપન્નોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો સકદાગામીતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો સકદાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો સોતાપન્નોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા . સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સ્વેવ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો, સો સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૦૮. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો, સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં અપાયગમનીયં રાગં અપાયગમનીયં દોસં અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો અનાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૦૯. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો, સક્કાયદિટ્ઠિં…પે॰… અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સકદાગામિમગ્ગં વીતિવત્તો, ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૧૦. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિમગ્ગં વીતિવત્તો , સક્કાયદિટ્ઠિં…પે॰… અપાયગમનીયં મોહં વીતિવત્તો, તેન સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૧૧. ન વત્તબ્બં – ''અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો''તિ? આમન્તા. નનુ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો''તિ? આમન્તા. નનુ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ, તેહિ ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતો''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો''તિ? આમન્તા. નનુ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન સોતાપત્તિફલં પટિલદ્ધં, તેન ચ અપરિહીનોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન સોતાપત્તિફલં પટિલદ્ધં તેન ચ અપરિહીનો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતો''તિ.

૪૧૨. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન તીણિ ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન ચત્તારો મગ્ગા પટિલદ્ધા તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો ચતૂહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન દ્વે ફલાનિ પટિલદ્ધાનિ તેહિ ચ અપરિહીનોતિ , અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ ફલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન તયો મગ્ગા પટિલદ્ધા તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો તીહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન સોતાપત્તિફલં પટિલદ્ધં તેન ચ અપરિહીનોતિ, સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો સોતાપત્તિફલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નેન પુગ્ગલેન દ્વે મગ્ગા પટિલદ્ધા તેહિ ચ અપરિહીનોતિ, સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નો પુગ્ગલો દ્વીહિ મગ્ગેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અપરાપિ સમન્નાગતકથા નિટ્ઠિતા.

૪. ચતુત્થવગ્ગો

(૪૨) ૧૦. સબ્બસંયોજનપ્પહાનકથા

૪૧૩. સબ્બસંયોજનાનં પહાનં અરહત્તન્તિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહત્તમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં પજહતીતિ? આમન્તા. નનુ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાનં સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાનં સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તી’’તિ.

૪૧૪. અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૧૫. અરહત્તમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં પજહતીતિ? આમન્તા. નનુ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવં સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવં સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તી’’તિ.

અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગેન અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૧૬. અરહત્તમગ્ગેન અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં પજહતીતિ? આમન્તા. નનુ કામરાગબ્યાપાદાનં અનવસેસપ્પહાનં અનાગામિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગબ્યાપાદાનં

અનવસેસપ્પહાનં અનાગામિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તી’’તિ.

અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. નનુ રૂપરાગઅરૂપરાગમાનઉદ્ધચ્ચઅવિજ્જાય અનવસેસપ્પહાનં અરહત્તં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપરાગઅરૂપરાગમાનઉદ્ધચ્ચઅવિજ્જાય અનવસેસપ્પહાનં અરહત્તં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન સબ્બે સંયોજના પહીયન્તી’’તિ.

૪૧૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બસંયોજનાનં પહાનં અરહત્ત’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ અરહતો સબ્બે સંયોજના પહીનાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અરહતો સબ્બે સંયોજના પહીના, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બસંયોજનાનં પહાનં અરહત્ત’’ન્તિ.

સબ્બસંયોજનપ્પહાનકથા નિટ્ઠિતા.

ચતુત્થવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

ગિહિસ્સ અરહા, સહ ઉપપત્તિયા અરહા, અરહતો સબ્બે ધમ્મા અનાસવા, અરહા ચતૂહિ ફલેહિ સમન્નાગતો, એવમેવં છહિ ઉપેક્ખાહિ, બોધિયા બુદ્ધો, સલક્ખણસમન્નાગતો, બોધિસત્તો ઓક્કન્તનિયામો ચરિતબ્રહ્મચરિયો, પટિપન્નકો ફલેન સમન્નાગતો, સબ્બસંયોજનાનં પહાનં અરહત્તન્તિ.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૩) ૧. વિમુત્તિકથા

૪૧૮. વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. યં કિઞ્ચિ વિમુત્તિઞાણં સબ્બં તં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰.... વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. પચ્ચવેક્ખણઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. સોતાપન્નસ્સ ઞાણં, સોતાપત્તિફલં પત્તસ્સ પટિલદ્ધસ્સ અધિગતસ્સ સચ્છિકતસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. સકદાગામિસ્સ ઞાણં, સકદાગામિફલં પત્તસ્સ પટિલદ્ધસ્સ અધિગતસ્સ સચ્છિકતસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. અનાગામિસ્સ ઞાણં, અનાગામિફલં પત્તસ્સ પટિલદ્ધસ્સ અધિગતસ્સ સચ્છિકતસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. અરહતો ઞાણં, અરહત્તં પત્તસ્સ પટિલદ્ધસ્સ અધિગતસ્સ સચ્છિકતસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૧૯. સોતાપત્તિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૨૦. સોતાપત્તિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા . સકદાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનાગામિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તફલસમઙ્ગિસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં તઞ્ચ ફલં પત્તસ્સ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

વિમુત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૪) ૨. અસેખઞાણકથા

૪૨૧. સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. સેખો અસેખં ધમ્મં જાનાતિ પસ્સતિ, દિટ્ઠં વિદિતં સચ્છિકતં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સેખો અસેખં ધમ્મં ન જાનાતિ ન પસ્સતિ, અદિટ્ઠં અવિદિતં અસચ્છિકતં ન ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સેખો અસેખં ધમ્મં ન જાનાતિ ન પસ્સતિ, અદિટ્ઠં અવિદિતં અસચ્છિકતં ન ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થી''તિ.

અસેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થિ, અસેખો અસેખં ધમ્મં જાનાતિ પસ્સતિ, દિટ્ઠં વિદિતં સચ્છિકતં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? આમન્તા. સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થિ , સેખો અસેખં ધમ્મં જાનાતિ પસ્સતિ, દિટ્ઠં વિદિતં સચ્છિકતં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૨૨. સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થિ, સેખો અસેખં ધમ્મં ન જાનાતિ ન પસ્સતિ, અદિટ્ઠં અવિદિતં અસચ્છિકતં ન ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? આમન્તા. અસેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થિ, અસેખો અસેખં ધમ્મં ન જાનાતિ ન પસ્સતિ, અદિટ્ઠં અવિદિતં અસચ્છિકતં ન ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, ન કાયેન ફુસિત્વા વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિમગ્ગે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિફલે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સકદાગામિફલ… અનાગામિફલ… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અરહત્તે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૨૩. ન વત્તબ્બં – ''સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા આનન્દો સેખો – ''ભગવા ઉળારો''તિ જાનાતિ, ''સારિપુત્તો થેરો, મહામોગ્ગલ્લાનો થેરો ઉળારો''તિ જાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આયસ્મા આનન્દો સેખો – ''ભગવા ઉળારો''તિ જાનાતિ, ''સારિપુત્તો થેરો, મહામોગ્ગલ્લાનો થેરો ઉળારો''તિ જાનાતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સેખસ્સ અસેખં ઞાણં અત્થી''તિ.

અસેખઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૫) ૩. વિપરીતકથા

૪૨૪. પથવીકસિણં સમાપત્તિં [પથવીકસિણસમાપત્તિં (સી॰ ક॰)] સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિચ્ચે નિચ્ચન્તિ વિપરિયેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દુક્ખે સુખન્તિ…પે॰… અનત્તનિ અત્તાતિ…પે॰… અસુભે સુભન્તિ વિપરિયેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ? આમન્તા. અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ કુસલન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કુસલં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણ''ન્તિ.

અનિચ્ચે નિચ્ચન્તિ વિપરિયેસો, સો ચ અકુસલોતિ? આમન્તા. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણં, તઞ્ચ અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દુક્ખે સુખન્તિ…પે॰… અનત્તનિ અત્તાતિ…પે॰… અસુભે સુભન્તિ વિપરિયેસો, સો ચ અકુસલોતિ? આમન્તા. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણં, તઞ્ચ અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૨૫. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણં, તઞ્ચ અકુસલન્તિ? આમન્તા. અનિચ્ચે નિચ્ચન્તિ વિપરિયેસો, સો ચ કુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણં, તઞ્ચ અકુસલન્તિ? આમન્તા. દુક્ખે સુખન્તિ…પે॰… અનત્તનિ અત્તાતિ…પે॰… અસુભે સુભન્તિ વિપરિયેસો, સો ચ કુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૨૬. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ? આમન્તા. અરહા પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણ''ન્તિ.

પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણં, અરહા પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો વિપરિયેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરહતો વિપરિયેસોતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો સઞ્ઞાવિપરિયેસો ચિત્તવિપરિયેસો દિટ્ઠિવિપરિયેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ અરહતો સઞ્ઞાવિપરિયેસો ચિત્તવિપરિયેસો દિટ્ઠિવિપરિયેસોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ અરહતો સઞ્ઞાવિપરિયેસો ચિત્તવિપરિયેસો દિટ્ઠિવિપરિયેસો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ અરહતો વિપરિયેસો''તિ.

૪૨૭. ન વત્તબ્બં – પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ? આમન્તા. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપજ્જન્તસ્સ સબ્બેવ પથવીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ.

પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણન્તિ? આમન્તા. નનુ પથવી અત્થિ, અત્થિ ચ કોચિ પથવિં પથવિતો સમાપજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પથવી અત્થિ, અત્થિ ચ કોચિ પથવિં પથવિતો સમાપજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણ''ન્તિ.

પથવી અત્થિ, પથવિં પથવિતો સમાપજ્જન્તસ્સ વિપરીતં હોતીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં અત્થિ, નિબ્બાનં નિબ્બાનતો સમાપજ્જન્તસ્સ વિપરીતં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ વિપરીતે ઞાણ''ન્તિ.

વિપરીતકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૬) ૪. નિયામકથા

૪૨૮. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. નિયતસ્સ અનિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયતસ્સ અનિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા . નિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ અનિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનિયતસ્સ અનિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૨૯. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ નિયામોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ સતિપટ્ઠાના… સમ્મપ્પધાના… ઇદ્ધિપાદા… ઇન્દ્રિયા… બલા… બોજ્ઝઙ્ગાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ નિયામોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ નિયામો, નો વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણ’’ન્તિ.

અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ સતિપટ્ઠાના…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનિયતસ્સ નિયામગમનાય નત્થિ બોજ્ઝઙ્ગા, નો વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણ’’ન્તિ.

૪૩૦. અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણન્તિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિમગ્ગે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિફલે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અરહત્તે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૩૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ञાણ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ ભગવા જાનાતિ – ‘‘અયં પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિસ્સતિ, ભબ્બો અયં પુગ્ગલો ધમ્મં અભિસમેતુ’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા જાનાતિ – ‘‘અયં પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિસ્સતિ, ભબ્બો અયં પુગ્ગલો ધમ્મં અભિસમેતું,’’ તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ञાણ’’ન્તિ.

નિયામકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૭) ૫. પટિસમ્ભિદાકથા

૪૩૨. સબ્બં ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. સમ્મુતિञાણં પટિસમ્ભિદાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમ્મુતિञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. યે કેચિ સમ્મુતિં જાનન્તિ, સબ્બે તે પટિસમ્ભિદાપત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બં ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. ચેતોપરિયાયે ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચેતોપરિયાયે ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. યે કેચિ પરચિત્તં જાનન્તિ, સબ્બે તે પટિસમ્ભિદાપત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બં ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. સબ્બા પञ्ञા પટિસમ્ભિદાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બા પञ्ञા પટિસમ્ભિદાતિ? આમન્તા. પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ અત્થિ પञ्ञા, સા પञ्ञા પટિસમ્ભિદાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આપોકસિણં…પે॰… તેજોકસિણં…પે॰… વાયોકસિણં…પે॰… નીલકસિણં…પે॰… પીતકસિણં…પે॰… લોહિતકસિણં…પે॰… ઓદાતકસિણં…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતનં…પે॰… વિञ्ञાણઞ્ચાયતનં…પે॰… આકિઞ્ચञ्ञાયતનં…પે॰… નેવસञ्ञાનાસञ्ञાયતનં સમાપન્નસ્સ…પે॰… દાનં દદન્તસ્સ…પે॰… ચીવરં દદન્તસ્સ…પે॰… પિણ્ડપાતં દદન્તસ્સ…પે॰… સેનાસનં દદન્તસ્સ…પે॰… ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદન્તસ્સ અત્થિ પञ्ञા, સા પञ्ञા પટિસમ્ભિદાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૩૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બં ञાણં પટિસમ્ભિદા’’તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકુત્તરા પञ्ञા, સા પञ्ञા ન પટિસમ્ભિદાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ સબ્બં ञાણં પટિસમ્ભિદાતિ.

પટિસમ્ભિદાકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૮) ૬. સમ્મુતિञાણકથા

૪૩૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘સમ્મુતિञાણં સચ્ચારમ્મણञ्ञેવ ન અञ्ञારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ અત્થિ ञાણં, પથવીકસિણઞ્ચ સમ્મુતિસચ્ચમ્હીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પથવીકસિણં સમાપત્તિં સમાપન્નસ્સ અત્થિ ञાણં, પથવીકસિણઞ્ચ સમ્મુતિસચ્ચમ્હિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમ્મુતિञાણં સચ્ચારમ્મણञ्ञેવ ન અञ्ञારમ્મણ’’ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સમ્મુતિઞાણં સચ્ચારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા...પે॰... નનુ આપોકસિણં... પે॰... તેજોકસિણં...પે॰... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદન્તસ્સ અત્થિ ઞાણં, ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો ચ સમ્મુતિસચ્ચમ્હીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદન્તસ્સ અત્થિ ઞાણં, ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો ચ સમ્મુતિસચ્ચમ્હિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમ્મુતિઞાણં સચ્ચારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ.

૪૩૫. સમ્મુતિઞાણં સચ્ચારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? આમન્તા . તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્મુતિઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૪૯) ૭. ચિત્તારમ્મણકથા

૪૩૬. ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ ‘‘સરાગં ચિત્તં સરાગં ચિત્ત’’ન્તિ પજાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ‘‘સરાગં ચિત્તં સરાગં ચિત્ત’’ન્તિ પજાનાતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ.

નનુ અત્થિ કોચિ વીતરાગં ચિત્તં...પે॰... સદોસં ચિત્તં... વીતદોસં ચિત્તં... સમોહં ચિત્તં... વીતમોહં ચિત્તં... સંખિત્તં ચિત્તં... વિક્ખિત્તં ચિત્તં... મહગ્ગતં ચિત્તં... અમહગ્ગતં ચિત્તં... સઉત્તરં ચિત્તં... અનુત્તરં ચિત્તં... સમાહિતં ચિત્તં... અસમાહિતં ચિત્તં... વિમુત્તં ચિત્તં...પે॰... અવિમુત્તં ચિત્તં ‘‘અવિમુત્તં ચિત્ત’’ન્તિ પજાનાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ‘‘અવિમુત્તં ચિત્તં અવિમુત્તં ચિત્ત’’ન્તિ પજાનાતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ.

૪૩૭. ફસ્સારમ્મણે ઞાણં વત્તબ્બં – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણ’’ન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ ફસ્સારમ્મણે ઞાણં વત્તબ્બં ચેતોપરિયાયે ઞાણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ. વેદનારમ્મણે ઞાણં...પે॰... સઞ્ઞારમ્મણે ઞાણં... ચેતનારમ્મણે ઞાણં... ચિત્તારમ્મણે ઞાણં... સદ્ધારમ્મણે ઞાણં... વીરિયારમ્મણે ઞાણં... સતારમ્મણે ઞાણં... સમાધારમ્મણે ઞાણં... પઞ્ઞારમ્મણે ઞાણં... રાગારમ્મણે ઞાણં ... દોસારમ્મણે ઞાણં... મોહારમ્મણે ઞાણં...પે॰... અનોત્તપ્પારમ્મણે ઞાણં વત્તબ્બં – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણ’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનોત્તપ્પારમ્મણે ઞાણં વત્તબ્બં ચેતોપરિયાયે ઞાણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ.

ફસ્સારમ્મણે ઞાણં ન વત્તબ્બં – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણ’’ન્તિ? આમન્તા. ફસ્સપરિયાયે ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વેદનારમ્મણે ઞાણં...પે॰... સઞ્ઞારમ્મણે ઞાણં...પે॰... અનોત્તપ્પારમ્મણે ઞાણં ન વત્તબ્બં – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણ’’ન્તિ? આમન્તા. અનોત્તપ્પપરિયાયે ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૩૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ ચેતોપરિયાયે ઞાણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચેતોપરિયાયે ઞાણં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતોપરિયાયે ઞાણં

ચિત્તારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણ''ન્તિ.

ચિત્તારમ્મણકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૫૦) ૮. અનાગતઞાણકથા

૪૩૯. અનાગતે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં મૂલતો જાનાતિ, હેતુતો જાનાતિ, નિદાનતો જાનાતિ, સમ્ભવતો જાનાતિ, પભવતો જાનાતિ, સમુટ્ઠાનતો જાનાતિ, આહારતો જાનાતિ , આરમ્મણતો જાનાતિ, પચ્ચયતો જાનાતિ, સમુદયતો જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અનાગતં હેતુપચ્ચયતં જાનાતિ, આરમ્મણપચ્ચયતં જાનાતિ, અધિપતિપચ્ચયતં જાનાતિ, અનન્તરપચ્ચયતં જાનાતિ, સમનન્તરપચ્ચયતં જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અનાગતે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. ગોત્રભુનો પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિમગ્ગે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. સોતાપત્તિફલસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ સોતાપત્તિફલે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિ…પે॰… અનાગામિ …પે॰… અરહત્તસચ્છિકિરિયાય પટિપન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ અરહત્તે ઞાણં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૪૦. ન વત્તબ્બં – ''અનાગતે ઞાણં અત્થી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''પાટલિપુત્તસ્સ ખો, આનન્દ, તયો અન્તરાયા ભવિસ્સન્તિ – અગ્ગિતો વા ઉદકતો વા મિથુભેદા વા''તિ [મહાવ॰ ૨૮૬; દી॰ નિ॰ ૨.૧૫૨; ઉદા॰ ૭૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અનાગતે ઞાણં અત્થીતિ.

અનાગતઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૫૧) ૯. પટુપ્પન્નકથા

૪૪૧. પટુપ્પન્ને [પચ્ચુપ્પન્ને (સી॰ સ્યા॰)] ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. તેન ઞાણેન તં ઞાણં જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન ઞાણેન તં ઞાણં જાનાતીતિ? આમન્તા. તેન ઞાણેન તં ઞાણં ''ઞાણ''ન્તિ જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન ઞાણેન તં ઞાણં ''ઞાણ''ન્તિ જાનાતીતિ? આમન્તા. તં ઞાણં તસ્સ ઞાણસ્સ આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

તં ઞાણં તસ્સ ઞાણસ્સ આરમ્મણન્તિ? આમન્તા. તેન ફસ્સેન તં ફસ્સં ફુસતિ, તાય વેદનાય તં વેદનં વેદેતિ, તાય સઞ્ઞાય તં સઞ્ઞં સઞ્જાનાતિ, તાય ચેતનાય તં ચેતનં ચેતેતિ, તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં ચિન્તેતિ, તેન

વિતક્કેન તં વિતક્કં વિતક્કેતિ, તેન વિચારેન તં વિચારં વિચારેતિ, તાય પીતિયા તં પીતિં પિયાયતિ, તાય સતિયા તં સતિં સરતિ, તાય પઞ્ઞાય તં પઞ્ઞં પજાનાતિ, તેન ખગ્ગેન તં ખગ્ગં છિન્દતિ, તેન ફરસુના તં ફરસું તચ્છતિ, તાય કુધારિયા તં કુધારિં તચ્છતિ, તાય વાસિયા તં વાસિં તચ્છતિ, તાય સૂચિયા તં સૂચિં સિબ્બેતિ, તેન અઙ્ગુલગ્ગેન તં અઙ્ગુલગ્ગં પરામસતિ, તેન નાસિકગ્ગેન તં નાસિકગ્ગં પરામસતિ, તેન મત્થકેન તં મત્થકં પરામસતિ, તેન ગૂથેન તં ગૂથં ધોવતિ, તેન મુત્તેન તં મુત્તં ધોવતિ, તેન ખેળેન તં ખેળં ધોવતિ, તેન પુબ્બેન તં પુબ્બં ધોવતિ, તેન લોહિતેન તં લોહિતં ધોવતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰....

૪૪૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘પટુપ્પન્ને ઞાણં અત્થી’’તિ? આમન્તા. નનુ સબ્બસઙ્ખારે અનિચ્ચતો દિટ્ઠે તમ્પિ ઞાણં અનિચ્ચતો દિટ્ઠં હોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સબ્બસઙ્ખારે અનિચ્ચતો દિટ્ઠે તમ્પિ ઞાણં અનિચ્ચતો દિટ્ઠં હોતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પટુપ્પન્ને ઞાણં અત્થી’’તિ.

પટુપ્પન્નઞાણકથા [પચ્ચુપ્પન્નકથા (સી॰)] નિટ્ઠિતા.

૫. પઞ્ચમવગ્ગો

(૫૨) ૧૦. ફલઞાણકથા

૪૪૩. સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. સાવકો ફલસ્સ કતં પઞ્ઞાપેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બ...પે॰....

સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અત્થિ સાવકસ્સ ફલપરોપરિયત્તિ ઇન્દ્રિયપરોપરિયત્તિ પુગ્ગલપરોપરિયત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. અત્થિ સાવકસ્સ ખન્ધપઞ્ઞત્તિ આયતનપઞ્ઞત્તિ ધાતુપઞ્ઞત્તિ સચ્ચપઞ્ઞત્તિ ઇન્દ્રિયપઞ્ઞત્તિ પુગ્ગલપઞ્ઞત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. સાવકો જિનો સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી ધમ્મસ્સામી ધમ્મપ્પટિસરણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ? આમન્તા. સાવકો અનુપ્પન્નસ્સ મગ્ગસ્સ ઉપ્પાદેતા અસઞ્જાતસ્સ મગ્ગસ્સ સઞ્જનેતા અનક્ખાતસ્સ મગ્ગસ્સ અક્ખાતા મગ્ગઞ્ઞૂ મગ્ગવિદૂ મગ્ગકોવિદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૪૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થી’’તિ? આમન્તા. સાવકો અઞ્ઞાણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ સાવકસ્સ ફલે ઞાણં અત્થીતિ...પે॰....

ફલઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

પઞ્ચમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

વિમુત્તિઞાણં વિમુત્તં, સેખસ્સ અસેખં ઞાણં, વિપરીતે ઞાણં, અનિયતસ્સ નિયામગમનાય અત્થિ ઞાણં, સબ્બં ઞાણં પટિસમ્ભિદાતિ, સમ્મુતિઞાણં, ચેતોપરિયાયે ઞાણં, અનાગતે ઞાણં, પટુપ્પન્ને ઞાણં, સાવકસ્સ ફલે ઞાણન્તિ.

મહાપણ્ણાસકો.

તસ્સાપિ ઉદ્દાનં –

સત્તુપલદ્ધિં, ઉપહરતો, બલં, ગિહિસ્સ અરહા ચ, વિમુત્તિપઞ્ચમન્તિ.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૩) ૧. નિયામકથા

૪૪૫. નિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયનં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયામો અસઙ્ખતો, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ દ્વે લેણાનિ દ્વે સરણાનિ દ્વે પરાયનાનિ દ્વે અચ્ચુતાનિ દ્વે અમતાનિ દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? આમન્તા. અત્થિ દ્વિન્નં નિબ્બાનાનં ઉચ્ચનીચતા હીનપણીતતા ઉક્કંસાવકંસો સીમા વા ભેદો વા રાજિ વા અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ નિયામં ઓક્કમન્તિ પટિલભન્તિ ઉપ્પાદેન્તિ સમુપ્પાદેન્તિ ઉટ્ઠાપેન્તિ સમુટ્ઠાપેન્તિ નિબ્બત્તેન્તિ અભિનિબ્બત્તેન્તિ જનેન્તિ સઞ્જનેન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ અસઙ્ખતં ઓક્કમન્તિ પટિલભન્તિ ઉપ્પાદેન્તિ સમુપ્પાદેન્તિ ઉટ્ઠાપેન્તિ સમુટ્ઠાપેન્તિ નિબ્બત્તેન્તિ અભિનિબ્બત્તેન્તિ જનેન્તિ સઞ્જનેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૪૬. નિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. મગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિયામો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિનિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિમગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિનિયામો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સકદાગામિનિયામો…પે॰… અનાગામિનિયામો…પે॰… અરહત્તનિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અરહત્તમગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અરહત્તનિયામો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સોતાપત્તિનિયામો અસઙ્ખતો…પે॰… અરહત્તનિયામો અસઙ્ખતો, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. પઞ્ચ તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયામો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયામો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મિચ્છત્તનિયામો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સમ્મત્તનિયામો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૪૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘નિયામો અસઙ્ખતો’’તિ? આમન્તા. નિયામે ઉપ્પજ્જ નિરુદ્ધે અનિયતો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. તેન હિ નિયામો અસઙ્ખતોતિ. મિચ્છત્તનિયામે ઉપ્પજ્જ નિરુદ્ધે અનિયતો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ મિચ્છત્તનિયામો અસઙ્ખતોતિ.

નિયામકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૪) ૨. પટિચ્ચસમુપ્પાદકથા

૪૪૮. પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયનં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતો, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ દ્વે લેણાનિ દ્વે સરણાનિ દ્વે પરાયનાનિ દ્વે અચ્ચુતાનિ દ્વે અમતાનિ દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે નિબ્બાનાનીતિ? આમન્તા. અત્થિ દ્વિન્નં નિબ્બાનાનં ઉચ્ચનીચતા હીનપણીતતા ઉક્કંસાવકંસો સીમા વા ભેદો વા રાજિ વા અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૪૯. પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા અસઙ્ખતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જા સઙ્ખતાતિ? આમન્તા. પટિચ્ચસમુપ્પાદો સઙ્ખતોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારા અસઙ્ખતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારા સઙ્ખતાતિ? આમન્તા. પટિચ્ચસમુપ્પાદો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પટિચ્ચસમુપ્પાદો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પટિચ્ચસમુપ્પાદો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. જાતિપચ્ચયા જરામરણં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… જાતિપચ્ચયા જરામરણં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પટિચ્ચસમુપ્પાદો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘જાતિપચ્ચયા, ભિક્ખવે, જરામરણં. ઉપ્પાદા વા તથાગતાનં અનુપ્પાદા વા તથાગતાનં ઠિતાવ સા ધાતુ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા ઇદપ્પચ્ચયતા. તં તથાગતો અભિસમ્બુજ્ઝતિ અભિસમેતિ. અભિસમ્બુજ્ઝિત્વા અભિસમેત્વા આચિક્ખતિ દેસેતિ પઞ્ઞાપેતિ પટ્ઠપેતિ વિવરતિ વિભજતિ ઉત્તાનિં કરોતિ. ‘પસ્સથા’તિ ચાહ – જાતિપચ્ચયા, ભિક્ખવે, જરામરણં . ભવપચ્ચયા, ભિક્ખવે, જાતિ…પે॰… અવિજ્જાપચ્ચયા, ભિક્ખવે, સઙ્ખારા. ઉપ્પાદા વા તથાગતાનં અનુપ્પાદા વા તથાગતાનં ઠિતાવ સા ધાતુ…પે॰… ‘પસ્સથા’તિ ચાહ – અવિજ્જાપચ્ચયા, ભિક્ખવે, સઙ્ખારા. ઇતિ ખો, ભિક્ખવે, યા તત્ર તથતા અવિતથતા અનઞ્ઞથતા ઇદપ્પચ્ચયતા – અયં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, પટિચ્ચસમુપ્પાદો’’તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૨૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતોતિ.

૪૫૧. અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારાતિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા

વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારાતિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા, સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણન્તિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. તીણિ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. તીણિ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. તીણિ તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારાતિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા, સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણન્તિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા…પે॰… જાતિપચ્ચયા જરામરણન્તિ યા તત્થ ધમ્મટ્ઠિતતા ધમ્મનિયામતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વાદસ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વાદસ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વાદસ તાણાનિ દ્વાદસ લેણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પટિચ્ચસમુપ્પાદકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૫) ૩. સચ્ચકથા

૪૫૨. ચત્તારિ સચ્ચાનિ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. ચત્તારિ તાણાનિ ચત્તારિ લેણાનિ ચત્તારિ સરણાનિ ચત્તારિ પરાયનાનિ ચત્તારિ અચ્ચુતાનિ ચત્તારિ અમતાનિ ચત્તારિ નિબ્બાનાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચત્તારિ નિબ્બાનાનીતિ? આમન્તા. અત્થિ ચતુન્નં નિબ્બાનાનં ઉચ્ચનીચતા હીનપણીતતા ઉક્કંસાવકંસો સીમા વા ભેદો વા રાજિ વા અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દુક્ખસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા . દુક્ખં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દુક્ખસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. કાયિકં દુક્ખં ચેતસિકં દુક્ખં સોકપરિદેવદુક્ખદોમનસ્સઉપાયાસા અસઙ્ખતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. સમુદયો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. કામતણ્હા ભવતણ્હા વિભવતણ્હા અસઙ્ખતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસચ્ચં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ…પે॰… સમ્માસમાધિ અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દુક્ખં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દુક્ખસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કાયિકં દુક્ખં ચેતસિકં દુક્ખં સોકપરિદેવદુક્ખદોમનસ્સઉપાયાસા સઙ્ખતાતિ? આમન્તા. દુક્ખસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સમુદયસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામતણ્હા ભવતણ્હા વિભવતણ્હા સઙ્ખતાતિ? આમન્તા . સમુદયસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમ્માદિટ્ઠિ…પે॰… સમ્માસમાધિ સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસચ્ચં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૩. નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. દુક્ખસચ્ચં અસઙ્ખતં, દુક્ખં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સમુદયસચ્ચં અસઙ્ખતં, સમુદયો

અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસચ્ચં અસઙ્ખતં, મગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દુક્ખસચ્ચં અસઙ્ખતં, દુક્ખં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમુદયસચ્ચં અસઙ્ખતં, સમુદયો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસચ્ચં અસઙ્ખતં, મગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિરોધસચ્ચં અસઙ્ખતં, નિરોધો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘ચત્તારિ સચ્ચાનિ અસઙ્ખતાની’’તિ? આમન્તા . નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, તથાનિ અવિતથાનિ અનઞ્ઞથાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? ‘ઇદં દુક્ખ’ન્તિ, ભિક્ખવે, તથમેતં અવિતથમેતં અનઞ્ઞથમેતં…પે॰… ‘અયં દુક્ખસમુદયો’તિ…પે॰… ‘અયં દુક્ખનિરોધો’તિ…પે॰… ‘અયં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા’તિ તથમેતં અવિતથમેતં અનઞ્ઞથમેતં. ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, ચત્તારિ તથાનિ અવિતથાનિ અનઞ્ઞથાની’’તિ [સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૯૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ચત્તારિ સચ્ચાનિ અસઙ્ખતાનીતિ.

સચ્ચકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૬) ૪. આરુપ્પકથા

૪૫૫. આકાસાનઞ્ચાયતનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયનં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતનં અસઙ્ખતં, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આકાસાનઞ્ચાયતનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. આકાસાનઞ્ચાયતનં ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતં ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અસઙ્ખતૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ આકાસાનઞ્ચાયતનૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ અસઙ્ખતૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

આકાસાનઞ્ચાયતને સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતને અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અસઙ્ખતે અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતનં ચતુવોકારભવોતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતં ચતુવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘ચત્તારો આરુપ્પા અસઙ્ખતા’’તિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારો આરુપ્પા અનેજા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારો આરુપ્પા અનેજા વુત્તા ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે ‘‘ચત્તારો આરુપ્પા અસઙ્ખતા’’તિ.

આરુપ્પકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૭) ૫. નિરોધસમાપત્તિકથા

૪૫૭. નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયનં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ નિરોધં સમાપજ્જન્તિ પટિલભન્તિ ઉપ્પાદેન્તિ સમુપ્પાદેન્તિ ઉટ્ઠપેન્તિ સમુટ્ઠપેન્તિ નિબ્બત્તેન્તિ અભિનિબ્બત્તેન્તિ જનેન્તિ સઞ્જનેન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ અસઙ્ખતં સમાપજ્જન્તિ પટિલભન્તિ ઉપ્પાદેન્તિ સમુપ્પાદેન્તિ ઉટ્ઠપેન્તિ સમુટ્ઠપેન્તિ નિબ્બત્તેન્તિ અભિનિબ્બત્તેન્તિ જનેન્તિ સઞ્જનેન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૮. નિરોધા વોદાનં વુટ્ઠાનં પઞ્ઞાયતીતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતા વોદાનં વુટ્ઠાનં પઞ્ઞાયતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરોધં સમાપજ્જન્તસ્સ પઠમં નિરુજ્ઝતિ વચીસઙ્ખારો, તતો કાયસઙ્ખારો, તતો ચિત્તસઙ્ખારોતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતં સમાપજ્જન્તસ્સ પઠમં નિરુજ્ઝતિ વચીસઙ્ખારો, તતો કાયસઙ્ખારો, તતો ચિત્તસઙ્ખારોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરોધા વુટ્ઠહન્તસ્સ પઠમં ઉપ્પજ્જતિ ચિત્તસઙ્ખારો, તતો કાયસઙ્ખારો, તતો વચીસઙ્ખારોતિ? આમન્તા . અસઙ્ખતા વુટ્ઠહન્તસ્સ પઠમં ઉપ્પજ્જતિ ચિત્તસઙ્ખારો, તતો કાયસઙ્ખારો, તતો વચીસઙ્ખારોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધા વુટ્ઠિતં તયો ફસ્સા ફુસન્તિ – સુઞ્ઞતો ફસ્સો, અનિમિત્તો ફસ્સો, અપ્પણિહિતો ફસ્સોતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતા વુટ્ઠિતં તયો ફસ્સા ફુસન્તિ – સુઞ્ઞતો ફસ્સો, અનિમિત્તો ફસ્સો, અપ્પણિહિતો ફસ્સોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધા વુટ્ઠિતસ્સ વિવેકનિન્નં ચિત્તં હોતિ વિવેકપોણં વિવેકપબ્ભારન્તિ? આમન્તા. અસઙ્ખતા વુટ્ઠિતસ્સ વિવેકનિન્નં ચિત્તં હોતિ વિવેકપોણં વિવેકપબ્ભારન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૫૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતા’’તિ? આમન્તા. સઙ્ખતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતાતિ.

નિરોધસમાપત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૮) ૬. આકાસકથા

૪૬૦. આકાસો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયનં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આકાસો અસઙ્ખતો, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. દ્વે

અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા . દ્વે તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

આકાસો અસઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ અનાકાસં આકાસં કરોન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ સઙ્ખતં અસઙ્ખતં કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ કેચિ આકાસં અનાકાસં કરોન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ અસઙ્ખતં સઙ્ખતં કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

આકાસે પક્ખિનો ગચ્છન્તિ, ચન્દિમસૂરિયા ગચ્છન્તિ, તારકરૂપાનિ ગચ્છન્તિ, ઇદ્ધિં વિકુબ્બન્તિ, બાહું ચાલેન્તિ, પાણિં ચાલેન્તિ, લેડ્ડું ખિપન્તિ, લગુળં ખિપન્તિ, ઇદ્ધિં [સત્તિં (?)] ખિપન્તિ, ઉસું ખિપન્તીતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતે પક્ખિનો ગચ્છન્તિ, ચન્દિમસૂરિયા ગચ્છન્તિ, તારકરૂપાનિ ગચ્છન્તિ, ઇદ્ધિં વિકુબ્બન્તિ, બાહું ચાલેન્તિ, પાણિં ચાલેન્તિ, લેડ્ડું ખિપન્તિ, લગુળં ખિપન્તિ, ઇદ્ધિં ખિપન્તિ, ઉસું ખિપન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૬૧. આકાસં પરિવારેત્વા ઘરાનિ કરોન્તિ કોટ્ઠાનિ કરોન્તીતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતં પરિવારેત્વા ઘરાનિ કરોન્તિ કોટ્ઠાનિ કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉદપાને ખઞ્ઞમાને અનાકાસો આકાસો હોતીતિ? આમન્તા. સઙ્ખતં અસઙ્ખતં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

તુચ્છઉદપાને પૂરિયમાને, તુચ્છકોટ્ઠે પૂરિયમાને, તુચ્છકુમ્ભિયા પૂરિયમાનાય આકાસો અન્તરધાયતીતિ? આમન્તા. અસઙ્ખતં અન્તરધાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૬૨. ન વત્તબ્બં – ''આકાસો અસઙ્ખતો''તિ? આમન્તા. આકાસો સઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ આકાસો અસઙ્ખતોતિ.

આકાસકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૫૯) ૭. આકાસો સનિદસ્સનોતિકથા

૪૬૩. આકાસો સનિદસ્સનોતિ? આમન્તા. રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યં ચક્ખુસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

આકાસો સનિદસ્સનોતિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ આકાસઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰....

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ આકાસઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ આકાસઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ [અત્થિ (?)] સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૪૦૦; ૩.૪૨૧; સં॰ નિ॰ ૪.૬૦] – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ આકાસઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ.

૪૬૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘આકાસો સનિદસ્સનો’’તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ દ્વિન્નં રુક્ખાનં અન્તરં, દ્વિન્નં થમ્ભાનં અન્તરં, તાળચ્છિદ્દં વાતપાનચ્છિદ્દન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ પસ્સતિ દ્વિન્નં રુક્ખાનં અન્તરં, દ્વિન્નં થમ્ભાનં અન્તરં, તાળચ્છિદ્દં વાતપાનચ્છિદ્દં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘આકાસો સનિદસ્સનો’’તિ.

આકાસો સનિદસ્સનોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૬૦) ૮. પથવીધાતુ સનિદસ્સનાતિઆદિકથા

૪૬૫. પથવીધાતુ સનિદસ્સનાતિ? આમન્તા. રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યં ચક્ખુસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પથવીધાતુ સનિદસ્સનાતિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ પથવીધાતુઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ પથવીધાતુઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ પથવીધાતુઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ પથવીધાતુઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

૪૬૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘પથવીધાતુ સનિદસ્સના’’તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ ભૂમિં પાસાણં પબ્બતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ [પસ્સસિ (સી॰ સ્યા॰ ક॰) એવમુપરિપિ] ભૂમિં પાસાણં પબ્બતં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પથવીધાતુ સનિદસ્સના’’તિ…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘આપોધાતુ સનિદસ્સના’’તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ ઉદકન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ ઉદકં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘આપોધાતુ સનિદસ્સનાતિ…પે॰….

ન વત્તબ્બં – તેજોધાતુ સનિદસ્સનાતિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ અગ્ગિં જલન્તન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ અગ્ગિં જલન્તં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘તેજોધાતુ સનિદસ્સના’’તિ…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘વાયોધાતુ સનિદસ્સના’’તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ વાતેન રુક્ખે સઞ્ચાલિયમાનેતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ વાતેન રુક્ખે સઞ્ચાલિયમાને, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વાયોધાતુ સનિદસ્સના’’તિ…પે॰….

પથવીધાતુ સનિદસ્સનાતિઆદિકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૬૧) ૯. ચક્ખુન્દ્રિયં સનિદસ્સનન્તિઆદિકથા

૪૬૭. ચક્ખુન્દ્રિયં સનિદસ્સનન્તિ? આમન્તા. રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ...પે॰... ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચક્ખુન્દ્રિયં સનિદસ્સનન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ ચક્ખુન્દ્રિયઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ.

૪૬૮. ન વત્તબ્બં – ''પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ સનિદસ્સનાની''તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ ચક્ખું સોતં ઘાનં જિવ્હં કાયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ ચક્ખું સોતં ઘાનં જિવ્હં કાયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ સનિદસ્સનાની''તિ...પે॰....

ચક્ખુન્દ્રિયં સનિદસ્સનન્તિઆદિકથા નિટ્ઠિતા.

૬. છટ્ઠવગ્ગો

(૬૨) ૧૦. કાયકમ્મં સનિદસ્સનન્તિકથા

૪૬૯. કાયકમ્મં સનિદસ્સનન્તિ? આમન્તા. રૂપં રૂપાયતનં રૂપધાતુ નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યં ચક્ખુસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કાયકમ્મં સનિદસ્સનન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ કાયકમ્મઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ કાયકમ્મઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ કાયકમ્મઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ કાયકમ્મઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ.

૪૭૦. ન વત્તબ્બં – ''કાયકમ્મં સનિદસ્સન''ન્તિ? આમન્તા. નનુ પસ્સતિ અભિક્કમન્તં પટિક્કમન્તં આલોકેન્તં વિલોકેન્તં સમિઞ્જેન્તં પસારેન્તન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પસ્સતિ અભિક્કમન્તં પટિક્કમન્તં આલોકેન્તં વિલોકેન્તં સમિઞ્જેન્તં પસારેન્તં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''કાયકમ્મં સનિદસ્સન''ન્તિ.

કાયકમ્મં સનિદસ્સનન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

નિયમો અસઙ્ખતો, પટિચ્ચસમુપ્પાદો અસઙ્ખતો, ચત્તારિ સચ્ચાનિ અસઙ્ખતાનિ, ચત્તારો આરુપ્પા અસઙ્ખતા, નિરોધસમાપત્તિ અસઙ્ખતા, આકાસો અસઙ્ખતો, આકાસો સનિદસ્સનો, ચત્તારો મહાભૂતા, પઞ્ચિન્દ્રિયાનિ, તથેવ કાયકમ્મન્તિ.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૩) ૧. સઙ્ગહિતકથા

૪૭૧. નત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતાતિ [સઙ્ગહીતાતિ (પી॰)]? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ ગણનં ગચ્છન્તિ ઉદ્દેસં ગચ્છન્તિ પરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ ગણનં ગચ્છન્તિ ઉદ્દેસં ગચ્છન્તિ પરિયાપન્ના, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતા''તિ.

ચક્ખાયતનં કતમક્ખન્ધગણનં [કતમં ખન્ધગણનં (સી॰ પી॰ ક॰)] ગચ્છતીતિ? રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ ચક્ખાયતનં રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખાયતનં રૂપક્ખન્ધેન સઙ્ગહિત''ન્તિ. સોતાયતનં…પે॰… ઘાનાયતનં…પે॰… જિવ્હાયતનં…પે॰… કાયાયતનં કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ કાયાયતનં રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''કાયાયતનં રૂપક્ખન્ધેન સઙ્ગહિત''ન્તિ.

રૂપાયતનં…પે॰… સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં…પે॰… રસાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનં કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ ફોટ્ઠબ્બાયતનં રૂપક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ફોટ્ઠબ્બાયતનં રૂપક્ખન્ધેન સઙ્ગહિત''ન્તિ.

સુખા વેદના કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? વેદનાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ સુખા વેદના વેદનાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સુખા વેદના વેદનાક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા''તિ. દુક્ખા વેદના… પે॰… અદુક્ખમસુખા વેદના કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? વેદનાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ અદુક્ખમસુખા વેદના વેદનાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અદુક્ખમસુખા વેદના વેદનાક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા''તિ.

ચક્ખુસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? સઞ્ઞાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ ચક્ખુસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા સઞ્ઞાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા સઞ્ઞાક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા''તિ. સોતસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા…પે॰… મનોસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? સઞ્ઞાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ મનોસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા સઞ્ઞાક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''મનોસમ્ફસ્સજા સઞ્ઞા સઞ્ઞાક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા''તિ.

ચક્ખુસમ્ફસ્સજા ચેતના…પે॰… મનોસમ્ફસ્સજા ચેતના કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ? સઙ્ખારક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ મનોસમ્ફસ્સજા ચેતના સઙ્ખારક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''મનોસમ્ફસ્સજા ચેતના સઙ્ખારક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા''તિ.

ચક્ખુવિઞ્ઞાણં …પે॰… મનોવિઞ્ઞાણં કતમક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ ? વિઞ્ઞાણક્ખન્ધગણનં ગચ્છતીતિ. હઞ્ચિ મનોવિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણક્ખન્ધગણનં ગચ્છતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''મનોવિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણક્ખન્ધેન સઙ્ગહિત''ન્તિ.

४७२. यथा दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिबद्दा सङ्गहिता, सिक्काय पिण्डपातो सङ्गहितो, सा गद्दुलेन सङ्गहितो; એવમેવ તે ધમ્મા તેહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતાતિ [સકવાદિવચનં (અટ્ઠકથા પસ્સિતબ્બા)]? હઞ્ચિ દામેન વા યોત્તેન વા દ્વે બલીબદ્દા સઙ્ગહિતા, સિક્કાય પિણ્ડપાતો સઙ્ગહિતો, સા ગદ્દુલેન સઙ્ગહિતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતા''તિ [સકવાદિવચનં (અટ્ઠકથા પસ્સિતબ્બા)].

સઙ્ગહિતકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૪) ૨. સમ્પયુત્તકથા

૪૭૩. નત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સમ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સહગતા સહજાતા સંસટ્ઠા એકુપ્પાદા એકનિરોધા એકવત્થુકા એકારમ્મણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સહગતા સહજાતા સંસટ્ઠા એકુપ્પાદા એકનિરોધા એકવત્થુકા એકારમ્મણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ કેચિ ધમ્મા કેહિચિ ધમ્મેહિ સમ્પયુત્તા''તિ.

વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધેન સહજાતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધેન સહજાતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમ્પયુત્તો''તિ.

વેદનાક્ખન્ધો સઙ્ખારક્ખન્ધેન... વિઞ્ઞાણક્ખન્ધેન સહજાતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વેદનાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધેન સહજાતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''વેદનાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધેન સમ્પયુત્તો''તિ.

સઞ્ઞાક્ખન્ધો ... સઙ્ખારક્ખન્ધો... વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો વેદનાખન્ધેન... સઞ્ઞાક્ખન્ધેન... સઙ્ખારક્ખન્ધેન સહજાતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો સઙ્ખારક્ખન્ધેન સહજાતો , તેન વત રે વત્તબ્બે – ''વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો સઙ્ખારક્ખન્ધેન સમ્પયુત્તો''તિ.

૪૭૪. યથા તિલમ્હિ તેલં અનુગતં અનુપવિટ્ઠં, ઉચ્છુમ્હિ રસો અનુગતો અનુપવિટ્ઠો; એવમેવ તે ધમ્મા તેહિ ધમ્મેહિ અનુગતા અનુપવિટ્ઠાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્પયુત્તકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૫) ૩. ચેતસિકકથા

૪૭૫. નત્થિ ચેતસિકો ધમ્મોતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ ધમ્મા ચિત્તેન સહગતા સહજાતા સંસટ્ઠા સમ્પયુત્તા એકુપ્પાદા એકનિરોધા એકવત્થુકા એકારમ્મણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ ધમ્મા ચિત્તેન સહગતા સહજાતા સંસટ્ઠા સમ્પયુત્તા એકુપ્પાદા એકનિરોધા એકવત્થુકા એકારમ્મણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ ચેતસિકો ધમ્મો''તિ.

ફસ્સો ચિત્તેન સહજાતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ફસ્સો ચિત્તેન સહજાતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ફસ્સો ચેતસિકો’’તિ. વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ... પઞ્ઞા... રાગો... દોસો... મોહો...પે॰... અનોત્તપ્પં ચિત્તેન સહજાતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનોત્તપ્પં ચિત્તેન સહજાતં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનોત્તપ્પં ચેતસિક’’ન્તિ.

૪૭૬. ચિત્તેન સહજાતાતિ કત્વા ચેતસિકાતિ? આમન્તા. ફસ્સેન સહજાતાતિ કત્વા ફસ્સસિકાતિ [ફસ્સિકાતિ (પી॰ અટ્ઠ॰)]? આમન્તા. ચિત્તેન સહજાતાતિ કત્વા ચેતસિકાતિ? આમન્તા . વેદનાય... સઞ્ઞાય... ચેતનાય... સદ્ધાય... વીરિયેન... સતિયા... સમાધિના... પઞ્ઞાય... રાગેન... દોસેન... મોહેન...પે॰... અનોત્તપ્પેન સહજાતાતિ કત્વા અનોત્તપ્પાસિકાતિ [અનોત્તપ્પિકાતિ (?)]? આમન્તા.

૪૭૭. નત્થિ ચેતસિકો ધમ્મોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘ચિત્તઞ્હિદં ચેતસિકા ચ ધમ્મા,
અનત્તતો સંવિદિતસ્સ હોન્તિ;
હીનપ્પણીતં તદુભયે વિદિત્વા,
સમ્મદ્દસો વેદિ પલોકધમ્મ’’ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ ચેતસિકો ધમ્મોતિ.

નત્થિ ચેતસિકો ધમ્મોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇધ, કેવટ્ટ, ભિક્ખુ પરસત્તાનં પરપુગ્ગલાનં ચિત્તમ્પિ આદિસતિ ચેતસિકમ્પિ આદિસતિ વિતક્કિતમ્પિ આદિસતિ વિચારિતમ્પિ આદિસતિ – ‘એવમ્પિ તે મનો, ઇત્થમ્પિ તે મનો, ઇતિપિ તે ચિત્ત’’’ન્તિ [દી॰ નિ॰ ૧.૪૮૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ ચેતસિકો ધમ્મોતિ.

ચેતસિકકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૬) ૪. દાનકથા

૪૭૮. ચેતસિકો ધમ્મો દાનન્તિ? આમન્તા. લબ્ભા ચેતસિકો ધમ્મો પરેસં દાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... લબ્ભા ચેતસિકો ધમ્મો પરેસં દાતુન્તિ? આમન્તા. લબ્ભા ફસ્સો પરેસં દાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... લબ્ભા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ... પઞ્ઞા પરેસં દાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૪૭૯. ન વત્તબ્બં – ચેતસિકો ધમ્મો દાનન્તિ? આમન્તા. દાનં અનિટ્ઠફલં અકન્તફલં અમનુઞ્ઞફલં સેચનકફલં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ દાનં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દાનં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકં , તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચેતસિકો ધમ્મો દાન’’ન્તિ.

દાનં ઇટ્ઠફલં વુત્તં ભગવતા, ચીવરં દાનન્તિ [ઉપરિ વુચ્ચમાનાય પરવાદીપુચ્છાય સદિસા, અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા]? આમન્તા. ચીવરં ઇટ્ઠફલં કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દાનં ઇટ્ઠફલં વુત્તં ભગવતા, પિણ્ડપાતો સેનાસનં ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો દાનન્તિ? આમન્તા. ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો ઇટ્ઠફલો કન્તફલો મનુઞ્ઞફલો અસેચનકફલો સુખુદ્રયો સુખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૮૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘ચેતસિકો ધમ્મો દાન’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘સદ્ધા હિરિયં કુસલઞ્ચ દાનં,
ધમ્મા એતે સપ્પુરિસાનુયાતા;
એતઞ્હિ મગ્ગં દિવિયં વદન્તિ,
એતેન હિ ગચ્છતિ દેવલોક’’ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૮.૩૨].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ચેતસિકો ધમ્મો દાનન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘ચેતસિકો ધમ્મો દાન’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પઞ્ચિમાનિ, ભિક્ખવે, દાનાનિ મહાદાનાનિ અગ્ગઞ્ઞાનિ રત્તઞ્ઞાનિ વંસઞ્ઞાનિ પોરાણાનિ અસઙ્કિણ્ણાનિ અસઙ્કિણ્ણપુબ્બાનિ, ન સઙ્કિયન્તિ ન સઙ્કિયિસ્સન્તિ, અપ્પટિકુટ્ઠાનિ સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહિ! કતમાનિ પઞ્ચ? ઇધ, ભિક્ખવે, અરિયસાવકો પાણાતિપાતં પહાય પાણાતિપાતા પટિવિરતો હોતિ. પાણાતિપાતા પટિવિરતો, ભિક્ખવે, અરિયસાવકો અપરિમાણાનં સત્તાનં અભયં દેતિ અવેરં દેતિ અબ્યાબજ્ઝં [અબ્યાપજ્ઝં (સ્યા॰ ક॰)] દેતિ. અપરિમાણાનં સત્તાનં અભયં દત્વા અવેરં દત્વા અબ્યાબજ્ઝં દત્વા અપરિમાણસ્સ અભયસ્સ અવેરસ્સ અબ્યાબજ્ઝસ્સ ભાગી હોતિ. ઇદં, ભિક્ખવે , પઠમં દાનં મહાદાનં અગ્ગઞ્ઞં રત્તઞ્ઞં વંસઞ્ઞં પોરાણં અસઙ્કિણ્ણં અસઙ્કિણ્ણપુબ્બં, ન સઙ્કિયતિ ન સઙ્કિયિસ્સતિ, અપ્પટિકુટ્ઠં સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહિ. પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અરિયસાવકો અદિન્નાદાનં પહાય…પે॰… કામેસુમિચ્છાચારં પહાય…પે॰… મુસાવાદં પહાય…પે॰… સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનં પહાય સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના પટિવિરતો હોતિ. સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના પટિવિરતો, ભિક્ખવે, અરિયસાવકો અપરિમાણાનં સત્તાનં અભયં દેતિ અવેરં દેતિ અબ્યાબજ્ઝં દેતિ. અપરિમાણાનં સત્તાનં અભયં દત્વા અવેરં દત્વા અબ્યાબજ્ઝં દત્વા અપરિમાણસ્સ અભયસ્સ અવેરસ્સ અબ્યાબજ્ઝસ્સ ભાગી હોતિ. ઇદં, ભિક્ખવે , પઞ્ચમં દાનં મહાદાનં અગ્ગઞ્ઞં રત્તઞ્ઞં વંસઞ્ઞં પોરાણં અસઙ્કિણ્ણં અસઙ્કિણ્ણપુબ્બં, ન સઙ્કિયતિ ન સઙ્કિયિસ્સતિ, અપ્પટિકુટ્ઠં સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહિ. ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ દાનાનિ મહાદાનાનિ અગ્ગઞ્ઞાનિ રત્તઞ્ઞાનિ વંસઞ્ઞાનિ પોરાણાનિ અસઙ્કિણ્ણાનિ અસઙ્કિણ્ણપુબ્બાનિ, ન સઙ્કિયન્તિ ન સઙ્કિયિસ્સન્તિ, અપ્પટિકુટ્ઠાનિ સમણેહિ બ્રાહ્મણેહિ વિઞ્ઞૂહી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૮.૩૯]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ચેતસિકો ધમ્મો દાનન્તિ.

૪૮૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘દેય્યધમ્મો દાન’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇધેકચ્ચો અન્નં દેતિ, પાનં દેતિ, વત્થં દેતિ, યાનં દેતિ, માલં દેતિ, ગન્ધં દેતિ, વિલેપનં દેતિ, સેય્યં દેતિ, આવસથં દેતિ, પદીપેય્યં દેતી’’તિ [સં॰ નિ॰ ૩.૩૬૨-૩૯૧ થોકં વિસદિસં]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ દેય્યધમ્મો દાનન્તિ.

૪૮૨. દેય્યધમ્મો દાનન્તિ? આમન્તા. દેય્યધમ્મો ઇટ્ઠફલો કન્તફલો મનુઞ્ઞફલો અસેચનકફલો સુખુદ્રયો સુખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દાનં ઇટ્ઠફલં વુત્તં ભગવતા, ચીવરં દાનન્તિ? આમન્તા. ચીવરં ઇટ્ઠફલં

કન્તફલં મનુઞ્ઞફલં અસેચનકફલં સુખુદ્રયં સુખવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દાનં ઇટ્ઠફલં વુત્તં ભગવતા, પિણ્ડપાતો દાનં… સેનાસનં દાનં… ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો દાનન્તિ? આમન્તા. ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો ઇટ્ઠફલો કન્તફલો મનુઞ્ઞફલો અસેચનકફલો સુખુદ્રયો સુખવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દેય્યધમ્મો દાન’’ન્તિ.

દાનકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૭) ૫. પરિભોગમયપુઞ્ઞકથા

૪૮૩. પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. પરિભોગમયો ફસ્સો વડ્ઢતિ, વેદના વડ્ઢતિ, સઞ્ઞા વડ્ઢતિ, ચેતના વડ્ઢતિ, ચિત્તં વડ્ઢતિ, સદ્ધા વડ્ઢતિ, વીરિયં વડ્ઢતિ, સતિ વડ્ઢતિ, સમાધિ વડ્ઢતિ, પઞ્ઞા વડ્ઢતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. લતા વિય વડ્ઢતિ, માલુવા વિય વડ્ઢતિ, રુક્ખો વિય વડ્ઢતિ, તિણં વિય વડ્ઢતિ, મુઞ્જપુઞ્જો વિય વડ્ઢતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૮૪. પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. દાયકો દાનં દત્વા ન સમન્નાહરતિ, હોતિ પુઞ્ઞન્તિ? આમન્તા. અનાવટ્ટેન્તસ્સ [અનાવટ્ટન્તસ્સ (સી॰ પી॰ ક॰), અનાવજ્જન્તસ્સ (સ્યા॰)] હોતિ… અનાભોગસ્સ હોતિ… અસમન્નાહરન્તસ્સ હોતિ… અમનસિકરોન્તસ્સ હોતિ… અચેતયન્તસ્સ હોતિ… અપત્થયન્તસ્સ હોતિ… અપ્પણિદહન્તસ્સ હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ આવટ્ટેન્તસ્સ હોતિ… આભોગસ્સ હોતિ… સમન્નાહરન્તસ્સ હોતિ… મનસિકરોન્તસ્સ હોતિ… ચેતયન્તસ્સ હોતિ… પત્થયન્તસ્સ હોતિ… પણિદહન્તસ્સ હોતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આવટ્ટેન્તસ્સ હોતિ… આભોગસ્સ હોતિ… સમન્નાહરન્તસ્સ હોતિ… મનસિકરોન્તસ્સ હોતિ… ચેતયન્તસ્સ હોતિ… પત્થયન્તસ્સ હોતિ… પણિદહન્તસ્સ હોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતી’’તિ.

૪૮૫. પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. દાયકો દાનં દત્વા કામવિતક્કં વિતક્કેતિ, બ્યાપાદવિતક્કં વિતક્કેતિ, વિહિંસાવિતક્કં વિતક્કેતિ , હોતિ પુઞ્ઞન્તિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં. ઓરિમઞ્ચ, ભિક્ખવે, તીરં સમુદ્દસ્સ પારિમઞ્ચ તીરં – ઇદં દુતિયં સુવિદૂરવિદૂરં. યતો ચ, ભિક્ખવે, વેરોચનો અબ્ભુદેતિ યત્થ ચ અત્થમેતિ – ઇદં તતિયં સુવિદૂરવિદૂરં. સતઞ્ચ, ભિક્ખવે, ધમ્મો અસતઞ્ચ ધમ્મો – ઇદં ચતુત્થં સુવિદૂરવિદૂરં. ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, ચત્તારિ સુવિદૂરવિદૂરાનીતિ.

‘‘નભઞ્ચ દૂરે પથવી ચ દૂરે,
પારં સમુદ્દસ્સ તદાહુ દૂરે;

યતો ચ વેરોચનો અબ્ભુદેતિ,
પભઙ્કરો યત્થ ચ અત્થમેતિ.

‘‘તતો હવે દૂરતરં વદન્તિ,
સતઞ્ચ ધમ્મં અસતઞ્ચ ધમ્મં;
અબ્યાયિકો હોતિ સતં સમાગમો,
યાવમ્પિ તિટ્ઠેય્ય તથેવ હોતિ.

‘‘ખિપ્પઞ્હિ વેતિ [ખિપ્પંહવેતિ (બહૂસુ)] અસતં સમાગમો;
તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ [અ॰ નિ॰ ૪.૪૭].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

૪૮૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘આરામરોપા વનરોપા, યે જના સેતુકારકા;
પપઞ્ચ ઉદપાનઞ્ચ, યે દદન્તિ ઉપસ્સયં.

‘‘તેસં દિવા ચ રત્તો ચ, સદા પુઞ્ઞં પવડ્ઢતિ;
ધમ્મટ્ઠા સીલસમ્પન્ના, તે જના સગ્ગગામિનો’’તિ [સં॰ નિ॰ ૧.૪૭].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારોમે, ભિક્ખવે, પુઞ્ઞાભિસન્દા કુસલાભિસન્દા સુખસ્સાહારા સોવગ્ગિકા સુખવિપાકા સગ્ગસંવત્તનિકા ઇટ્ઠાય કન્તાય મનાપાય હિતાય સુખાય સંવત્તન્તિ! કતમે ચત્તારો? યસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચીવરં પરિભુઞ્જમાનો અપ્પમાણં ચેતોસમાધિં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, અપ્પમાણો તસ્સ પુઞ્ઞાભિસન્દો કુસલાભિસન્દો સુખસ્સાહારો સોવગ્ગિકો સુખવિપાકો સગ્ગસંવત્તનિકો ઇટ્ઠાય કન્તાય મનાપાય હિતાય સુખાય સંવત્તતિ. યસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પિણ્ડપાતં પરિભુઞ્જમાનો…પે॰… સેનાસનં પરિભુઞ્જમાનો…પે॰… ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં પરિભુઞ્જમાનો અપ્પમાણં ચેતોસમાધિં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, અપ્પમાણો તસ્સ પુઞ્ઞાભિસન્દો કુસલાભિસન્દો સુખસ્સાહારો સોવગ્ગિકો સુખવિપાકો સગ્ગસંવત્તનિકો ઇટ્ઠાય કન્તાય મનાપાય હિતાય સુખાય સંવત્તતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, ચત્તારો પુઞ્ઞાભિસન્દા કુસલાભિસન્દા સુખસ્સાહારા સોવગ્ગિકા સુખવિપાકા સગ્ગસંવત્તનિકા ઇટ્ઠાય કન્તાય મનાપાય હિતાય સુખાય સંવત્તન્તી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૪.૫૧]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ.

૪૮૭. પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. દાયકો દાનં દેતિ, પટિગ્ગાહકો પટિગ્ગહેત્વા ન પરિભુઞ્જતિ છડ્ડેતિ વિસ્સજ્જેતિ, હોતિ પુઞ્ઞન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દાયકો દાનં દેતિ, પટિગ્ગાહકો પટિગ્ગહેત્વા ન પરિભુઞ્જતિ છડ્ડેતિ વિસ્સજ્જેતિ, હોતિ પુઞ્ઞં; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતી’’તિ.

પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. દાયકો દાનં દેતિ, પટિગ્ગાહકે પટિગ્ગહિતે રાજાનો વા હરન્તિ, ચોરા વા હરન્તિ, અગ્ગિ વા દહતિ, ઉદકં વા વહતિ, અપ્પિયા વા દાયાદા હરન્તિ, હોતિ પુઞ્ઞન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ દાયકો દાનં દેતિ, પટિગ્ગાહકે પટિગ્ગહિતે રાજાનો વા હરન્તિ, ચોરા વા હરન્તિ, અગ્ગિ વા દહતિ, ઉદકં વા વહતિ, અપ્પિયા વા દાયાદા હરન્તિ, હોતિ પુઞ્ઞં; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતી''તિ.

પરિભોગમયપુઞ્ઞકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૮) ૬. ઇતોદિન્નકથા

૪૮૮. ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તીતિ? આમન્તા. ઇતો ચીવરં દેન્તિ તં ચીવરં તત્થ પરિભુઞ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ઇતો પિણ્ડપાતં દેન્તિ, ઇતો સેનાસનં દેન્તિ, ઇતો ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દેન્તિ, ઇતો ખાદનીયં દેન્તિ, ઇતો ભોજનીયં દેન્તિ, ઇતો પાનીયં દેન્તિ; તં પાનીયં તત્થ પરિભુઞ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો પરકતં સુખદુક્ખં અઞ્ઞો કરોતિ, અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૮૯. ન વત્તબ્બં – ''ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તી''તિ? આમન્તા. નનુ પેતા અત્તનો અત્થાય દાનં દેન્તં અનુમોદેન્તિ, ચિત્તં પસાદેન્તિ, પીતિં ઉપ્પાદેન્તિ, સોમનસ્સં પટિલભન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પેતા અત્તનો અત્થાય દાનં દેન્તં અનુમોદેન્તિ, ચિત્તં પસાદેન્તિ, પીતિં ઉપ્પાદેન્તિ, સોમનસ્સં પટિલભન્તિ; તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તી''તિ.

૪૯૦. ન વત્તબ્બં – ''ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''ઉન્નમે ઉદકં વુટ્ઠં, યથાનિન્નં પવત્તતિ;
એવમેવ ઇતો દિન્નં, પેતાનં ઉપકપ્પતિ.

''યથા વારિવહા પૂરા, પરિપૂરેન્તિ સાગરં;
એવમેવ ઇતો દિન્નં, પેતાનં ઉપકપ્પતિ.

''ન હિ તત્થ કસી અત્થિ, ગોરક્ખેત્થ ન વિજ્જતિ;
વણિજ્જા તાદિસી નત્થિ, હિરઞ્ઞેન કયાકયં [કયક્કયં (સી॰ પી॰)];
ઇતો દિન્નેન યાપેન્તિ, પેતા કાલઙ્કતા તહિ''ન્તિ [ખુ॰ પા॰ ૭.૬; પે॰ વ॰ ૧૯].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તીતિ.

૪૯૧. ન વત્તબ્બં – ''ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''પઞ્ચિમાનિ, ભિક્ખવે, ઠાનાનિ સમ્પસ્સન્તા માતાપિતરો પુત્તં ઇચ્છન્તિ કુલે જાયમાનં! કતમાનિ પઞ્ચ? ભટો વા નો ભરિસ્સતિ,

કિચ્ચં વા નો કરિસ્સતિ, કુલવંસો ચિરં ઠસ્સતિ, દાયજ્જં પટિપજ્જિસ્સતિ, અથ વા પન પેતાનં કાલઙ્કતાનં દક્ખિણં અનુપ્પદસ્સતિ – ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ ઠાનાનિ સમ્પસ્સન્તા માતાપિતરો પુત્તં ઇચ્છન્તિ કુલે જાયમાન''ન્તિ.

''પઞ્ચ ઠાનાનિ સમ્પસ્સં, પુત્તં ઇચ્છન્તિ પણ્ડિતા;
ભટો વા નો ભરિસ્સતિ, કિચ્ચં વા નો કરિસ્સતિ.

''કુલવંસો ચિરં તિટ્ઠે, દાયજ્જં પટિપજ્જતિ;
અથ વા પન પેતાનં, દક્ખિણં અનુપ્પદસ્સતિ.

''ઠાનાનેતાનિ સમ્પસ્સં, પુત્તં ઇચ્છન્તિ પણ્ડિતા;
તસ્મા સન્તો સપ્પુરિસા, કતઞ્ઞૂ કતવેદિનો.

''ભરન્તિ માતાપિતરો, પુબ્બે કતમનુસ્સરં;
કરોન્તિ તેસં કિચ્ચાનિ, યથા તં પુબ્બકારિનં.

''ઓવાદકારી ભટપોસી, કુલવંસં અહાપયં;
સદ્ધો સીલેન સમ્પન્નો, પુત્તો હોતિ પસંસિયો''તિ [અ॰ નિ॰ ૫.૩૯].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તીતિ.

ઇતો દિન્નકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૬૯) ૭. પથવી કમ્મવિપાકોતિકથા

૪૯૨. પથવી કમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. સુખવેદનિયા દુક્ખવેદનિયા અદુક્ખમસુખવેદનિયા, સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, દુક્ખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, ફસ્સેન સમ્પયુત્તા, વેદનાય સમ્પયુત્તા, સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તા, ચેતનાય સમ્પયુત્તા, ચિત્તેન સમ્પયુત્તા, સારમ્મણા; અત્થિ તાય આવટ્ટના [આવજ્જના (સ્યા॰ કં॰)] આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સુખવેદનિયા ન દુક્ખવેદનિયા ન અદુક્ખમસુખવેદનિયા, ન સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, ન દુક્ખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, ન અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા, ન ફસ્સેન સમ્પયુત્તા, ન વેદનાય સમ્પયુત્તા, ન સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તા, ન ચેતનાય સમ્પયુત્તા, ન ચિત્તેન સમ્પયુત્તા, અનારમ્મણા; નત્થિ તાય આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયા ન દુક્ખવેદનિયા…પે॰… અનારમ્મણા; નત્થિ તાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પથવી કમ્મવિપાકો''તિ.

ફસ્સો કમ્મવિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો દુક્ખવેદનિયો અદુક્ખમસુખવેદનિયો સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તો દુક્ખાય...પે॰... અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તો ફસ્સેન સમ્પયુત્તો વેદનાય સમ્પયુત્તો સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તો ચેતનાય સમ્પયુત્તો ચિત્તેન સમ્પયુત્તો સારમ્મણો; અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. પથવી કમ્મવિપાકો, પથવી સુખવેદનિયા દુક્ખવેદનિયા અદુક્ખમસુખવેદનિયા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા દુક્ખાય...પે॰... અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા ફસ્સેન સમ્પયુત્તા વેદનાય સમ્પયુત્તા સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તા ચેતનાય સમ્પયુત્તા ચિત્તેન સમ્પયુત્તા સારમ્મણા; અત્થિ તાય આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... પથવી કમ્મવિપાકો, પથવી ન સુખવેદનિયા ન દુક્ખવેદનિયા...પે॰... અનારમ્મણા; નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો કમ્મવિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો ન દુક્ખવેદનિયો ...પે॰... અનારમ્મણો; નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પથવી કમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. પથવી પગ્ગહનિગ્ગહુપગા છેદનભેદનુપગાતિ? આમન્તા . કમ્મવિપાકો પગ્ગહનિગ્ગહુપગો છેદનભેદનુપગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લબ્ભા પથવી કેતું વિક્કેતું આઠપેતું ઓચિનિતું વિચિનિતુન્તિ? આમન્તા. લબ્ભા કમ્મવિપાકો કેતું વિક્કેતું આઠપેતું ઓચિનિતું વિચિનિતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૯૩. પથવી પરેસં સાધારણાતિ? આમન્તા. કમ્મવિપાકો પરેસં સાધારણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મવિપાકો પરેસં સાધારણોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''અસાધારણમઞ્ઞેસં, અચોરહરણો નિધિ;
કયિરાથ મચ્ચો પુઞ્ઞાનિ, સચે સુચરિતં ચરે''તિ [ખુ॰ પા॰ ૮.૯ ખુદ્દકપાઠે, થોકં વિસદિસં].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''કમ્મવિપાકો પરેસં સાધારણો''તિ.

પથવી કમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. પઠમં પથવી સણ્ઠાતિ, પચ્છા સત્તા ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. પઠમં વિપાકો ઉપ્પજ્જતિ, પચ્છા વિપાકપટિલાભાય કમ્મં કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પથવી સબ્બસત્તાનં કમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા . સબ્બે સત્તા પથવિં પરિભુઞ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સબ્બે સત્તા પથવિં પરિભુઞ્જન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ પથવિં અપરિભુઞ્જિત્વા પરિનિબ્બાયન્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ કમ્મવિપાકં અખેપેત્વા પરિનિબ્બાયન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પથવી ચક્કવત્તિસત્તસ્સ કમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞે સત્તા પથવિં પરિભુઞ્જન્તીતિ? આમન્તા. ચક્કવત્તિસત્તસ્સ કમ્મવિપાકં અઞ્ઞે સત્તા પરિભુઞ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્કવત્તિસત્તસ્સ કમ્મવિપાકં અઞ્ઞે સત્તા પરિભુઞ્જન્તીતિ? આમન્તા . ચક્કવત્તિસત્તસ્સ ફસ્સં વેદનં સઞ્ઞં ચેતનં ચિત્તં સદ્ધં વીરિયં સતિં સમાધિં પઞ્ઞં અઞ્ઞે સત્તા પરિભુઞ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૯૪. ન વત્તબ્બં – ''પથવી કમ્મવિપાકો''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ ઇસ્સરિયસંવત્તનિયં કમ્મં અધિપચ્ચસંવત્તનિયં કમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ ઇસ્સરિયસંવત્તનિયં કમ્મં અધિપચ્ચસંવત્તનિયં કમ્મં, તેન

વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પથવી કમ્મવિપાકો’’તિ.

પથવી કમ્મવિપાકોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૭૦) ૮. જરામરણં વિપાકોતિકથા

૪૯૫. જરામરણં વિપાકોતિ? આમન્તા. સુખવેદનિયં દુક્ખવેદનિયં અદુક્ખમસુખવેદનિયં, સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, દુક્ખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, ફસ્સેન સમ્પયુત્તં, વેદનાય સમ્પયુત્તં, સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તં, ચેતનાય સમ્પયુત્તં, ચિત્તેન સમ્પયુત્તં, સારમ્મણં; અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં; નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં; નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના …પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘જરામરણં વિપાકો’’તિ.

ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો દુક્ખવેદનિયો…પે॰… સારમ્મણો; અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. જરામરણં વિપાકો, જરામરણં સુખવેદનિયં દુક્ખવેદનિયં…પે॰… સારમ્મણં; અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જરામરણં વિપાકો, જરામરણં ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં; નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો ન દુક્ખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો; નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૪૯૬. અકુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? આમન્તા. કુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? આમન્તા. અકુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? આમન્તા. અકુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? આમન્તા. કુસલાનં ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાનઞ્ચ અકુસલાનઞ્ચ ધમ્માનં જરામરણં, અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? આમન્તા. કુસલાનઞ્ચ અકુસલાનઞ્ચ ધમ્માનં જરામરણં, કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાનઞ્ચ અકુસલાનઞ્ચ ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? આમન્તા. કુસલાનઞ્ચ અકુસલાનઞ્ચ ધમ્માનં જરામરણં, ન વત્તબ્બં – ‘‘અકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…

પે॰....

૪૯૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘જરામરણં વિપાકો’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ દુબ્બણ્ણસંવત્તનિયં કમ્મં અપ્પાયુકસંવત્તનિયં કમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ દુબ્બણ્ણસંવત્તનિયં કમ્મં અપ્પાયુકસંવત્તનિયં કમ્મં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘જરામરણં વિપાકો’’તિ.

જરામરણં વિપાકોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૭૧) ૯. અરિયધમ્મવિપાકકથા

૪૯૮. નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. નનુ મહપ્ફલં સામઞ્ઞં મહપ્ફલં બ્રહ્મઞ્ઞન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મહપ્ફલં સામઞ્ઞં મહપ્ફલં બ્રહ્મઞ્ઞં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકો’’તિ.

નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકોતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ સોતાપત્તિફલન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ સોતાપત્તિફલં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકો’’તિ. નનુ અત્થિ સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં...પે॰... અરહત્તફલન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ અરહત્તફલં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકો’’તિ.

સોતાપત્તિફલં ન વિપાકોતિ? આમન્તા. દાનફલં ન વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપત્તિફલં ન વિપાકોતિ? આમન્તા. સીલફલં...પે॰... ભાવનાફલં ન વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં...પે॰... અરહત્તફલં ન વિપાકોતિ? આમન્તા. દાનફલં ન વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તફલં ન વિપાકોતિ? આમન્તા. સીલફલં...પે॰... ભાવનાફલં ન વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દાનફલં વિપાકોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દાનફલં વિપાકોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં...પે॰... અરહત્તફલં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલફલં...પે॰... ભાવનાફલં વિપાકોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ભાવનાફલં વિપાકોતિ? આમન્તા. સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં ...પે॰... અરહત્તફલં વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૪૯૯. કામાવચરં કુસલં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. લોકુત્તરં કુસલં સવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપાવચરં કુસલં...પે॰... અરૂપાવચરં કુસલં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. લોકુત્તરં કુસલં સવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

લોકુત્તરં કુસલં અવિપાકન્તિ? આમન્તા. કામાવચરં કુસલં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... લોકુત્તરં કુસલં અવિપાકન્તિ? આમન્તા . રૂપાવચરં...પે॰... અરૂપાવચરં કુસલં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૦૦. કામાવચરં કુસલં સવિપાકં આચયગામીતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં કુસલં સવિપાકં આચયગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપાવચરં...પે॰... અરૂપાવચરં કુસલં સવિપાકં આચયગામીતિ? આમન્તા. લોકુત્તરં કુસલં

સવિપાકં આચયગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લોકુત્તરં કુસલં સવિપાકં અપચયગામીતિ? આમન્તા. કામાવચરં કુસલં સવિપાકં અપચયગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. લોકુત્તરં કુસલં સવિપાકં અપચયગામીતિ? આમન્તા. રૂપાવચરં…પે॰… અરૂપાવચરં કુસલં સવિપાકં અપચયગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરિયધમ્મવિપાકકથા નિટ્ઠિતા.

૭. સત્તમવગ્ગો

(૭૨) ૧૦. વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિકથા

૫૦૧. વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. તસ્સ વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તસ્સ વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયા નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. વિપાકોતિ વા વિપાકધમ્મધમ્મોતિ વા વિપાકધમ્મધમ્મોતિ વા વિપાકોતિ વા એસેસે એકટ્ઠે સમે સમભાગે તજ્જાતેતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. વિપાકો ચ વિપાકધમ્મધમ્મો ચ વિપાકધમ્મધમ્મો ચ વિપાકો ચ સહગતા સહજાતા સંસટ્ઠા સમ્પયુત્તા એકુપ્પાદા એકનિરોધા એકવત્થુકા એકારમ્મણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ અકુસલં સો અકુસલસ્સ વિપાકો, તઞ્ઞેવ કુસલં સો કુસલસ્સ વિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ? આમન્તા. યેનેવ ચિત્તેન પાણં હનતિ તેનેવ ચિત્તેન નિરયે પચ્ચતિ, યેનેવ ચિત્તેન દાનં દેતિ તેનેવ ચિત્તેન સગ્ગે મોદતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૦૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મો’’તિ? આમન્તા. નનુ વિપાકા ચત્તારો ખન્ધા અરૂપિનો અઞ્ઞમઞ્ઞપચ્ચયાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિપાકા ચત્તારો ખન્ધા અરૂપિનો અઞ્ઞમઞ્ઞપચ્ચયા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મો’’તિ.

વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિકથા નિટ્ઠિતા.

સત્તમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

સઙ્ગહો , સમ્પયુત્તો, ચેતસિકો ધમ્મો, ચેતસિકં દાનં, પરિભોગમયં પુઞ્ઞં વડ્ઢતિ, ઇતો દિન્નેન તત્થ યાપેન્તિ, પથવી કમ્મવિપાકો, જરામરણં વિપાકો, નત્થિ અરિયધમ્મવિપાકો, વિપાકો વિપાકધમ્મધમ્મોતિ.

८. अट्ठमवग्गो

(७३) १. छगतिकथा

५०३. छ गतियोति? आमन्ता. ननु पञ्च गतियो वुत्ता भगवता – निरयो, तिरच्छानयोनि, पेत्तिविसयो, मनुस्सा, देवाति [म॰ नि॰ १.१५३]? आमन्ता. हञ्चि पञ्च गतियो वुत्ता भगवता – निरयो, तिरच्छानयोनि, पेत्तिविसयो, मनुस्सा, देवा; नो च वत रे वत्तब्बे – ''छ गतियो''ति.

छ गतियोति? आमन्ता. ननु कालकञ्चिका [कालकञ्जिका (सी॰ स्या॰ कं॰), काळकञ्जका (पी॰)] सुरा पेतानं समानवण्णा समानभोगा समानाहारा समानायुका पेतेहि सह आवाहविवाहं गच्छन्तीति? आमन्ता. हञ्चि कालकञ्चिका असुरा पेतानं समानवण्णा समानभोगा समानाहारा समानायुका पेतेहि सह आवाहविवाहं गच्छन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे – ''छ गतियो''ति.

छ गतियोति? आमन्ता. ननु वेपचित्तिपरिसा देवानं समानवण्णा समानभोगा समानाहारा समानायुका देवेहि सह आवाहविवाहं गच्छन्तीति? आमन्ता. हञ्चि वेपचित्तिपरिसा देवानं समानवण्णा समानभोगा समानाहारा समानायुका देवेहि सह आवाहविवाहं गच्छन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे – ''छ गतियो''ति.

छ गतियोति? आमन्ता. ननु वेपचित्तिपरिसा पुब्बदेवाति? आमन्ता. हञ्चि वेपचित्तिपरिसा पुब्बदेवा, नो च वत रे वत्तब्बे – ''छ गतियो''ति.

५०४. न वत्तब्बं – ''छ गतियो''ति? आमन्ता. ननु अत्थि असुरकायोति, आमन्ता. हञ्चि अत्थि असुरकायो, तेन वत रे वत्तब्बे – ''छ गतियो''ति.

छगतिकथा निट्ठिता.

८. अट्ठमवग्गो

(७४) २. अन्तराभवकथा

५०५. अत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. कामभवोति? न हेवं वत्तब्बे…पे॰… अत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. रूपभवोति ? न हेवं वत्तब्बे…पे॰… अत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. अरूपभवोति? न हेवं वत्तब्बे…पे॰… अत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवोति? न हेवं वत्तब्बे…पे॰… अत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवोति? न हेवं वत्तब्बे…पे॰….

कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता. हञ्चि कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो, नो च वत रे वत्तब्बे – ''अत्थि अन्तराभवो''ति. रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवोति? आमन्ता . हञ्चि रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो, नो च वत रे वत्तब्बे – ''अत्थि अन्तराभवो''ति.

૫૦૬. અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. પઞ્ચમી સા યોનિ, છટ્ઠમી સા ગતિ, અટ્ઠમી સા વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ, દસમો સો સત્તાવાસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. અન્તરાભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અન્તરાભવૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અન્તરાભવૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અન્તરાભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અન્તરાભવે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અન્તરાભવો પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૦૭. અત્થિ કામભવો, કામભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવો, અન્તરાભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામભવૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામભવૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. અન્તરાભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામભવે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અન્તરાભવે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામભવો પઞ્ચવોકારભવોતિ? આમન્તા. અન્તરાભવો પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ રૂપભવો, રૂપભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવો, અન્તરાભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ રૂપભવૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ રૂપભવૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. અન્તરાભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપભવે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અન્તરાભવે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપભવો પઞ્ચવોકારભવોતિ? આમન્તા. અન્તરાભવો પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ અરૂપભવો, અરૂપભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવો, અન્તરાભવો ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અરૂપભવૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અરૂપભવૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ અન્તરાભવૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. અન્તરાભવે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપભવે અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. અન્તરાભવે અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપભવો ચતુવોકારભવોતિ? આમન્તા. અન્તરાભવો ચતુવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૦૮. અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. સબ્બેસઞ્ઞેવ સત્તાનં અત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે … પે॰… સબ્બેસઞ્ઞેવ સત્તાનં નત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સબ્બેસઞ્ઞેવ સત્તાનં નત્થિ અન્તરાભવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અન્તરાભવો’’તિ.

અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અન્તરાભવો’’તિ.

ન આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. ન આનન્તરિયસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નિરયૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ…પે॰… અસઞ્ઞસત્તૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ …પે॰… અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અન્તરાભવો’’તિ.

ન અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ અત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. ન અરૂપૂપગસ્સ પુગ્ગલસ્સ નત્થિ અન્તરાભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૦૯. ન વત્તબ્બં અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. નનુ અન્તરાપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અન્તરાપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થિ, તેન વત રે [નો ચ વત રે (સી॰ ક॰), નો વત રે (સ્યા॰)] વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અન્તરાભવો’’તિ.

અન્તરાપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થીતિ કત્વા અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. ઉપહચ્ચપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થીતિ કત્વા અત્થિ ઉપહચ્ચભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અન્તરાપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થીતિ કત્વા અત્થિ અન્તરાભવોતિ? આમન્તા. અસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો…પે॰… સસઙ્ખારપરિનિબ્બાયી પુગ્ગલો અત્થીતિ કત્વા અત્થિ સસઙ્ખારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અન્તરાભવકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૭૫) ૩. કામગુણકથા

૫૧૦. પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો છન્દોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો છન્દો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂ’’તિ. નનુ અત્થિ તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો રાગો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો છન્દો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો છન્દરાગો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો સઙ્કપ્પો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો રાગો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તો સઙ્કપ્પરાગો તપ્પટિસઞ્ઞુત્તા પીતિ તપ્પટિસઞ્ઞુત્તં સોમનસ્સં તપ્પટિસઞ્ઞુત્તં પીતિસોમનસ્સન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ તપ્પટિસઞ્ઞુત્તં પીતિસોમનસ્સં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂ’’તિ.

પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂતિ? આમન્તા. મનુસ્સાનં ચક્ખુ ન કામધાતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મનુસ્સાનં સોતં…પે॰… મનુસ્સાનં ઘાનં…પે॰… મનુસ્સાનં જિવ્હા…પે॰… મનુસ્સાનં કાયો…પે॰… મનુસ્સાનં મનો ન કામધાતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મનુસ્સાનં મનો ન કામધાતૂતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

> ‘‘પઞ્ચ કામગુણા લોકે, મનોચ્છટ્ઠા પવેદિતા;
> એત્થ છન્દં વિરાજેત્વા, એવં દુક્ખા પમુચ્ચતી’’તિ [સુ॰ નિ॰ ૧૭૩; સં॰ નિ॰ ૧.૩૦].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘મનુસ્સાનં મનો ન કામધાતૂ’’તિ.

૫૧૧. પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂતિ? આમન્તા. કામગુણા ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામગુણૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામગુણૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામગુણે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામગુણે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામગુણા પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામગુણે સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામધાતુ ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. કામગુણા ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામધાતૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કામગુણૂપગં કમ્મન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કામધાતૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ કામગુણૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામધાતુયા સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. કામગુણે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… કામધાતુયા અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. કામગુણે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામધાતુ પઞ્ચવોકારભવોતિ? આમન્તા. કામગુણા પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામધાતુયા સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, પચ્ચેકસબુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. કામગુણે સમ્માસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, પચ્ચેકસમ્બુદ્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, સાવકયુગં ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૧૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂ’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, કામગુણા! કતમે પઞ્ચ? ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા, સોતવિઞ્ઞેય્યા સદ્દા…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞેય્યા ગન્ધા…પે॰… જિવ્હાવિઞ્ઞેય્યા રસા…પે॰… કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા – ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ કામગુણા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતૂતિ.

કામગુણકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૭૬) ૪. કામકથા

૫૧૩. પઞ્ચેવાયતના કામાતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ તપ્પટિસંયુત્તો છન્દોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ તપ્પટિસંયુત્તો છન્દો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચેવાયતના કામા''તિ. નનુ અત્થિ તપ્પટિસંયુત્તો રાગો તપ્પટિસંયુત્તો છન્દો તપ્પટિસંયુત્તો છન્દરાગો તપ્પટિસંયુત્તો સઙ્કપ્પો તપ્પટિસંયુત્તો રાગો તપ્પટિસંયુત્તો સઙ્કપ્પરાગો તપ્પટિસંયુત્તા પીતિ તપ્પટિસંયુત્તં સોમનસ્સં તપ્પટિસંયુત્તં પીતિસોમનસ્સન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અત્થિ તપ્પટિસંયુત્તં પીતિસોમનસ્સં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચેવાયતના કામા''તિ.

૫૧૪. ન વત્તબ્બં – ''પઞ્ચેવાયતના કામા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, કામગુણા! કતમે પઞ્ચ? ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા...પે॰... કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા – ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ કામગુણા''તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પઞ્ચેવાયતના કામાતિ.

પઞ્ચેવાયતના કામાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, કામગુણા! કતમે પઞ્ચ? ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા...પે॰... કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા ઇટ્ઠા કન્તા મનાપા પિયરૂપા કામૂપસંહિતા રજનીયા – ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ કામગુણા . અપિ ચ, ભિક્ખવે, નેતે કામા કામગુણા નામેતે અરિયસ્સ વિનયે વુચ્ચ''ન્તિ –

''સઙ્કપ્પરાગો પુરિસસ્સ કામો,
ન તે કામા યાનિ ચિત્રાનિ લોકે;
સઙ્કપ્પરાગો પુરિસસ્સ કામો,
તિટ્ઠન્તિ ચિત્રાનિ તથેવ લોકે;
અથેત્થ ધીરા વિનયન્તિ છન્દ''ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૬.૬૩ નિબ્બેધિકસુત્તે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પઞ્ચેવાયતના કામા''તિ.

કામકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૭૭) ૫. રૂપધાતુકથા

૫૧૫. રૂપિનો ધમ્મા રૂપધાતૂતિ? આમન્તા. રૂપં ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપધાતુ ભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. રૂપં ભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપધાતૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપધાતૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપધાતુયા સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. રૂપે સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપધાતુયા અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. રૂપે અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપધાતુ પઞ્ચવોકારભવોતિ? આમન્તા. રૂપં પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૧૬. રૂપિનો ધમ્મા રૂપધાતુ, કામધાતુયા અત્થિ રૂપન્તિ? આમન્તા. સાવ કામધાતુ, સા રૂપધાતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ કામધાતુ, સા રૂપધાતૂતિ? આમન્તા. કામભવેન સમન્નાગતો પુગ્ગલો દ્વીહિ ભવેહિ સમન્નાગતો હોતિ – કામભવેન ચ રૂપભવેન ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

રૂપધાતુકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૭૮) ૬. અરૂપધાતુકથા

૫૧૭. અરૂપિનો ધમ્મા અરૂપધાતૂતિ? આમન્તા. વેદના ભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ વેદનૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ વેદનૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદનાય સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદનાય અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના ચતુવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરૂપધાતુ ભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. વેદના ભવો ગતિ…પે॰… અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અરૂપધાતૂપગં કમ્મન્તિ? આમન્તા. અત્થિ વેદનૂપગં કમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અરૂપધાતૂપગા સત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ વેદનૂપગા સત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરૂપધાતુયા સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? આમન્તા. વેદનાય સત્તા જાયન્તિ જીયન્તિ મીયન્તિ ચવન્તિ ઉપપજ્જન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપધાતુયા અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. વેદનાય અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરૂપધાતુ ચતુવોકારભવોતિ? આમન્તા. વેદના ચતુવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૧૮. અરૂપિનો ધમ્મા અરૂપધાતુ, કામધાતુયા અત્થિ વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. સાવ કામધાતુ, સા અરૂપધાતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ કામધાતુ, સા અરૂપધાતૂતિ? આમન્તા. કામભવેન સમન્નાગતો પુગ્ગલો દ્વીહિ ભવેહિ સમન્નાગતો હોતિ – કામભવેન ચ અરૂપભવેન ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપિનો ધમ્મા રૂપધાતુ, અરૂપિનો ધમ્મા અરૂપધાતુ, કામધાતુયા અત્થિ રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા . સાવ કામધાતુ, સા રૂપધાતુ, સા અરૂપધાતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ કામધાતુ, સા રૂપધાતુ, સા અરૂપધાતૂતિ? આમન્તા. કામભવેન સમન્નાગતો પુગ્ગલો તીહિ ભવેહિ સમન્નાગતો હોતિ – કામભવેન ચ રૂપભવેન ચ અરૂપભવેન ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરૂપધાતુકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૭૯) ૭. રૂપધાતુયાઆયતનકથા

૫૧૯. અત્થિ સળાયતનિકો અત્તભાવો રૂપધાતુયાતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ગન્ધાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનન્તિ? આમન્તા . અત્થિ તત્થ રસાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ તત્થ ગન્ધાયતનન્તિ? આમન્તા. નત્થિ તત્થ ઘાનાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ તત્થ રસાયતનન્તિ? આમન્તા. નત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ તત્થ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? આમન્તા . નત્થિ તત્થ કાયાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૦. અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં, અત્થિ રૂપાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં, અત્થિ ગન્ધાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં, અત્થિ રૂપાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં, અત્થિ રસાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં, અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ સોતાયતનં, અત્થિ સદ્દાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં, અત્થિ ધમ્માયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં, અત્થિ ગન્ધાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં, અત્થિ ધમ્માયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં, અત્થિ રસાયતનન્તિ…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં, અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં, નત્થિ ગન્ધાયતનન્તિ? આમન્તા . અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં, નત્થિ રૂપાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં, નત્થિ ગન્ધાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ સોતાયતનં, નત્થિ સદ્દાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં, નત્થિ ધમ્માયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં, નત્થિ રસાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં, નત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં, નત્થિ રૂપાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં, નત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ સોતાયતનં, નત્થિ સદ્દાયતનં …પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં, નત્થિ ધમ્માયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૧. અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં અત્થિ રૂપાયતનં, તેન ચક્ખુના તં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં અત્થિ ગન્ધાયતનં, તેન ઘાનેન તં ગન્ધં ઘાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં અત્થિ રૂપાયતનં, તેન ચક્ખુના તં રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં અત્થિ રસાયતનં, તાય જિવ્હાય તં રસં સાયતિ…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનં, તેન કાયેન તં ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ સોતાયતનં અત્થિ સદ્દાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં અત્થિ ધમ્માયતનં, તેન મનેન તં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં અત્થિ ગન્ધાયતનં, તેન ઘાનેન તં ગન્ધં ઘાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં અત્થિ ધમ્માયતનં, તેન મનેન તં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં અત્થિ રસાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનં, તેન કાયેન તં ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં અત્થિ ગન્ધાયતનં, ન ચ તેન ઘાનેન તં ગન્ધં ઘાયતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ ચક્ખાયતનં અત્થિ રૂપાયતનં, ન ચ તેન ચક્ખુના તં રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં અત્થિ ગન્ધાયતનં, ન ચ તેન ઘાનેન તં ગન્ધં ઘાયતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ સોતાયતનં અત્થિ સદ્દાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં અત્થિ ધમ્માયતનં, ન ચ તેન મનેન તં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં અત્થિ રસાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ કાયાયતનં અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનં, ન ચ તેન કાયેન તં ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ સોતાયતનં અત્થિ સદ્દાયતનં…પે॰… અત્થિ તત્થ મનાયતનં અત્થિ ધમ્માયતનં, ન ચ તેન મનેન તં ધમ્મં વિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૨. અત્થિ તત્થ ઘાનાયતનં અત્થિ ગન્ધાયતનં, તેન ઘાનેન તં ગન્ધં ઘાયતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ મૂલગન્ધો સારગન્ધો તચગન્ધો પત્તગન્ધો પુપ્ફગન્ધો ફલગન્ધો આમગન્ધો વિસ્સગન્ધો સુગન્ધો દુગ્ગન્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ જિવ્હાયતનં અત્થિ રસાયતનં, તાય જિવ્હાય તં રસં સાયતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ મૂલરસો ખન્ધરસો તચરસો પત્તરસો પુપ્ફરસો ફલરસો અમ્બિલં મધુરં તિત્તકં કટુકં લોણિયં ખારિયં લમ્બિલં કસાવો સાદુ અસાદૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ તત્થ કાયાયતનં અત્થિ ફોટ્ઠબ્બાયતનં, તેન કાયેન તં ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ કક્ખળં મુદુકં સણ્હં ફરુસં સુખસમ્ફસ્સં દુક્ખસમ્ફસ્સં ગરુકં લહુકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘સળાયતનિકો અત્તભાવો રૂપધાતુયા’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ તત્થ ઘાનનિમિત્તં જિવ્હાનિમિત્તં કાયનિમિત્તન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ તત્થ ઘાનનિમિત્તં જિવ્હાનિમિત્તં કાયનિમિત્તં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સળાયતનિકો અત્તભાવો રૂપધાતુયા’’તિ.

રૂપધાતુયા આયતનકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૮૦) ૮. અરૂપે રૂપકથા

૫૨૪. અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂતિ? આમન્તા. રૂપભવો રૂપગતિ રૂપસત્તાવાસો રૂપસંસારો રૂપયોનિ રૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અરૂપભવો અરૂપગતિ અરૂપસત્તાવાસો અરૂપસંસારો

અરૂપયોનિ અરૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરૂપભવો...પે॰... અરૂપત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂ’’તિ.

અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂતિ? આમન્તા. પઞ્ચવોકારભવો ગતિ સત્તાવાસો સંસારો યોનિ વિઞ્ઞાણટ્ઠિતિ અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ ચતુવોકારભવો...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચતુવોકારભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂ’’તિ.

૫૨૫. અત્થિ રૂપં રૂપધાતુયા, સો ચ રૂપભવો રૂપગતિ રૂપસત્તાવાસો રૂપસંસારો રૂપયોનિ રૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપં અરૂપેસુ, સો ચ રૂપભવો રૂપગતિ...પે॰... રૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપં રૂપધાતુયા, સો ચ પઞ્ચવોકારભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા . અત્થિ રૂપં અરૂપેસુ, સો ચ પઞ્ચવોકારભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰.... અત્થિ રૂપં અરૂપેસુ, સો ચ અરૂપભવો અરૂપગતિ અરૂપસત્તાવાસો અરૂપસંસારો અરૂપયોનિ અરૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપં રૂપધાતુયા [અરૂપધાતુયા (સબ્બત્થ)], સો ચ અરૂપભવો અરૂપગતિ...પે॰... અરૂપત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ રૂપં અરૂપેસુ, સો ચ ચતુવોકારભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપં રૂપધાતુયા [અરૂપધાતુયા (સબ્બત્થ)], સો ચ ચતુવોકારભવો ગતિ...પે॰... અત્તભાવપટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૨૬. અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂતિ? આમન્તા. નનુ રૂપાનં નિસ્સરણં અરૂપં [ઇતિવુ॰ ૭૨; અ॰ નિ॰ ૫.૨૦૦; દી॰ નિ॰ ૩.૩૨૧] વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપાનં નિસ્સરણં અરૂપં [ઇતિવુ॰ ૭૨; અ॰ નિ॰ ૫.૨૦૦; દી॰ નિ॰ ૩.૩૨૧] વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂ’’તિ.

રૂપાનં નિસ્સરણં અરૂપં વુત્તં ભગવતા, અત્થિ રૂપં અરૂપેસૂતિ? આમન્તા . કામાનં નિસ્સરણં નેક્ખમ્મં વુત્તં ભગવતા, અત્થિ નેક્ખમ્મેસુ કામા, અત્થિ અનાસવેસુ આસવા, અત્થિ અપરિયાપન્નેસુ પરિયાપન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરૂપે રૂપકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૮૧) ૯. રૂપં કમ્મન્તિકથા

૫૨૭. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલ’’ન્તિ.

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો કુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...

પે॰… પઞ્ઞા કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો કુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના…પે॰… સઞ્ઞા… ચેતના… સદ્ધા… વીરિયં… સતિ… સમાધિ…પે॰… પઞ્ઞા કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૮. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. યં કિઞ્ચિ કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપં સબ્બં તં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ … આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ કુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ … તેજોધાતુ …પે॰… વાયોધાતુ અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૨૯. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અનારમ્મણા કુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં … રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અનારમ્મણા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૦. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ ફસ્સવિપ્પયુત્તા કુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં...પે॰... ગન્ધાયતનં... રસાયતનં... ફોટ્ઠબ્બાયતનં...પે॰... પથવીધાતુ... આપોધાતુ... તેજોધાતુ...પે॰... વાયોધાતુ ફસ્સવિપ્પયુત્તા અબ્યાકતાતિ ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૩૧. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં...પે॰... ગન્ધાયતનં... રસાયતનં... ફોટ્ઠબ્બાયતનં...પે॰... પથવીધાતુ... આપોધાતુ... તેજોધાતુ...પે॰... વાયોધાતુ અનારમ્મણા ફસ્સવિપ્પયુત્તા કુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં...પે॰... ગન્ધાયતનં... રસાયતનં... ફોટ્ઠબ્બાયતનં...પે॰... પથવીધાતુ... આપોધાતુ... તેજોધાતુ...પે॰... વાયોધાતુ અનારમ્મણા ફસ્સવિપ્પયુત્તા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૩૨. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણં , નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલ''ન્તિ.

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો કુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ... પે॰... પઞ્ઞા કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો કુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. યં કિઞ્ચિ કુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપં સબ્બં તં કુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... યથા કાયકમ્મં તથા વચીકમ્મન્તિ.

૫૩૩. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા . સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલ''ન્તિ.

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો અકુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... રાગો... દોસો... મોહો... માનો... દિટ્ઠિ... વિચિકિચ્છા... થિનં... ઉદ્ધચ્ચં... અહિરિકં...પે॰... અનોત્તપ્પં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો અકુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... રાગો... દોસો... મોહો... માનો... દિટ્ઠિ... વિચિકિચ્છા... થિનં... ઉદ્ધચ્ચં... અહિરિકં...પે॰... અનોત્તપ્પં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં કાયકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા . યં કિઞ્ચિ અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપં સબ્બં તં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૩૪. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલ''ન્તિ.

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો અકુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના...પે॰... સઞ્ઞા ... ચેતના... રાગો... દોસો... મોહો... માનો... દિટ્ઠિ... વિચિકિચ્છા... થિનં... ઉદ્ધચ્ચં... અહિરિકં...પે॰... અનોત્તપ્પં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો અકુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰...

પણિધીતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતા વેદના…પે॰… સઞ્ઞા… ચેતના… રાગો… દોસો… મોહો… માનો… દિટ્ઠિ… વિચિકિચ્છા… થિનં… ઉદ્ધચ્ચં… અહિરિકં…પે॰… અનોત્તપ્પં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા. યં કિઞ્ચિ અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપં સબ્બં તં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૫. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા . અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અબ્યાકતન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૬. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં…પે॰… રસાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અનારમ્મણો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં…પે॰… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અનારમ્મણો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૭. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો ફસ્સવિપ્પયુત્તો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰…

વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અનારમ્મણો ફસ્સવિપ્પયુત્તો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અનારમ્મણો ફસ્સવિપ્પયુત્તો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં રૂપાયતનં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં સદ્દાયતનં…પે॰… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં… ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો અનારમ્મણો ફસ્સવિપ્પયુત્તો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. અકુસલેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં વચીકમ્મં રૂપં અનારમ્મણં ફસ્સવિપ્પયુત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પી’’તિ? આમન્તા. નનુ કાયકમ્મં વચીકમ્મં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કાયકમ્મં વચીકમ્મં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પી’’તિ.

રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. સોતાયતનં…પે॰… ઘાનાયતનં… જિવ્હાયતનં… કાયાયતનં… રૂપાયતનં… સદ્દાયતનં… ગન્ધાયતનં… રસાયતનં … ફોટ્ઠબ્બાયતનં… પથવીધાતુ… આપોધાતુ… તેજોધાતુ…પે॰… વાયોધાતુ અસુચિ અસ્સુ લોહિતં સેદો કુસલોપિ અકુસલોપીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કાયો રૂપં, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. મનો રૂપં, મનોકમ્મં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… મનો અરૂપં, મનોકમ્મં અરૂપન્તિ? આમન્તા. કાયો અરૂપં, કાયકમ્મં અરૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કાયો રૂપન્તિ, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં રૂપન્તિ, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કાયો રૂપન્તિ, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. સોતાયતનં રૂપન્તિ, સોતવિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કાયો રૂપન્તિ, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. ઘાનાયતનં રૂપન્તિ, ઘાનવિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કાયો રૂપન્તિ, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. જિવ્હાયતનં રૂપન્તિ, જિવ્હાવિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કાયો રૂપન્તિ, કાયકમ્મં રૂપન્તિ? આમન્તા. કાયાયતનં રૂપન્તિ, કાયવિઞ્ઞાણં રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૩૯. રૂપં કમ્મન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચેતનાહં, ભિક્ખવે, કમ્મં વદામિ; ચેતયિત્વા કમ્મં કરોતિ કાયેન વાચાય મનસા’’તિ [અ॰ નિ॰ ૬.૬૩ નિબ્બેધિકસુત્તે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં કમ્મ’’ન્તિ.

રૂપં કમ્મન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘કાયે વા, આનન્દ [હાનન્દ (સં॰ નિ॰ ૨.૨૫)], સતિ કાયસઞ્ચેતનાહેતુ ઉપ્પજ્જતિ અજ્ઝત્તં સુખદુક્ખં; વાચાય વા, આનન્દ [હાનન્દ (સં॰ નિ॰ ૨.૨૫)], સતિ વચીસઞ્ચેતનાહેતુ ઉપ્પજ્જતિ અજ્ઝત્તં સુખદુક્ખં; મને વા, આનન્દ [હાનન્દ (સં॰ નિ॰ ૨.૨૫)], સતિ મનોસઞ્ચેતનાહેતુ ઉપ્પજ્જતિ અજ્ઝત્તં સુખદુક્ખ’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૨.૨૫; અ॰ નિ॰ ૪.૧૭૧]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં કમ્મ’’ન્તિ.

રૂપં કમ્મન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તિવિધા, ભિક્ખવે, કાયસઞ્ચેતના અકુસલં કાયકમ્મં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકં; ચતુબ્બિધા, ભિક્ખવે, વચીસઞ્ચેતના અકુસલં વચીકમ્મં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકં; તિવિધા, ભિક્ખવે, મનોસઞ્ચેતના અકુસલં મનોકમ્મં દુક્ખુદ્રયં દુક્ખવિપાકં; તિવિધા, ભિક્ખવે, કાયસઞ્ચેતના કુસલં કાયકમ્મં સુખુદ્રયં સુખવિપાકં; ચતુબ્બિધા, ભિક્ખવે, વચીસઞ્ચેતના કુસલં વચીકમ્મં સુખુદ્રયં સુખવિપાકં; તિવિધા , ભિક્ખવે, મનોસઞ્ચેતના કુસલં મનોકમ્મં સુખુદ્રયં સુખવિપાક’’ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૧૦.૨૧૭ થોકં પન વિસદિસં]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં કમ્મ’’ન્તિ.

રૂપં કમ્મન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સચાયં, આનન્દ, સમિદ્ધિ મોઘપુરિસો પાટલિપુત્તસ્સ [પોતલિપુત્તસ્સ (મ॰ નિ॰ ૩.૩૦૦)] પરિબ્બાજકસ્સ એવં પુટ્ઠો એવં બ્યાકરેય્ય – ‘સઞ્ચેતનિયં , આવુસો પાટલિપુત્ત, કમ્મં કત્વા કાયેન વાચાય મનસા સુખવેદનિયં સુખં સો વેદયતિ; સઞ્ચેતનિયં, આવુસો પાટલિપુત્ત, કમ્મં કત્વા કાયેન વાચાય મનસા દુક્ખવેદનિયં દુક્ખં સો વેદયતિ; સઞ્ચેતનિયં, આવુસો પાટલિપુત્ત, કમ્મં કત્વા કાયેન વાચાય મનસા અદુક્ખમસુખવેદનિયં અદુક્ખમસુખં સો વેદયતી’તિ, એવં બ્યાકરમાનો ખો, આનન્દ, સમિદ્ધિ મોઘપુરિસો પાટલિપુત્તસ્સ પરિબ્બાજકસ્સ સમ્મા બ્યાકરમાનો બ્યાકરેય્યા’’તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૩૦૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપં કમ્મ’’ન્તિ.

રૂપં કમ્મન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૮૨) ૧૦. જીવિતિન્દ્રિયકથા

૫૪૦. નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. નત્થિ રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલનાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિય’’ન્તિ.

અત્થિ અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના, અત્થિ અરૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના, અત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના, નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા . અત્થિ અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના, નત્થિ અરૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ અરૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. રૂપીનં ધમ્માનં આયુ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''રૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? આમન્તા. અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''અરૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૪૧. રૂપીનં ધમ્માનં આયુ અરૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''રૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? આમન્તા. રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''અરૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપીનઞ્ચ અરૂપીનઞ્ચ ધમ્માનં આયુ અરૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. રૂપીનઞ્ચ અરૂપીનઞ્ચ ધમ્માનં આયુ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપીનઞ્ચ અરૂપીનઞ્ચ ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''રૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? આમન્તા. રૂપીનઞ્ચ અરૂપીનઞ્ચ ધમ્માનં આયુ ન વત્તબ્બં – ''અરૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. નિરોધં સમાપન્નસ્સ નત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૪૨. નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ.

નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ. નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ સઙ્ખારક્ખન્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ સઙ્ખારક્ખન્ધોતિ? આમન્તા. નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વેદનાક્ખન્ધો…પે॰… સઞ્ઞાક્ખન્ધો…પે॰… વિઞ્ઞાણક્ખન્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિરોધં સમાપન્નસ્સ અત્થિ વેદનાક્ખન્ધો…પે॰… સઞ્ઞાક્ખન્ધો…પે॰… વિઞ્ઞાણક્ખન્ધોતિ? આમન્તા. ન નિરોધં સમાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૪૩. નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તાનં નત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ રૂપજીવિતિન્દ્રિય''ન્તિ. અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ. અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ સઙ્ખારક્ખન્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ સઙ્ખારક્ખન્ધોતિ? આમન્તા. અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ વેદનાક્ખન્ધો…પે॰… સઞ્ઞાક્ખન્ધો…પે॰… વિઞ્ઞાણક્ખન્ધોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ઞસત્તાનં અત્થિ વેદનાક્ખન્ધો...પે॰... સઞ્ઞાક્ખન્ધો...પે॰... વિઞ્ઞાણક્ખન્ધોતિ? આમન્તા. પઞ્ચવોકારભવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૪૪. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં જીવિતિન્દ્રિયં ઉપપત્તેસિયે ચિત્તે ભિજ્જમાને એકદેસં ભિજ્જતીતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો ઉપપત્તેસિયે ચિત્તે ભિજ્જમાને એકદેસો ભિજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતો ફસ્સો ઉપપત્તેસિયે ચિત્તે ભિજ્જમાને અનવસેસો ભિજ્જતીતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન સમુટ્ઠિતં જીવિતિન્દ્રિયં ઉપપત્તેસિયે ચિત્તે ભિજ્જમાને અનવસેસં ભિજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૪૫. દ્વે જીવિતિન્દ્રિયાનીતિ? આમન્તા. દ્વીહિ જીવિતેહિ જીવતિ, દ્વીહિ મરણેહિ મીયતીતિ? આમન્તા [ન હેવં વત્તબ્બે (સ્યા॰ કં॰ પી॰)].

જીવિતિન્દ્રિયકથા નિટ્ઠિતા.

૮. અટ્ઠમવગ્ગો

(૮૩) ૧૧. કમ્મહેતુકથા

૫૪૬. કમ્મહેતુ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. કમ્મહેતુ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કમ્મહેતુ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. કમ્મહેતુ સકદાગામી...પે॰... અનાગામી અનાગામિફલા પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મહેતુ સોતાપન્નો સોતાપત્તિફલા ન પરિહાયતીતિ? આમન્તા. કમ્મહેતુ અરહા અરહત્તા ન પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... કમ્મહેતુ સકદાગામી...પે॰... અનાગામી અનાગામિફલા ન પરિહાયતીતિ? આમન્તા. કમ્મહેતુ અરહા અરહત્તા ન પરિહાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મહેતુ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. પાણાતિપાતકમ્મસ્સ હેતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અદિન્નાદાનકમ્મસ્સ હેતુ...પે॰... કામેસુમિચ્છાચારકમ્મસ્સ હેતુ... મુસાવાદકમ્મસ્સ હેતુ... પિસુણવાચાકમ્મસ્સ હેતુ... ફરુસવાચાકમ્મસ્સ હેતુ... સમ્ફપ્પલાપકમ્મસ્સ હેતુ... માતુઘાતકમ્મસ્સ [માતુઘાતકકમ્મસ્સ (સ્યા॰), માતુઘાતિકમ્મસ્સ (ક॰) તથા પિતુઘાતઅરહન્તઘાતકમ્મસ્સાતિપદેસુ] હેતુ... પિતુઘાતકમ્મસ્સ હેતુ... અરહન્તઘાતકમ્મસ્સ હેતુ... રુહિરુપ્પાદકમ્મસ્સ હેતુ...પે॰... સઙ્ઘભેદકમ્મસ્સ હેતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કતમસ્સ કમ્મસ્સ હેતૂતિ? હન્દ હિ અરહન્તાનં અબ્ભાચિક્ખતીતિ. અરહન્તાનં અબ્ભાચિક્ખનકમ્મસ્સ હેતુ અરહા અરહત્તા પરિહાયતીતિ? આમન્તા. યે કેચિ અરહન્તાનં અબ્ભાચિક્ખન્તિ, સબ્બે તે અરહત્તં સચ્છિકરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મહેતુકથા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

છ ગતિયો, અન્તરાભવો, પઞ્ચેવ કામગુણા કામધાતુ, પઞ્ચેવ આયતના કામા, રૂપિનો ધમ્મા રૂપધાતુ, અરૂપિનો ધમ્મા અરૂપધાતુ, સળાયતનિકો અત્તભાવો રૂપધાતુયા, અત્થિ રૂપં અરૂપેસુ, રૂપં કમ્મં, રૂપં જીવિતં, કમ્મહેતુકા પરિહાયતીતિ.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૪) ૧. આનિસંસદસ્સાવીકથા

૫૪૭. આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાનન્તિ? આમન્તા. નનુ સઙ્ખારે અનિચ્ચતો મનસિકરોતો સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ખારે અનિચ્ચતો મનસિકરોતો સંયોજના પહીયન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાન''ન્તિ.

નનુ સઙ્ખારે દુક્ખતો...પે॰... રોગતો... ગણ્ડતો... સલ્લતો... અઘતો... આબાધતો... પરતો... પલોકતો... ઈતિતો... ઉપદ્દવતો... ભયતો... ઉપસગ્ગતો... ચલતો... પભઙ્ગુતો... અદ્ધુવતો... અતાણતો... અલેણતો... અસરણતો... અસરણીભૂતતો... રિત્તતો... તુચ્છતો... સુઞ્ઞતો... અનત્તતો... આદીનવતો...પે॰... વિપરિણામધમ્મતો મનસિકરોતો સંયોજના પહીયન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ખારે વિપરિણામધમ્મતો મનસિકરોતો સંયોજના પહીયન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાન''ન્તિ.

સઙ્ખારે ચ અનિચ્ચતો મનસિ કરોતિ નિબ્બાને ચ આનિસંસદસ્સાવી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સઙ્ખારે ચ અનિચ્ચતો મનસિ કરોતિ નિબ્બાને ચ આનિસંસદસ્સાવી હોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સઙ્ખારે ચ દુક્ખતો...પે॰... વિપરિણામધમ્મતો મનસિ કરોતિ નિબ્બાને ચ આનિસંસદસ્સાવી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સઙ્ખારે ચ વિપરિણામધમ્મતો મનસિ કરોતિ નિબ્બાને ચ આનિસંસદસ્સાવી હોતીતિ? આમન્તા . દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૪૮. ન વત્તબ્બં – ''આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાન''ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ નિબ્બાને સુખાનુપસ્સી વિહરતિ સુખસઞ્ઞી સુખપટિસંવેદી, સતતં સમિતં અબ્બોકિણ્ણં ચેતસા અધિમુચ્ચમાનો પઞ્ઞાય પરિયોગાહમાનો''તિ [અ॰ નિ॰ ૭.૧૯]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાનન્તિ.

આનિસંસદસ્સાવીકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૫) ૨. અમતારમ્મણકથા

૫૪૯. અમતારમ્મણં સંયોજનન્તિ? આમન્તા. અમતં સંયોજનિયં ગન્થનિયં ઓઘનિયં યોગનિયં નીવરણિયં પરામટ્ઠં ઉપાદાનિયં સંકિલેસિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અમતં અસંયોજનિયં અગન્થનિયં...પે॰... અસંકિલેસિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અમતં અસંયોજનિયં...પે॰... અસંકિલેસિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અમતારમ્મણં સંયોજન''ન્તિ.

અમતં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. અમતં રાગટ્ઠાનિયં રજનિયં કમનિયં મદનિયં બન્ધનિયં મુચ્છનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અમતં ન રાગટ્ઠાનિયં ન રજનિયં ન કમનિયં ન મદનિયં ન બન્ધનિયં ન મુચ્છનિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અમતં ન રાગટ્ઠાનિયં ન રજનિયં ન કમનિયં ન મદનિયં ન બન્ધનિયં ન મુચ્છનિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અમતં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતી''તિ.

અમતં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. અમતં દોસટ્ઠાનિયં કોપટ્ઠાનિયં પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અમતં ન દોસટ્ઠાનિયં ન કોપટ્ઠાનિયં ન પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અમતં ન દોસટ્ઠાનિયં ન કોપટ્ઠાનિયં ન પટિઘટ્ઠાનિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અમતં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતી''તિ.

અમતં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. અમતં મોહટ્ઠાનિયં અઞ્ઞાણકરણં અચક્ખુકરણં પઞ્ઞાનિરોધિયં વિઘાતપક્ખિયં અનિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અમતં ન મોહટ્ઠાનિયં ન અઞ્ઞાણકરણં ન અચક્ખુકરણં પઞ્ઞાબુદ્ધિયં અવિઘાતપક્ખિયં નિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અમતં ન મોહટ્ઠાનિયં ન અઞ્ઞાણકરણં...પે॰... નિબ્બાનસંવત્તનિયં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અમતં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતી''તિ.

૫૫૦. રૂપં આરબ્ભ સંયોજના ઉપ્પજ્જન્તિ, રૂપં સંયોજનિયં ગન્થનિયં...પે॰... સંકિલેસિયન્તિ? આમન્તા . અમતં આરબ્ભ સંયોજના ઉપ્પજ્જન્તિ, અમતં સંયોજનિયં...પે॰... સંકિલેસિયન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં રાગટ્ઠાનિયં રજનિયં કમનિયં મદનિયં બન્ધનિયં મુચ્છનિયન્તિ? આમન્તા. અમતં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં રાગટ્ઠાનિયં...પે॰... મુચ્છનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં દોસટ્ઠાનિયં કોપટ્ઠાનિયં પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? આમન્તા. અમતં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં દોસટ્ઠાનિયં કોપટ્ઠાનિયં પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં મોહટ્ઠાનિયં અઞ્ઞાણકરણં...પે॰... અનિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? આમન્તા. અમતં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં મોહટ્ઠાનિયં અઞ્ઞાણકરણં...પે॰... અનિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અમતં આરબ્ભ સંયોજના ઉપ્પજ્જન્તિ, અમતં અસંયોજનિયં અગન્થનિયં અનોઘનિયં અયોગનિયં અનીવરણિયં અપરામટ્ઠં અનુપાદાનિયં અસંકિલેસિયન્તિ? આમન્તા. રૂપં આરબ્ભ સંયોજના ઉપ્પજ્જન્તિ, રૂપં અસંયોજનિયં અગન્થનિયં...પે॰... અસંકિલેસિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અમતં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં ન રાગટ્ઠાનિયં ન રજનિયં ન કમનિયં ન મદનિયં ન બન્ધનિયં ન મુચ્છનિયન્તિ? આમન્તા . રૂપં આરબ્ભ રાગો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં ન રાગટ્ઠાનિયં...પે॰... ન મુચ્છનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અમતં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં ન દોસટ્ઠાનિયં ન કોપટ્ઠાનિયં ન પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? આમન્તા. રૂપં આરબ્ભ દોસો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં ન દોસટ્ઠાનિયં ન કોપટ્ઠાનિયં ન પટિઘટ્ઠાનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અમતં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતિ, અમતં ન મોહટ્ઠાનિયં ન અઞ્ઞાણકરણં…પે॰… નિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? આમન્તા. રૂપં આરબ્ભ મોહો ઉપ્પજ્જતિ, રૂપં ન મોહટ્ઠાનિયં ન અઞ્ઞાણકરણં…પે॰… નિબ્બાનસંવત્તનિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૫૧. ન વત્તબ્બં – ''અમતારમ્મણં સંયોજન''ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''નિબ્બાનં નિબ્બાનતો સઞ્જાનાતિ, નિબ્બાનં નિબ્બાનતો સઞ્જાનિત્વા નિબ્બાનં મઞ્ઞતિ, નિબ્બાનસ્મિં મઞ્ઞતિ, નિબ્બાનતો મઞ્ઞતિ, નિબ્બાનં મેતિ મઞ્ઞતિ, નિબ્બાનં અભિનન્દતી''તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અમતારમ્મણં સંયોજનન્તિ.

અમતારમ્મણકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૬) ૩. રૂપં સારમ્મણન્તિકથા

૫૫૨. રૂપં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં સારમ્મણ''ન્તિ.

ફસ્સો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા . રૂપં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

વેદના…પે॰… સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તં સદ્ધા વીરિયં સતિ સમાધિ પઞ્ઞા રાગો દોસો મોહો માનો દિટ્ઠિ વિચિકિચ્છા થિનં ઉદ્ધચ્ચં અહિરિકં…પે॰… અનોત્તપ્પં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં સારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો સારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં સારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. વેદના…પે॰… અનોત્તપ્પં સારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૫૩. ન વત્તબ્બં – ''રૂપં સારમ્મણ''ન્તિ? આમન્તા. નનુ રૂપં સપ્પચ્ચયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપં સપ્પચ્ચયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં સારમ્મણ''ન્તિ.

રૂપં સારમ્મણન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૭) ૪. અનુસયા અનારમ્મણકથા

૫૫૪. અનુસયા અનારમ્મણાતિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણં અનારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો સારમ્મણોતિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો અનારમ્મણો, કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો સારમ્મણોતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૫૫. પટિઘાનુસયો માનાનુસયો દિટ્ઠાનુસયો વિચિકિચ્છાનુસયો ભવરાગાનુસયો અવિજ્જાનુસયો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણં અનારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જા અવિજ્જોઘો…પે॰… અવિજ્જાનીવરણં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાનુસયો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના અનારમ્મણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના સારમ્મણાતિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો અનારમ્મણો, અવિજ્જા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના સારમ્મણાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૫૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુસયા અનારમ્મણા’’તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને સાનુસયોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અત્થિ તેસં અનુસયાનં આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ અનુસયા અનારમ્મણાતિ. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને સરાગોતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અત્થિ તસ્સ રાગસ્સ આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... તેન હિ રાગો અનારમ્મણોતિ.

અનુસયા અનારમ્મણાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૮) ૫. ઞાણં અનારમ્મણન્તિકથા

૫૫૭. ઞાણં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં...પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ઞાણં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. પઞ્ઞા પઞ્ઞિન્દ્રિયં પઞ્ઞાબલં સમ્માદિટ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઝઙ્ગો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પઞ્ઞા પઞ્ઞિન્દ્રિયં પઞ્ઞાબલં સમ્માદિટ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઝઙ્ગો સારમ્મણોતિ? આમન્તા. ઞાણં સારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઞાણં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સઙ્ખારક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના અનારમ્મણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના સારમ્મણાતિ? આમન્તા. ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં સારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં અનારમ્મણં, પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના સારમ્મણાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો વિઞ્ઞાણક્ખન્ધો એકદેસો સારમ્મણો એકદેસો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૫૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણં અનારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. અરહા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ઞાણીતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અત્થિ તસ્સ ઞાણસ્સ આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન હિ ઞાણં અનારમ્મણન્તિ. અરહા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી પઞ્ઞવાતિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અત્થિ તાય પઞ્ઞાય આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... તેન હિ પઞ્ઞા અનારમ્મણાતિ.

ઞાણં અનારમ્મણન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૮૯) ૬. અતીતાનાગતારમ્મણકથા

૫૫૯. અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. નનુ અતીતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ. અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ મિચ્છા. હઞ્ચિ વા પન અનારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતારમ્મણ’’ન્તિ. અનારમ્મણં અતીતારમ્મણન્તિ મિચ્છા.

અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. નનુ અતીતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ.

૫૬૦. અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. નનુ અનાગતારમ્મણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ. અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ મિચ્છા. હઞ્ચિ વા પન અનારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતારમ્મણ’’ન્તિ. અનારમ્મણં અનાગતારમ્મણન્તિ મિચ્છા.

અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ.

પચ્ચુપ્પન્નં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણં ચિત્તં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. અતીતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, અતીતારમ્મણં ચિત્તં સારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણં ચિત્તં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. અનાગતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, અનાગતારમ્મણં ચિત્તં સારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, અતીતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, અનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્નં આરબ્ભ અત્થિ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૬૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતાનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ અતીતાનાગતં નત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતાનાગતં નત્થિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતાનાગતારમ્મણં ચિત્તં અનારમ્મણ’’ન્તિ...પે॰....

અતીતાનાગતારમ્મણકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૯૦) ૭. વિતક્કાનુપતિતકથા

૫૬૨. સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિતન્તિ? આમન્તા. સબ્બં ચિત્તં વિચારાનુપતિતં પીતાનુપતિતં સુખાનુપતિતં દુક્ખાનુપતિતં સોમનસ્સાનુપતિતં દોમનસ્સાનુપતિતં ઉપેક્ખાનુપતિતં સદ્ધાનુપતિતં વીરિયાનુપતિતં સતાનુપતિતં સમાધાનુપતિતં પઞ્ઞાનુપતિતં રાગાનુપતિતં દોસાનુપતિતં…પે॰… અનોત્તપ્પાનુપતિતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિતન્તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિત’’ન્તિ .

સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિતન્તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ અવિતક્કો અવિચારો સમાધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ અવિતક્કો અવિચારો સમાધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિત’’ન્તિ. સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિતન્તિ? આમન્તા. નનુ તયો સમાધી વુત્તા ભગવતા – સવિતક્કો સવિચારો સમાધિ, અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ, અવિતક્કો અવિચારો સમાધીતિ [દી॰ નિ॰ ૩.૩૦૫, ૩૫૩]? આમન્તા. હઞ્ચિ તયો સમાધી વુત્તા ભગવતા – સવિતક્કો સવિચારો સમાધિ, અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ, અવિતક્કો અવિચારો સમાધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિત’’ન્તિ.

વિતક્કાનુપતિતકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૯૧) ૮. વિતક્કવિપ્ફારસદ્દકથા

૫૬૩. સબ્બસો વિતક્કયતો વિચારયતો વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દોતિ? આમન્તા. સબ્બસો ફુસયતો ફસ્સવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો વેદયતો વેદનાવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો સઞ્જાનતો સઞ્ઞાવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો ચેતયતો ચેતનાવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો ચિન્તયતો ચિત્તવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો સરતો સતિવિપ્ફારો સદ્દો, સબ્બસો પજાનતો પઞ્ઞાવિપ્ફારો સદ્દોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બસો વિતક્કયતો વિચારયતો વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દોતિ? આમન્તા. વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દો સોતવિઞ્ઞેય્યો સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. નનુ વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દો ન સોતવિઞ્ઞેય્યો ન સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ ન સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દો ન સોતવિઞ્ઞેય્યો ન સોતસ્મિં પટિહઞ્ઞતિ ન સોતસ્સ આપાથં આગચ્છતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બસો વિતક્કયતો વિચારયતો વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દો’’તિ.

વિતક્કવિપ્ફારસદ્દકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૯૨) ૯. ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિકથા

૫૬૪. ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. અફસ્સકસ્સ વાચા અવેદનકસ્સ વાચા અસઞ્ઞકસ્સ વાચા અચેતનકસ્સ વાચા અચિત્તકસ્સ વાચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સફસ્સકસ્સ વાચા સવેદનકસ્સ વાચા સસઞ્ઞકસ્સ વાચા સચેતનકસ્સ વાચા સચિત્તકસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફસ્સકસ્સ વાચા…પે॰… સચિત્તકસ્સ વાચા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. અનાવટ્ટેન્તસ્સ [અનાવટ્ટન્તસ્સ (પી॰), અનાવજ્જન્તસ્સ (સી॰ સ્યા॰ ક॰) કથા॰ ૪૮૪ પસ્સિતબ્બં] વાચા…પે॰… અનાભોગસ્સ વાચા…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ વાચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ આવટ્ટેન્તસ્સ વાચા આભોગસ્સ વાચા…પે॰… પણિદહન્તસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આવટ્ટેન્તસ્સ વાચા આભોગસ્સ વાચા પણિદહન્તસ્સ વાચા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. નનુ વાચા ચિત્તસમુટ્ઠાના ચિત્તેન સહજાતા ચિત્તેન સહ એકુપ્પાદાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વાચા ચિત્તસમુટ્ઠાના ચિત્તેન સહજાતા ચિત્તેન સહ એકુપ્પાદા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિ? આમન્તા. ન ભણિતુકામો ભણતિ, ન કથેતુકામો કથેતિ, ન આલપિતુકામો આલપતિ, ન વોહરિતુકામો વોહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ભણિતુકામો ભણતિ, કથેતુકામો કથેતિ, આલપિતુકામો આલપતિ, વોહરિતુકામો વોહરતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભણિતુકામો ભણતિ, કથેતુકામો કથેતિ, આલપિતુકામો આલપતિ, વોહરિતુકામો વોહરતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ.

૫૬૫. ન વત્તબ્બં – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ ''અઞ્ઞં ભણિસ્સામી''તિ અઞ્ઞં ભણતિ, ''અઞ્ઞં કથેસ્સામી''તિ અઞ્ઞં કથેતિ, ''અઞ્ઞં આલપિસ્સામી''તિ અઞ્ઞં આલપતિ, ''અઞ્ઞં વોહરિસ્સામી''તિ અઞ્ઞં વોહરતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ''અઞ્ઞં ભણિસ્સામી''તિ અઞ્ઞં ભણતિ,…પે॰… ''અઞ્ઞં વોહરિસ્સામી''તિ અઞ્ઞં વોહરતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ વાચા''તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ વાચાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૯૩) ૧૦. ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિકથા

૫૬૬. ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. અફસ્સકસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… અચિત્તકસ્સ કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સફસ્સકસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… સચિત્તકસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફસ્સકસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… સચિત્તકસ્સ કાયકમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. અનાવટ્ટેન્તસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ આવટ્ટેન્તસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… પણિદહન્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ આવટ્ટેન્તસ્સ કાયકમ્મં…પે॰… પણિદહન્તસ્સ કાયકમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. નનુ કાયકમ્મં ચિત્તસમુટ્ઠાનં ચિત્તેન સહજાતં ચિત્તેન સહ એકુપ્પાદન્તિ? આમન્તા . હઞ્ચિ કાયકમ્મં ચિત્તસમુટ્ઠાનં ચિત્તેન સહજાતં ચિત્તેન સહ એકુપ્પાદં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. ન અભિક્કમિતુકામો અભિક્કમતિ, ન પટિક્કમિતુકામો પટિક્કમતિ, ન આલોકેતુકામો આલોકેતિ, ન વિલોકેતુકામો વિલોકેતિ, ન સમિઞ્જિતુકામો સમિઞ્જેતિ, ન પસારેતુકામો પસારેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે.… નનુ અભિક્કમિતુકામો અભિક્કમતિ, પટિક્કમિતુકામો પટિક્કમતિ, આલોકેતુકામો આલોકેતિ, વિલોકેતુકામો વિલોકેતિ, સમિઞ્જિતુકામો સમિઞ્જેતિ, પસારેતુકામો પસારેતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અભિક્કમિતુકામો અભિક્કમતિ…પે.… પસારેતુકામો પસારેતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ.

૫૬૭. ન વત્તબ્બં – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ ''અઞ્ઞત્ર ગચ્છિસ્સામી''તિ અઞ્ઞત્ર ગચ્છતિ…પે.… ''અઞ્ઞં પસારેસ્સામી''તિ અઞ્ઞં પસારેતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ ''અઞ્ઞત્ર ગચ્છિસ્સામી''તિ અઞ્ઞત્ર ગચ્છતિ…પે.… ''અઞ્ઞં પસારેસ્સામી''તિ અઞ્ઞં પસારેતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મ''ન્તિ.

ન યથાચિત્તસ્સ કાયકમ્મન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૯. નવમવગ્ગો

(૯૪) ૧૧. અતીતાનાગતસમન્નાગતકથા

૫૬૮. અતીતેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં નિરુદ્ધં વિગતં વિપરિણતં અત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અતીતેન સમન્નાગતો''તિ.

અનાગતેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં અજાતં અભૂતં અસઞ્જાતં અનિબ્બત્તં અનભિનિબ્બત્તં અપાતુભૂતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અનાગતેન સમન્નાગતો''તિ.

૫૬૯. અતીતેન રૂપક્ખન્ધેન સમન્નાગતો, અનાગતેન રૂપક્ખન્ધેન સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેન રૂપક્ખન્ધેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. તીહિ રૂપક્ખન્ધેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે.… અતીતેહિ પઞ્ચહિ ખન્ધેહિ સમન્નાગતો, અનાગતેહિ પઞ્ચહિ ખન્ધેહિ સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેહિ પઞ્ચહિ ખન્ધેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. પન્નરસહિ ખન્ધેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે.…

અતીતેન ચક્ખાયતનેન સમન્નાગતો, અનાગતેન ચક્ખાયતનેન સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખાયતનેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. તીહિ ચક્ખાયતનેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે.… અતીતેહિ દ્વાદસહિ આયતનેહિ સમન્નાગતો, અનાગતેહિ દ્વાદસહિ આયતનેહિ સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેહિ દ્વાદસહિ આયતનેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. છત્તિંસાયતનેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે.…

અતીતાય ચક્ખુધાતુયા સમન્નાગતો, અનાગતાય ચક્ખુધાતુયા સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નાય ચક્ખુધાતુયા સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . તીહિ ચક્ખુધાતૂહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતાહિ અટ્ઠારસહિ ધાતૂહિ સમન્નાગતો, અનાગતાહિ અટ્ઠારસહિ ધાતૂહિ સમન્નાગતો , પચ્ચુપ્પન્નાહિ અટ્ઠારસહિ ધાતૂહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. ચતુપઞ્ઞાસધાતૂહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતેન ચક્ખુન્દ્રિયેન સમન્નાગતો, અનાગતેન ચક્ખુન્દ્રિયેન સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેન ચક્ખુન્દ્રિયેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. તીહિ ચક્ખુન્દ્રિયેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતેહિ બાવીસતિન્દ્રિયેહિ સમન્નાગતો, અનાગતેહિ બાવીસતિન્દ્રિયેહિ સમન્નાગતો, પચ્ચુપ્પન્નેહિ બાવીસતિન્દ્રિયેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. છસટ્ઠિન્દ્રિયેહિ સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૭૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતાનાગતેહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ અટ્ઠવિમોક્ખઝાયી ચતુન્નં ઝાનાનં નિકામલાભી નવન્નં અનુપુબ્બવિહારસમાપત્તીનં લાભીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ અટ્ઠવિમોક્ખઝાયી ચતુન્નં ઝાનાનં નિકામલાભી નવન્નં અનુપુબ્બવિહારસમાપત્તીનં લાભી, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતાનાગતેહિ સમન્નાગતો’’તિ.

અતીતાનાગતસમન્નાગતકથા નિટ્ઠિતા.

નવમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

આનિસંસદસ્સાવિસ્સ સંયોજનાનં પહાનં, અમતારમ્મણં સંયોજનં, રૂપં સારમ્મણં, અનુસયા અનારમ્મણા, એવમેવં ञાણં, અતીતાનાગતારમ્મણં ચિત્તં, સબ્બં ચિત્તં વિતક્કાનુપતિતં, સબ્બસો વિતક્કયતો વિચારયતો વિતક્કવિપ્ફારો સદ્દો, ન યથાચિત્તસ્સ વાચા, તથેવ કાયકમ્મં અતીતાનાગતેહિ સમન્નાગતોતિ.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૯૫) ૧. નિરોધકથા

૫૭૧. ઉપપત્તેસિયે પઞ્ચક્ખન્ધે અનિરુદ્ધે કિરિયા પઞ્ચક્ખન્ધા ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. દસન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, દસ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દસન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, દસ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપપત્તેસિયે પઞ્ચક્ખન્ધે અનિરુદ્ધે કિરિયા ચત્તારો ખન્ધા ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. નવન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, નવ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નવન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, નવ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપપત્તેસિયે પઞ્ચક્ખન્ધે અનિરુદ્ધે કિરિયાઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. છન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, છ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... છન્નં ખન્ધાનં સમોધાનં હોતિ, છ ખન્ધા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૭૨. ઉપપત્તેસિયે પઞ્ચક્ખન્ધે નિરુદ્ધે મગ્ગો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. મતો મગ્ગં ભાવેતિ, કાલઙ્કતો મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નિરોધકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૯૬) ૨. રૂપં મગ્ગોતિકથા

૫૭૩. મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ રૂપં મગ્ગોતિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ રૂપં મગ્ગો’’તિ.

સમ્માવાચા મગ્ગોતિ? આમન્તા. સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... નનુ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમ્માવાચા મગ્ગો’’તિ.

સમ્માકમ્મન્તો ...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગોતિ? આમન્તા. સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સમ્માઆજીવો મગ્ગો’’તિ.

૫૭૪. સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગો, સા ચ સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા મગ્ગો, સા ચ સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગો, સા ચ સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગો, સો ચ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰... સમ્માવાયામો...પે॰... સમ્માસતિ...પે॰....

સમ્માસમાધિ મગ્ગો, સો ચ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા મગ્ગો, સા ચ સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માસમાધિ મગ્ગો, સો ચ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગો, સો ચ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માવાચા મગ્ગો, સા ચ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગો, સા ચ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માવાચા મગ્ગો, સા ચ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ ... સમ્માસમાધિ મગ્ગો, સો ચ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માકમ્મન્તો ...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગો, સો ચ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ... સમ્માસઙ્કપ્પો... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ મગ્ગો, સો ચ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૭૫. ન વત્તબ્બં – ''મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ રૂપં મગ્ગો''તિ? આમન્તા. નનુ સમ્માવાચા સમ્માકમ્મન્તો સમ્માઆજીવો મગ્ગોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સમ્માવાચા સમ્માકમ્મન્તો સમ્માઆજીવો મગ્ગો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ રૂપં મગ્ગો''તિ.

રૂપં મગ્ગોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૯૭) ૩. પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ મગ્ગકથા

૫૭૬. પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવનાતિ? આમન્તા. નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના''તિ.

નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા પુરેજાતવત્થુકા પુરેજાતારમ્મણા અજ્ઝત્તિકવત્થુકા બાહિરારમ્મણા અસમ્ભિન્નવત્થુકા અસમ્ભિન્નારમ્મણા નાનાવત્થુકા નાનારમ્મણા ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ગોચરવિસયં પચ્ચનુભોન્તિ, ન અસમન્નાહારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અમનસિકારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અબ્બોકિણ્ણા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અપુબ્બં અચરિમં ઉપ્પજ્જન્તિ, ન

અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તિ, નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અનાભોગાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અનાભોગા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના''તિ.

૫૭૭. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવનાતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ.

૫૭૮. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવનાતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવનાતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ…પે॰… વેદનં આરબ્ભ… સઞ્ઞં આરબ્ભ … ચેતનં આરબ્ભ… ચિત્તં આરબ્ભ… ચક્ખું આરબ્ભ… કાયં આરબ્ભ…પે॰… સદ્દં આરબ્ભ…પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, મનોવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, મનોવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, મનોવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ… વેદનં આરબ્ભ…પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ… વેદનં આરબ્ભ…પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૭૯. ન વત્તબ્બં – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ નાનુબ્યઞ્જનગ્ગાહી…પે॰… સોતેન સદ્દં સુત્વા…પે॰… ઘાનેન ગન્ધં ઘાયિત્વા…પે॰… જિવ્હાય રસં સાયિત્વા…પે॰… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસિત્વા ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ નાનુબ્યઞ્જનગ્ગાહી''તિ! [મ॰ નિ॰ ૧.૩૪૯; અ॰ નિ॰ ૪.૩૭] અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવનાતિ.

પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ મગ્ગકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૯૮) ૪. પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપીતિકથા

૫૮૦. પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપીતિ? આમન્તા. નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે –

‘‘પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપી’’તિ. નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા પુરેજાતવત્થુકા પુરેજાતારમ્મણા અજ્ઝત્તિકવત્થુકા બાહિરારમ્મણા અસમ્ભિન્નવત્થુકા અસમ્ભિન્નારમ્મણા નાનાવત્થુકા નાનારમ્મણા ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ગોચરવિસયં પચ્ચનુભોન્તિ, ન અસમન્નાહારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અમનસિકારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અબ્બોકિણ્ણા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અપુબ્બં અચરિમં ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તિ, નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અનાભોગાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અનાભોગા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપી’’તિ.

૫૮૧. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

૫૮૨. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ…પે॰… ચિત્તં આરબ્ભ… ચક્ખું આરબ્ભ…પે॰… કાયં આરબ્ભ… સદ્દં આરબ્ભ…પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મનોવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, મનોવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મનોવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, મનોવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે… પે॰… મનોવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, મનોવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ…પે॰… ચિત્તં આરબ્ભ…પે॰… કાયં આરબ્ભ … સદ્દં આરબ્ભ …પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ…પે॰… ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૮૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ…પે॰… ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ…પે॰… સોતેન સદ્દં સુત્વા…પે॰… કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસિત્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ…પે॰… ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતી’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપીતિ.

પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૯૯) ૫. સાભોગાતિકથા

૫૮૪. પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગાતિ? આમન્તા. નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ઉપ્પન્નવત્થુકા ઉપ્પન્નારમ્મણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગા''તિ. નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા પુરેજાતવત્થુકા પુરેજાતારમ્મણા અજ્ઝત્તિકવત્થુકા બાહિરારમ્મણા અસમ્ભિન્નવત્થુકા અસમ્ભિન્નારમ્મણા નાનાવત્થુકા નાનારમ્મણા ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ગોચરવિસયં પચ્ચનુભોન્તિ, ન અસમન્નાહારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અમનસિકારા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અબ્બોકિણ્ણા ઉપ્પજ્જન્તિ, ન અપુબ્બં અચરિમં ઉપ્પજ્જન્તિ, નનુ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા ન અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગા''તિ.

૫૮૫. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ...પે॰... ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ સુઞ્ઞતઞ્ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ''ન્તિ.

ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ...પે॰... ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણં સાભોગં, મનોવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગં, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સુઞ્ઞતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણં સાભોગં, મનોવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગં, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનોવિઞ્ઞાણં સાભોગં, મનોવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ...પે॰... ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં સાભોગં, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં ફસ્સં આરબ્ભ...પે॰... ફોટ્ઠબ્બં આરબ્ભ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૮૬. ન વત્તબ્બં – ''પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ...પે॰... ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસિત્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ...પે॰... ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતી''તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગાતિ...પે॰....

સાભોગાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૦) ૬. દ્વીહિસીલેહિકથા

૫૮૭. મગ્ગસમઙ્ગી દ્વીહિ સીલેહિ સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી દ્વીહિ ફસ્સેહિ દ્વીહિ વેદનાહિ દ્વીહિ સઞ્ઞાહિ દ્વીહિ ચેતનાહિ દ્વીહિ ચિત્તેહિ દ્વીહિ સદ્ધાહિ દ્વીહિ વીરિયેહિ દ્વીહિ સતીહિ દ્વીહિ સમાધીહિ દ્વીહિ પઞ્ઞાહિ

સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન સીલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ફસ્સેન લોકિયાય વેદનાય લોકિયાય પઞ્ઞાય લોકિયાય ચેતનાય લોકિયેન ચિત્તેન લોકિયાય સદ્ધાય લોકિયેન વીરિયેન લોકિયાય સતિયા લોકિયેન સમાધિના લોકિયાય પઞ્ઞાય સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સીલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ ફસ્સેન સમન્નાગતો…પે॰… લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ પઞ્ઞાય સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન સીલેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી પુથુજ્જનોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૮૮. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય સમ્માવાચાય સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય સમ્માદિટ્ઠિયા સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય સમ્માવાચાય સમન્નાગતોતિ ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન સમ્માસઙ્કપ્પેન…પે॰… લોકિયેન સમ્માવાયામેન…પે॰… લોકિયાય સમ્માસતિયા…પે॰… લોકિયેન સમ્માસમાધિના સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન સમ્માકમ્મન્તેન…પે॰… લોકિયેન સમ્માઆજીવેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય સમ્માદિટ્ઠિયા…પે॰… લોકિયેન સમ્માસમાધિના સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ સમ્માવાચાય સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ સમ્માદિટ્ઠિયા સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ સમ્માવાચાય સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માસઙ્કપ્પેન…પે॰… લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માવાયામેન …પે॰… લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ સમ્માસતિયા…પે॰… લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માસમાધિના સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માકમ્મન્તેન…પે॰… સમ્માઆજીવેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા. મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયાય ચ લોકુત્તરાય ચ સમ્માદિટ્ઠિયા સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માઆજીવેન સમન્નાગતોતિ? આમન્તા . મગ્ગસમઙ્ગી લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માસઙ્કપ્પેન…પે॰… લોકિયેન ચ લોકુત્તરેન ચ સમ્માસમાધિના સમન્નાગતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૮૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘મગ્ગસમઙ્ગી દ્વીહિ સીલેહિ સમન્નાગતો’’તિ? આમન્તા. લોકિયે સીલે નિરુદ્ધે મગ્ગો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. દુસ્સીલો ખણ્ડસીલો છિન્નસીલો મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… તેન હિ મગ્ગસમઙ્ગી દ્વીહિ સીલેહિ સમન્નાગતોતિ.

દ્વીહિસીલેહિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૧) ૭. સીલં અચેતસિકન્તિકથા

૫૯૦. સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. રૂપં...પે॰... નિબ્બાનં...પે॰... ચક્ખાયતનં ...પે॰... કાયાયતનં... રૂપાયતનં...પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. ફસ્સો અચેતસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... ચેતના...પે॰... સદ્ધા...પે॰... વીરિયં...પે॰... સતિ...પે॰... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા અચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ફસ્સો ચેતસિકોતિ? આમન્તા. સીલં ચેતસિકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... ચેતના...પે॰... સદ્ધા...પે॰... વીરિયં...પે॰... સતિ...પે॰... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા ચેતસિકાતિ? આમન્તા. સીલં ચેતસિકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૧. સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. અનિટ્ઠફલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ ઇટ્ઠફલન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ઇટ્ઠફલં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સીલં અચેતસિક''ન્તિ.

સદ્ધા ઇટ્ઠફલા, સદ્ધા ચેતસિકાતિ? આમન્તા. સીલં ઇટ્ઠફલં, સીલં ચેતસિકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વીરિયં...પે॰... સતિ...પે॰... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા ઇટ્ઠફલા, પઞ્ઞા ચેતસિકાતિ? આમન્તા. સીલં ઇટ્ઠફલં, સીલં ચેતસિકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સીલં ઇટ્ઠફલં, સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા . સદ્ધા ઇટ્ઠફલા, સદ્ધા અચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલં ઇટ્ઠફલં, સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. વીરિયં...પે॰... સતિ...પે॰... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા ઇટ્ઠફલા, પઞ્ઞા અચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૨. સીલં અચેતસિકન્તિ? આમન્તા. અફલં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ સફલં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફલં સવિપાકં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સીલં અચેતસિક''ન્તિ...પે॰....

ચક્ખાયતનં અચેતસિકં અવિપાકન્તિ? આમન્તા. સીલં અચેતસિકં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાયતનં...પે॰... કાયાયતનં ...પે॰... રૂપાયતનં...પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનં અચેતસિકં અવિપાકન્તિ? આમન્તા. સીલં અચેતસિકં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સીલં અચેતસિકં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં અચેતસિકં સવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલં અચેતસિકં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. સોતાયતનં...પે॰... કાયાયતનં... રૂપાયતનં...પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનં અચેતસિકં સવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૩. સમ્માવાચા અચેતસિકાતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ અચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માવાચા અચેતસિકાતિ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰... સમ્માવાયામો...પે॰... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ અચેતસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો અચેતસિકોતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ અચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માઆજીવો અચેતસિકોતિ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ... સમ્માસમાધિ અચેતસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માદિટ્ઠિ ચેતસિકાતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા ચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માદિટ્ઠિ ચેતસિકાતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો ચેતસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰...

સમ્માવાયામો...પે॰... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ ચેતસિકોતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા ચેતસિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માસમાધિ ચેતસિકોતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો ચેતસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૪. ન વત્તબ્બં – ''સીલં અચેતસિક''ન્તિ? આમન્તા. સીલે ઉપ્પજ્જિત્વા નિરુદ્ધે દુસ્સીલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ સીલં અચેતસિકન્તિ.

સીલં અચેતસિકન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૨) ૮. સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિકથા

૫૯૫. સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. રૂપં... નિબ્બાનં... ચક્ખાયતનં...પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. ફસ્સો ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ... પે॰... પઞ્ઞા ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ફસ્સો ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સીલં ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના ... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સીલં ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૬. સમ્માવાચા ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... સમ્માવાચા ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા . સમ્માદિટ્ઠિ ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માઆજીવો ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માદિટ્ઠિ ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માદિટ્ઠિ ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માસઙ્કપ્પો ... સમ્માવાયામો... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માસમાધિ ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૫૯૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તી’’તિ? આમન્તા. સીલે ઉપ્પજ્જિત્વા નિરુદ્ધે દુસ્સીલો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિ.

સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૩) ૯. સમાદાનહેતુકથા

૫૯૮. સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. સમાદાનહેતુકો ફસ્સો વડ્ઢતિ, વેદના વડ્ઢતિ, સઞ્ઞા વડ્ઢતિ, ચેતના વડ્ઢતિ, ચિત્તં વડ્ઢતિ, સદ્ધા વડ્ઢતિ, વીરિયં વડ્ઢતિ, સતિ વડ્ઢતિ, સમાધિ વડ્ઢતિ, પઞ્ઞા વડ્ઢતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. લતા વિય વડ્ઢતિ, માલુવા વિય વડ્ઢતિ, રુક્ખો વિય વડ્ઢતિ, તિણં વિય વડ્ઢતિ, મુઞ્જપુઞ્જો વિય વડ્ઢતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૫૯૯. સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. સીલં સમાદિયિત્વા કામવિતક્કં વિતક્કેન્તસ્સ બ્યાપાદવિતક્કં વિતક્કેન્તસ્સ વિહિંસાવિતક્કં વિતક્કેન્તસ્સ સીલં વડ્ઢતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

૬૦૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘આરામરોપા વનરોપા…પે॰… ધમ્મટ્ઠા સીલસમ્પન્ના તે જના સગ્ગગામિનો’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતીતિ.

સમાદાનહેતુકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૪) ૧૦. વિઞ્ઞત્તિ સીલન્તિકથા

૬૦૧. વિઞ્ઞત્તિ સીલન્તિ? આમન્તા. પાણાતિપાતા વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદિન્નાદાના વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામેસુમિચ્છાચારા વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… મુસાવાદા

વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અભિવાદનં સીલં, પચ્ચુટ્ઠાનં સીલં, અઞ્જલિકમ્મં સીલં, સામીચિકમ્મં સીલં, આસનાભિહારો સીલં, સેય્યાભિહારો સીલં, પાદોદકાભિહારો સીલં, પાદકથલિકાભિહારો સીલં, ન્હાને પિટ્ઠિપરિકમ્મં સીલન્તિ? આમન્તા . પાણાતિપાતા વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૦૨. ન વત્તબ્બં – ''વિઞ્ઞત્તિ સીલ''ન્તિ? આમન્તા. દુસ્સિલ્યન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ વિઞ્ઞત્તિ સીલન્તિ.

વિઞ્ઞત્તિ સીલન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દસમવગ્ગો

(૧૦૫) ૧૧. અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્યન્તિકથા

૬૦૩. અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્યન્તિ? આમન્તા. પાણાતિપાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદિન્નાદાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામેસુમિચ્છાચારોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મુસાવાદોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પાપકમ્મં સમાદિયિત્વા દાનં દદન્તસ્સ પુઞ્ઞઞ્ચ અપુઞ્ઞઞ્ચ ઉભો વડ્ઢન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પુઞ્ઞઞ્ચ અપુઞ્ઞઞ્ચ ઉભો વડ્ઢન્તીતિ? આમન્તા . દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા''તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી''તિ.

૬૦૪. ન વત્તબ્બં – ''અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્ય''ન્તિ? આમન્તા. નનુ પાપકમ્મં સમાદિન્નો આસીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પાપકમ્મં સમાદિન્નો આસિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્ય''ન્તિ.

અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્યન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

દસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉપપત્તેસિયે પઞ્ચક્ખન્ધે અનિરુદ્ધે કિરિયા પઞ્ચક્ખન્ધા ઉપ્પજ્જન્તિ, મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ રૂપં મગ્ગો, પઞ્ચવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ અત્થિ મગ્ગભાવના, પઞ્ચવિઞ્ઞાણા કુસલાપિ અકુસલાપિ, પઞ્ચવિઞ્ઞાણા સાભોગા, મગ્ગસમઙ્ગી દ્વીહિ સીલેહિ સમન્નાગતો, સીલં અચેતસિકં, સીલં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ, સમાદાનહેતુકં સીલં વડ્ઢતીતિ, વિઞ્ઞત્તિસીલં અવિઞ્ઞત્તિ દુસ્સિલ્યન્તિ.

દુતિયો પણ્ણાસકો.

તસ્સુદ્દાનં –

નિયામસઙ્ગહગતાનિસંસતા ચ નિરોધોતિ [નિયામ સઙ્ગહગતાનિસંસતા અત્થિ પઞ્ચવોકારભવો નિરોધો મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ પઞ્ચવોકારભવોતિ (સી॰ સ્યા॰ ક॰), નિયામ સઙ્ગહ ગતાનિસંસતા અત્થિ પઞ્ચવોકારભવો મગ્ગસમઙ્ગિસ્સ નો પઞ્ચવોકારભવો (પી॰)].

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૦૬-૧૦૮) ૧-૩. તિસ્સોપિ અનુસયકથા

૬૦૫. અનુસયા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. વિપાકાબ્યાકતા કિરિયાબ્યાકતા રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં... પે॰... ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કામરાગાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં...પે॰... કામચ્છન્દનીવરણં અકુસલન્તિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પટિઘાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. પટિઘં પટિઘપરિયુટ્ઠાનં પટિઘસંયોજનં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પટિઘં પટિઘપરિયુટ્ઠાનં પટિઘસંયોજનં અકુસલન્તિ? આમન્તા. પટિઘાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

માનાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. માનો માનપરિયુટ્ઠાનં માનસંયોજનં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... માનો માનપરિયુટ્ઠાનં માનસંયોજનં અકુસલન્તિ? આમન્તા. માનાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ... પે॰....

દિટ્ઠાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિ દિટ્ઠોઘો દિટ્ઠિયોગો દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં દિટ્ઠિસંયોજનં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દિટ્ઠિ દિટ્ઠોઘો દિટ્ઠિયોગો દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનં દિટ્ઠિસંયોજનં અકુસલન્તિ? આમન્તા. દિટ્ઠાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વિચિકિચ્છાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વિચિકિચ્છા વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનં વિચિકિચ્છાસંયોજનં વિચિકિચ્છાનીવરણં અકુસલન્તિ? આમન્તા. વિચિકિચ્છાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ભવરાગાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. ભવરાગો ભવરાગપરિયુટ્ઠાનં ભવરાગસંયોજનં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ભવરાગો ભવરાગપરિયુટ્ઠાનં ભવરાગસંયોજનં અકુસલન્તિ? આમન્તા. ભવરાગાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અવિજ્જાનુસયો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણં અકુસલન્તિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૦૬. ન વત્તબ્બં – ''અનુસયા અબ્યાકતા''તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ''સાનુસયો''તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰...

તેન હિ અનુસયા અબ્યાકતાતિ. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સરાગો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ રાગો અબ્યાકતોતિ.

૬૦૭. અનુસયા અહેતુકાતિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો અહેતુકોતિ? આમન્તા. કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામચ્છન્દનીવરણં અહેતુકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં…પે॰… કામચ્છન્દનીવરણં સહેતુકન્તિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો સહેતુકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પટિઘાનુસયો…પે॰… માનાનુસયો… દિટ્ઠાનુસયો… વિચિકિચ્છાનુસયો… ભવરાગાનુસયો… અવિજ્જાનુસયો અહેતુકોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનં અવિજ્જાસંયોજનં અવિજ્જાનીવરણં અહેતુકન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અવિજ્જા અવિજ્જોઘો…પે॰… અવિજ્જાનીવરણં સહેતુકન્તિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો સહેતુકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૦૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુસયા અહેતુકા’’તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સાનુસયો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનુસયા તેન હેતુના સહેતુકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ અનુસયા અહેતુકાતિ. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સરાગો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. રાગો તેન હેતુના સહેતુકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ રાગો અહેતુકોતિ.

૬૦૯. અનુસયા ચિત્તવિપ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં કામરાગસંયોજનં કામોઘો કામયોગો કામચ્છન્દનીવરણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામરાગો કામરાગપરિયુટ્ઠાનં…પે॰… કામચ્છન્દનીવરણં ચિત્તસમ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૦. કામરાગાનુસયો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કામરાગાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તવિપ્પયુત્તો, કામરાગો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૧. પટિઘાનુસયો માનાનુસયો દિટ્ઠાનુસયો વિચિકિચ્છાનુસયો ભવરાગાનુસયો અવિજ્જાનુસયો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનીવરણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જા અવિજ્જોઘો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનીવરણં ચિત્તસમ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૨. અવિજ્જાનુસયો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે . સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. અવિજ્જા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તવિપ્પયુત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અવિજ્જા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તસમ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અવિજ્જાનુસયો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો ચિત્તવિપ્પયુત્તો, અવિજ્જાસઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તસમ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘અનુસયા ચિત્તવિપ્પયુત્તા’’તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સાનુસયો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. અનુસયા તેન ચિત્તેન સમ્પયુત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અનુસયા ચિત્તવિપ્પયુત્તાતિ. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સરાગો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. રાગો તેન ચિત્તેન સમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ રાગો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ.

તિસ્સોપિ અનુસયકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૦૯) ૪. ઞાણકથા

૬૧૪. અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણવિપ્પયુત્તે ચિત્તે વત્તમાને ન વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણી’’તિ? આમન્તા. રાગે વિગતે ન વત્તબ્બં – ‘‘વીતરાગો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણવિપ્પયુત્તે ચિત્તે વત્તમાને ન વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણી’’તિ? આમન્તા. દોસે વિગતે… મોહે વિગતે… કિલેસે વિગતે ન વત્તબ્બં – ‘‘નિક્કિલેસો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રાગે વિગતે વત્તબ્બં – ‘‘વીતરાગો’’તિ? આમન્તા. અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણવિપ્પયુત્તે ચિત્તે વત્તમાને વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણી’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દોસે વિગતે… મોહે વિગતે… કિલેસે વિગતે વત્તબ્બં – ‘‘નિક્કિલેસો’’તિ? આમન્તા. અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણવિપ્પયુત્તે ચિત્તે વત્તમાને વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણી’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૫. અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણવિપ્પયુત્તે ચિત્તે વત્તમાને વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણી’’તિ? આમન્તા . અતીતેન ઞાણેન ઞાણી નિરુદ્ધેન વિગતેન પટિપસ્સદ્ધેન ઞાણેન ઞાણીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૦) ૫. ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિકથા

૬૧૬. ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. પઞ્ઞા પઞ્ઞિન્દ્રિયં પઞ્ઞાબલં સમ્માદિટ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઝઙ્ગો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પઞ્ઞા પઞ્ઞિન્દ્રિયં પઞ્ઞાબલં સમ્માદિટ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઝઙ્ગો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. ઞાણં ચિત્તસમ્પયુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. કતમક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ ? સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ. સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તવિપ્પયુત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તસમ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં ચિત્તસમ્પયુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઞાણં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નં ચિત્તવિપ્પયુત્તં, પઞ્ઞા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના ચિત્તસમ્પયુત્તાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. વેદનાક્ખન્ધો સઞ્ઞાક્ખન્ધો એકદેસો ચિત્તસમ્પયુત્તો એકદેસો ચિત્તવિપ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્ત’’ન્તિ? આમન્તા. અરહા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ‘‘ઞાણી’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. ઞાણં તેન ચિત્તેન સમ્પયુત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ.

અરહા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ‘‘પઞ્ઞવા’’તિ વત્તબ્બોતિ [સકવાદીપુચ્છા વિય દિસ્સતિ]? આમન્તા. પઞ્ઞા તેન ચિત્તેન સમ્પયુત્તાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ પઞ્ઞા ચિત્તવિપ્પયુત્તાતિ.

ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૧) ૬. ઇદં દુક્ખન્તિકથા

૬૧૮. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''અયં દુક્ખસમુદયો''તિ વાચં ભાસતો ''અયં દુક્ખસમુદયો''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''અયં દુક્ખનિરોધો''તિ વાચં ભાસતો ''અયં દુક્ખનિરોધો''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''અયં મગ્ગો''તિ વાચં ભાસતો ''અયં મગ્ગો''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

''અયં સમુદયો''તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''અયં સમુદયો''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ''અયં નિરોધો''તિ… ''અયં મગ્ગો''તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''અયં મગ્ગો''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૧૯. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''રૂપં અનિચ્ચ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''રૂપં અનિચ્ચ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… ''વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''રૂપં અનત્તા''તિ વાચં ભાસતો ''રૂપં અનત્તા''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. વેદના … સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… ''વિઞ્ઞાણં અનત્તા''તિ વાચં ભાસતો ''વિઞ્ઞાણં અનત્તા''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

''રૂપં અનિચ્ચ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''રૂપં અનિચ્ચ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… ''વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''વિઞ્ઞાણં અનિચ્ચ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

''રૂપં અનત્તા''તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''રૂપં અનત્તા''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… ''વિઞ્ઞાણં અનત્તા''તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''વિઞ્ઞાણં અનત્તા''તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ન ચ ''દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૨૦. ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ વાચં ભાસતો ''ઇદં દુક્ખ''ન્તિ ઞાણં પવત્તતીતિ? આમન્તા. ''ઇ''તિ [ઈતિ (સ્યા॰ પી॰)] ચ ''દ''ન્તિ ચ ''દુ''તિ [દૂતિ (સ્યા॰ પી॰)] ચ ''ખ''ન્તિ ચ ઞાણં પવત્તતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇદં દુક્ખન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૨) ૭. ઇદ્ધિબલકથા

૬૨૧. ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. ઇદ્ધિમયિકો સો આયુ, ઇદ્ધિમયિકા સા ગતિ, ઇદ્ધિમયિકો સો અત્તભાવપ્પટિલાભોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. અતીતં કપ્પં તિટ્ઠેય્ય, અનાગતં કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. દ્વે કપ્પે તિટ્ઠેય્ય, તયો કપ્પે તિટ્ઠેય્ય, ચત્તારો કપ્પે તિટ્ઠેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે તિટ્ઠેય્ય, અસતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે તિટ્ઠેય્યાતિ? સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે તિટ્ઠેય્યાતિ. હઞ્ચિ સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે તિટ્ઠેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યા''તિ. અસતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે તિટ્ઠેય્યાતિ, મતો તિટ્ઠેય્ય, કાલઙ્કતો તિટ્ઠેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૨૨. ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. ઉપ્પન્નો ફસ્સો મા નિરુજ્ઝીતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઉપ્પન્ના વેદના…પે॰… ઉપ્પન્ના સઞ્ઞા …પે॰… ઉપ્પન્ના ચેતના…પે॰… ઉપ્પન્નં ચિત્તં… ઉપ્પન્ના સદ્ધા… ઉપ્પન્નં વીરિયં… ઉપ્પન્ના સતિ… ઉપ્પન્નો સમાધિ …પે॰… ઉપ્પન્ના પઞ્ઞા મા નિરુજ્ઝીતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. રૂપં નિચ્ચં હોતૂતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના…પે॰… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં નિચ્ચં હોતૂતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. જાતિધમ્મા સત્તા મા જાયિંસૂતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… જરાધમ્મા સત્તા મા જીરિંસૂતિ…પે॰… બ્યાધિધમ્મા સત્તા મા બ્યાધિયિંસૂતિ…પે॰… મરણધમ્મા સત્તા મા મીયિંસૂતિ લબ્ભા ઇદ્ધિયા પગ્ગહેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૨૩. ન વત્તબ્બં – ''ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''યસ્સ કસ્સચિ, આનન્દ, ચત્તારો ઇદ્ધિપાદા ભાવિતા બહુલીકતા યાનીકતા વત્થુકતા અનુટ્ઠિતા પરિચિતા સુસમારદ્ધા, સો આકઙ્ખમાનો કપ્પં વા તિટ્ઠેય્ય કપ્પાવસેસં વા''તિ [દી॰ નિ॰ ૨.૧૬૬; સં॰ નિ॰ ૫.૮૨૨; ઉદા॰ ૫૧]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ.

૬૨૪. ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ચતુન્નં, ભિક્ખવે, ધમ્માનં નત્થિ કોચિ પાટિભોગો સમણો વા બ્રાહ્મણો વા દેવો વા મારો વા બ્રહ્મા વા કોચિ વા લોકસ્મિં! કતમેસં ચતુન્નં? જરાધમ્મો ''મા જીરી''તિ નત્થિ કોચિ પાટિભોગો સમણો વા બ્રાહ્મણો વા દેવો વા મારો વા બ્રહ્મા વા કોચિ વા લોકસ્મિં. બ્યાધિધમ્મો ''મા બ્યાધિયી''તિ…પે॰… મરણધમ્મો ''મા મીયી''તિ…પે॰… યાનિ ખો પન તાનિ પુબ્બે કતાનિ પાપકાનિ કમ્માનિ સંકિલેસિકાનિ પોનોબ્ભવિકાનિ [પોનોભવિકાનિ (સી॰ પી॰)] સદરાનિ [નિસ્સારાનિ (સી॰ પી॰ ક॰), દુક્ખુદ્રયાનિ (સ્યા॰)] દુક્ખવિપાકાનિ આયતિં જાતિજરામરણિયાનિ તેસં વિપાકો ''મા નિબ્બત્તી''તિ નત્થિ કોચિ પાટિભોગો સમણો વા બ્રાહ્મણો વા દેવો વા મારો વા બ્રહ્મા વા કોચિ વા લોકસ્મિં. ઇમેસં ખો, ભિક્ખવે, ચતુન્નં ધમ્માનં નત્થિ કોચિ પાટિભોગો સમણો વા બ્રાહ્મણો વા દેવો વા મારો વા બ્રહ્મા વા કોચિ વા લોકસ્મિ''ન્તિ [અ॰ નિ॰ ૪.૧૮૨]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્યા''તિ.

ઇદ્ધિબલકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૩) ૮. સમાધિકથા

૬૨૫. ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? આમન્તા. અતીતા ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? આમન્તા. અનાગતા ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં નિરુદ્ધં અનાગતં અજાતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં નિરુદ્ધં અનાગતં અજાતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચિત્તસન્તતિ સમાધી''તિ.

૬૨૬. એકચિત્તક્ખણિકો સમાધીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી સમાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી...પે॰... ઘાનવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી... જિવ્હાવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી... કાયવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી...પે॰... અકુસલચિત્તસમઙ્ગી ...પે॰... રાગસહગતચિત્તસમઙ્ગી...પે॰... દોસસહગતચિત્તસમઙ્ગી...પે॰... મોહસહગતચિત્તસમઙ્ગી...પે॰... અનોત્તપ્પસહગતચિત્તસમઙ્ગી સમાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? આમન્તા. અકુસલચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રાગસહગતા...પે॰... દોસસહગતા...પે॰... મોહસહગતા...પે॰... અનોત્તપ્પસહગતા ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં – ''ચિત્તસન્તતિ સમાધી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''અહં ખો, આવુસો નિગણ્ઠા, પહોમિ અનિઞ્જમાનો કાયેન, અભાસમાનો વાચં, સત્ત રત્તિન્દિવાનિ [રત્તિદિવાનિ (ક॰)] એકન્તસુખં પટિસંવેદી વિહરિતુ''ન્તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૧૮૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ચિત્તસન્તતિ સમાધીતિ.

સમાધિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૪) ૯. ધમ્મટ્ઠિતતાકથા

૬૨૭. ધમ્મટ્ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય તાયેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા , નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપસ્સ ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય તાયેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વેદનાય ઠિતતા...પે॰... સઞ્ઞાય ઠિતતા...પે॰... સઙ્ખારાનં ઠિતતા...પે॰... વિઞ્ઞાણસ્સ ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તાય ઠિતતા પરિનિપ્ફન્નાતિ?

આમન્તા. તાય તાયેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ધમ્મટ્ઠિતતાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. એકાદસમવગ્ગો

(૧૧૫) ૧૦. અનિચ્ચતાકથા

૬૨૮. અનિચ્ચતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય અનિચ્ચતાય અનિચ્ચતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તાય અનિચ્ચતાય અનિચ્ચતા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય તાયેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે.

જરા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય જરાય જરા પરિનિપ્ફન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તાય જરાય જરા પરિનિપ્ફન્નાતિ? આમન્તા. તાય તાયેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા , નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મરણં પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. તસ્સ મરણસ્સ મરણં પરિનિપ્ફન્નન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તસ્સ મરણસ્સ મરણં પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. તસ્સ તસ્સેવ નત્થિ દુક્ખસ્સન્તકિરિયા, નત્થિ વટ્ટુપચ્છેદો, નત્થિ અનુપાદાપરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૨૯. રૂપં પરિનિપ્ફન્નં, રૂપસ્સ અનિચ્ચતા અત્થીતિ? આમન્તા. અનિચ્ચતા પરિનિપ્ફન્ના, અનિચ્ચતાય અનિચ્ચતા અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં પરિનિપ્ફન્નં, રૂપસ્સ જરા અત્થીતિ? આમન્તા. જરા પરિનિપ્ફન્ના, જરાય જરા અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં પરિનિપ્ફન્નં, રૂપસ્સ ભેદો અત્થિ, અન્તરધાનં અત્થીતિ? આમન્તા. મરણં પરિનિપ્ફન્નં, મરણસ્સ ભેદો અત્થિ, અન્તરધાનં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વેદના ...પે॰... સઞ્ઞા... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં પરિનિપ્ફન્નં, વિઞ્ઞાણસ્સ અનિચ્ચતા અત્થીતિ? આમન્તા. અનિચ્ચતા પરિનિપ્ફન્ના, અનિચ્ચતાય અનિચ્ચતા અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... વિઞ્ઞાણં પરિનિપ્ફન્નં, વિઞ્ઞાણસ્સ જરા અત્થીતિ? આમન્તા. જરા પરિનિપ્ફન્ના, જરાય જરા અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વિઞ્ઞાણં પરિનિપ્ફન્નં, વિઞ્ઞાણસ્સ ભેદો અત્થિ, અન્તરધાનં અત્થીતિ? આમન્તા. મરણં પરિનિપ્ફન્નં, મરણસ્સ ભેદો અત્થિ, અન્તરધાનં અત્થીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનિચ્ચતાકથા નિટ્ઠિતા.

એકાદસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

અનુસયા અબ્યાકતા, અહેતુકા, ચિત્તવિપ્પયુત્તા, અઞ્ઞાણે વિગતે ઞાણી, ઞાણં ચિત્તવિપ્પયુત્તં, યત્થ સદ્દે [યત્થ સદ્દો (સી॰), યથાસદ્દં (?)] ઞાણં પવત્તતિ, ઇદ્ધિબલેન સમન્નાગતો કપ્પં તિટ્ઠેય્ય, ચિત્તસન્તતિ સમાધિ, ધમ્મટ્ઠિતતા, અનિચ્ચતાતિ.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૧૬) ૧. સંવરો કમ્મન્તિકથા

૬૩૦. સંવરો કમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... જિવ્હિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... કાયિન્દ્રિયસંવરો કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કાયિન્દ્રિયસંવરો કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કાયિન્દ્રિયસંવરો કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. સોતિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... જિવ્હિન્દ્રિયસંવરો જિવ્હાકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનિન્દ્રિયસંવરો મનોકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મનિન્દ્રિયસંવરો મનોકમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનિન્દ્રિયસંવરો મનોકમ્મન્તિ? આમન્તા. સોતિન્દ્રિયસંવરો ...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયસંવરો... જિવ્હિન્દ્રિયસંવરો...પે॰... કાયિન્દ્રિયસંવરો કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૩૧. અસંવરો કમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયઅસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... જિવ્હિન્દ્રિયઅસંવરો... કાયિન્દ્રિયઅસંવરો કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કાયિન્દ્રિયઅસંવરો કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયઅસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કાયિન્દ્રિયઅસંવરો કાયકમ્મન્તિ? આમન્તા. સોતિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... જિવ્હિન્દ્રિયઅસંવરો જિવ્હાકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનિન્દ્રિયઅસંવરો મનોકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

મનિન્દ્રિયઅસંવરો મનોકમ્મન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુન્દ્રિયઅસંવરો ચક્ખુકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... મનિન્દ્રિયઅસંવરો મનોકમ્મન્તિ? આમન્તા. સોતિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... ઘાનિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... જિવ્હિન્દ્રિયઅસંવરો...પે॰... કાયિન્દ્રિયઅસંવરો કાયકમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૩૨. ન વત્તબ્બં – ''સંવરોપિ અસંવરોપિ કમ્મ''ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ...પે॰... ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ, સોતેન સદ્દં સુત્વા...પે॰... મનસા ધમ્મં વિઞ્ઞાય નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ...પે॰... ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતી''તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સંવરોપિ અસંવરોપિ કમ્મન્તિ.

સંવરો કમ્મન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૧૭) ૨. કમ્મકથા

૬૩૩. સબ્બં કમ્મં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? આમન્તા. વિપાકાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ ? આમન્તા. કિરિયાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? આમન્તા. કામાવચરા વિપાકાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? આમન્તા. રૂપાવચરા અરૂપાવચરા અપરિયાપન્ના વિપાકાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? આમન્તા. કામાવચરા કિરિયાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બા ચેતના સવિપાકાતિ? આમન્તા. રૂપાવચરા અરૂપાવચરા કિરિયાબ્યાકતા ચેતના સવિપાકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૩૪. વિપાકાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વિપાકાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બા ચેતના સવિપાકા’’તિ.

કિરિયાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કિરિયાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બા ચેતના સવિપાકા’’તિ.

કામાવચરા રૂપાવચરા અરૂપાવચરા અપરિયાપન્ના વિપાકાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અપરિયાપન્ના વિપાકાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બા ચેતના સવિપાકા’’તિ.

કામાવચરા રૂપાવચરા અરૂપાવચરા કિરિયાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરૂપાવચરા કિરિયાબ્યાકતા ચેતના અવિપાકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બા ચેતના સવિપાકા’’તિ.

૬૩૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બં કમ્મં સવિપાક’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘નાહં, ભિક્ખવે, સઞ્ચેતનિકાનં કમ્માનં કતાનં ઉપચિતાનં અપ્પટિસંવિદિત્વા બ્યન્તિભાવં વદામિ, તઞ્ચ ખો દિટ્ઠેવ ધમ્મે ઉપપજ્જે [ઉપપજ્જં (અ॰ નિ॰ ૧૦.૧૭)] વા અપરે વા પરિયાયે’’તિ [અ॰ નિ॰ ૧૦.૨૧૭]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સબ્બં કમ્મં સવિપાકન્તિ.

કમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૧૮) ૩. સદ્દો વિપાકોતિકથા

૬૩૬. સદ્દો વિપાકોતિ? આમન્તા. સુખવેદનિયો દુક્ખવેદનિયો અદુક્ખમસુખવેદનિયો, સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તો, દુક્ખાય વેદનાય સમ્પયુત્તો , અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તો, ફસ્સેન સમ્પયુત્તો, વેદનાય સમ્પયુત્તો, સઞ્ઞાય સમ્પયુત્તો, ચેતનાય સમ્પયુત્તો, ચિત્તેન સમ્પયુત્તો, સારમ્મણો; અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના આભોગો સમન્નાહારો મનસિકારો ચેતના પત્થના પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સુખવેદનિયો ન

દુક્ખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સદ્દો વિપાકો’’તિ.

ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો…પે॰… સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. સદ્દો વિપાકો, સદ્દો સુખવેદનિયો…પે॰… સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સદ્દો વિપાકો, સદ્દો ન સુખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો, ન દુક્ખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૩૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘સદ્દો વિપાકો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સો તસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા ઉસ્સન્નત્તા વિપુલત્તા બ્રહ્મસ્સરો હોતિ કરવિકભાણી’’તિ [દીઘનિકાયે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ સદ્દો વિપાકોતિ.

સદ્દો વિપાકોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૧૯) ૪. સળાયતનકથા

૬૩૮. ચક્ખાયતનં વિપાકોતિ? આમન્તા. સુખવેદનિયં દુક્ખવેદનિયં…પે॰… સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સુખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચક્ખાયતનં વિપાકો’’તિ…પે॰….

ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો…પે॰… સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં વિપાકો, ચક્ખાયતનં સુખવેદનિયં…પે॰… સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખાયતનં વિપાકો, ચક્ખાયતનં ન સુખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો…પે॰… અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૩૯. સોતાયતનં…પે॰… ઘાનાયતનં…પે॰… જિવ્હાયતનં…પે॰… કાયાયતનં વિપાકોતિ? આમન્તા. સુખવેદનિયં…પે॰… સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… નનુ ન સુખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયં…પે॰… અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘કાયાયતનં વિપાકો’’તિ.

ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો...પે॰... સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. કાયાયતનં વિપાકો, કાયાયતનં સુખવેદનિયં...પે॰... સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... કાયાયતનં વિપાકો, કાયાયતનં ન સુખવેદનિયં...પે॰... અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના... પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા . ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો...પે॰... અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના... પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૪૦. ન વત્તબ્બં – ''સળાયતનં વિપાકો''તિ? આમન્તા. નનુ સળાયતનં કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પન્નન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સળાયતનં કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પન્નં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સળાયતનં વિપાકો''તિ.

સળાયતનકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૦) ૫. સત્તક્ખત્તુપરમકથા

૬૪૧. સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. માતા જીવિતા વોરોપિતા... પિતા જીવિતા વોરોપિતો... અરહા જીવિતા વોરોપિતો... દુટ્ઠેન ચિત્તેન તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદિતં... સઙ્ઘો ભિન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. અભબ્બો અન્તરા ધમ્મં અભિસમેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... અભબ્બો અન્તરા ધમ્મં અભિસમેતુન્તિ? આમન્તા. માતા જીવિતા વોરોપિતા... પિતા જીવિતા વોરોપિતો... અરહા જીવિતા વોરોપિતો... દુટ્ઠેન ચિત્તેન તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદિતં... સઙ્ઘો ભિન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૪૨. સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. અત્થિ સો નિયમો યેન નિયમેન સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ તે સતિપટ્ઠાના...પે॰... સમ્મપ્પધાના... ઇદ્ધિપાદા... ઇન્દ્રિયા... બલા... બોજ્ઝઙ્ગા યેહિ બોજ્ઝઙ્ગેહિ સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૪૩. નત્થિ સો નિયમો યેન નિયમેન સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ સો નિયમો યેન નિયમેન સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો''તિ.

નત્થિ તે સતિપટ્ઠાના... બોજ્ઝઙ્ગા યેહિ બોજ્ઝઙ્ગેહિ સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ તે બોજ્ઝઙ્ગા યેહિ બોજ્ઝઙ્ગેહિ સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો''તિ.

૬૪૪. સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. સકદાગામિનિયમેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગામિનિયમેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તનિયમેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કતમેન નિયમેનાતિ? સોતાપત્તિનિયમેનાતિ. સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતોતિ? આમન્તા. યે કેચિ સોતાપત્તિનિયામં ઓક્કમન્તિ, સબ્બે તે સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૪૫. ન વત્તબ્બં – ''સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો''તિ? આમન્તા . નનુ સો સત્તક્ખત્તુપરમોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સો સત્તક્ખત્તુપરમો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો''તિ.

સત્તક્ખત્તુપરમકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૧) ૬. કોલઙ્કોલકથા

૬૪૬. ન વત્તબ્બં – ''કોલઙ્કોલો પુગ્ગલો કોલઙ્કોલતાનિયતો''તિ? આમન્તા. નનુ સો કોલઙ્કોલોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સો કોલઙ્કોલો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''કોલઙ્કોલો પુગ્ગલો કોલઙ્કોલતાનિયતો''તિ.

કોલઙ્કોલકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૨) ૭. એકબીજીકથા

૬૪૭. ન વત્તબ્બં – ''એકબીજી પુગ્ગલો એકબીજિતાનિયતો''તિ? આમન્તા. નનુ સો એકબીજીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સો એકબીજી, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''એકબીજી પુગ્ગલો એકબીજિતાનિયતો''તિ.

એકબીજીકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૩) ૮. જીવિતા વોરોપનકથા

૬૪૮. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યાતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેય્ય…પે॰… પિતરં જીવિતા વોરોપેય્ય …પે॰… અરહન્તં જીવિતા વોરોપેય્ય…પે॰… દુટ્ઠેન ચિત્તેન તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદેય્ય…પે॰… સઙ્ઘં ભિન્દેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યાતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સત્થરિ અગારવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ધમ્મે…પે॰… સઙ્ઘે…પે॰… સિક્ખાય અગારવોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નનુ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સત્થરિ સગારવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સત્થરિ સગારવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યા''તિ. નનુ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો

ધમ્મે…પે॰… સદ્ધે…પે॰… સિક્ખાય સગારવોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સિક્ખાય સગારવો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યા''તિ.

૬૪૯. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સત્થરિ અગારવોતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો બુદ્ધથૂપે ઓહદેય્ય ઓમુત્તેય્ય નિટ્ઠુભેય્ય બુદ્ધથૂપે અપબ્યામતો [અસબ્યાકતો (સી॰ ક॰)] કરેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''સેય્યથાપિ, ભિક્ખવે, મહાસમુદ્દો ઠિતધમ્મો વેલં નાતિવત્તતિ; એવમેવ ખો, ભિક્ખવે, યં મયા સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં તં મમ સાવકા જીવિતહેતુપિ નાતિક્કમન્તી''તિ [ચૂળવ॰ ૩૮૫; અ॰ નિ॰ ૮.૨૦; ઉદા॰ ૪૫]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યા''તિ.

જીવિતા વોરોપનકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૪) ૯. દુગ્ગતિકથા

૬૫૦. દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતીતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતી''તિ.

દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતીતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે સદ્દે…પે॰… ગન્ધે… રસે… ફોટ્ઠબ્બે…પે॰… અમનુસ્સિત્થિયા તિરચ્છાનગતિત્થિયા નાગકઞ્ઞાય મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, અજેળકં પટિગ્ગણ્હેય્ય, કુક્કુટસૂકરં પટિગ્ગણ્હેય્ય, હત્થિગવસ્સવળવં પટિગ્ગણ્હેય્ય… તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં [… કપિઞ્જલં (સ્યા॰ કં॰ પી॰)] પટિગ્ગણ્હેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં પટિગ્ગણ્હેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતી''તિ.

૬૫૧. દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતિ, દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. અરહતો પહીના દુગ્ગતિ, અરહા આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતિ, દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે સદ્દે… ગન્ધે… રસે… ફોટ્ઠબ્બે…પે॰… તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં પટિગ્ગણ્હેય્યાતિ? આમન્તા . અરહતો પહીના દુગ્ગતિ, અરહા તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં પટિગ્ગણ્હેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહતો પહીના દુગ્ગતિ, ન ચ અરહા આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતિ, ન ચ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો આપાયિકે રૂપે રજ્જેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહતો પહીના દુગ્ગતિ, ન ચ અરહા આપાયિકે સદ્દે…પે॰… ગન્ધે…પે॰… રસે…પે॰… ફોટ્ઠબ્બે…પે॰… અમનુસ્સિત્થિયા તિરચ્છાનગતિત્થિયા નાગકઞ્ઞાય મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય, અજેળકં પટિગ્ગણ્હેય્ય, કુક્કુટસૂકરં પટિગ્ગણ્હેય્ય, હત્થિગવસ્સવળવં પટિગ્ગણ્હેય્ય…પે॰… તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં પટિગ્ગણ્હેય્યાતિ? આમન્તા . દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ

પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતિ, ન ચ દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો તિત્તિરવટ્ટકમોરકપિઞ્જરં પટિગ્ગણ્હેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૬૫૨. [અટ્ઠકથાનુલોમં પરવાદીપુચ્છાલક્ખણં. તથાપાયં પુચ્છા સકવાદિસ્સ, પુરિમાયો ચ ઇમિસ્સં દુગ્ગતિકથાયં પરવાદિસ્સાતિ ગહેતબ્બા વિય દિસ્સન્તિ] ન વત્તબ્બં – ‘‘દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતી’’તિ? આમન્તા. દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો નિરયં ઉપપજ્જેય્ય...પે॰... તિરચ્છાનયોનિં ઉપપજ્જેય્ય... પેત્તિવિસયં ઉપપજ્જેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતીતિ.

દુગ્ગતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨. દ્વાદસમવગ્ગો

(૧૨૫) ૧૦. સત્તમભવિકકથા

૬૫૩. ન વત્તબ્બં ‘‘સત્તમભવિકસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતી’’તિ? આમન્તા. સત્તમભવિકો પુગ્ગલો નિરયં ઉપપજ્જેય્ય, તિરચ્છાનયોનિં ઉપપજ્જેય્ય, પેત્તિવિસયં ઉપપજ્જેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ સત્તમભવિકસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતીતિ.

સત્તમભવિકકથા નિટ્ઠિતા.

દ્વાદસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

સંવરો કમ્મં તથેવ અસંવરો, સબ્બકમ્મં સવિપાકં, સદ્દો વિપાકો, સળાયતનં વિપાકો, સત્તક્ખત્તુપરમો પુગ્ગલો સત્તક્ખત્તુપરમતાનિયતો, કોલઙ્કોલપુગ્ગલો કોલઙ્કોલતાનિયતો, એકબીજી પુગ્ગલો એકબીજિતાનિયતો, દિટ્ઠિસમ્પન્નો પુગ્ગલો સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્ય, દિટ્ઠિસમ્પન્નસ્સ પુગ્ગલસ્સ પહીના દુગ્ગતિ, તથેવ સત્તમભવિકસ્સાતિ.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૨૬) ૧. કપ્પટ્ઠકથા

૬૫૪. કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પો ચ સણ્ઠાતિ બુદ્ધો ચ લોકે ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પો ચ સણ્ઠાતિ સઙ્ઘો ચ ભિજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પો ચ સણ્ઠાતિ કપ્પટ્ઠો ચ કપ્પટ્ઠિયં કમ્મં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પો ચ સણ્ઠાતિ કપ્પટ્ઠો ચ પુગ્ગલો કાલં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૫૫. કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. અતીતં કપ્પં તિટ્ઠેય્ય, અનાગતં કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. દ્વે કપ્પે તિટ્ઠેય્ય… તયો કપ્પે તિટ્ઠેય્ય… ચત્તારો કપ્પે તિટ્ઠેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૫૬. કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પટ્ઠો કપ્પે ડય્હન્તે કત્થ ગચ્છતીતિ? અઞ્ઞં લોકધાતું ગચ્છતીતિ. મતો ગચ્છતિ, વેહાસં ગચ્છતીતિ? મતો ગચ્છતીતિ. કપ્પટ્ઠિયં કમ્મં અપરાપરિયવેપક્કન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… [વેહાસં ગચ્છતીતિ (?) અયં હિ પરવાદિસ્સ પટિઞ્ઞાયેવ, કથા॰ ૬૨૧-૬૨૩ નવમપન્તિયં વિય] વેહાસં ગચ્છતીતિ? આમન્તા [વેહાસં ગચ્છતીતિ (?) અયં હિ પરવાદિસ્સ પટિઞ્ઞાયેવ, કથા॰ ૬૨૧-૬૨૩ નવમપન્તિયં વિય]. કપ્પટ્ઠો ઇદ્ધિમાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… કપ્પટ્ઠો ઇદ્ધિમાતિ? આમન્તા. કપ્પટ્ઠેન છન્દિદ્ધિપાદો ભાવિતો વીરિયિદ્ધિપાદો ભાવિતો ચિત્તિદ્ધિપાદો ભાવિતો વીમંસિદ્ધિપાદો ભાવિતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૫૭. ન વત્તબ્બં – ''કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''આપાયિકો નેરયિકો, કપ્પટ્ઠો સઙ્ઘભેદકો;
વગ્ગરતો અધમ્મટ્ઠો, યોગક્ખેમા પધંસતિ;
સઙ્ઘં સમગ્ગં ભેત્વાન [ભિન્દિત્વા (સી॰ ક॰)], કપ્પં નિરયમ્હિ પચ્ચતી''તિ [ચૂળવ॰ ૩૫૪; અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૯; ઇતિવુ॰ ૧૮].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્યાતિ.

કપ્પટ્ઠકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૨૭) ૨. કુસલપટિલાભકથા

૬૫૮. કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં ન પટિલભેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પટ્ઠો દાનં દદેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કપ્પટ્ઠો દાનં દદેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં ન પટિલભેય્યા''તિ.

કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં ન પટિલભેય્યાતિ? આમન્તા. કપ્પટ્ઠો ચીવરં દદેય્ય...પે॰... પિણ્ડપાતં દદેય્ય...પે॰... સેનાસનં દદેય્ય...પે॰... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્ય ... ખાદનીયં દદેય્ય... ભોજનીયં દદેય્ય... પાનીયં દદેય્ય... ચેતિયં વન્દેય્ય... ચેતિયે માલં આરોપેય્ય... ગન્ધં આરોપેય્ય... વિલેપનં આરોપેય્ય...પે॰... ચેતિયં અભિદક્ખિણં [પદક્ખિણં (પી॰)] કરેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કપ્પટ્ઠો ચેતિયં અભિદક્ખિણં કરેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં ન પટિલભેય્યા’’તિ...પે॰....

૬૫૯. કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં પટિલભેય્યાતિ? આમન્તા. તતો વુટ્ઠાનં કુસલં ચિત્તં પટિલભેય્યાતિ? આમન્તા. રૂપાવચરં...પે॰... અરૂપાવચરં...પે॰... લોકુત્તરં કુસલં ચિત્તં પટિલભેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કુસલપટિલાભકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૨૮) ૩. અનન્તરાપયુત્તકથા

૬૬૦. અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્યાતિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયામઞ્ચ સમ્મત્તનિયામઞ્ચ ઉભો ઓક્કમેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્યાતિ? આમન્તા. નનુ તં કમ્મં પયુત્તં કુક્કુચ્ચં ઉપ્પાદિતં વિપ્પટિસારિયં જનિતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તં કમ્મં પયુત્તં કુક્કુચ્ચં ઉપ્પાદિતં વિપ્પટિસારિયં જનિતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્યા’’તિ.

૬૬૧. અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો અભબ્બો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિતુન્તિ? આમન્તા. માતા જીવિતા વોરોપિતા... પિતા જીવિતા વોરોપિતો... અરહા જીવિતા વોરોપિતો... દુટ્ઠેન ચિત્તેન તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદિતં... સઙ્ઘો ભિન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો તં કમ્મં પટિસંહરિત્વા કુક્કુચ્ચં પટિવિનોદેત્વા વિપ્પટિસારિયં પટિવિનેત્વા [પટિવિનોદેત્વા (સી॰ પી॰ ક॰)] અભબ્બો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિતુન્તિ? આમન્તા. માતા જીવિતા વોરોપિતા... પિતા જીવિતા વોરોપિતો...પે॰... સઙ્ઘો ભિન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો તં કમ્મં પટિસંહરિત્વા કુક્કુચ્ચં પટિવિનોદેત્વા વિપ્પટિસારિયં પટિવિનેત્વા અભબ્બો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિતુન્તિ? આમન્તા. નનુ તં કમ્મં પટિસંહટં કુક્કુચ્ચં પટિવિનોદિતં વિપ્પટિસારિયં પટિવિનીતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તં કમ્મં પટિસંહટં કુક્કુચ્ચં પટિવિનોદિતં વિપ્પટિસારિયં પટિવિનીતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો તં કમ્મં પટિસંહરિત્વા કુક્કુચ્ચં પટિવિનોદેત્વા વિપ્પટિસારિયં પટિવિનેત્વા અભબ્બો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમિતુ’’ન્તિ.

૬૬૨. અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્યાતિ? આમન્તા. નનુ તં કમ્મં પયુત્તો આસીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તં કમ્મં પયુત્તો આસિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્યા’’તિ.

અનન્તરાપયુત્તકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૨૯) ૪. નિયતસ્સ નિયામકથા

૬૬૩. નિયતો નિયામં ઓક્કમતીતિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમતિ, સમ્મત્તનિયતો મિચ્છત્તનિયામં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નિયતો નિયામં ઓક્કમતીતિ? આમન્તા. પુબ્બે મગ્ગં ભાવેત્વા પચ્છા નિયામં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પુબ્બે સોતાપત્તિમગ્ગં ભાવેત્વા પચ્છા સોતાપત્તિનિયામં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પુબ્બે સકદાગામિ…પે॰… અનાગામિ…પે॰… અરહત્તમગ્ગં ભાવેત્વા પચ્છા અરહત્તનિયામં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પુબ્બે સતિપટ્ઠાનં…પે॰… સમ્મપ્પધાનં… ઇદ્ધિપાદં… ઇન્દ્રિયં… બલં… બોજ્ઝઙ્ગં ભાવેત્વા પચ્છા નિયામં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૬૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘નિયતો નિયામં ઓક્કમતી’’તિ? આમન્તા. ભબ્બો બોધિસત્તો તાય જાતિયા ધમ્મં નાભિસમેતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ નિયતો નિયામં ઓક્કમતીતિ.

નિયતસ્સ નિયામકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૦) ૫. નિવુતકથા

૬૬૫. નિવુતો નીવરણં જહતીતિ? આમન્તા. રત્તો રાગં જહતિ, દુટ્ઠો દોસં જહતિ, મૂળ્હો મોહં જહતિ, કિલિટ્ઠો કિલેસે જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રાગેન રાગં જહતિ, દોસેન દોસં જહતિ, મોહેન મોહં જહતિ, કિલેસેહિ કિલેસે જહતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રાગો ચિત્તસમ્પયુત્તો, મગ્ગો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રાગો અકુસલો, મગ્ગો કુસલોતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૬૬. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા…પે॰… સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

નિવુતો નીવરણં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સો એવં સમાહિતે ચિત્તે પરિસુદ્ધે પરિયોદાતે અનઙ્ગણે વિગતૂપક્કિલેસે મુદુભૂતે કમ્મનિયે ઠિતે આનેઞ્જપ્પત્તે આસવાનં ખયઞાણાય ચિત્તં અભિનિન્નામેતી’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘નિવુતો નીવરણં જહતી’’તિ…પે॰….

૬૬૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘નિવુતો નીવરણં જહતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તસ્સ એવં જાનતો એવં પસ્સતો કામાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ…પે॰… અવિજ્જાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતી’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ ? આમન્તા. તેન હિ નિવુતો નીવરણં જહતીતિ.

નિવુતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૧) ૬. સમ્મુખીભૂતકથા

૬૬૮. સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતીતિ? આમન્તા. રત્તો રાગં જહતિ, દુટ્ઠો દોસં જહતિ, મૂળ્હો મોહં જહતિ, કિલિટ્ઠો કિલેસે જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રાગેન રાગં જહતિ, દોસેન દોસં જહતિ, મોહેન મોહં જહતિ, કિલેસેહિ કિલેસે જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રાગો ચિત્તસમ્પયુત્તો, મગ્ગો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રાગો અકુસલો, મગ્ગો કુસલોતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૬૯. કુસલાકુસલા…પે॰… સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા…પે॰… સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સો એવં સમાહિતે ચિત્તે…પે॰… આસવાનં ખયઞાણાય ચિત્તં અભિનિન્નામેતી’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતી’’તિ.

૬૭૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તસ્સ એવં જાનતો એવં પસ્સતો કામાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ…પે॰… અવિજ્જાસવાપિ ચિત્તં વિમુચ્ચતી’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતીતિ.

સમ્મુખીભૂતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૨) ૭. સમાપન્નો અસ્સાદેતિકથા

૬૭૧. સમાપન્નો અસ્સાદેતિ, ઝાનનિકન્તિ ઝાનારમ્મણાતિ? આમન્તા. તં ઝાનં તસ્સ ઝાનસ્સ આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તં ઝાનં તસ્સ ઝાનસ્સ આરમ્મણન્તિ? આમન્તા. તેન ફસ્સેન તં ફસ્સં ફુસતિ, તાય વેદનાય તં વેદનં વેદેતિ, તાય સઞ્ઞાય તં સઞ્ઞં સઞ્જાનાતિ, તાય ચેતનાય તં ચેતનં ચેતેતિ, તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં ચિન્તેતિ, તેન વિતક્કેન તં વિતક્કં વિતક્કેતિ, તેન વિચારેન તં વિચારં વિચારેતિ , તાય પીતિયા તં પીતિ પિયાયતિ, તાય સતિયા તં સતિં સરતિ, તાય પઞ્ઞાય તં પઞ્ઞં પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઝાનનિકન્તિ ચિત્તસમ્પયુત્તા, ઝાનં ચિત્તસમ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં…પે॰… દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઝાનનિકન્તિ અકુસલં, ઝાનં કુસલન્તિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૭૨. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

૬૭૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘સમાપન્નો અસ્સાદેતિ, ઝાનનિકન્તિ ઝાનારમ્મણા’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ વિવિચ્ચેવ કામેહિ વિવિચ્ચ અકુસલેહિ ધમ્મેહિ પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, સો તં અસ્સાદેતિ તં નિકામેતિ તેન ચ વિત્તિં આપજ્જતિ; વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા…પે॰… દુતિયં ઝાનં…પે॰… તતિયં ઝાનં…પે॰… ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ , સો તં અસ્સાદેતિ તં નિકામેતિ તેન ચ વિત્તિં આપજ્જતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૪.૧૨૩]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સમાપન્નો અસ્સાદેતિ, ઝાનનિકન્તિ ઝાનારમ્મણાતિ.

સમાપન્નો અસ્સાદેતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૩) ૮. અસાતરાગકથા

૬૭૪. અત્થિ અસાતરાગોતિ? આમન્તા. દુક્ખાભિનન્દિનો સત્તા, અત્થિ કેચિ દુક્ખં પત્થેન્તિ પિહેન્તિ એસન્તિ ગવેસન્તિ પરિયેસન્તિ, દુક્ખં અજ્ઝોસાય તિટ્ઠન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સુખાભિનન્દિનો સત્તા, અત્થિ કેચિ સુખં પત્થેન્તિ પિહેન્તિ એસન્તિ ગવેસન્તિ પરિયેસન્તિ, સુખં અજ્ઝોસાય તિટ્ઠન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સુખાભિનન્દિનો સત્તા, અત્થિ કેચિ સુખં પત્થેન્તિ પિહેન્તિ એસન્તિ ગવેસન્તિ પરિયેસન્તિ, સુખં અજ્ઝોસાય તિટ્ઠન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અસાતરાગો’’તિ.

અત્થિ અસાતરાગોતિ? આમન્તા. દુક્ખાય વેદનાય રાગાનુસયો અનુસેતિ, સુખાય વેદનાય પટિઘાનુસયો અનુસેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સુખાય વેદનાય રાગાનુસયો અનુસેતિ, દુક્ખાય વેદનાય પટિઘાનુસયો

અનુસેતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સુખાય વેદનાય રાગાનુસયો અનુસેતિ, દુક્ખાય વેદનાય પટિઘાનુસયો અનુસેતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અસાતરાગો’’તિ.

૬૭૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અસાતરાગો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સો એવં અનુરોધવિરોધં સમાપન્નો યં કિઞ્ચિ વેદનં વેદયતિ સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, સો તં વેદનં અભિનન્દતિ અભિવદતિ અજ્ઝોસાય તિટ્ઠતી’’તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૪૦૯ મહાતણ્હાસઙ્ખયે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ અસાતરાગોતિ.

અસાતરાગકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૪) ૯. ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિકથા

૬૭૬. ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. વિપાકાબ્યાકતા કિરિયાબ્યાકતા રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. રૂપતણ્હા અબ્યાકતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. સદ્દતણ્હા…પે॰… ગન્ધતણ્હા…પે॰… રસતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા અબ્યાકતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપતણ્હા અકુસલાતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા અકુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સદ્દતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા અકુસલાતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા અકુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૭૭. ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. નનુ તણ્હા અકુસલા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તણ્હા અકુસલા વુત્તા ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા’’તિ.

ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. નનુ લોભો અકુસલો વુત્તો ભગવતા, ધમ્મતણ્હા લોભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોભો અકુસલો વુત્તો ભગવતા, ધમ્મતણ્હા લોભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા’’તિ.

૬૭૮. ધમ્મતણ્હા લોભો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા . રૂપતણ્હા લોભો અબ્યાકતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ધમ્મતણ્હા લોભો અબ્યાકતોતિ? આમન્તા. સદ્દતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા લોભો અબ્યાકતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપતણ્હા લોભો અકુસલોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા લોભો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સદ્દતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા લોભો અકુસલોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા લોભો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૭૯. ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યાયં તણ્હા પોનોબ્ભવિકા નન્દીરાગસહગતા તત્રતત્રાભિનન્દિની, સેય્યથિદં – કામતણ્હા, ભવતણ્હા, વિભવતણ્હા’’તિ [મહાવ॰ ૧૪; દી॰ નિ॰ ૨.૪૦૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા’’તિ.

૬૮૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા’’તિ? આમન્તા. નનુ સા ધમ્મતણ્હાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સા ધમ્મતણ્હા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા’’તિ.

ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૩. તેરસમવગ્ગો

(૧૩૫) ૧૦. ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિકથા

૬૮૧. ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. રૂપતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. સદ્દતણ્હા…પે॰… ગન્ધતણ્હા…પે॰… રસતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપતણ્હા દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સદ્દતણ્હા…પે॰… ગન્ધતણ્હા…પે॰… રસતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૮૨. ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. નનુ તણ્હા દુક્ખસમુદયો વુત્તો ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તણ્હા દુક્ખસમુદયો વુત્તો ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયો’’તિ. ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. નનુ લોભો દુક્ખસમુદયો વુત્તો ભગવતા, ધમ્મતણ્હા લોભોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ લોભો દુક્ખસમુદયો વુત્તો ભગવતા, ધમ્મતણ્હા લોભો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયો’’તિ.

૬૮૩. ધમ્મતણ્હા લોભો, ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. રૂપતણ્હા લોભો, ન દુક્ખસમુદયોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ધમ્મતણ્હા લોભો, ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. સદ્દતણ્હા…પે॰… ગન્ધતણ્હા…પે॰… રસતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા લોભો, ન દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપતણ્હા લોભો દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા લોભો દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સદ્દતણ્હા…પે॰… ફોટ્ઠબ્બતણ્હા લોભો દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. ધમ્મતણ્હા લોભો દુક્ખસમુદયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૮૪. ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યાયં તણ્હા પોનોબ્ભવિકા નન્દીરાગસહગતા તત્રતત્રાભિનન્દિની, સેય્યથિદં – કામતણ્હા, ભવતણ્હા, વિભવતણ્હા’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયો’’તિ.

૬૮૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયો’’તિ? આમન્તા. નનુ સા ધમ્મતણ્હાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સા ધમ્મતણ્હા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયો’’તિ.

ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિકથા નિટ્ઠિતા.

તેરસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

કપ્પટ્ઠો કપ્પં તિટ્ઠેય્ય, કપ્પટ્ઠો કુસલં ચિત્તં ન પટિલભેય્ય, અનન્તરાપયુત્તો પુગ્ગલો સમ્મત્તનિયામં ઓક્કમેય્ય, નિયતો નિયામં ઓક્કમતિ, નિવુતો નીવરણં જહતિ, સમ્મુખીભૂતો સંયોજનં જહતિ, ઝાનનિકન્તિ, અસાતરાગો, ધમ્મતણ્હા અબ્યાકતા, ધમ્મતણ્હા ન દુક્ખસમુદયોતિ.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૩૬) ૧. કુસલાકુસલપટિસન્દહનકથા

૬૮૬. અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. યા અકુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ કુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલં, ન વત્તબ્બં – ''યા અકુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ કુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધી''તિ? આમન્તા. કુસલં અનાવટ્ટેન્તસ્સ [અનાવટ્ટન્તસ્સ (સી॰ પી॰ ક॰), અનાવજ્જન્તસ્સ (સ્યા॰ કં॰)] ઉપ્પજ્જતિ …પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ કુસલં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કુસલં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલ''ન્તિ.

૬૮૭. અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. અકુસલમૂલં અયોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. કુસલં અયોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ કુસલં યોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કુસલં યોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલ''ન્તિ.

અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. કામસઞ્ઞાય અનન્તરા નેક્ખમ્મસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, બ્યાપાદસઞ્ઞાય અનન્તરા અબ્યાપાદસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, વિહિંસાસઞ્ઞાય અનન્તરા અવિહિંસાસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, બ્યાપાદસ્સ અનન્તરા મેત્તા ઉપ્પજ્જતિ, વિહિંસાય અનન્તરા કરુણા ઉપ્પજ્જતિ, અરતિયા અનન્તરા મુદિતા ઉપ્પજ્જતિ, પટિઘસ્સ અનન્તરા ઉપેક્ખા ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૮૮. કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. યા કુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ અકુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલં, ન વત્તબ્બં – ''યા કુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ અકુસલસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધી''તિ? આમન્તા. અકુસલં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અકુસલં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અકુસલં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલ''ન્તિ.

૬૮૯. કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. કુસલં યોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. અકુસલં યોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અકુસલં અયોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અકુસલં અયોનિસો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલ''ન્તિ.

કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલન્તિ? આમન્તા. નેક્ખમ્મસઞ્ઞાય અનન્તરા કામસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, અબ્યાપાદસઞ્ઞાય અનન્તરા બ્યાપાદસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, અવિહિંસાસઞ્ઞાય અનન્તરા વિહિંસાસઞ્ઞા ઉપ્પજ્જતિ, મેત્તાય અનન્તરા બ્યાપાદો ઉપ્પજ્જતિ, કરુણાય અનન્તરા વિહિંસા ઉપ્પજ્જતિ, મુદિતાય અનન્તરા અરતિ ઉપ્પજ્જતિ, ઉપેક્ખાય અનન્તરા પટિઘં ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૯૦. ન વત્તબ્બં – ''અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલં, કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલ''ન્તિ? આમન્તા. નનુ યસ્મિંયેવ વત્થુસ્મિં રજ્જતિ તસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં વિરજ્જતિ, યસ્મિંયેવ વત્થુસ્મિં વિરજ્જતિ તસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં રજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં રજ્જતિ તસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં વિરજ્જતિ, યસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં વિરજ્જતિ તસ્મિઞ્ઞેવ વત્થુસ્મિં રજ્જતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલં, કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલ''ન્તિ.

કુસલાકુસલપટિસન્દહનકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૩૭) ૨. સળાયતનુપ્પત્તિકથા

૬૯૧. સળાયતનં અપુબ્બં અચરિમં માતુકુચ્છિસ્મિં સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. સબ્બઙ્ગપચ્ચઙ્ગી અહીનિન્દ્રિયો માતુકુચ્છિસ્મિં ઓક્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન ચક્ખાયતનં સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન હત્થા સણ્ઠન્તિ, પાદા સણ્ઠન્તિ, સીસં સણ્ઠાતિ, કણ્ણો સણ્ઠાતિ, નાસિકા સણ્ઠાતિ, મુખં સણ્ઠાતિ, દન્તા સણ્ઠન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન સોતાયતનં…પે॰… ઘાનાયતનં…પે॰… જિવ્હાયતનં સણ્ઠાતીતિ? આમન્તા. ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન હત્થા સણ્ઠન્તિ, પાદા સણ્ઠન્તિ, સીસં સણ્ઠાતિ, કણ્ણો સણ્ઠાતિ, નાસિકા સણ્ઠાતિ, મુખં સણ્ઠાતિ, દન્તા સણ્ઠન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૯૨. માતુકુચ્છિગતસ્સ પચ્છા ચક્ખાયતનં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. માતુકુચ્છિસ્મિં ચક્ખુપટિલાભાય કમ્મં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… માતુકુચ્છિગતસ્સ પચ્છા સોતાયતનં…પે॰… ઘાનાયતનં…પે॰… જિવ્હાયતનં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. માતુકુચ્છિસ્મિં જિવ્હાપટિલાભાય કમ્મં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

માતુકુચ્છિગતસ્સ પચ્છા કેસા લોમા નખા દન્તા અટ્ઠી ઉપ્પજ્જન્તીતિ? આમન્તા. માતુકુચ્છિસ્મિં અટ્ઠિપટિલાભાય કમ્મં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં – ''માતુકુચ્છિગતસ્સ પચ્છા કેસા લોમા નખા દન્તા અટ્ઠી ઉપ્પજ્જન્તી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''પઠમં કલલં હોતિ, કલલા હોતિ અબ્બુદં;

અબ્બુદા જાયતે પેસિ [પેસી (સ્યા॰ કં॰ પી॰)], પેસિ નિબ્બત્તતે [નિબ્બત્તતી (સી॰ સ્યા॰, સં॰ નિ॰ ૧.૨૩૫), નિબ્બત્તતિ (પી॰ ક॰)] ઘનો;
ઘના પસાખા જાયન્તિ, કેસા લોમા નખાપિ ચ.

‘‘યઞ્ચસ્સ ભુઞ્જતિ માતા, અન્નં પાનઞ્ચ ભોજનં;
તેન સો તત્થ યાપેતિ, માતુકુચ્છિગતો નરો’’તિ [સં॰ નિ॰ ૧.૨૩૫].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ માતુકુચ્છિગતસ્સ પચ્છા કેસા લોમા નખા દન્તા અટ્ઠી ઉપ્પજ્જન્તીતિ.

સળાયતનુપ્પત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૩૮) ૩. અનન્તરપચ્ચયકથા

૬૯૩. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા સોતવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. યા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ સોતવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા સોતવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘યા ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ સોતવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. સોતવિઞ્ઞાણં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰…. નનુ સોતવિઞ્ઞાણં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ, આમન્તા. હઞ્ચિ સોતવિઞ્ઞાણં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા સોતવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતી’’તિ.

૬૯૪. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા સોતવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચક્ખુવિઞ્ઞાણં રૂપનિમિત્તં મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ ? આમન્તા. સોતવિઞ્ઞાણં રૂપનિમિત્તં મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખુવિઞ્ઞાણં રૂપારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? આમન્તા. સોતવિઞ્ઞાણં રૂપારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ સોતવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ સોતવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ સોતવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ –

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ ચક્ખુવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ચક્ખુઞ્ચ પટિચ્ચ રૂપે ચ ઉપ્પજ્જતિ સોતવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા સોતવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ ચક્ખુવિઞ્ઞાણં તં સોતવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૯૫. સોતવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા ઘાનવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા જિવ્હાવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. યા જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ કાયવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘યા જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ કાયવિઞ્ઞાણસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધી’’તિ? આમન્તા. કાયવિઞ્ઞાણં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ કાયવિઞ્ઞાણં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કાયવિઞ્ઞાણં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતી’’તિ.

૬૯૬. જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. જિવ્હાવિઞ્ઞાણં રસનિમિત્તં મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. કાયવિઞ્ઞાણં રસનિમિત્તં મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જિવ્હાવિઞ્ઞાણં રસારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? આમન્તા. કાયવિઞ્ઞાણં રસારમ્મણઞ્ઞેવ ન અઞ્ઞારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ જિવ્હાવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ કાયવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ કાયવિઞ્ઞાણન્તિ? આમન્તા. ‘‘જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ કાયવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ‘‘જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ જિવ્હાવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ‘‘જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ જિવ્હાવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘જિવ્હઞ્ચ પટિચ્ચ રસે ચ ઉપ્પજ્જતિ કાયવિઞ્ઞાણ’’ન્તિ.

જિવ્હાવિઞ્ઞાણસ્સ અનન્તરા કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ જિવ્હાવિઞ્ઞાણં તં કાયવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૯૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તી’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કોચિ નચ્ચતિ ગાયતિ વાદેતિ, રૂપઞ્ચ પસ્સતિ, સદ્દઞ્ચ સુણાતિ, ગન્ધઞ્ચ ઘાયતિ, રસઞ્ચ સાયતિ, ફોટ્ઠબ્બઞ્ચ ફુસતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કોચિ નચ્ચતિ ગાયતિ વાદેતિ, રૂપઞ્ચ પસ્સતિ, સદ્દઞ્ચ સુણાતિ, ગન્ધઞ્ચ ઘાયતિ,

રસઞ્ચ સાયતિ, ફોટ્ઠબ્બઞ્ચ ફુસતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પઞ્ચવિઞ્ઞાણા અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ સમનન્તરા ઉપ્પજ્જન્તી’’તિ.

અનન્તરપચ્ચયકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૩૯) ૪. અરિયરૂપકથા

૬૯૮. અરિયરૂપં મહાભૂતાનં ઉપાદાયાતિ? આમન્તા. અરિયરૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. મહાભૂતા કુસલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… મહાભૂતા અબ્યાકતાતિ? આમન્તા. અરિયરૂપં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરિયરૂપં મહાભૂતાનં ઉપાદાયાતિ? આમન્તા. અરિયરૂપં અનાસવં અસંયોજનિયં અગન્થનિયં અનોઘનિયં અયોગનિયં અનીવરણિયં અપરામટ્ઠં અનુપાદાનિયં અસંકિલેસિયન્તિ? આમન્તા. મહાભૂતા અનાસવા…પે॰… અસંકિલેસિયાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… મહાભૂતા સાસવા સંયોજનિયા…પે॰… સંકિલેસિયાતિ? આમન્તા. અરિયરૂપં સાસવં સંયોજનિયં…પે॰… સંકિલેસિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૬૯૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘અરિયરૂપં મહાભૂતાનં ઉપાદાયા’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યં કિઞ્ચિ, ભિક્ખવે, રૂપં ચત્તારિ મહાભૂતાનિ ચતુન્નઞ્ચ મહાભૂતાનં ઉપાદાયરૂપ’’ન્તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૩૪૭; અ॰ નિ॰ ૧૧.૧૫]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અરિયરૂપં મહાભૂતાનં ઉપાદાયાતિ.

અરિયરૂપકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૪૦) ૫. અઞ્ઞો અનુસયોતિકથા

૭૦૦. અઞ્ઞો કામરાગાનુસયો અઞ્ઞં કામરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞો કામરાગો અઞ્ઞં કામરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સ્વેવ કામરાગો તં કામરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ કામરાગાનુસયો તં કામરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો પટિઘાનુસયો અઞ્ઞં પટિઘપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞં પટિઘં અઞ્ઞં પટિઘપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તઞ્ઞેવ પટિઘં તં પટિઘપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ પટિઘાનુસયો તં પટિઘપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો માનાનુસયો અઞ્ઞં માનપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞો માનો અઞ્ઞં માનપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સ્વેવ માનો તં માનપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ માનાનુસયો તં માનપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો દિટ્ઠાનુસયો અઞ્ઞં દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞા દિટ્ઠિ અઞ્ઞં દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ દિટ્ઠિ તં દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ દિટ્ઠાનુસયો તં દિટ્ઠિપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં

વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો વિચિકિચ્છાનુસયો અઞ્ઞં વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞા વિચિકિચ્છા અઞ્ઞં વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ વિચિકિચ્છા તં વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ વિચિકિચ્છાનુસયો તં વિચિકિચ્છાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો ભવરાગાનુસયો અઞ્ઞં ભવરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞો ભવરાગો અઞ્ઞં ભવરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સ્વેવ ભવરાગો તં ભવરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ ભવરાગાનુસયો તં ભવરાગપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અઞ્ઞો અવિજ્જાનુસયો અઞ્ઞં અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞા અવિજ્જા અઞ્ઞં અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાવ અવિજ્જા તં અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? આમન્તા. સ્વેવ અવિજ્જાનુસયો તં અવિજ્જાપરિયુટ્ઠાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૦૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘અઞ્ઞો અનુસયો અઞ્ઞં પરિયુટ્ઠાન’’ન્તિ? આમન્તા . પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સાનુસયો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. ‘‘પરિયુટ્ઠિતો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અઞ્ઞો અનુસયો અઞ્ઞં પરિયુટ્ઠાનન્તિ. પુથુજ્જનો કુસલાબ્યાકતે ચિત્તે વત્તમાને ‘‘સરાગો’’તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. ‘‘પરિયુટ્ઠિતો’’તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અઞ્ઞો રાગો અઞ્ઞં પરિયુટ્ઠાનન્તિ.

અઞ્ઞો અનુસયોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૪૧) ૬. પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિકથા

૭૦૨. પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિ? આમન્તા. નત્થિ સરાગં ચિત્તં સદોસં ચિત્તં સમોહં ચિત્તં…પે॰… અકુસલં ચિત્તં સંકિલિટ્ઠં ચિત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અત્થિ સરાગં ચિત્તં સદોસં ચિત્તં સમોહં ચિત્તં…પે॰… અકુસલં ચિત્તં સંકિલિટ્ઠં ચિત્તન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ સરાગં ચિત્તં સદોસં ચિત્તં સમોહં ચિત્તં…પે॰… અકુસલં ચિત્તં સંકિલિટ્ઠં ચિત્તં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્ત’’ન્તિ.

પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્તન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૪૨) ૭. પરિયાપન્નકથા

૭૦૩. રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સમાપત્તેસિયો ઉપપત્તેસિયો દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન

સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો...પે॰... એકારમ્મણો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, રૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ...પે॰....

રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સદ્દરાગો સદ્દધાતું અનુસેતિ, સદ્દધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતું અનુસેતિ, ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સદ્દરાગો સદ્દધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘સદ્દધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૦૪. અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા . સમાપત્તેસિયો ઉપપત્તેસિયો દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... નનુ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન...પે॰... એકારમ્મણોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો...પે॰... એકારમ્મણો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ.

અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સદ્દરાગો સદ્દધાતું અનુસેતિ, સદ્દધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતું અનુસેતિ, ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સદ્દરાગો સદ્દધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘સદ્દધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા . અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ, ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ, ન વત્તબ્બં – ‘‘અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૦૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ રૂપધાતુપરિયાપન્નો, અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. નનુ કામરાગો કામધાતું અનુસેતિ, કામધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગો કામધાતું અનુસેતિ કામધાતુપરિયાપન્નો , તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપરાગો રૂપધાતું અનુસેતિ રૂપધાતુપરિયાપન્નો, અરૂપરાગો અરૂપધાતું અનુસેતિ અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ.

પરિયાપન્નકથા નિટ્ઠિતા.

(૧૪૩) ૮. અબ્યાકતકથા

૭૦૬. દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. વિપાકાબ્યાકતં કિરિયાબ્યાકતં રૂપં નિબ્બાનં ચક્ખાયતનં…પે॰… ફોટ્ઠબ્બાયતનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તો ફસ્સો અબ્યાકતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તા વેદના…પે॰… સઞ્ઞા…પે॰… ચેતના…પે॰… ચિત્તં અબ્યાકતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તો ફસ્સો અકુસલોતિ? આમન્તા. દિટ્ઠિગતં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તા વેદના સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તં અકુસલન્તિ? આમન્તા. દિટ્ઠિગતં અકુસલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૦૭. દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. અફલં અવિપાકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સફલં સવિપાકન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફલં સવિપાકં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત’’ન્તિ.

દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. નનુ મિચ્છાદિટ્ઠિપરમાનિ વજ્જાનિ [અઙ્ગુત્તરનિકાયે] વુત્તાનિ ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મિચ્છાદિટ્ઠિપરમાનિ વજ્જાનિ વુત્તાનિ ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત’’ન્તિ.

દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિ ખો, વચ્છ, અકુસલા [અકુસલં (મ॰ નિ॰ ૨.૧૯૪)], સમ્માદિટ્ઠિ કુસલા’’ [કુસલં (મ॰ નિ॰ ૨.૧૦૪)] તિ [મ॰ નિ॰ ૨.૧૯૪]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત’’ન્તિ.

દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિસ્સ ખો અહં, પુણ્ણ, દ્વિન્નં ગતીનં અઞ્ઞતરં ગતિં વદામિ – નિરયં વા તિરચ્છાનયોનિં વા’’તિ [મ॰ નિ॰ ૨.૭૯]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત’’ન્તિ.

૭૦૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘‘સસ્સતો લોકો’તિ ખો, વચ્છ, અબ્યાકતમેતં, ‘અસસ્સતો લોકો’તિ ખો, વચ્છ, અબ્યાકતમેતં, ‘અન્તવા લોકો’તિ ખો, વચ્છ, અબ્યાકતમેતં, ‘અનન્તવા લોકો’તિ ખો, વચ્છ…પે॰… ‘તં જીવં તં સરીર’ન્તિ ખો, વચ્છ…પે॰… ‘અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર’ન્તિ ખો , વચ્છ…પે॰… ‘હોતિ તથાગતો પરં મરણા’તિ ખો, વચ્છ…પે॰… ‘ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા’તિ ખો, વચ્છ…પે॰… ‘હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણા’તિ ખો, વચ્છ…પે॰… ‘નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા’તિ ખો, વચ્છ, અબ્યાકતમેત’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૪.૪૧૬, થોકં પન વિસદિસં]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ.

દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિકસ્સ, ભિક્ખવે, પુરિસપુગ્ગલસ્સ યઞ્ચેવ કાયકમ્મં યથાદિટ્ઠિસમત્તં સમાદિન્નં, યઞ્ચ વચીકમ્મં…પે॰… યઞ્ચ મનોકમ્મં, યા ચ ચેતના, યા ચ પત્થના, યો ચ

પણિધિ, યે ચ સઙ્ખારા, સબ્બે તે ધમ્મા અનિટ્ઠાય અકન્તાય અમનાપાય અહિતાય દુક્ખાય સંવત્તન્તી''તિ [અ॰ નિ॰ ૧.૩૦૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''દિટ્ઠિગતં અબ્યાકત''ન્તિ.

અબ્યાકતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. ચુદ્દસમવગ્ગો

(૧૪૪) ૯. અપરિયાપન્નકથા

૭૦૯. દિટ્ઠિગતં અપરિયાપન્નન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં, સકદાગામિમગ્ગો સકદાગામિફલં, અનાગામિમગ્ગો અનાગામિફલં, અરહત્તમગ્ગો અરહત્તફલં, સતિપટ્ઠાનં સમ્મપ્પધાનં ઇદ્ધિપાદો ઇન્દ્રિયં બલં બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૧૦. ન વત્તબ્બં – ''દિટ્ઠિગતં અપરિયાપન્ન''ન્તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો ''કામેસુ વીતરાગો''તિ વત્તબ્બોતિ? આમન્તા. ''વિગતદિટ્ઠિયો''તિ વત્તબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ દિટ્ઠિગતં અપરિયાપન્નન્તિ.

અપરિયાપન્નકથા નિટ્ઠિતા.

ચુદ્દસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

અકુસલમૂલં પટિસન્દહતિ કુસલમૂલં, કુસલમૂલં પટિસન્દહતિ અકુસલમૂલં, સળાયતનં છવિઞ્ઞાણકાયા, અરિયરૂપં મહાભૂતાનં ઉપાદાય, સ્વેવ અનુસયો તં પરિયુટ્ઠાનં, પરિયુટ્ઠાનં ચિત્તવિપ્પયુત્તં, યથાધાતુ તઞ્ઞેવ અનુસેતિ, દિટ્ઠિગતં અબ્યાકતં, દિટ્ઠિગતં અપરિયાપન્નન્તિ.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૪૫) ૧. પચ્ચયતાકથા

૭૧૧. પચ્ચયતા વવત્થિતાતિ? આમન્તા. નનુ વીમંસા હેતુ, સો ચ અધિપતીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ વીમંસા હેતુ, સો ચ અધિપતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''હેતુપચ્ચયેન પચ્ચયો, અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ છન્દાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ છન્દાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૨. નનુ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઇન્દ્રિયપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ મગ્ગઙ્ગન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીરિયાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ મગ્ગઙ્ગં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, મગ્ગપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૩. નનુ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, સો ચ આહારોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, સો ચ આહારો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, આહારપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચિત્તાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઇન્દ્રિયપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૪. નનુ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ ઇન્દ્રિયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઇન્દ્રિયપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ, તઞ્ચ મગ્ગઙ્ગન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વીમંસાધિપતિ સહજાતાનં ધમ્માનં અધિપતિ , તઞ્ચ મગ્ગઙ્ગં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, મગ્ગપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૫. નનુ અરિયં ધમ્મં ગરું કત્વા ઉપ્પજ્જતિ પચ્ચવેક્ખણા, તઞ્ચારમ્મણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરિયં ધમ્મં ગરું કત્વા ઉપ્પજ્જતિ પચ્ચવેક્ખણા, તઞ્ચારમ્મણં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અધિપતિપચ્ચયેન પચ્ચયો, આરમ્મણપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૬. નનુ પુરિમા પુરિમા કુસલા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં કુસલાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવનાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પુરિમા પુરિમા કુસલા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં કુસલાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવના, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, આસેવનપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ પુરિમા પુરિમા અકુસલા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં અકુસલાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવનાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પુરિમા પુરિમા અકુસલા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં અકુસલાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવના, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, આસેવનપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

નનુ પુરિમા પુરિમા કિરિયાબ્યાકતા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં કિરિયાબ્યાકતાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવનાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પુરિમા પુરિમા કિરિયાબ્યાકતા ધમ્મા પચ્છિમાનં પચ્છિમાનં કિરિયાબ્યાકતાનં ધમ્માનં અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સા ચ આસેવના, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, આસેવનપચ્ચયેન પચ્ચયો''તિ.

૭૧૭. ન વત્તબ્બં – ''પચ્ચયતા વવત્થિતા''તિ? આમન્તા. હેતુપચ્ચયેન પચ્ચયો હોતિ, આરમ્મણપચ્ચયેન પચ્ચયો હોતિ, અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો હોતિ, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ પચ્ચયતા વવત્થિતાતિ.

પચ્ચયતાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૪૬) ૨. અઞ્ઞમઞ્ઞપચ્ચયકથા

૭૧૮. અવિજ્જાપચ્ચયાવ સઙ્ખારા, ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ખારપચ્ચયાપિ અવિજ્જા''તિ? આમન્તા. નનુ અવિજ્જા સઙ્ખારેન સહજાતાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અવિજ્જા સઙ્ખારેન સહજાતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અવિજ્જાપચ્ચયાપિ સઙ્ખારા, સઙ્ખારપચ્ચયાપિ અવિજ્જા''તિ.

તણ્હાપચ્ચયાવ ઉપાદાનં, ન વત્તબ્બં – ''ઉપાદાનપચ્ચયાપિ તણ્હા''તિ? આમન્તા. નનુ તણ્હા ઉપાદાનેન સહજાતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તણ્હા ઉપાદાનેન સહજાતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''તણ્હાપચ્ચયાપિ ઉપાદાનં,

ઉપાદાનપચ્ચયાપિ તણ્હા''તિ.

૭૧૯. ''જરામરણપચ્ચયા , ભિક્ખવે, જાતિ, જાતિપચ્ચયા ભવો''તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ ? નત્થિ. તેન હિ અવિજ્જાપચ્ચયાવ સઙ્ખારા, ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ખારપચ્ચયાપિ અવિજ્જા''તિ. તણ્હાપચ્ચયાવ ઉપાદાનં, ન વત્તબ્બં – ''ઉપાદાનપચ્ચયાપિ તણ્હા''તિ.

''વિઞ્ઞાણપચ્ચયા, ભિક્ખવે, નામરૂપં, નામરૂપપચ્ચયાપિ વિઞ્ઞાણ''ન્તિ [દી॰ નિ॰ ૨.૫૮, થોકં પન વિસદિસં] – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અવિજ્જાપચ્ચયાપિ સઙ્ખારા, સઙ્ખારપચ્ચયાપિ અવિજ્જા; તણ્હાપચ્ચયાપિ ઉપાદાનં, ઉપાદાનપચ્ચયાપિ તણ્હાતિ.

અઞ્ઞમઞ્ઞપચ્ચયકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૪૭) ૩. અદ્ધાકથા

૭૨૦. અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ? આમન્તા. રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના…પે॰… સઞ્ઞા…પે॰… સઙ્ખારા…પે॰… વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતો અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ? આમન્તા. રૂપન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના…પે॰… સઞ્ઞા…પે॰… સઙ્ખારા…પે॰… વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતો અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ? આમન્તા. રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના…પે॰… સઞ્ઞા…પે॰… સઙ્ખારા…પે॰… વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ? આમન્તા. રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદના…પે॰… સઞ્ઞા…પે॰… સઙ્ખારા…પે॰… વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતં રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણં અતીતો અદ્ધાતિ? આમન્તા. અતીતા પઞ્ચદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતં રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણં અનાગતો અદ્ધાતિ? આમન્તા. અનાગતા પઞ્ચદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પચ્ચુપ્પન્નં રૂપં વેદના સઞ્ઞા સઙ્ખારા વિઞ્ઞાણં પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધાતિ? આમન્તા. પચ્ચુપ્પન્ના પઞ્ચદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા પઞ્ચક્ખન્ધા અતીતો અદ્ધા, અનાગતા પઞ્ચક્ખન્ધા અનાગતો અદ્ધા, પચ્ચુપ્પન્ના પઞ્ચક્ખન્ધા પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધાતિ? આમન્તા. પન્નરસદ્ધાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતાનિ દ્વાદસાયતનાનિ અતીતો અદ્ધા, અનાગતાનિ દ્વાદસાયતનાનિ અનાગતો અદ્ધા, પચ્ચુપ્પન્નાનિ દ્વાદસાયતનાનિ પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધાતિ? આમન્તા. છત્તિંસ અદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતા અટ્ઠારસ ધાતુયો અતીતો અદ્ધા, અનાગતા અટ્ઠારસ ધાતુયો અનાગતો અદ્ધા, પચ્ચુપ્પન્ના અટ્ઠારસ ધાતુયો પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધાતિ? આમન્તા. ચતુપઞ્ઞાસ અદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અતીતાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અતીતો અદ્ધા, અનાગતાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ અનાગતો અદ્ધા, પચ્ચુપ્પન્નાનિ બાવીસતિન્દ્રિયાનિ પચ્ચુપ્પન્નો અદ્ધાતિ? આમન્તા. છસટ્ઠિ અદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૨૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તીણિમાનિ, ભિક્ખવે, કથાવત્થૂનિ! કતમાનિ તીણિ? અતીતં વા, ભિક્ખવે, અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં અહોસિ અતીતમદ્ધાન’ન્તિ; અનાગતં વા, ભિક્ખવે, અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં ભવિસ્સતિ અનાગતમદ્ધાન’ન્તિ; એતરહિ વા, ભિક્ખવે, પચ્ચુપ્પન્નં અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં હોતિ એતરહિ પચ્ચુપ્પન્ન’ન્તિ. ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, તીણિ કથાવત્થૂની’’તિ [અ॰ નિ॰ ૩.૬૮; દી॰ નિ॰ ૩.૩૦૫]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અદ્ધા પરિનિપ્ફન્નોતિ.

અદ્ધાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૪૮) ૪. ખણલયમુહુત્તકથા

૭૨૨. ખણો પરિનિપ્ફન્નો, લયો પરિનિપ્ફન્નો, મુહુત્તં પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે… પે॰… વેદના… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૨૩. ન વત્તબ્બં – ‘‘મુહુત્તં પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘તીણિમાનિ, ભિક્ખવે, કથાવત્થૂનિ! કતમાનિ તીણિ? અતીતં વા, ભિક્ખવે, અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં અહોસિ અતીતમદ્ધાન’ન્તિ; અનાગતં વા, ભિક્ખવે, અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં ભવિસ્સતિ અનાગતમદ્ધાન’ન્તિ; એતરહિ વા, ભિક્ખવે, પચ્ચુપ્પન્નં અદ્ધાનં આરબ્ભ કથં કથેય્ય – ‘એવં હોતિ એતરહિ પચ્ચુપ્પન્ન’ન્તિ. ઇમાનિ ખો, ભિક્ખવે, તીણિ કથાવત્થૂની’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ મુહુત્તં પરિનિપ્ફન્નન્તિ.

ખણલયમુહુત્તકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૪૯) ૫. આસવકથા

૭૨૪. ચત્તારો આસવા અનાસવાતિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૨૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘ચત્તારો આસવા અનાસવાતિ? આમન્તા. અત્થઞ્ઞેવ આસવા યેહિ આસવેહિ તે આસવા સાસવા હોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ ચત્તારો આસવા અનાસવાતિ.

આસવકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૦) ૬. જરામરણકથા

૭૨૬. લોકુત્તરાનં ધમ્માનં જરામરણં લોકુત્તરન્તિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપત્તિમગ્ગસ્સ જરામરણં સોતાપત્તિમગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપત્તિમગ્ગસ્સ જરામરણં સોતાપત્તિમગ્ગોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલસ્સ જરામરણં સોતાપત્તિફલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સકદાગામિમગ્ગસ્સ...પે॰... સકદાગામિફલસ્સ...પે॰... અનાગામિમગ્ગસ્સ...પે॰... અનાગામિફલસ્સ...પે॰... અરહત્તમગ્ગસ્સ જરામરણં અરહત્તમગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તમગ્ગસ્સ જરામરણં અરહત્તમગ્ગોતિ? આમન્તા. અરહત્તફલસ્સ જરામરણં અરહત્તફલન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સતિપટ્ઠાનાનં... સમ્મપ્પધાનાનં... ઇદ્ધિપાદાનં... ઇન્દ્રિયાનં... બલાનં... બોજ્ઝઙ્ગાનં જરામરણં બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૨૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘લોકુત્તરાનં ધમ્માનં જરામરણં લોકુત્તરન્તિ? આમન્તા. લોકિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ લોકુત્તરન્તિ.

જરામરણકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૧) ૭. સઞ્ઞાવેદયિતકથા

૭૨૮. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકુત્તરાતિ? આમન્તા. મગ્ગો ફલં નિબ્બાનં, સોતાપત્તિમગ્ગો સોતાપત્તિફલં...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૨૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકુત્તરાતિ? આમન્તા. લોકિયાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ લોકુત્તરાતિ.

સઞ્ઞાવેદયિતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૨) ૮. દુતિયસઞ્ઞાવેદયિતકથા

૭૩૦. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકિયાતિ? આમન્તા. રૂપન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વેદના... સઞ્ઞા... સઙ્ખારા... વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કામાવચરાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપાવચરાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરૂપાવચરાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૩૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકિયાતિ? આમન્તા. લોકુત્તરાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ લોકિયાતિ.

દુતિયસઞ્ઞાવેદયિતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૩) ૯. તતિયસઞ્ઞાવેદયિતકથા

૭૩૨. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ મારણન્તિયો ફસ્સો, મારણન્તિયા વેદના, મારણન્તિયા સઞ્ઞા, મારણન્તિયા ચેતના , મારણન્તિયં ચિત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ મારણન્તિયો ફસ્સો, મારણન્તિયા વેદના, મારણન્તિયા સઞ્ઞા, મારણન્તિયા ચેતના, મારણન્તિયં ચિત્તન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ મારણન્તિયો ફસ્સો, મારણન્તિયા વેદના, મારણન્તિયા સઞ્ઞા, મારણન્તિયા ચેતના, મારણન્તિયં ચિત્તં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યા''તિ.

સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ ફસ્સો વેદના સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ ફસ્સો વેદના સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તન્તિ? આમન્તા. અફસ્સકસ્સ કાલં કિરિયા, અવેદનકસ્સ કાલં કિરિયા…પે॰… અચિત્તકસ્સ કાલં કિરિયાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સફસ્સકસ્સ કાલં કિરિયા…પે॰… સચિત્તકસ્સ કાલં કિરિયાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફસ્સકસ્સ કાલં કિરિયા…પે॰… સચિત્તકસ્સ કાલં કિરિયા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યા''તિ.

સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ કાયે વિસં કમેય્ય, સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ કાયે વિસં ન કમેય્ય, સત્થં ન કમેય્ય, અગ્ગિ ન કમેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ કાયે વિસં ન કમેય્ય, સત્થં ન કમેય્ય, અગ્ગિ ન કમેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યા''તિ.

સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ કાયે વિસં કમેય્ય, સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? આમન્તા. ન નિરોધં સમાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૩૩. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો ન કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ સો નિયામો યેન નિયામેન નિયતો સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો ન કાલં કરેય્યાતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ નત્થિ સો નિયામો યેન નિયામેન નિયતો સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો ન કાલં કરેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો ન કાલં કરેય્યાતિ.

૭૩૪. ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ન કાલં કરેય્યાતિ? આમન્તા. અત્થિ સો નિયામો યેન નિયામેન નિયતો ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ન કાલં કરેય્યાતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ નત્થિ સો નિયામો યેન નિયામેન નિયતો ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ન કાલં કરેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી ન કાલં કરેય્યા''તિ.

તતિયસઞ્ઞાવેદયિતકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૪) ૧૦. અસઞ્ઞસત્તુપિકકથા

૭૩૫. સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકાતિ? આમન્તા. અત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ અલોભો કુસલમૂલં , અદોસો કુસલમૂલં, અમોહો કુસલમૂલં, સદ્ધા વીરિયં સતિ સમાધિ પઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ અલોભો કુસલમૂલં , અદોસો કુસલમૂલં...પે॰... પઞ્ઞાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ અલોભો કુસલમૂલં, અદોસો કુસલમૂલં, અમોહો કુસલમૂલં, સદ્ધા વીરિયં સતિ સમાધિ પઞ્ઞા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકા''તિ.

સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકાતિ? આમન્તા. અત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ ફસ્સો વેદના સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ ફસ્સો વેદના સઞ્ઞા ચેતના ચિત્તન્તિ? આમન્તા. અફસ્સકસ્સ મગ્ગભાવના...પે॰... અચિત્તકસ્સ મગ્ગભાવનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ સફસ્સકસ્સ મગ્ગભાવના...પે॰... સચિત્તકસ્સ મગ્ગભાવનાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સફસ્સકસ્સ મગ્ગભાવના...પે॰... સચિત્તકસ્સ મગ્ગભાવના, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકા''તિ.

સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકાતિ? આમન્તા. યે કેચિ સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપજ્જન્તિ, સબ્બે તે અસઞ્ઞસત્તુપિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૩૬. ન વત્તબ્બં – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકા''તિ? આમન્તા. નનુ ઇધાપિ અસઞ્ઞી તત્રાપિ અસઞ્ઞીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ઇધાપિ અસઞ્ઞી તત્રાપિ અસઞ્ઞી, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ અસઞ્ઞસત્તુપિકા''તિ.

અસઞ્ઞસત્તુપિકકથા નિટ્ઠિતા.

૧૫. પન્નરસમવગ્ગો

(૧૫૫) ૧૧. કમ્મૂપચયકથા

૭૩૭. અઞ્ઞં કમ્મં અઞ્ઞો કમ્મૂપચયોતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો ફસ્સો, અઞ્ઞો ફસ્સૂપચયો; અઞ્ઞા વેદના, અઞ્ઞો વેદનૂપચયો; અઞ્ઞા સઞ્ઞા, અઞ્ઞો સઞ્ઞૂપચયો; અઞ્ઞા ચેતના, અઞ્ઞો ચેતનૂપચયો; અઞ્ઞં ચિત્તં, અઞ્ઞો ચિત્તૂપચયો; અઞ્ઞા સદ્ધા, અઞ્ઞો સદ્ધૂપચયો; અઞ્ઞં વીરિયં, અઞ્ઞો વીરિયૂપચયો; અઞ્ઞા સતિ, અઞ્ઞો સતૂપચયો ; અઞ્ઞો સમાધિ, અઞ્ઞો સમાધૂપચયો; અઞ્ઞા પઞ્ઞા, અઞ્ઞો પઞ્ઞૂપચયો; અઞ્ઞો રાગો, અઞ્ઞો રાગૂપચયો...પે॰... અઞ્ઞં અનોત્તપ્પં, અઞ્ઞો અનોત્તપ્પૂપચયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૩૮. અઞ્ઞં કમ્મં, અઞ્ઞો કમ્મૂપચયોતિ? આમન્તા. કમ્મૂપચયો કમ્મેન સહજાતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મૂપચયો કમ્મેન સહજાતોતિ, આમન્તા. કુસલેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો કુસલોતિ, ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કુસલેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો કુસલોતિ? આમન્તા. સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દુક્ખાય વેદનાય...પે॰... અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૭૩૯. કમ્મૂપચયો કમ્મેન સહજાતોતિ? આમન્તા. અકુસલેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો અકુસલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અકુસલેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો અકુસલોતિ? આમન્તા. સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દુક્ખાય વેદનાય...પે॰... અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તેન કમ્મેન સહજાતો કમ્મૂપચયો અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૪૦. કમ્મં ચિત્તેન સહજાતં, કમ્મં સારમ્મણન્તિ? આમન્તા. કમ્મૂપચયો ચિત્તેન સહજાતો, કમ્મૂપચયો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કમ્મૂપચયો ચિત્તેન સહજાતો , કમ્મૂપચયો અનારમ્મણોતિ ? આમન્તા. કમ્મં ચિત્તેન સહજાતં, કમ્મં અનારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મં ચિત્તેન સહજાતં, ચિત્તં ભિજ્જમાનં કમ્મં ભિજ્જતીતિ? આમન્તા. કમ્મૂપચયો ચિત્તેન સહજાતો, ચિત્તં ભિજ્જમાનં કમ્મૂપચયો ભિજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મૂપચયો ચિત્તેન સહજાતો, ચિત્તં ભિજ્જમાનં કમ્મૂપચયો ન ભિજ્જતીતિ? આમન્તા. કમ્મં ચિત્તેન સહજાતં, ચિત્તં ભિજ્જમાનં કમ્મં ન ભિજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૪૧. કમ્મમ્હિ કમ્મૂપચયોતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ કમ્મં સો કમ્મૂપચયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મમ્હિ કમ્મૂપચયો, કમ્મૂપચયતો વિપાકો નિબ્બત્તતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ કમ્મં, સો કમ્મૂપચયો, સો કમ્મવિપાકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મમ્હિ કમ્મૂપચયો, કમ્મૂપચયતો વિપાકો નિબ્બત્તતિ, વિપાકો સારમ્મણોતિ? આમન્તા. કમ્મૂપચયો સારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કમ્મૂપચયો અનારમ્મણોતિ? આમન્તા. વિપાકો અનારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૪૨. અઞ્ઞં કમ્મં અઞ્ઞો કમ્મૂપચયોતિ, આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, પુણ્ણ, એકચ્ચો સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ [સબ્યાપજ્ઝમ્પિ અબ્યાપજ્ઝમ્પિ (ક॰) મ॰ નિ॰ ૨.૮૧ પસ્સિતબ્બં] કાયસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોતિ, સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ વચીસઙ્ખારં...પે॰... મનોસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોતિ, સો સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ કાયસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરિત્વા, સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ વચીસઙ્ખારં...પે॰... મનોસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરિત્વા સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ લોકં ઉપપજ્જતિ. તમેનં સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ લોકં ઉપપન્નં સમાનં સબ્યાબજ્ઝાપિ અબ્યાબજ્ઝાપિ ફસ્સા ફુસન્તિ. સો સબ્યાબજ્ઝેહિપિ અબ્યાબજ્ઝેહિપિ ફસ્સેહિ ફુટ્ઠો સમાનો સબ્યાબજ્ઝમ્પિ અબ્યાબજ્ઝમ્પિ વેદનં વેદેતિ વોકિણ્ણસુખદુક્ખં, સેય્યથાપિ મનુસ્સા એકચ્ચે ચ દેવા

એકચ્ચે ચ વિનિપાતિકા. ઇતિ ખો, પુણ્ણ, ભૂતા ભૂતસ્સ ઉપપત્તિ હોતિ, યં કરોતિ તેન ઉપપજ્જતિ, ઉપપન્નમેતં ફસ્સા ફુસન્તિ. એવમ્પાહં, પુણ્ણ, 'કમ્મદાયાદા સત્તા'તિ વદામી''તિ [મ॰ નિ॰ ૨.૮૧]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''અઞ્ઞં કમ્મં, અઞ્ઞો કમ્મૂપચયો''તિ.

કમ્મૂપચયકથા નિટ્ઠિતા.

પન્નરસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

પચ્ચયતા વવત્થિતા, પટિચ્ચસમુપ્પાદો, અદ્ધા, ખણો લયો મુહુત્તં, ચત્તારો આસવા અનાસવા, લોકુત્તરાનં ધમ્માનં જરામરણં લોકુત્તરા, સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકુત્તરા, સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધસમાપત્તિ લોકિયા, સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નો કાલં કરેય્ય, સ્વેવ મગ્ગો અસઞ્ઞસત્તુપપત્તિયા , અઞ્ઞં કમ્મં અઞ્ઞો કમ્મૂપચયોતિ.

તતિયો પણ્ણાસકો.

તસ્સુદ્દાનં –

અનુસયા, સંવરો, કપ્પો, મૂલઞ્ચ વવત્થિતાતિ.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૫૬) ૧. નિગ્ગહકથા

૭૪૩. પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ ચિત્તં ''મા રજ્જિ'', ''મા દુસ્સિ'', ''મા મુય્હિ'', ''મા કિલિસ્સી''તિ નિગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ ઉપ્પન્નો ફસ્સો ''મા નિરુજ્ઝી''તિ નિગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ ઉપ્પન્ના વેદના...પે॰... ઉપ્પન્ના સઞ્ઞા... ઉપ્પન્ના ચેતના... ઉપ્પન્નં ચિત્તં... ઉપ્પન્ના સદ્ધા... ઉપ્પન્નં વીરિયં ... ઉપ્પન્ના સતિ... ઉપ્પન્નો સમાધિ...પે॰... ઉપ્પન્ના પઞ્ઞા ''મા નિરુજ્ઝી''તિ નિગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય રાગં પજહતિ... દોસં પજહતિ...પે॰... અનોત્તપ્પં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય મગ્ગં ભાવેતિ... સતિપટ્ઠાનં ભાવેતિ... પે॰... બોજ્ઝઙ્ગં ભાવેતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય દુક્ખં પરિજાનાતિ, સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો, પરઙ્કતં સુખં દુક્ખં અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''અત્તનાવ કતં પાપં, અત્તના સંકિલિસ્સતિ;
અત્તના અકતં પાપં, અત્તનાવ વિસુજ્ઝતિ;
સુદ્ધિ અસુદ્ધિ પચ્ચત્તં, નાઞ્ઞો અઞ્ઞં વિસોધયે''તિ [ધ॰ પ॰ ૧૬૫].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતી''તિ.

૭૪૪. ન વત્તબ્બં – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ બલપ્પત્તા, અત્થિ વસીભૂતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ બલપ્પત્તા, અત્થિ વસીભૂતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં નિગ્ગણ્હાતી''તિ.

નિગ્ગહકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૫૭) ૨. પગ્ગહકથા

૭૪૫. પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ ચિત્તં ''મા રજ્જિ,'' ''મા દુસ્સિ,'' ''મા મુય્હિ,'' ''મા કિલિસ્સી''તિ પગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અલોભં કુસલમૂલં જનેતિ... અદોસં કુસલમૂલં જનેતિ... અમોહં કુસલમૂલં જનેતિ... સદ્ધં જનેતિ... વીરિયં જનેતિ... સતિં જનેતિ... સમાધિં જનેતિ... પઞ્ઞં જનેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ ઉપ્પન્નો ફસ્સો ''મા નિરુજ્ઝી''તિ પગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ ઉપ્પન્ના વેદના...પે॰... ઉપ્પન્ના પઞ્ઞા ''મા નિરુજ્ઝી''તિ પગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય રાગં પજહતિ... દોસં પજહતિ... મોહં પજહતિ...પે॰... અનોત્તપ્પં પજહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય મગ્ગં ભાવેતિ... સતિપટ્ઠાનં ભાવેતિ...પે॰... બોજ્ઝઙ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્થાય દુક્ખં પરિજાનાતિ...પે॰... મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો, પરઙ્કતં સુખં દુક્ખં અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''અત્તનાવ કતં પાપં...પે॰... નાઞ્ઞો અઞ્ઞં વિસોધયે''તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતી''તિ.

૭૪૬. ન વત્તબ્બં – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ બલપ્પત્તા, અત્થિ વસીભૂતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ બલપ્પત્તા, અત્થિ વસીભૂતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''પરો પરસ્સ ચિત્તં પગ્ગણ્હાતી''તિ.

પગ્ગહકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૫૮) ૩. સુખાનુપ્પદાનકથા

૭૪૭. પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ દુક્ખં અનુપ્પદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ દુક્ખં ન અનુપ્પદેતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ સુખં ન અનુપ્પદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ? આમન્તા. પરો પરસ્સ અત્તનો સુખં અનુપ્પદેતિ, અઞ્ઞેસં સુખં અનુપ્પદેતિ, તસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પરો પરસ્સ નેવત્તનો, ન અઞ્ઞેસં, ન તસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પરો પરસ્સ નેવત્તનો, ન અઞ્ઞેસં, ન તસ્સ સુખં અનુપ્પદેતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતી''તિ.

પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો, પરઙ્કતં સુખં દુક્ખં અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૪૮. ન વત્તબ્બં – ''પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતી''તિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા ઉદાયી એતદવોચ – ''બહૂનં વત નો ભગવા દુક્ખધમ્માનં અપહત્તા, બહૂનં વત નો ભગવા સુખધમ્માનં ઉપહત્તા, બહૂનં વત નો ભગવા અકુસલાનં ધમ્માનં અપહત્તા, બહૂનં વત નો ભગવા કુસલાનં ધમ્માનં ઉપહત્તા''તિ [મ॰ નિ॰ ૨.૧૪૮ લટુકિકોપમે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પરો પરસ્સ સુખં અનુપ્પદેતીતિ.

સુખાનુપ્પદાનકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૫૯) ૪. અધિગય્હમનસિકારકથા

૭૪૯. અધિગય્હ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં પજાનાતીતિ? આમન્તા . તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં ''ચિત્ત''ન્તિ પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તેન ચિત્તેન તં ચિત્તં ''ચિત્ત''ન્તિ પજાનાતીતિ? આમન્તા. તં ચિત્તં તસ્સ ચિત્તસ્સ આરમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

તં ચિત્તં તસ્સ ચિત્તસ્સ આરમ્મણન્તિ? આમન્તા. તેન ફસ્સેન તં ફસ્સં ફુસતિ, તાય વેદનાય...પે॰... તાય સઞ્ઞાય... તાય ચેતનાય... તેન ચિત્તેન... તેન વિતક્કેન... તેન વિચારેન... તાય પીતિયા... તાય સતિયા... તાય પઞ્ઞાય તં પઞ્ઞં પજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૫૦. અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. તિણ્ણં ફસ્સાનં...પે॰... તિણ્ણં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૫૧. અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. તિણ્ણં ફસ્સાનં...પે॰... તિણ્ણં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૫૨. પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો , અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પચ્ચુપ્પન્નં ''પચ્ચુપ્પન્ન''ન્તિ મનસિકરોન્તો, અતીતં ''અતીત''ન્તિ મનસિ કરોતિ, અનાગતં ''અનાગત''ન્તિ મનસિ કરોતીતિ? આમન્તા. તિણ્ણં ફસ્સાનં...પે॰... તિણ્ણં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૫૩. ન વત્તબ્બં – ''અધિગય્હ મનસિ કરોતી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''સબ્બે સઙ્ખારા અનિચ્ચાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા.

''સબ્બે સઙ્ખારા દુક્ખાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા.

''સબ્બે ધમ્મા અનત્તાતિ, યદા પઞ્ઞાય પસ્સતિ;
અથ નિબ્બિન્દતિ દુક્ખે, એસ મગ્ગો વિસુદ્ધિયા''તિ [ધ॰ પ॰ ૨૭૭-૨૭૯].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અધિગય્હ મનસિ કરોતીતિ.

અધિગય્હમનસિકારકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૦) ૫. રૂપં હેતૂતિકથા

૭૫૪. રૂપં હેતૂતિ? આમન્તા. અલોભો હેતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદોસો હેતુ…પે॰… અમોહો હેતુ… લોભો હેતુ… દોસો હેતુ… મોહો હેતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં હેતૂતિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં હેતૂ''તિ.

૭૫૫. અલોભો હેતુ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં હેતુ સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદોસો હેતુ… અમોહો હેતુ… લોભો હેતુ… દોસો હેતુ… મોહો હેતુ સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં હેતુ સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં હેતુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. અલોભો હેતુ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રૂપં હેતુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા . અદોસો હેતુ… અમોહો હેતુ… લોભો હેતુ… દોસો હેતુ… મોહો હેતુ અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૫૬. ન વત્તબ્બં – ''રૂપં હેતૂ''તિ? આમન્તા. નનુ મહાભૂતા ઉપાદાયરૂપાનં [ઉપાદારૂપાનં (સી॰ પી॰ ક॰)] ઉપાદાયહેતૂતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ મહાભૂતા ઉપાદાયરૂપાનં ઉપાદાયહેતુ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં હેતૂ''તિ.

રૂપં હેતૂતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૧) ૬. રૂપં સહેતુકન્તિકથા

૭૫૭. રૂપં સહેતુકન્તિ? આમન્તા. અલોભહેતુનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદોસહેતુનાતિ …પે॰… અમોહહેતુનાતિ…પે॰… લોભહેતુના…પે॰… દોસહેતુના…પે॰… મોહહેતુનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં સહેતુકન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં સહેતુક''ન્તિ.

૭૫૮. અલોભો સહેતુકો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં સહેતુકં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અદોસો સહેતુકો…પે॰… અમોહો… સદ્ધા… વીરિયં… સતિ… સમાધિ… પઞ્ઞા… લોભો… દોસો… મોહો… માનો… દિટ્ઠિ… વિચિકિચ્છા… થિનં… ઉદ્ધચ્ચં… અહિરિકં… અનોત્તપ્પં સહેતુકં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં સહેતુકં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રૂપં સહેતુકં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અલોભો સહેતુકો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં સહેતુકં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અદોસો સહેતુકો...પે॰... અનોત્તપ્પં સહેતુકં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૫૯. ન વત્તબ્બં – ''રૂપં સહેતુક''ન્તિ? આમન્તા. નનુ રૂપં સપ્પચ્ચયન્તિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપં સપ્પચ્ચયં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં સહેતુક''ન્તિ.

રૂપં સહેતુકન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૨) ૭. રૂપં કુસલાકુસલન્તિકથા

૭૬૦. રૂપં કુસલન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં કુસલ''ન્તિ.

૭૬૧. અલોભો કુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અદોસો કુસલો...પે॰... અમોહો કુસલો...પે॰... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં કુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના... પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અલોભો કુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના ...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં કુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. અદોસો કુસલો...પે॰... પઞ્ઞા કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૬૨. રૂપં અકુસલન્તિ? આમન્તા. સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... નનુ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં અકુસલ''ન્તિ...પે॰....

૭૬૩. લોભો અકુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા . રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દોસો... મોહો... માનો...પે॰... અનોત્તપ્પં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ ? આમન્તા. રૂપં અકુસલં સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. લોભો અકુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. દોસો... મોહો...પે॰... અનોત્તપ્પં અકુસલં અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૬૪. ન વત્તબ્બં – ''રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પી''તિ? આમન્તા. નનુ કાયકમ્મં વચીકમ્મં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કાયકમ્મં વચીકમ્મં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પી''તિ.

રૂપં કુસલાકુસલન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૩) ૮. રૂપં વિપાકોતિકથા

૭૬૫. રૂપં વિપાકોતિ? આમન્તા. રૂપં સુખવેદનિયં દુક્ખવેદનિયં અદુક્ખમસુખવેદનિયં , સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, દુક્ખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, અદુક્ખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તં, ફસ્સેન સમ્પયુત્તં...પે॰... ચિત્તેન સમ્પયુત્તં, સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં...પે॰... અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં...પે॰... અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપં વિપાકો''તિ.

૭૬૬. ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો સુખવેદનિયો દુક્ખવેદનિયો...પે॰... સારમ્મણો , અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. રૂપં વિપાકો, રૂપં સુખવેદનિયં દુક્ખવેદનિયં...પે॰... સારમ્મણં, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપં વિપાકો , રૂપં ન સુખવેદનિયં ન દુક્ખવેદનિયં...પે॰... અનારમ્મણં, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. ફસ્સો વિપાકો, ફસ્સો ન સુખવેદનિયો ન દુક્ખવેદનિયો...પે॰... અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૬૭. ન વત્તબ્બં – ''રૂપં વિપાકો''તિ? આમન્તા. નનુ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પન્ના ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા વિપાકોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પન્ના ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા વિપાકો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પન્નં રૂપં વિપાકો''તિ.

રૂપં વિપાકોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૪) ૯. રૂપં રૂપાવચરારૂપાવચરન્તિકથા

૭૬૮. અત્થિ રૂપં રૂપાવચરન્તિ? આમન્તા. સમાપત્તેસિયં ઉપપત્તેસિયં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારં, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતં સહજાતં સંસટ્ઠં સમ્પયુત્તં એકુપ્પાદં એકનિરોધં એકવત્થુકં એકારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સમાપત્તેસિયં ન ઉપપત્તેસિયં ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારં, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતં સહજાતં સંસટ્ઠં સમ્પયુત્તં એકુપ્પાદં એકનિરોધં એકવત્થુકં એકારમ્મણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયં ન ઉપપત્તેસિયં ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારં, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન…પે॰… એકારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ રૂપં રૂપાવચર''ન્તિ.

૭૬૯. અત્થિ રૂપં અરૂપાવચરન્તિ? આમન્તા. સમાપત્તેસિયં ઉપપત્તેસિયં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારં, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતં સહજાતં સંસટ્ઠં સમ્પયુત્તં એકુપ્પાદં એકનિરોધં એકવત્થુકં એકારમ્મણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સમાપત્તેસિયં ન ઉપપત્તેસિયં ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારં, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન …પે॰… એકારમ્મણન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયં ન ઉપપત્તેસિયં…પે॰… એકવત્થુકં એકારમ્મણં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ રૂપં અરૂપાવચર''ન્તિ.

૭૭૦. ન વત્તબ્બં – ''અત્થિ રૂપં રૂપાવચરં, અત્થિ રૂપં અરૂપાવચર''ન્તિ? આમન્તા. નનુ કામાવચરકમ્મસ્સ કતત્તા રૂપં કામાવચરન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામાવચરકમ્મસ્સ કતત્તા રૂપં કામાવચરં , તેન વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપાવચરકમ્મસ્સ કતત્તા રૂપં રૂપાવચરં, અરૂપાવચરકમ્મસ્સ કતત્તા રૂપં અરૂપાવચર''ન્તિ.

રૂપં રૂપાવચરારૂપાવચરન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬. સોળસમવગ્ગો

(૧૬૫) ૧૦. રૂપારૂપધાતુપરિયાપન્નકથા

૭૭૧. રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સમાપત્તેસિયો ઉપપત્તેસિયો દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન…પે॰… એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન…પે॰… એકવત્થુકો એકારમ્મણો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નો''તિ.

૭૭૨. રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સદ્દરાગો સદ્દધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. ગન્ધરાગો…પે॰… રસરાગો…પે॰… ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સદ્દરાગો ન વત્તબ્બં – ''સદ્દધાતુપરિયાપન્નો''તિ? આમન્તા. રૂપરાગો ન વત્તબ્બં – ''રૂપધાતુપરિયાપન્નો''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ગન્ધરાગો…પે॰… રસરાગો…પે॰… ફોટ્ઠબ્બરાગો ન વત્તબ્બં –

‘‘ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા . રૂપરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૭૭૩. અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. અરૂપરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સમાપત્તેસિયો ઉપપત્તેસિયો દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન...પે॰... એકવત્થુકો એકારમ્મણોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ન સમાપત્તેસિયો ન ઉપપત્તેસિયો ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારો, ન સમાપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન ઉપપત્તેસિયેન ચિત્તેન ન દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારેન ચિત્તેન સહગતો સહજાતો સંસટ્ઠો સમ્પયુત્તો એકુપ્પાદો એકનિરોધો એકવત્થુકો એકારમ્મણો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ.

૭૭૪. અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. સદ્દરાગો સદ્દધાતુપરિયાપન્નોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિ? આમન્તા. ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સદ્દરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘સદ્દધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. અરૂપરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ગન્ધરાગો...પે॰... રસરાગો...પે॰... ફોટ્ઠબ્બરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘ફોટ્ઠબ્બધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. અરૂપરાગો ન વત્તબ્બં – ‘‘અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૭૭૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નો, અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ? આમન્તા. નનુ કામરાગો કામધાતુપરિયાપન્નોતિ ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગો કામધાતુપરિયાપન્નો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નો, અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નો’’તિ.

રૂપરાગો રૂપધાતુપરિયાપન્નો અરૂપરાગો અરૂપધાતુપરિયાપન્નોતિકથા નિટ્ઠિતા.

રૂપારૂપધાતુપરિયાપન્નકથા નિટ્ઠિતા.

સોળસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

ચિત્તનિગ્ગહો, ચિત્તપગ્ગહો, સુખાનુપ્પદાનં, અધિગય્હ મનસિકારો, રૂપં હેતુ, રૂપં સહેતુકં, રૂપં કુસલમ્પિ અકુસલમ્પિ, રૂપં વિપાકો, અત્થિ રૂપં રૂપાવચરં અત્થિ રૂપં અરૂપાવચરં, સબ્બે કિલેસા કામધાતુપરિયાપન્નાતિ.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૬૬) ૧. અરહતો પુઞ્ઞૂપચયકથા

૭૭૬. અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અપુઞ્ઞૂપચયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ અરહતો અપુઞ્ઞૂપચયોતિ? આમન્તા. નત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૭૭. અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિ? આમન્તા. અરહા પુઞ્ઞાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોતિ, આનેઞ્જાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોતિ, ગતિસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, ભવસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, ઇસ્સરિયસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, અધિપચ્ચસંવત્તનિયં [આધિપચ્ચસંવત્તનિકં (?)] કમ્મં કરોતિ, મહાભોગસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, મહાપરિવારસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, દેવસોભગ્યસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતિ, મનુસ્સસોભગ્યસંવત્તનિયં કમ્મં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૭૮. અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિ? આમન્તા. અરહા આચિનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહા અપચિનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે …પે॰… અરહા પજહતીતિ…પે॰… અરહા ઉપાદિયતીતિ…પે॰… અરહા વિસિનેતીતિ…પે॰… અરહા ઉસ્સિનેતીતિ…પે॰… અરહા વિધૂપેતીતિ …પે॰… અરહા સન્ધૂપેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અરહા નેવાચિનાતિ ન અપચિનાતિ અપચિનિત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવાચિનાતિ નાપચિનાતિ અપચિનિત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયો’’તિ.

નનુ અરહા નેવ પજહતિ ન ઉપાદિયતિ પજહિત્વા ઠિતો, નેવ વિસિનેતિ ન ઉસ્સિનેતિ વિસિનેત્વા ઠિતો, નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયો’’તિ.

૭૭૯. નત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિ? આમન્તા. અરહા દાનં દદેય્યાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અરહા દાનં દદેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયો’’તિ.

અરહા ચીવરં દદેય્ય…પે॰… પિણ્ડપાતં દદેય્ય… સેનાસનં દદેય્ય… ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્ય… ખાદનીયં દદેય્ય… ભોજનીયં દદેય્ય… પાનીયં દદેય્ય… ચેતિયં વન્દેય્ય… ચેતિયે માલં આરોપેય્ય… ગન્ધં આરોપેય્ય… વિલેપનં આરોપેય્ય…પે॰… ચેતિયં અભિદક્ખિણં [પદક્ખિણં (?)] કરેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા ચેતિયં અભિદક્ખિણં કરેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયો’’તિ.

અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૬૭) ૨. નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિકથા

૭૮૦. નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિ? આમન્તા. નત્થિ અરહન્તઘાતકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ અરહન્તઘાતકોતિ? આમન્તા. અત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ અરહતો

અકાલમચ્ચૂતિ? આમન્તા. યો અરહન્તં જીવિતા વોરોપેતિ, સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે જીવિતા વોરોપેતિ, અસતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે જીવિતા વોરોપેતીતિ? સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે જીવિતા વોરોપેતીતિ. હઞ્ચિ સતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે જીવિતા વોરોપેતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂ''તિ. અસતિ જીવિતે જીવિતાવસેસે જીવિતા વોરોપેતીતિ, નત્થિ અરહન્તઘાતકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૮૧. નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિ? આમન્તા. અરહતો કાયે વિસં ન કમેય્ય, સત્થં ન કમેય્ય, અગ્ગિ ન કમેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અરહતો કાયે વિસં કમેય્ય , સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહતો કાયે વિસં કમેય્ય, સત્થં કમેય્ય, અગ્ગિ કમેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂ''તિ.

અરહતો કાયે વિસં ન કમેય્ય, સત્થં ન કમેય્ય, અગ્ગિ ન કમેય્યાતિ? આમન્તા. નત્થિ અરહન્તઘાતકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૮૨. અત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''નાહં, ભિક્ખવે, સઞ્ચેતનિકાનં કમ્માનં કતાનં ઉપચિતાનં અપ્પટિસંવેદિત્વા બ્યન્તીભાવં વદામિ; તઞ્ચ ખો દિટ્ઠેવ ધમ્મે ઉપપજ્જં વા અપરે વા પરિયાયે''તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિ.

નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચૂતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૬૮) ૩. સબ્બમિદં કમ્મતોતિકથા

૭૮૩. સબ્બમિદં કમ્મતોતિ? આમન્તા. કમ્મમ્પિ કમ્મતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સબ્બમિદં કમ્મતોતિ? આમન્તા. સબ્બમિદં પુબ્બેકતહેતૂતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સબ્બમિદં કમ્મતોતિ? આમન્તા. સબ્બમિદં કમ્મવિપાકતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૮૪. સબ્બમિદં કમ્મવિપાકતોતિ? આમન્તા. કમ્મવિપાકેન પાણં હનેય્યાતિ? આમન્તા. પાણાતિપાતો સફલોતિ? આમન્તા. કમ્મવિપાકો સફલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કમ્મવિપાકો અફલોતિ? આમન્તા. પાણાતિપાતો અફલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કમ્મવિપાકેન અદિન્નં આદિયેય્ય...પે॰... મુસા ભણેય્ય... પિસુણં ભણેય્ય... ફરુસં ભણેય્ય... સમ્ફં પલપેય્ય... સન્ધિં છિન્દેય્ય... નિલ્લોપં હરેય્ય... એકાગારિકં કરેય્ય... પરિપન્થે તિટ્ઠેય્ય... પરદારં ગચ્છેય્ય... ગામઘાતકં કરેય્ય... નિગમઘાતકં કરેય્ય... કમ્મવિપાકેન દાનં દદેય્ય... ચીવરં દદેય્ય ... પિણ્ડપાતં દદેય્ય... સેનાસનં દદેય્ય... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્યાતિ? આમન્તા. ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો સફલોતિ? આમન્તા. કમ્મવિપાકો સફલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કમ્મવિપાકો અફલોતિ? આમન્તા. ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારો અફલોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૭૮૫. ન વત્તબ્બં – ''સબ્બમિદં કમ્મતો''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘કમ્મુના વત્તતી [વત્તતિ (પી॰ ક॰, મ॰ નિ॰ ૨.૪૬૦), વત્તતે (?)] લોકો, કમ્મુના વત્તતી [વત્તતિ (પી॰ ક॰, મ॰ નિ॰ ૨.૪૬૦), વત્તતે (?)] પજા;
કમ્મનિબન્ધના સત્તા, રથસ્સાણીવ યાયતો [મ॰ નિ॰ ૨.૪૬૦; સુ॰ નિ॰ ૬૫૯].

‘‘કમ્મેન કિત્તિં લભતે પસંસં,
કમ્મેન જાનિઞ્ચ વધઞ્ચ બન્ધં;
તં કમ્મં નાનાકરણં વિદિત્વા,
કસ્મા વદે નત્થિ કમ્મન્તિ લોકે’’તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ‘‘સબ્બમિદં કમ્મતો’’તિ.

સબ્બમિદં કમ્મતોતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૬૯) ૪. ઇન્દ્રિયબદ્ધકથા

૭૮૬. ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખન્તિ? આમન્તા. ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખ’’ન્તિ.

અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં…પે॰… વિપરિણામધમ્મં, તઞ્ચ ન દુક્ખન્તિ? આમન્તા. ઇન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં…પે॰… વિપરિણામધમ્મં, તઞ્ચ ન દુક્ખન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઇન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં…પે॰… વિપરિણામધમ્મં, તઞ્ચ દુક્ખન્તિ [ઇદં-પુચ્છાદ્વયેન પુરિમપુચ્છાદ્વયસ્સ પુરતો ભવિતબ્બં]? આમન્તા. અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં સઙ્ખતં…પે॰… વિપરિણામધમ્મં, તઞ્ચ દુક્ખન્તિ [ઇદં-પુચ્છાદ્વયેન પુરિમપુચ્છાદ્વયસ્સ પુરતો ભવિતબ્બં]? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૮૭. ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખન્તિ? આમન્તા. નનુ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં [સં॰ નિ॰ ૩.૧૫] વુત્તં ભગવતા – ‘‘અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચ’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં [સં॰ નિ॰ ૩.૧૫] વુત્તં ભગવતા – અનિન્દ્રિયબદ્ધં અનિચ્ચં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખ’’ન્તિ.

૭૮૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખ’’ન્તિ? આમન્તા. યથા ઇન્દ્રિયબદ્ધસ્સ દુક્ખસ્સ પરિઞ્ઞાય ભગવતિ બ્રહ્મચરિયં વુસ્સતિ, એવમેવં અનિન્દ્રિયબદ્ધસ્સ દુક્ખસ્સ પરિઞ્ઞાય ભગવતિ બ્રહ્મચરિયં વુસ્સતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યથા ઇન્દ્રિયબદ્ધં દુક્ખં પરિઞ્ઞાતં ન પુન ઉપ્પજ્જતિ , એવમેવં અનિન્દ્રિયબદ્ધં દુક્ખં પરિઞ્ઞાતં ન પુન ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખન્તિ.

ઇન્દ્રિયબદ્ધકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૦) ૫. ઠપેત્વા અરિયમગ્ગન્તિકથા

૭૮૯. ઠપેત્વા અરિયમગ્ગં અવસેસા સઙ્ખારા દુક્ખાતિ? આમન્તા. દુક્ખસમુદયોપિ દુક્ખોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દુક્ખસમુદયોપિ દુક્ખોતિ? આમન્તા. તીણેવ અરિયસચ્ચાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તીણેવ અરિયસચ્ચાનીતિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારિ અરિયસચ્ચાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – દુક્ખં, દુક્ખસમુદયો, દુક્ખનિરોધો, દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારિ અરિયસચ્ચાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – દુક્ખં, દુક્ખસમુદયો, દુક્ખનિરોધો, દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા; નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''તીણેવ અરિયસચ્ચાની''તિ.

દુક્ખસમુદયોપિ દુક્ખોતિ? આમન્તા. કેનટ્ઠેનાતિ? અનિચ્ચટ્ઠેન. અરિયમગ્ગો અનિચ્ચોતિ? આમન્તા. અરિયમગ્ગો દુક્ખોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરિયમગ્ગો અનિચ્ચો, સો ચ ન દુક્ખોતિ? આમન્તા. દુક્ખસમુદયો અનિચ્ચો, સો ચ ન દુક્ખોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દુક્ખસમુદયો અનિચ્ચો, સો ચ દુક્ખોતિ? આમન્તા. અરિયમગ્ગો અનિચ્ચો, સો ચ દુક્ખોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૭૯૦. ન વત્તબ્બં – ''ઠપેત્વા અરિયમગ્ગં અવસેસા સઙ્ખારા દુક્ખા''તિ? આમન્તા. નનુ સા દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સા દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''ઠપેત્વા અરિયમગ્ગં અવસેસા સઙ્ખારા દુક્ખા''તિ.

ઠપેત્વા અરિયમગ્ગન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૧) ૬. ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતિકથા

૭૯૧. ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ સઙ્ઘો આહુનેય્યો પાહુનેય્યો દક્ખિણેય્યો અઞ્જલિકરણીયો અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ઘો આહુનેય્યો પાહુનેય્યો દક્ખિણેય્યો અઞ્જલિકરણીયો અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠપુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ દાનં દેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ દાનં દેન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ. નનુ અત્થિ કેચિ

સઙ્ઘસ્સ ચીવરં દેન્તિ...પે॰... પિણ્ડપાતં દેન્તિ... સેનાસનં દેન્તિ... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દેન્તિ... ખાદનીયં દેન્તિ... ભોજનીયં દેન્તિ...પે॰... પાનીયં દેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ પાનીયં દેન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

''આહુતિં જાતવેદોવ, મહામેઘંવ મેદની;
સઙ્ઘો સમાધિસમ્પન્નો, પટિગ્ગણ્હાતિ દક્ખિણ''ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતીતિ.

૭૯૨. સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. મગ્ગો પટિગ્ગણ્હાતિ, ફલં પટિગ્ગણ્હાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૨) ૭. ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતીતિકથા

૭૯૩. ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ? આમન્તા. નનુ સઙ્ઘો આહુનેય્યો પાહુનેય્યો દક્ખિણેય્યો અઞ્જલિકરણીયો અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ઘો આહુનેય્યો...પે॰... અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ.

ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ.

નનુ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ ચીવરં દત્વા...પે॰... પિણ્ડપાતં દત્વા...પે॰... સેનાસનં દત્વા... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દત્વા... ખાદનીયં દત્વા... ભોજનીયં દત્વા...પે॰... પાનીયં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘસ્સ પાનીયં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતી''તિ.

૭૯૪. સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતીતિ? આમન્તા. મગ્ગો વિસોધેતિ, ફલં વિસોધેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતીતિકથા નિટ્ઠિતા.

(૧૭૩) ૮. ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો ભુઞ્જતીતિકથા

૭૯૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘભત્તાનિ કરોન્તિ, ઉદ્દેસભત્તાનિ કરોન્તિ, યાગુપાનાનિ કરોન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સઙ્ઘભત્તાનિ કરોન્તિ, ઉદ્દેસભત્તાનિ કરોન્તિ, યાગુપાનાનિ કરોન્તિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ગણભોજનં પરમ્પરભોજનં અતિરિત્તભોજનં અનતિરિત્તભોજન’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ગણભોજનં પરમ્પરભોજનં અતિરિત્તભોજનં અનતિરિત્તભોજનં’’, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ? આમન્તા. નનુ અટ્ઠ પાનાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – અમ્બપાનં, જમ્બુપાનં , ચોચપાનં, મોચપાનં, મધુકપાનં, [મધુપાનં (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰) મહાવ॰ ૩૦૦ પન પસ્સિતબ્બં] મુદ્દિકપાનં, સાલુકપાનં, ફારુસકપાનન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અટ્ઠ પાનાનિ વુત્તાનિ ભગવતા – અમ્બપાનં, જમ્બુપાનં, ચોચપાનં, મોચપાનં, મધુકપાનં, મુદ્દિકપાનં , સાલુકપાનં, ફારુસકપાનં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતી’’તિ.

૭૯૬. સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતીતિ? આમન્તા. મગ્ગો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતિ, ફલં ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ન વત્તબ્બં સઙ્ઘો ભુઞ્જતીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૪) ૯. ન વત્તબ્બં સઙ્ઘસ્સદિન્નં મહપ્ફલન્તિકથા

૭૯૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ સઙ્ઘો આહુનેય્યો પાહુનેય્યો દક્ખિણેય્યો અઞ્જલિકરણીયો અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ઘો આહુનેય્યો…પે॰… અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ.

૭૯૮. ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સઙ્ઘે, ગોતમિ, દેહિ, સઙ્ઘે તે દિન્ને અહઞ્ચેવ પૂજિતો ભવિસ્સામિ સઙ્ઘો ચા’’તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૩૭૬]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ સક્કો દેવાનમિન્દો ભગવન્તં એતદવોચ –

‘‘યજમાનાનં મનુસ્સાનં, પુઞ્ઞપેક્ખાન પાણિનં;
કરોતં ઓપધિકં પુઞ્ઞં, કત્થ દિન્નં મહપ્ફલન્તિ.

‘‘ચત્તારો ચ પટિપન્ના, ચત્તારો ચ ફલે ઠિતા;
એસ સઙ્ઘો ઉજુભૂતો, પઞ્ઞાસીલસમાહિતો.

‘‘યજમાનાનં મનુસ્સાનં, પુઞ્ઞપેક્ખાન પાણિનં;
કરોતં ઓપધિકં પુઞ્ઞં, સઙ્ઘે દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ [સં॰ નિ॰ ૧.૨૬૨; વિ॰ વ॰ ૬૪૨, ૭૫૧].

‘‘એસો હિ સઙ્ઘો વિપુલો મહગ્ગતો,
એસપ્પમેય્યો ઉદધીવ સાગરો;
એતે હિ સેટ્ઠા નરવીરસાવકા [નરસીહસાવકા (ક॰)],
પભઙ્કરા ધમ્મમુદીરયન્તિ.

‘‘તેસં સુદિન્નં સુહુતં સુયિટ્ઠં,
યે સઙ્ઘમુદ્દિસ્સ દદન્તિ દાનં;
સા દક્ખિણા સઙ્ઘગતા પતિટ્ઠિતા,
મહપ્ફલા લોકવિદૂન વણ્ણિતા.

‘‘એતાદિસં યઞ્ઞમનુસ્સરન્તા,
યે વેદજાતા વિચરન્તિ [વિહરન્તિ (સી॰ ક॰)] લોકે;
વિનેય્ય મચ્છેરમલં સમૂલં,
અનિન્દિતા સગ્ગમુપેન્તિ ઠાન’’ન્તિ [વિ॰ વ॰ ૬૪૫, ૭૫૪].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલન્તિ.

ન વત્તબ્બં સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૫) ૧૦. ન વત્તબ્બં બુદ્ધસ્સદિન્નં મહપ્ફલન્તિકથા

૭૯૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ ભગવા દ્વિપદાનં અગ્ગો, દ્વિપદાનં સેટ્ઠો, દ્વિપદાનં પમોક્ખો, દ્વિપદાનં ઉત્તમો, દ્વિપદાનં પવરો અસમો અસમસમો અપ્પટિસમો અપ્પટિભાગો અપ્પટિપુગ્ગલોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા દ્વિપદાનં અગ્ગો, દ્વિપદાનં સેટ્ઠો, દ્વિપદાનં પમોક્ખો, દ્વિપદાનં ઉત્તમો, દ્વિપદાનં પવરો અસમો અસમસમો અપ્પટિસમો અપ્પટિભાગો અપ્પટિપુગ્ગલો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ બુદ્ધેન સમસમો – સીલેન સમાધિના પઞ્ઞાયાતિ? નત્થિ . હઞ્ચિ નત્થિ કોચિ બુદ્ધેન સમસમો – સીલેન સમાધિના પઞ્ઞાય, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલ’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘નયિમસ્મિં વા લોકે પરસ્મિં વા પન,
બુદ્ધેન સેટ્ઠો ચ સમો ચ વિજ્જતિ;
યમાહુનેય્યાનં અગ્ગતં ગતો,
પુઞ્ઞત્થિકાનં વિપુલપ્ફલેસિન’’ન્તિ [વિ॰ વ॰ ૧૦૪૭].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલન્તિ.

ન વત્તબ્બં બુદ્ધસ્સ દિન્નં મહપ્ફલન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭. સત્તરસમવગ્ગો

(૧૭૬) ૧૧. દક્ખિણાવિસુદ્ધિકથા

૮૦૦. દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતોતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ પટિગ્ગાહકા આહુનેય્યા પાહુનેય્યા દક્ખિણેય્યા અઞ્જલિકરણીયા અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ પટિગ્ગાહકા આહુનેય્યા પાહુનેય્યા દક્ખિણેય્યા અઞ્જલિકરણીયા અનુત્તરં પુઞ્ઞક્ખેત્તં લોકસ્સ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો’’તિ.

દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતોતિ? આમન્તા . નનુ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચત્તારો પુરિસયુગા અટ્ઠ પુરિસપુગ્ગલા દક્ખિણેય્યા વુત્તા ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો’’તિ.

દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતોતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ કેચિ સોતાપન્ને દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ સોતાપન્ને દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો’’તિ.

નનુ અત્થિ કેચિ સકદાગામિસ્સ...પે॰... અનાગામિસ્સ...પે॰... અરહતો દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ કેચિ અરહતો દાનં દત્વા દક્ખિણં આરાધેન્તિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો’’તિ.

૮૦૧. પટિગ્ગાહકતો દાનં વિસુજ્ઝતીતિ? આમન્તા. અઞ્ઞો અઞ્ઞસ્સ કારકો, પરકતં સુખદુક્ખં, અઞ્ઞો કરોતિ અઞ્ઞો પટિસંવેદેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચતસ્સો ખો ઇમા, આનન્દ, દક્ખિણા વિસુદ્ધિયો! કતમા ચતસ્સો? અત્થાનન્દ, દક્ખિણા દાયકતો વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો; અત્થાનન્દ, દક્ખિણા પટિગ્ગાહકતો વિસુજ્ઝતિ, નો દાયકતો ; અત્થાનન્દ, દક્ખિણા દાયકતો ચેવ વિસુજ્ઝતિ પટિગ્ગાહકતો ચ; અત્થાનન્દ, દક્ખિણા નેવ દાયકતો વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો. ઇમા ખો, આનન્દ, ચતસ્સો દક્ખિણા વિસુદ્ધિયો’’તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૩૮૧]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘દાયકતોવ દાનં વિસુજ્ઝતિ, નો પટિગ્ગાહકતો’’તિ.

દક્ખિણાવિસુદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

સત્તરસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

અત્થિ અરહતો પુઞ્ઞૂપચયો, નત્થિ અરહતો અકાલમચ્ચુ, સબ્બમિદં કમ્મતો, ઇન્દ્રિયબદ્ધઞ્ઞેવ દુક્ખં, ઠપેત્વા અરિયમગ્ગં અવસેસા સઙ્ખારા દુક્ખા, સઙ્ઘો દક્ખિણં પટિગ્ગણ્હાતિ, સઙ્ઘો દક્ખિણં વિસોધેતિ, સઙ્ઘો ભુઞ્જતિ પિવતિ ખાદતિ સાયતિ, સઙ્ઘસ્સ દિન્નં મહપ્ફલં, અત્થિ દાનં વિસુદ્ધિયાતિ [વિસુજ્ઝતીતિ (સ્યા॰)].

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૭૭) ૧. મનુસ્સલોકકથા

૮૦૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ બુદ્ધવુત્થાનિ ચેતિયાનિ આરામવિહારગામનિગમનગરાનિ રટ્ઠાનિ જનપદાનીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ બુદ્ધવુત્થાનિ ચેતિયાનિ આરામવિહારગામનિગમનગરાનિ રટ્ઠાનિ જનપદાનિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ? આમન્તા. નનુ ભગવા લુમ્બિનિયા જાતો, બોધિયા મૂલે અભિસમ્બુદ્ધો, બારાણસિયં ભગવતા ધમ્મચક્કં પવત્તિતં, ચાપાલે ચેતિયે આયુસઙ્ખારો ઓસ્સટ્ઠો, કુસિનારાયં ભગવા પરિનિબ્બુતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા લુમ્બિનિયા જાતો…પે૰… કુસિનારાયં ભગવા પરિનિબ્બુતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘એકમિદાહં, ભિક્ખવે, સમયં ઉક્કટ્ઠાયં વિહરામિ સુભગવને સાલરાજમૂલે’’તિ [દી૰ નિ૰ ૨.૯૧]; ‘‘એકમિદાહં, ભિક્ખવે, સમયં ઉરુવેલાયં વિહરામિ અજપાલનિગ્રોધે પઠમાભિસમ્બુદ્ધો’’તિ [અ૰ નિ૰ ૪.૨૧]; ‘‘એકમિદાહં, ભિક્ખવે, સમયં રાજગહે વિહરામિ વેળુવને કળન્દકનિવાપે’’તિ [દી૰ નિ૰ ૨.૧૮૦]; ‘‘એકમિદાહં, ભિક્ખવે, સમયં સાવત્થિયં વિહરામિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે’’તિ ; ‘‘એકમિદાહં, ભિક્ખવે, સમયં વેસાલિયં વિહરામિ મહાવને કૂટાગારસાલાય’’ન્તિ [દી૰ નિ૰ ૩.૧૧]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસીતિ.

૮૦૩. બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસીતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા લોકે જાતો, લોકે સંવડ્ઢો, લોકં અભિભુય્ય વિહરતિ અનુપલિત્તો લોકેનાતિ [અ૰ નિ૰ ૪.૩૬]? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા લોકે જાતો, લોકે સંવડ્ઢો, લોકં અભિભુય્ય વિહરતિ અનુપલિત્તો લોકેન, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસી’’તિ.

મનુસ્સલોકકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૭૮) ૨. ધમ્મદેસનાકથા

૮૦૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતો’’તિ? આમન્તા. કેન દેસિતોતિ? અભિનિમ્મિતેન દેસિતોતિ. અભિનિમ્મિતો જિનો સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી ધમ્મસ્સામી ધમ્મપ્પટિસરણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતો’’તિ? આમન્તા. કેન દેસિતોતિ? આયસ્મતા આનન્દેન દેસિતોતિ. આયસ્મા આનન્દો જિનો સત્થા સમ્માસમ્બુદ્ધો સબ્બઞ્ઞૂ સબ્બદસ્સાવી ધમ્મસ્સામી

ધમ્મપ્પટિસરણોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૦૫. ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સંખિત્તેનપિ ખો અહં, સારિપુત્ત, ધમ્મં દેસેય્યં; વિત્થારેનપિ ખો અહં, સારિપુત્ત, ધમ્મં દેસેય્યં; સંખિત્તવિત્થારેનપિ ખો અહં, સારિપુત્ત, ધમ્મં દેસેય્યં; અઞ્ઞાતારો ચ દુલ્લભા’’તિ [અ॰ નિ॰ ૩.૩૩ સારિપુત્તસુત્તે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતોતિ.

૮૦૬. ન વત્તબ્બં – ‘‘બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતો’’તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘‘અભિઞ્ઞાયાહં, ભિક્ખવે, ધમ્મં દેસેમિ, નો અનભિઞ્ઞાય; સનિદાનાહં, ભિક્ખવે, ધમ્મં દેસેમિ, નો અનિદાનં ; સપ્પાટિહારિયાહં, ભિક્ખવે, ધમ્મં દેસેમિ, નો અપ્પાટિહારિયં; તસ્સ [યઞ્ચસ્સ (સી॰ પી॰ ક॰)] મય્હં, ભિક્ખવે, અભિઞ્ઞાય ધમ્મં દેસયતો નો અનભિઞ્ઞાય, સનિદાનં ધમ્મં દેસયતો નો અનિદાનં, સપ્પાટિહારિયં ધમ્મં દેસયતો નો અપ્પાટિહારિયં કરણીયો ઓવાદો કરણીયા અનુસાસની; અલઞ્ચ પન વો, ભિક્ખવે, તુટ્ઠિયા અલં અત્તમનતાય અલં સોમનસ્સાય – સમ્માસમ્બુદ્ધો ભગવા, સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, સુપ્પટિપન્નો સઙ્ઘો’તિ. ઇમસ્મિઞ્ચ પન વેય્યાકરણસ્મિં ભઞ્ઞમાને દસસહસ્સિલોકધાતુ અકમ્પિત્થા’’તિ [અ॰ નિ॰ ૩.૧૨૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતોતિ.

ધમ્મદેસનાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૭૯) ૩. કરુણાકથા

૮૦૭. નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? આમન્તા. નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો મેત્તાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? આમન્તા. નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો મુદિતા…પે॰… ઉપેક્ખાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો મેત્તાતિ? આમન્તા. અત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો મુદિતા…પે॰… ઉપેક્ખાતિ? આમન્તા. અત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? આમન્તા. ભગવા અકારુણિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ભગવા કારુણિકો લોકહિતો લોકાનુકમ્પકો લોકત્થચરોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા કારુણિકો લોકહિતો લોકાનુકમ્પકો લોકત્થચરો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણા’’તિ…પે॰….

નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા મહાકરુણાસમાપત્તિં સમાપજ્જીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા મહાકરુણાસમાપત્તિં સમાપજ્જિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણા’’તિ.

૮૦૮. અત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ? આમન્તા. ભગવા સરાગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણાતિ.

કરુણાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૦) ૪. ગન્ધજાતિકથા

૮૦૯. બુદ્ધસ્સ ભગવતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અતિવિય અઞ્ઞે ગન્ધજાતે અધિગ્ગણ્હાતીતિ ? આમન્તા. ભગવા ગન્ધભોજીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ ભગવા ઓદનકુમ્માસં ભુઞ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા ઓદનકુમ્માસં ભુઞ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બુદ્ધસ્સ ભગવતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અતિવિય અઞ્ઞે ગન્ધજાતે અધિગ્ગણ્હાતી’’તિ.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અતિવિય અઞ્ઞે ગન્ધજાતે અધિગ્ગણ્હાતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કેચિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો ઉચ્ચારપસ્સાવં ન્હાયન્તિ વિલિમ્પન્તિ ઉચ્છાદેન્તિ [ઉચ્ચારેન્તિ (સી॰ પી॰ ક॰)] પેળાય પટિસામેન્તિ કરણ્ડાય નિક્ખિપન્તિ આપણે પસારેન્તિ, તેન ચ ગન્ધેન ગન્ધકરણીયં કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ગન્ધજાતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૧) ૫. એકમગ્ગકથા

૮૧૦. એકેન અરિયમગ્ગેન ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. ચતુન્નં ફસ્સાનં…પે॰… ચતુન્નં સઞ્ઞાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… એકેન અરિયમગ્ગેન ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતીતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગેનાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સકદાગામિ…પે॰… અનાગામિમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કતમેન મગ્ગેનાતિ? અરહત્તમગ્ગેનાતિ. અરહત્તમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહત્તમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાનં સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તિણ્ણં સંયોજનાનં પહાનં સોતાપત્તિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન સક્કાયદિટ્ઠિં વિચિકિચ્છં સીલબ્બતપરામાસં જહતી’’તિ.

અરહત્તમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહત્તમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતીતિ? આમન્તા. નનુ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવં સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવં સકદાગામિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહત્તમગ્ગેન ઓળારિકં કામરાગં ઓળારિકં બ્યાપાદં જહતી’’તિ.

અરહત્તમગ્ગેન અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અરહત્તમગ્ગેન અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં જહતીતિ? આમન્તા . નનુ કામરાગબ્યાપાદાનં અનવસેસપ્પહાનં અનાગામિફલં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ કામરાગબ્યાપાદાનં અનવસેસપ્પહાનં અનાગામિફલં વુત્તં ભગવતા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહત્તમગ્ગેન અણુસહગતં કામરાગં અણુસહગતં બ્યાપાદં જહતી''તિ.

૮૧૧. ન વત્તબ્બં – ''એકેન અરિયમગ્ગેન ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતી''તિ? આમન્તા. ભગવતા સોતાપત્તિમગ્ગો ભાવિતોતિ? આમન્તા . ભગવા સોતાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ભગવતા સકદાગામિ…પે॰… અનાગામિમગ્ગો ભાવિતોતિ? આમન્તા. ભગવા અનાગામીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૧૨. ભગવા એકેન અરિયમગ્ગેન ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતિ, સાવકા ચતૂહિ અરિયમગ્ગેહિ ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોન્તીતિ? આમન્તા. સાવકા બુદ્ધસ્સ ભગવતો અદિટ્ઠં દક્ખન્તિ અનધિગતં અધિગચ્છન્તિ અસચ્છિકતં સચ્છિકરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકમગ્ગકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૨) ૬. ઝાનસઙ્કન્તિકથા

૮૧૩. ઝાના ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. પઠમા ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… ઝાના ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. દુતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પઠમા ઝાના દુતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. યા પઠમસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પઠમા ઝાના દુતિયં ઝાનં સઙ્કમતિ, ન વત્તબ્બં – ''યા પઠમસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધિ, સાવ દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના…પે॰… પણિધી''તિ? આમન્તા. દુતિયં ઝાનં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ દુતિયં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દુતિયં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ…પે॰… પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''પઠમા ઝાના દુતિયં ઝાનં સઙ્કમતી''તિ…પે॰….

પઠમા ઝાના દુતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. પઠમં ઝાનં કામે આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. દુતિયં ઝાનં કામે આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પઠમં ઝાનં સવિતક્કં સવિચારન્તિ? આમન્તા . દુતિયં ઝાનં સવિતક્કં સવિચારન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પઠમા ઝાના દુતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ પઠમં ઝાનં તં દુતિયં ઝાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

८१४. दुतिया ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. યા દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, સાવ તતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દુતિયા ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતિ, ન વત્તબ્બં – ''યા દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, સાવ તતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધી''તિ? આમન્તા . તતિયં ઝાનં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... નનુ તતિયં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તતિયં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દુતિયા ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતી''તિ.

દુતિયા ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. દુતિયં ઝાનં વિતક્કવિચારે આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. તતિયં ઝાનં વિતક્કવિચારે આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દુતિયં ઝાનં સપ્પીતિકન્તિ? આમન્તા. તતિયં ઝાનં સપ્પીતિકન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દુતિયા ઝાના તતિયં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ દુતિયં ઝાનં તં તતિયં ઝાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

८१५. તતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. યા તતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, સાવ ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

તતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતિ, ન વત્તબ્બં – ''યા તતિયસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, સાવ ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ ઉપ્પાદાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધી''તિ? આમન્તા. ચતુત્થં ઝાનં અનાવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... અપ્પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ ચતુત્થં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ચતુત્થં ઝાનં આવટ્ટેન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ...પે॰... પણિદહન્તસ્સ ઉપ્પજ્જતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''તતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતી''તિ.

તતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. તતિયં ઝાનં પીતિં આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? આમન્તા. ચતુત્થં ઝાનં પીતિં આદીનવતો મનસિકરોતો ઉપ્પજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

તતિયં ઝાનં સુખસહગતન્તિ? આમન્તા. ચતુત્થં ઝાનં સુખસહગતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... તતિયા ઝાના ચતુત્થં ઝાનં સઙ્કમતીતિ? આમન્તા. તઞ્ઞેવ તતિયં ઝાનં તં ચતુત્થં ઝાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

८१६. ન વત્તબ્બં – ''ઝાના ઝાનં સઙ્કમતી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે॰... ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતી''તિ [અ॰ નિ॰ ૨.૧૩; ૪.૧૬૩]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ઝાના ઝાનં સઙ્કમતીતિ.

ઝાનસઙ્કન્તિકથા નિટ્ઠિતા.

१८. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૩) ૭. ઝાનન્તરિકકથા

૮૧૭. અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. અત્થિ ફસ્સન્તરિકા...પે॰... અત્થિ સઞ્ઞન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ ચતુત્થસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ ઝાનન્તરિકા''તિ.

તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ ચતુત્થસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ ચતુત્થસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ ઝાનન્તરિકા''તિ.

૮૧૮. પઠમસ્સ ચ ઝાનસ્સ દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પઠમસ્સ ચ ઝાનસ્સ દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ ચતુત્થસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે અત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. પઠમસ્સ ચ ઝાનસ્સ દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

તતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ ચતુત્થસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. પઠમસ્સ ચ ઝાનસ્સ દુતિયસ્સ ચ ઝાનસ્સ અન્તરે નત્થિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૧૯. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. સવિતક્કો સવિચારો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. અવિતક્કો અવિચારો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સવિતક્કો સવિચારો સમાધિ ન ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ન ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અવિતક્કો અવિચારો સમાધિ ન ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ન ઝાનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૨૦. દ્વિન્નં ઝાનાનં પટુપ્પન્નાનમન્તરે અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધીતિ? આમન્તા. નનુ અવિતક્કે વિચારમત્તે સમાધિમ્હિ વત્તમાને પઠમં ઝાનં નિરુદ્ધં દુતિયં ઝાનં પટુપ્પન્નન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અવિતક્કે વિચારમત્તે સમાધિમ્હિ વત્તમાને પઠમં ઝાનં નિરુદ્ધં દુતિયં ઝાનં પટુપ્પન્નં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''દ્વિન્નં ઝાનાનં પટુપ્પન્નાનમન્તરે અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ.

૮૨૧. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ન ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ પઠમં ઝાનં...પે॰... દુતિયં ઝાનં...પે॰... તતિયં ઝાનં...પે॰... ચતુત્થં ઝાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ.

૮૨૨. અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકાતિ? આમન્તા. નનુ તયો સમાધી વુત્તા ભગવતા – સવિતક્કો સવિચારો સમાધિ, અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ, અવિતક્કો અવિચારો સમાધીતિ [દી॰ નિ॰ ૩.૩૦૫, ૩૫૩]? આમન્તા. હઞ્ચિ તયો સમાધી વુત્તા ભગવતા – સવિતક્કો...પે॰... અવિચારો સમાધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અવિતક્કો વિચારમત્તો સમાધિ ઝાનન્તરિકા''તિ.

ઝાનન્તરિકકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૪) ૮. સદ્દં સુણાતીતિકથા

૮૨૩. સમાપન્નો સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. સમાપન્નો ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ...પે॰... સોતેન...પે॰... ઘાનેન...પે॰... જિવ્હાય...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમાપન્નો સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. સોતવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી સમાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. નનુ સમાધિ મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સમાધિ મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નો સદ્દં સુણાતી''તિ.

સમાધિ મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ, સોતવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સમાધિ મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ, સોતવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી સદ્દં સુણાતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નો સદ્દં સુણાતી''તિ . સમાધિ મનોવિઞ્ઞાણસમઙ્ગિસ્સ, સોતવિઞ્ઞાણસમઙ્ગી સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ફસ્સાનં...પે॰... દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૨૪. ન વત્તબ્બં – ''સમાપન્નો સદ્દં સુણાતી''તિ? આમન્તા. નનુ પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''સમાપન્નો સદ્દં સુણાતી''તિ.

૮૨૫. પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતાતિ, સમાપન્નો સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ વિતક્કો વિચારો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા, અત્થિ તસ્સ વિતક્કવિચારાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

પઠમસ્સ ઝાનસ્સ સદ્દો કણ્ટકો વુત્તો ભગવતાતિ, સમાપન્નો સદ્દં સુણાતીતિ? આમન્તા. તતિયસ્સ ઝાનસ્સ પીતિ કણ્ટકો...પે॰... ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ અસ્સાસપસ્સાસો કણ્ટકો ... આકાસાનઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ રૂપસઞ્ઞા કણ્ટકો... વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં સમાપન્નસ્સ આકાસાનઞ્ચાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો... આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો... નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપન્નસ્સ આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનસઞ્ઞા કણ્ટકો... સઞ્ઞાવેદયિતનિરોધં સમાપન્નસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચ કણ્ટકો વુત્તો ભગવતા, અત્થિ તસ્સ સઞ્ઞા ચ વેદના ચાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સદ્દં સુણાતીતિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૮. અટ્ઠારસમવગ્ગો

(૧૮૫) ૯. ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિકથા

૮૨૬. ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. રૂપેન રૂપં પસ્સતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપેન રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. રૂપેન રૂપં પટિવિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપેન રૂપં પટિવિજાનાતીતિ? આમન્તા. રૂપં મનોવિઞ્ઞાણન્તિ ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિ? આમન્તા. અત્થિ ચક્ખુસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ નત્થિ ચક્ખુસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ ચક્ખુસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ચક્ખુના રૂપં પસ્સતી''તિ.

સોતેન સદ્દં સુણાતીતિ...પે॰... ઘાનેન ગન્ધં ઘાયતીતિ...પે॰... જિવ્હાય રસં સાયતીતિ...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? આમન્તા. રૂપેન રૂપં ફુસતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

રૂપેન રૂપં ફુસતીતિ? આમન્તા. રૂપેન રૂપં પટિવિજાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... રૂપેન રૂપં પટિવિજાનાતીતિ? આમન્તા. રૂપં મનોવિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કાયસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ નત્થિ કાયસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ કાયસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતી''તિ...પે॰....

૮૨૭. ન વત્તબ્બં – ''ચક્ખુના રૂપં પસ્સતી''તિ...પે॰... ''કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતી''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતી''તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૩૪૯; અ॰ નિ॰ ૪.૩૭ (અટ્ઠકથા પસ્સિતબ્બા)]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ...પે॰... કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતીતિ.

ચક્ખુના રૂપં પસ્સતીતિકથા નિટ્ઠિતા.

અટ્ઠારસમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

બુદ્ધો ભગવા મનુસ્સલોકે અટ્ઠાસિ, બુદ્ધેન ભગવતા ધમ્મો દેસિતો, નત્થિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો કરુણા, બુદ્ધસ્સ ભગવતો ઉચ્ચારપસ્સાવો અતિવિય અઞ્ઞે ગન્ધજાતે અધિગ્ગણ્હાતિ, એકેન અરિયમગ્ગેન ચત્તારિ સામઞ્ઞફલાનિ સચ્છિકરોતિ, ઝાના ઝાનં સઙ્કમતિ, અત્થિ ઝાનન્તરિકા, સમાપન્નો સદ્દં સુણાતિ, ચક્ખુના રૂપં પસ્સતિ કાયેન ફોટ્ઠબ્બં ફુસતિ.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૮૬) ૧. કિલેસજહનકથા

૮૨૮. અતીતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નિરુદ્ધં નિરોધેતિ, વિગતં વિગમેતિ, ખીણં ખેપેતિ, અત્થઙ્ગતં અત્થઙ્ગમેતિ, અબ્ભત્થઙ્ગતં અબ્ભત્થઙ્ગમેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અતીતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં નિરુદ્ધન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં નિરુદ્ધં , નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતે કિલેસે જહતી’’તિ. અતીતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ અતીતં નત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અતીતં નત્થિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અતીતે કિલેસે જહતી’’તિ.

૮૨૯. અનાગતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. અજાતં અજનેતિ, અસઞ્જાતં અસઞ્જનેતિ, અનિબ્બત્તં અનિબ્બત્તેતિ, અપાતુભૂતં અપાતુભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનાગતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં અજાતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં અજાતં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતે કિલેસે જહતી’’તિ . અનાગતે કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. નનુ અનાગતં નત્થીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનાગતં નત્થિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અનાગતે કિલેસે જહતી’’તિ.

૮૩૦. પચ્ચુપ્પન્ને કિલેસે જહતીતિ? આમન્તા. રત્તો રાગં જહતિ, દુટ્ઠો દોસં જહતિ, મૂળ્હો મોહં જહતિ, કિલિટ્ઠો કિલેસે જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… રાગેન રાગં જહતિ, દોસેન દોસં જહતિ, મોહેન મોહં જહતિ, કિલેસેહિ કિલેસે જહતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રાગો ચિત્તસમ્પયુત્તો, મગ્ગો ચિત્તસમ્પયુત્તોતિ? આમન્તા. દ્વિન્નં ચિત્તાનં સમોધાનં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

રાગો અકુસલો, મગ્ગો કુસલોતિ? આમન્તા. કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

કુસલાકુસલા સાવજ્જાનવજ્જા હીનપણીતા કણ્હસુક્કસપ્પટિભાગા ધમ્મા સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, સુવિદૂરવિદૂરાનિ! કતમાનિ ચત્તારિ? નભઞ્ચ, ભિક્ખવે, પથવી ચ – ઇદં પઠમં સુવિદૂરવિદૂરં…પે॰… તસ્મા સતં ધમ્મો અસબ્ભિ આરકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કુસલાકુસલા…પે॰… સમ્મુખીભાવં આગચ્છન્તી’’તિ.

૮૩૧. ન વત્તબ્બં – ‘‘અતીતે કિલેસે જહતિ, અનાગતે કિલેસે જહતિ, પચ્ચુપ્પન્ને કિલેસે જહતી’’તિ? આમન્તા. નત્થિ કિલેસે જહતીતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… તેન હિ અતીતે કિલેસે જહતિ, અનાગતે કિલેસે જહતિ, પચ્ચુપ્પન્ને કિલેસે જહતીતિ.

કિલેસજહનકથા નિટ્ઠિતા.

(૧૮૭) ૨. સુઞ્ઞતાકથા

૮૩૨. સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. અનિમિત્તં સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. અપ્પણિહિતો સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અનિમિત્તં ન વત્તબ્બં – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ન''ન્તિ? આમન્તા. સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અપ્પણિહિતો ન વત્તબ્બો – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નો''તિ? આમન્તા. સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધો ન અનિચ્ચો ન સઙ્ખતો ન પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ન ખયધમ્મો ન વયધમ્મો ન વિરાગધમ્મો ન નિરોધધમ્મો ન વિપરિણામધમ્મોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ સઙ્ખારક્ખન્ધો અનિચ્ચો સઙ્ખતો પટિચ્ચસમુપ્પન્નો ખયધમ્મો વયધમ્મો વિરાગધમ્મો નિરોધધમ્મો વિપરિણામધમ્મોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સઙ્ખારક્ખન્ધો અનિચ્ચો…પે॰… વિપરિણામધમ્મો , નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ.

૮૩૩. રૂપક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા રૂપક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… વેદનાક્ખન્ધસ્સ…પે॰… સઞ્ઞાક્ખન્ધસ્સ… વિઞ્ઞાણક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? આમન્તા. સઙ્ખારક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા વિઞ્ઞાણક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સઙ્ખારક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''રૂપક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? આમન્તા. રૂપક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સઙ્ખારક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''વેદનાક્ખન્ધપરિયાપન્ના…પે॰… સઞ્ઞાક્ખન્ધપરિયાપન્ના… વિઞ્ઞાણક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? આમન્તા. વિઞ્ઞાણક્ખન્ધસ્સ સુઞ્ઞતા ન વત્તબ્બા – ''સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૩૪. ન વત્તબ્બં – સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''સુઞ્ઞમિદં, ભિક્ખવે, સઙ્ખારા અત્તેન વા અત્તનિયેન વા''તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૬૯ આનેઞ્જસપ્પાયે]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્નાતિ.

સુઞ્ઞતાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૮૮) ૩ સામઞ્ઞફલકથા

૮૩૫. સામઞ્ઞફલં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયણં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સામઞ્ઞફલં અસઙ્ખતં, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ…પે॰… અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૩૬. સામઞ્ઞફલં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. સામઞ્ઞં અસઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સામઞ્ઞં સઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. સામઞ્ઞફલં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપત્તિફલં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સોતાપત્તિમગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિફલં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં...પે॰... અરહત્તફલં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. અરહત્તમગ્ગો અસઙ્ખતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અરહત્તમગ્ગો સઙ્ખતોતિ? આમન્તા. અરહત્તફલં સઙ્ખતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સોતાપત્તિફલં અસઙ્ખતં, સકદાગામિફલં...પે॰... અનાગામિફલં ...પે॰... અરહત્તફલં અસઙ્ખતં, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. પઞ્ચ તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સામઞ્ઞફલકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૮૯) ૪. પત્તિકથા

૮૩૭. પત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં તાણં લેણં સરણં પરાયણં અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૩૮. ચીવરસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે॰... અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ચીવરસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પિણ્ડપાતસ્સ...પે॰... સેનાસનસ્સ...પે॰... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે॰... અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ચીવરસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા...પે॰... પિણ્ડપાતસ્સ...પે॰... સેનાસનસ્સ...પે॰... ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પઞ્ચ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. પઞ્ચ તાણાનિ...પે॰... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૩૯. પઠમસ્સ ઝાનસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા (એવં સબ્બં વિત્થારેતબ્બં) દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ... તતિયસ્સ ઝાનસ્સ... ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ... આકાસાનઞ્ચાયતનસ્સ... વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનસ્સ... આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનસ્સ... નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનસ્સ... સોતાપત્તિમગ્ગસ્સ... સોતાપત્તિફલસ્સ... સકદાગામિમગ્ગસ્સ... સકદાગામિફલસ્સ... અનાગામિમગ્ગસ્સ... અનાગામિફલસ્સ... અરહત્તમગ્ગસ્સ... અરહત્તફલસ્સ પત્તિ

અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે०... અચ્ચુતં અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... અરહત્તફલસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા . દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે०... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०....

સોતાપત્તિમગ્ગસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા... સોતાપત્તિફલસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા... અરહત્તમગ્ગસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા... અરહત્તફલસ્સ પત્તિ અસઙ્ખતા... નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. નવ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... નવ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. નવ તાણાનિ...પે०... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०....

૮૪૦. ન વત્તબ્બં – પત્તિ અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. પત્તિ રૂપં ... વેદના... સઞ્ઞા... સઙ્ખારા... વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ પત્તિ અસઙ્ખતાતિ.

પત્તિકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૯૦) ૫. તથતાકથા

૮૪૧. સબ્બધમ્માનં તથતા અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે०... અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... સબ્બધમ્માનં તથતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે०... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०....

૮૪૨. રૂપસ્સ રૂપતા, નનુ રૂપતા અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે०... અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે०... રૂપસ્સ રૂપતા, નનુ રૂપતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે०... દ્વે અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. દ્વે તાણાનિ...પે०... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०....

વેદનાય વેદનતા, નનુ વેદનતા...પે०... સઞ્ઞાય સઞ્ઞતા, નનુ સઞ્ઞતા...પે०... સઙ્ખારાનં સઙ્ખારતા, નનુ સઙ્ખારતા...પે०... વિઞ્ઞાણસ્સ વિઞ્ઞાણતા, નનુ વિઞ્ઞાણતા અસઙ્ખતાતિ? આમન્તા. નિબ્બાનં...પે०... અમતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે०....

રૂપસ્સ રૂપતા, નનુ રૂપતા...પે०... વિઞ્ઞાણસ્સ વિઞ્ઞાણતા, નનુ વિઞ્ઞાણતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનં અસઙ્ખતન્તિ? આમન્તા. છ અસઙ્ખતાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०... છ અસઙ્ખતાનીતિ? આમન્તા. છ તાણાનિ... પે०... અન્તરિકા વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે०....

૮૪૩. ન વત્તબ્બં – ''સબ્બધમ્માનં તથતા અસઙ્ખતા''તિ? આમન્તા. સબ્બધમ્માનં તથતા રૂપં... વેદના... સઞ્ઞા... સઙ્ખારા... વિઞ્ઞાણન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે . તેન હિ સબ્બધમ્માનં તથતા અસઙ્ખતાતિ.

તથતાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૯૧) ૬. કુસલકથા

૮૪૪. નિબ્બાનધાતુ કુસલાતિ? આમન્તા. સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''નિબ્બાનધાતુ કુસલા''તિ.

૮૪૫. અલોભો કુસલો સારમ્મણો, અત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનધાતુ કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... અદોસો કુસલો...પે॰... અમોહો કુસલો...પે॰... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા. નિબ્બાનધાતુ કુસલા સારમ્મણા, અત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

નિબ્બાનધાતુ કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા . અલોભો કુસલો અનારમ્મણો, નત્થિ તસ્સ આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નિબ્બાનધાતુ કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? આમન્તા . અદોસો કુસલો...પે॰... અમોહો કુસલો...પે॰... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા કુસલા અનારમ્મણા, નત્થિ તાય આવટ્ટના...પે॰... પણિધીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૪૬. ન વત્તબ્બં – ''નિબ્બાનધાતુ કુસલા''તિ? આમન્તા. નનુ નિબ્બાનધાતુ અનવજ્જાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નિબ્બાનધાતુ અનવજ્જા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''નિબ્બાનધાતુ કુસલા''તિ.

કુસલકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૯૨) ૭. અચ્ચન્તનિયામકથા

૮૪૭. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતાતિ? આમન્તા. માતુઘાતકો અચ્ચન્તનિયતો, પિતુઘાતકો... પે॰... અરહન્તઘાતકો...પે॰... રુહિરુપ્પાદકો ...પે॰... સઙ્ઘભેદકો અચ્ચન્તનિયતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૪૮. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતાતિ? આમન્તા. અચ્ચન્તનિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છા ઉપ્પજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અચ્ચન્તનિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છા ઉપ્પજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતા''તિ.

અચ્ચન્તનિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છા નુપ્પજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. પહીનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પહીનાતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિમગ્ગેન ...પે॰... અનાગામિમગ્ગેન...પે॰... અરહત્તમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કતમેન મગ્ગેનાતિ? અકુસલેન મગ્ગેનાતિ. અકુસલો મગ્ગો નિય્યાનિકો ખયગામી બોધગામી અનાસવો...પે॰... અસંકિલેસિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અકુસલો મગ્ગો અનિય્યાનિકો...પે॰... સંકિલેસિકોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અકુસલો મગ્ગો અનિય્યાનિકો...પે॰... સંકિલેસિકો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અચ્ચન્તનિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ વિચિકિચ્છા અકુસલેન મગ્ગેન પહીના''તિ.

૮૪૯. સસ્સતદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ ઉચ્છેદદિટ્ઠિ ઉપ્પજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સસ્સતદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ ઉચ્છેદદિટ્ઠિ ઉપ્પજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતા''તિ.

સસ્સતદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ ઉચ્છેદદિટ્ઠિ નુપ્પજ્જેય્યાતિ ? આમન્તા. પહીનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પહીનાતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સકદાગામિમગ્ગેન...પે॰... અનાગામિમગ્ગેન...પે॰... અરહત્તમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કતમેન મગ્ગેનાતિ? અકુસલેન મગ્ગેન. અકુસલો મગ્ગો...પે॰... નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''સસ્સતદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ ઉચ્છેદદિટ્ઠિ અકુસલેન મગ્ગેન પહીના''તિ.

૮૫૦. ઉચ્છેદદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ સસ્સતદિટ્ઠિ ઉપ્પજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ઉચ્છેદદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ સસ્સતદિટ્ઠિ ઉપ્પજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતા''તિ.

ઉચ્છેદદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ સસ્સતદિટ્ઠિ નુપ્પજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. પહીનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પહીનાતિ? આમન્તા. સોતાપત્તિમગ્ગેનાતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સકદાગામિમગ્ગેન...પે॰... અનાગામિમગ્ગેન...પે॰... અરહત્તમગ્ગેનાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

કતમેન મગ્ગેનાતિ? અકુસલેન મગ્ગેનાતિ. અકુસલો મગ્ગો...પે॰... નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''ઉચ્છેદદિટ્ઠિયા નિયતસ્સ પુગ્ગલસ્સ સસ્સતદિટ્ઠિ અકુસલેન મગ્ગેન પહીના''તિ.

૮૫૧. ન વત્તબ્બં – ''અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતા''તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, એકચ્ચો પુગ્ગલો સમન્નાગતો હોતિ એકન્તકાળકેહિ અકુસલેહિ ધમ્મેહિ, સો [એવં ખો ભિક્ખવે પુગ્ગલો (અ॰ નિ॰ ૭.૧૫)] સકિં નિમુગ્ગો નિમુગ્ગોવ હોતી''તિ [અ॰ નિ॰ ૭.૧૫]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતાતિ.

૮૫૨. વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, એકચ્ચો પુગ્ગલો સમન્નાગતો હોતિ એકન્તકાળકેહિ અકુસલેહિ ધમ્મેહિ, સો સકિં નિમુગ્ગો નિમુગ્ગોવ હોતી''તિ કત્વા તેન ચ કારણેન અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતાતિ? આમન્તા. વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, એકચ્ચો પુગ્ગલો ઉમ્મુજ્જિત્વા નિમુજ્જતી''તિ [અ॰ નિ॰ ૭.૧૫]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. સબ્બકાલં ઉમ્મુજ્જિત્વા નિમુજ્જતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

વુત્તં ભગવતા – ''ઇધ, ભિક્ખવે, એકચ્ચો પુગ્ગલો સમન્નાગતો હોતિ એકન્તકાળકેહિ અકુસલેહિ ધમ્મેહિ, સો સકિં નિમુગ્ગો નિમુગ્ગોવ હોતી''તિ – કત્વા તેન ચ કારણેન અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતાતિ? આમન્તા.

વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇધ, ભિક્ખવે, એકચ્ચો પુગ્ગલો ઉમ્મુજ્જિત્વા ઠિતો હોતિ, ઉમ્મુજ્જિત્વા વિપસ્સતિ વિલોકેતિ, ઉમ્મુજ્જિત્વા પતરતિ, ઉમ્મુજ્જિત્વા પતિગાધપ્પત્તો હોતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૭.૧૫]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. સબ્બકાલં ઉમ્મુજ્જિત્વા પતિગાધપ્પત્તો હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અચ્ચન્તનિયામકથા નિટ્ઠિતા.

૧૯. એકૂનવીસતિમવગ્ગો

(૧૯૩) ૮. ઇન્દ્રિયકથા

૮૫૩. નત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. નત્થિ લોકિયા સદ્ધાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ લોકિયં વીરિયિન્દ્રિયં…પે॰… સતિન્દ્રિયં…પે॰… સમાધિન્દ્રિયં…પે॰… પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા . નત્થિ લોકિયા પઞ્ઞાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ લોકિયા સદ્ધાતિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયં વીરિયં…પે॰… સતિ…પે॰… સમાધિ…પે॰… પઞ્ઞાતિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ લોકિયો મનો, અત્થિ લોકિયં મનિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, અત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયો મનો, અત્થિ લોકિયં મનિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, અત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ લોકિયં સોમનસ્સં, અત્થિ લોકિયં સોમનસ્સિન્દ્રિયં…પે॰… અત્થિ લોકિયં જીવિતં, અત્થિ લોકિયં જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, અત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયં જીવિતં, અત્થિ લોકિયં જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, અત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૫૪. અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, નત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયો મનો, નત્થિ લોકિયં મનિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, નત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયો મનો, નત્થિ લોકિયં મનિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, નત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા . અત્થિ લોકિયં સોમનસ્સં, નત્થિ લોકિયં સોમનસ્સિન્દ્રિયન્તિ… અત્થિ લોકિયં જીવિતં, નત્થિ લોકિયં જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, નત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયો મનો, નત્થિ લોકિયં મનિન્દ્રિયન્તિ…પે॰… અત્થિ લોકિયં જીવિતં, નત્થિ લોકિયં જીવિતિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૫૫. અત્થિ લોકુત્તરા સદ્ધા, અત્થિ લોકુત્તરં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, અત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકુત્તરં વીરિયં…પે॰… અત્થિ લોકુત્તરા પઞ્ઞા, અત્થિ લોકુત્તરં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, અત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ લોકિયા સદ્ધા, નત્થિ લોકિયં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકુત્તરા સદ્ધા, નત્થિ લોકુત્તરં સદ્ધિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ લોકિયં વીરિયં…પે॰… અત્થિ લોકિયા પઞ્ઞા, નત્થિ લોકિયં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? આમન્તા. અત્થિ લોકુત્તરા પઞ્ઞા, નત્થિ લોકુત્તરં પઞ્ઞિન્દ્રિયન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૫૬. નત્થિ લોકિયાનિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનીતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ''અદ્દસં ખો અહં, ભિક્ખવે, બુદ્ધચક્ખુના લોકં વોલોકેન્તો સત્તે અપ્પરજક્ખે મહારજક્ખે, તિક્ખિન્દ્રિયે મુદિન્દ્રિયે, સ્વાકારે, સુવિઞ્ઞાપયે , અપ્પેકચ્ચે પરલોકવજ્જભયદસ્સાવિનો વિહરન્તે''તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૨૮૩ તત્થ ''દ્વાકારે દુવિઞ્ઞાપયે'' ઇચ્ચાદીનિપિ પદાનિ દિસ્સન્તિ]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ લોકિયાનિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનીતિ.

ઇન્દ્રિયકથા નિટ્ઠિતા.

એકૂનવીસતિમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

અતીતે કિલેસે જહતિ અનાગતે કિલેસે જહતિ પચ્ચુપ્પન્ને કિલેસે જહતિ, સુઞ્ઞતા સઙ્ખારક્ખન્ધપરિયાપન્ના, સામઞ્ઞફલં અસઙ્ખતં, પત્તિ અસઙ્ખતા, સબ્બધમ્માનં તથતા અસઙ્ખતા, નિબ્બાનધાતુ કુસલા, અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ અચ્ચન્તનિયામતા, નત્થિ લોકિયાનિ પઞ્ચિન્દ્રિયાનીતિ.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૪) ૧. અસઞ્ચિચ્ચકથા

૮૫૭. અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતીતિ? આમન્તા. અસઞ્ચિચ્ચ પાણં હન્ત્વા પાણાતિપાતી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતીતિ? આમન્તા. અસઞ્ચિચ્ચ અદિન્નં આદિયિત્વા…પે॰… મુસા ભણિત્વા મુસાવાદી હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અસઞ્ચિચ્ચ પાણં હન્ત્વા પાણાતિપાતી ન હોતીતિ? આમન્તા. અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો ન હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અસઞ્ચિચ્ચ અદિન્નં આદિયિત્વા…પે॰… મુસા ભણિત્વા મુસાવાદી ન હોતીતિ? આમન્તા. અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો ન હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૫૮. અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતીતિ? આમન્તા. ‘‘અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતી’’તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. ‘‘સઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતી’’તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ ‘‘સઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતી’’તિ – અત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અસઞ્ચિચ્ચ માતરં જીવિતા વોરોપેત્વા આનન્તરિકો હોતી’’તિ.

૮૫૯. ન વત્તબ્બં – ‘‘માતુઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ? આમન્તા. નનુ માતા જીવિતા વોરોપિતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ માતા જીવિતા વોરોપિતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘માતુઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘પિતુઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ? આમન્તા . નનુ પિતા જીવિતા વોરોપિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પિતા જીવિતા વોરોપિતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પિતુઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘અરહન્તઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ? આમન્તા. નનુ અરહા જીવિતા વોરોપિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા જીવિતા વોરોપિતો, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહન્તઘાતકો આનન્તરિકો’’તિ.

ન વત્તબ્બં – ‘‘રુહિરુપ્પાદકો આનન્તરિકો’’તિ? આમન્તા. નનુ તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદિતન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તથાગતસ્સ લોહિતં ઉપ્પાદિતં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રુહિરુપ્પાદકો આનન્તરિકો’’તિ.

૮૬૦. સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકોતિ? આમન્તા. સબ્બે સઙ્ઘભેદકા આનન્તરિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સબ્બે સઙ્ઘભેદકા આનન્તરિકાતિ? આમન્તા. ધમ્મસઞ્ઞી સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૬૧. ધમ્મસઞ્ઞી સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અત્થુપાલિ, સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો; અત્થુપાલિ, સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા . તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મસઞ્ઞી સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકો’’તિ.

૮૬૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘ધમ્મસઞ્ઞી સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકો’’તિ? આમન્તા . નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘આપાયિકો નેરયિકો, કપ્પટ્ઠો સઙ્ઘભેદકો;
વગ્ગરતો અધમ્મટ્ઠો, યોગક્ખેમા પધંસતિ;
સઙ્ઘં સમગ્ગં ભેત્વાન, કપ્પં નિરયમ્હિ પચ્ચતી’’તિ [ચૂળવ॰ ૩૫૪; અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૯; ઇતિવુ॰ ૧૮].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકોતિ.

અસઞ્ચિચ્ચકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૫) ૨. ઞાણકથા

૮૬૩. નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પઞ્ઞા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પઞ્ઞા પજાનના વિચયો…પે॰… પચ્ચુપલક્ખણાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ પઞ્ઞા પજાનના વિચયો…પે॰… પચ્ચુપલક્ખણા, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણ’’ન્તિ.

૮૬૪. નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો પઠમં ઝાનં સમાપજ્જેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પુથુજ્જનો પઠમં ઝાનં સમાપજ્જેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણ’’ન્તિ.

પુથુજ્જનો દુતિયં ઝાનં…પે॰… તતિયં ઝાનં…પે॰… ચતુત્થં ઝાનં…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતનં સમાપજ્જેય્ય, વિઞ્ઞાણઞ્ચાયતનં આકિઞ્ચઞ્ઞાયતનં નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં સમાપજ્જેય્ય, પુથુજ્જનો દાનં દદેય્ય …પે॰… ચીવરં દદેય્ય, પિણ્ડપાતં દદેય્ય, સેનાસનં દદેય્ય, ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ પુથુજ્જનો ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણ’’ન્તિ.

૮૬૫. અત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણન્તિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો તેન ઞાણેન દુક્ખં પરિજાનાતિ , સમુદયં પજહતિ, નિરોધં સચ્છિકરોતિ, મગ્ગં ભાવેતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૬) ૩. નિરયપાલકથા

૮૬૬. નત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ? આમન્તા. નત્થિ નિરયેસુ કમ્મકારણાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ નિરયેસુ કમ્મકારણાતિ? આમન્તા. અત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ મનુસ્સેસુ કમ્મકારણા, અત્થિ ચ કારણિકાતિ? આમન્તા. અત્થિ નિરયેસુ કમ્મકારણા, અત્થિ ચ કારણિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ નિરયેસુ કમ્મકારણા, નત્થિ ચ કારણિકાતિ? આમન્તા. અત્થિ મનુસ્સેસુ કમ્મકારણા, નત્થિ ચ કારણિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૬૭. અત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

“ન વેસ્સભૂ નોપિ ચ પેત્તિરાજા,
સોમો યમો વેસ્સવણો ચ રાજા;
સકાનિ કમ્માનિ હનન્તિ તત્થ, ઇતો પણુન્નં [પણુણ્ણં (સ્યા॰ ક॰), પનુન્નં (સી॰)] પરલોકપત્ત”ન્તિ.

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ નત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ.

૮૬૮. નત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – “તમેનં, ભિક્ખવે , નિરયપાલા પઞ્ચવિધબન્ધનં નામ કારણં કારેન્તિ [કરોન્તિ (મ॰ નિ॰ ૩.૨૫૦; અ॰ નિ॰ ૩.૩૬)] – તત્તં અયોખીલં હત્થે ગમેન્તિ, તત્તં અયોખીલં દુતિયે હત્થે ગમેન્તિ, તત્તં અયોખીલં પાદે ગમેન્તિ, તત્તં અયોખીલં દુતિયે પાદે ગમેન્તિ, તત્તં અયોખીલં મજ્ઝેઉરસ્મિં ગમેન્તિ; સો તત્થ દુક્ખા તિબ્બા કટુકા વેદના વેદેતિ; ન ચ તાવ કાલં કરોતિ યાવ ન તં પાપકમ્મં બ્યન્તીહોતી”તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૨૫૦; અ॰ નિ॰ ૩.૩૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ.

નત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – “તમેનં, ભિક્ખવે, નિરયપાલા સંવેસેત્વા કુઠારીહિ [કુધારીહિ (સબ્બત્થ)] તચ્છન્તિ…પે॰… તમેનં, ભિક્ખવે, નિરયપાલા ઉદ્ધમ્પાદં અધોસિરં ઠપેત્વા વાસીહિ તચ્છન્તિ…પે॰… તમેનં , ભિક્ખવે, નિરયપાલા રથે યોજેત્વા આદિત્તાય પથવિયા સમ્પજ્જલિતાય સજોતિભૂતાય [સઞ્ઞોતિભૂતાય (સ્યા॰)] સારેન્તિપિ પચ્ચાસારેન્તિપિ…પે॰… તમેનં, ભિક્ખવે, નિરયપાલા મહન્તં અઙ્ગારપબ્બતં આદિત્તં સમ્પજ્જલિતં સજોતિભૂતં આરોપેન્તિપિ ઓરોપેન્તિપિ…પે॰… તમેનં, ભિક્ખવે, નિરયપાલા ઉદ્ધમ્પાદં અધોસિરં ગહેત્વા તત્તાય લોહકુમ્ભિયા પક્ખિપન્તિ આદિત્તાય સમ્પજ્જલિતાય સજોતિભૂતાય. સો તત્થ ફેણુદ્દેહકં પચ્ચતિ, સો તત્થ ફેણુદ્દેહકં પચ્ચમાનો સકિમ્પિ ઉદ્ધં ગચ્છતિ, સકિમ્પિ અધો ગચ્છતિ, સકિમ્પિ તિરિયં ગચ્છતિ. સો તત્થ દુક્ખા તિબ્બા કટુકા વેદના વેદયતિ, ન ચ તાવ કાલં કરોતિ યાવ ન તં પાપકમ્મં બ્યન્તીહોતિ. તમેનં, ભિક્ખવે, નિરયપાલા મહાનિરયે પક્ખિપન્તિ! સો ખો પન, ભિક્ખવે, મહાનિરયો –

“ચતુક્કણ્ણો ચતુદ્વારો, વિભત્તો ભાગસો મિતો;
અયોપાકારપરિયન્તો, અયસા પટિકુજ્જિતો.

“તસ્સ અયોમયા ભૂમિ, જલિતા તેજસા યુતા;
સમન્તા યોજનસતં, ફરિત્વા તિટ્ઠતિ સબ્બદા”તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૨૫૦; અ॰ નિ॰ ૩.૩૬; પે॰ વ॰ ૭૧].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલાતિ.

નિરયપાલકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૭) ૪. તિરચ્છાનકથા

૮૬૯. અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ? આમન્તા. અત્થિ તિરચ્છાનગતેસુ દેવાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ? આમન્તા . દેવલોકો તિરચ્છાનયોનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ કીટા પટઙ્ગા મકસા મક્ખિકા અહી વિચ્છિકા સતપદી ગણ્ડુપ્પાદાતિ [ગણ્ડુપાદાતિ (સ્યા॰ કં॰ પી॰)]? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૭૦. નત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ? આમન્તા. નનુ અત્થિ તત્થ એરાવણો નામ હત્થિનાગો સહસ્સયુત્તં દિબ્બં યાનન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ તત્થ એરાવણો નામ હત્થિનાગો સહસ્સયુત્તં દિબ્બં યાનં, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતા’’તિ.

૮૭૧. અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ? આમન્તા. અત્થિ તત્થ હત્થિબન્ધા અસ્સબન્ધા [હત્થિભણ્ડા અસ્સભણ્ડા (?)] યાવસિકા કારણિકા ભત્તકારકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ નત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતાતિ.

તિરચ્છાનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૮) ૫. મગ્ગકથા

૮૭૨. પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગોતિ? આમન્તા. નનુ અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો વુત્તો ભગવતા, સેય્યથિદં – સમ્માદિટ્ઠિ...પે॰... સમ્માસમાધીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો વુત્તો ભગવતા , સેય્યથિદં – સમ્માદિટ્ઠિ ...પે॰... સમ્માસમાધિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગો’’તિ.

પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા –

‘‘મગ્ગાનં અટ્ઠઙ્ગિકો સેટ્ઠો, સચ્ચાનં ચતુરો પદા;
વિરાગો સેટ્ઠો ધમ્માનં, દ્વિપદાનઞ્ચ ચક્ખુમા’’તિ [ધ॰ પ॰ ૨૭૩ ધમ્મપદે].

અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગોતિ.

૮૭૩. સમ્માવાચા મગ્ગઙ્ગં, સા ચ ન મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગઙ્ગં, સા ચ ન મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માવાચા મગ્ગઙ્ગં, સા ચ ન મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰... સમ્માવાયામો...પે॰... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ મગ્ગઙ્ગં, સો ચ ન મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગઙ્ગં, સો ચ ન મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માદિટ્ઠિ...પે॰... સમ્માસમાધિ મગ્ગઙ્ગં, સો ચ ન મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગઙ્ગં, સા ચ મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા મગ્ગઙ્ગં, સા ચ મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્માદિટ્ઠિ મગ્ગઙ્ગં, સા ચ મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગઙ્ગં, સો ચ મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સમ્માસઙ્કપ્પો...પે॰... સમ્માવાયામો...પે॰... સમ્માસતિ...પે॰... સમ્માસમાધિ મગ્ગઙ્ગં, સો ચ મગ્ગોતિ? આમન્તા. સમ્માવાચા...પે॰... સમ્માકમ્મન્તો...પે॰... સમ્માઆજીવો મગ્ગઙ્ગં, સો ચ મગ્ગોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰....

૮૭૪. અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પુબ્બેવ ખો પનસ્સ કાયકમ્મં વચીકમ્મં આજીવો સુપરિસુદ્ધો હોતિ; એવમસ્સાયં અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો ભાવનાપારિપૂરિં ગચ્છતી’’તિ [મ॰ નિ॰ ૩.૪૩૧]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગોતિ.

૮૭૫. પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગોતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘યસ્મિં ખો, સુભદ્દ, ધમ્મવિનયે અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો ન ઉપલબ્ભતિ, સમણોપિ તત્થ ન ઉપલબ્ભતિ, દુતિયોપિ તત્થ સમણો ન ઉપલબ્ભતિ, તતિયોપિ તત્થ સમણો ન ઉપલબ્ભતિ, ચતુત્થોપિ તત્થ સમણો ન ઉપલબ્ભતિ. યસ્મિઞ્ચ ખો, સુભદ્દ, ધમ્મવિનયે અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો ઉપલબ્ભતિ, સમણોપિ તત્થ ઉપલબ્ભતિ, દુતિયોપિ...પે॰... તતિયોપિ...પે॰... ચતુત્થોપિ તત્થ સમણો ઉપલબ્ભતિ. ઇમસ્મિં ખો, સુભદ્દ, ધમ્મવિનયે અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો ઉપલબ્ભતિ. ઇધેવ, સુભદ્દ , સમણો, ઇધ દુતિયો સમણો, ઇધ તતિયો સમણો, ઇધ ચતુત્થો સમણો. સુઞ્ઞા પરપ્પવાદા સમણેભિ અઞ્ઞેહી’’તિ [દી॰ નિ॰ ૨.૨૧૪]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગોતિ.

મગ્ગકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦. વીસતિમવગ્ગો

(૧૯૯) ૬. ઞાણકથા

૮૭૬. દ્વાદસવત્થુકં ઞાણં લોકુત્તરન્તિ? આમન્તા. દ્વાદસ લોકુત્તરઞાણાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વાદસ લોકુત્તરઞાણાનીતિ? આમન્તા. દ્વાદસ સોતાપત્તિમગ્ગાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વાદસ સોતાપત્તિમગ્ગાતિ? આમન્તા. દ્વાદસ સોતાપત્તિફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વાદસ સકદાગામિમગ્ગા...પે॰... અનાગામિમગ્ગા... પે॰... અરહત્તમગ્ગાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... દ્વાદસ અરહત્તમગ્ગાતિ? આમન્તા. દ્વાદસ અરહત્તફલાનીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૭૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘દ્વાદસવત્થુકં ઞાણં લોકુત્તર’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ઇદં દુક્ખં અરિયસચ્ચ’’ન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. ‘તં ખો પનિદં દુક્ખં અરિયસચ્ચં પરિઞ્ઞેય્ય’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... પરિઞ્ઞાતન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘ઇદં દુક્ખસમુદયં [દુક્ખસમુદયો (સ્યા॰ કં॰ પી॰)] અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘તં ખો પનિદં દુક્ખસમુદયં અરિયસચ્ચં પહાતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... પહીનન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘ઇદં દુક્ખનિરોધં [દુક્ખનિરોધા (સ્યા॰ કં॰ પી॰)] અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચં સચ્છિકાતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... સચ્છિકતન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘ઇદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ‘તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં ભાવેતબ્બ’ન્તિ મે, ભિક્ખવે...પે॰... ભાવિતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું

ઉદપાદિ...પે॰... આલોકો ઉદપાદી’’તિ [મહાવ॰ ૧૫; સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૮૧; પટિ॰ મ॰ ૨.૩૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ દ્વાદસવત્થુકં ઞાણં લોકુત્તરન્તિ.

ઞાણકથા નિટ્ઠિતા.

વીસતિમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

માતુઘાતકો આનન્તરિકો પિતુઘાતકો આનન્તરિકો અરહન્તઘાતકો આનન્તરિકો રુહિરુપ્પાદકો આનન્તરિકો સઙ્ઘભેદકો આનન્તરિકો, નત્થિ પુથુજ્જનસ્સ ઞાણં, નત્થિ નિરયેસુ નિરયપાલા, અત્થિ દેવેસુ તિરચ્છાનગતા, પઞ્ચઙ્ગિકો મગ્ગો, દ્વાદસવત્થુકં ઞાણં લોકુત્તરન્તિ.

ચતુત્થો પણ્ણાસકો.

તસ્સુદ્દાનં –

નિગ્ગહો, પુઞ્ઞસઞ્ચયો, અટ્ઠાસિ, અતીતેન ચ માતુઘાતકો.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૦) ૧. સાસનકથા

૮૭૮. સાસનં નવં કતન્તિ? આમન્તા. સતિપટ્ઠાના નવં કતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સાસનં નવં કતન્તિ? આમન્તા. સમ્મપ્પધાના…પે॰… ઇદ્ધિપાદા…પે॰… ઇન્દ્રિયા…પે॰… બલા…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા નવં કતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પુબ્બે અકુસલં પચ્છા કુસલં કતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… પુબ્બે સાસવં…પે॰… સંયોજનિયં ગન્થનિયં ઓઘનિયં યોગનિયં નીવરણિયં પરામટ્ઠં ઉપાદાનિયં…પે॰… સંકિલેસિકં પચ્છા અસંકિલેસિકં કતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અત્થિ કોચિ તથાગતસ્સ સાસનં નવં કરોતીતિ? આમન્તા. અત્થિ કોચિ સતિપટ્ઠાને નવં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કોચિ સમ્મપ્પધાને…પે॰… ઇદ્ધિપાદે…પે॰… ઇન્દ્રિયે…પે॰… બલે…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગે નવં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કોચિ પુબ્બે અકુસલં પચ્છા કુસલં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… અત્થિ કોચિ પુબ્બે સાસવં…પે॰… સંકિલેસિકં પચ્છા અસંકિલેસિયં કરોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

લબ્ભા તથાગતસ્સ સાસનં પુન નવં કાતુન્તિ? આમન્તા. લબ્ભા સતિપટ્ઠાના પુન નવં કાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… લબ્ભા સમ્મપ્પધાના…પે॰… ઇદ્ધિપાદા…પે॰… ઇન્દ્રિયા…પે॰… બલા…પે॰… બોજ્ઝઙ્ગા પુન નવં કાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… લબ્ભા પુબ્બે અકુસલં પચ્છા કુસલં કાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… લબ્ભા પુબ્બે સાસવં…પે॰… સંકિલેસિયં પચ્છા અસંકિલેસિયં કાતુન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

સાસનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૧) ૨. અવિવિત્તકથા

૮૭૯. પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ ધમ્મેહિ અવિવિત્તોતિ? આમન્તા. પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ ફસ્સેહિ…પે॰… તેધાતુકાહિ વેદનાહિ… સઞ્ઞાહિ … ચેતનાહિ… ચિત્તેહિ… સદ્ધાહિ… વીરિયેહિ… સતીહિ… સમાધીહિ…પે॰… તેધાતુકાહિ પઞ્ઞાહિ અવિવિત્તોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ કમ્મેહિ અવિવિત્તોતિ? આમન્તા. યસ્મિં ખણે પુથુજ્જનો ચીવરં દેતિ, તસ્મિં ખણે પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ…પે॰… આકાસાનઞ્ચાયતનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… યસ્મિં ખણે પુથુજ્જનો પિણ્ડપાતં દેતિ…પે॰… સેનાસનં દેતિ…પે॰… ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દેતિ, તસ્મિં ખણે ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ… નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૮૦. ન વત્તબ્બં – ‘‘પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ કમ્મેહિ અવિવિત્તો’’તિ? આમન્તા . પુથુજ્જનસ્સ રૂપધાતુઅરૂપધાતૂપગં કમ્મં પરિઞ્ઞાતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ કમ્મેહિ અવિવિત્તોતિ…પે॰….

અવિવિત્તકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૨) ૩. સંયોજનકથા

૮૮૧. અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તીતિ? આમન્તા. અત્થિ કિઞ્ચિ સક્કાયદિટ્ઠિં અપ્પહાય... પે॰... વિચિકિચ્છં અપ્પહાય...પે॰... સીલબ્બતપરામાસં અપ્પહાય... રાગં અપ્પહાય... દોસં અપ્પહાય... મોહં અપ્પહાય... અનોત્તપ્પં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તીતિ? આમન્તા. અરહા સરાગો સદોસો સમોહો સમાનો સમક્ખો સપળાસો સઉપાયાસો સકિલેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અરહા નિરાગો નિદ્દોસો નિમ્મોહો નિમ્માનો નિમ્મક્ખો નિપ્પળાસો નિરુપાયાસો નિક્કિલેસોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નિરાગો...પે॰... નિક્કિલેસો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તી’’તિ.

૮૮૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તી’’તિ ? આમન્તા. અરહા સબ્બં બુદ્ધવિસયં જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તીતિ.

સંયોજનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૩) ૪. ઇદ્ધિકથા

૮૮૩. અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? આમન્તા. ‘‘નિચ્ચપણ્ણા રુક્ખા હોન્તૂ’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નિચ્ચપુપ્ફા રુક્ખા હોન્તુ...પે॰... નિચ્ચફલિકા રુક્ખા હોન્તુ... નિચ્ચં જુણ્હં હોતુ... નિચ્ચં ખેમં હોતુ... નિચ્ચં સુભિક્ખં હોતુ... ‘‘નિચ્ચં સુવત્થિ [સુવુટ્ઠિકં (સ્યા॰)] હોતૂ’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? આમન્તા . ‘‘ઉપ્પન્નો ફસ્સો મા નિરુજ્ઝી’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપ્પન્ના વેદના...પે॰... સઞ્ઞા... ચેતના... ચિત્તં... સદ્ધા... વીરિયં... સતિ... સમાધિ...પે॰... પઞ્ઞા મા નિરુજ્ઝીતિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? આમન્તા. ‘‘રૂપં નિચ્ચં હોતૂ’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... ‘‘વિઞ્ઞાણં નિચ્ચં હોતૂ’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? આમન્તા. ‘‘જાતિધમ્મા સત્તા મા જાયિંસૂ’’તિ અત્થિ... પે॰... ‘‘જરાધમ્મા સત્તા મા જીરિંસૂ’’તિ...પે॰... ‘‘બ્યાધિધમ્મા સત્તા મા બ્યાધિયિંસૂ’’તિ...પે॰... ‘‘મરણધમ્મા સત્તા મા મીયિંસૂ’’તિ – અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૮૪. ન વત્તબ્બં – ‘‘અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વા’’તિ? આમન્તા . નનુ આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પાસાદં ‘‘સુવણ્ણ’’ન્ત્વેવ અધિમુચ્ચિ, સુવણ્ણો ચ પન આસીતિ [પારા॰ ૬૨૧; મહાવ॰ ૨૭૧]? આમન્તા. હઞ્ચિ આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પાસાદં સુવણ્ણન્ત્વેવ અધિમુચ્ચિ, સુવણ્ણો ચ પન આસિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ અધિપ્પાયઇદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વા’’તિ.

ઇદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૪) ૫. બુદ્ધકથા

૮૮૫. અત્થિ બુદ્ધાનં બુદ્ધેહિ હીનાતિરેકતાતિ? આમન્તા. સતિપટ્ઠાનતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... સમ્મપ્પધાનતો...પે॰... ઇદ્ધિપાદતો... ઇન્દ્રિયતો... બલતો... બોજ્ઝઙ્ગતો... વસિભાવતો...પે॰... સબ્બઞ્ઞુતઞાણદસ્સનતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

બુદ્ધકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૫) ૬. સબ્બદિસાકથા

૮૮૬. સબ્બા દિસા બુદ્ધા તિટ્ઠન્તીતિ? આમન્તા. પુરત્થિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... પુરત્થિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. કિન્નામો સો ભગવા, કિંજચ્ચો, કિંગોત્તો, કિન્નામા તસ્સ ભગવતો માતાપિતરો, કિન્નામં તસ્સ ભગવતો સાવકયુગં, કોનામો તસ્સ ભગવતો ઉપટ્ઠાકો, કીદિસં ચીવરં ધારેતિ, કીદિસં પત્તં ધારેતિ, કતરસ્મિં ગામે વા નિગમે વા નગરે વા રટ્ઠે વા જનપદે વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

દક્ખિણાય દિસાય...પે॰... પચ્છિમાય દિસાય...પે॰... ઉત્તરાય દિસાય...પે॰... હેટ્ઠિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... હેટ્ઠિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. કિન્નામો સો ભગવા...પે॰... જનપદે વાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

ઉપરિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... ઉપરિમાય દિસાય બુદ્ધો તિટ્ઠતીતિ? આમન્તા. ચાતુમહારાજિકે તિટ્ઠતિ...પે॰... તાવતિંસે તિટ્ઠતિ...પે॰... યામે તિટ્ઠતિ...પે॰... તુસિતે તિટ્ઠતિ...પે॰... નિમ્માનરતિયા તિટ્ઠતિ...પે॰... પરનિમ્મિતવસવત્તિયા તિટ્ઠતિ...પે॰... બ્રહ્મલોકે તિટ્ઠતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

સબ્બદિસાકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૬) ૭. ધમ્મકથા

૮૮૭. સબ્બે ધમ્મા નિયતાતિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્મત્તનિયતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થિ અનિયતો રાસીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અત્થિ અનિયતો રાસીતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ અત્થિ અનિયતો રાસિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે ધમ્મા નિયતા’’તિ.

સબ્બે ધમ્મા નિયતાતિ? આમન્તા. નનુ તયો રાસી વુત્તા ભગવતા – મિચ્છત્તનિયતો રાસિ, સમ્મત્તનિયતો રાસિ, અનિયતો રાસીતિ [ધ॰ સ॰ તિકમાતિકા ૧૫]? આમન્તા. હઞ્ચિ તયો રાસી વુત્તા ભગવતા – મિચ્છત્તનિયતો રાસિ, સમ્મત્તનિયતો રાસિ, અનિયતો રાસિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે ધમ્મા નિયતા’’તિ.

રૂપં રૂપટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્મત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્મત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

૮૮૮. ન વત્તબ્બં – રૂપં રૂપટ્ઠેન નિયતં...પે॰... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. રૂપં વેદના હોતિ...પે॰... સઞ્ઞા હોતિ... સઙ્ખારા હોન્તિ... વિઞ્ઞાણં હોતિ... વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં રૂપં હોતિ...પે॰... વેદના હોતિ... સઞ્ઞા હોતિ... સઙ્ખારા હોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ રૂપં રૂપટ્ઠેન નિયતં, વેદના...પે॰... સઞ્ઞા...પે॰... સઙ્ખારા...પે॰... વિઞ્ઞાણં વિઞ્ઞાણટ્ઠેન નિયતન્તિ.

ધમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧. એકવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૭) ૮. કમ્મકથા

૮૮૯. સબ્બે કમ્મા નિયતાતિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્મત્તનિયતાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નત્થિ અનિયતો રાસીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અત્થિ અનિયતો રાસીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અત્થિ અનિયતો રાસિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે કમ્મા નિયતા’’તિ.

સબ્બે કમ્મા નિયતાતિ? આમન્તા. નનુ તયો રાસી વુત્તા ભગવતા – મિચ્છત્તનિયતો રાસિ, સમ્મત્તનિયતો રાસિ, અનિયતો રાસીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ તયો રાસી વુત્તા ભગવતા – મિચ્છત્તનિયતો રાસિ, સમ્મત્તનિયતો રાસિ, અનિયતો રાસિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બે કમ્મા નિયતા’’તિ.

૮૯૦. દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં કમ્મં દિટ્ઠધમ્મવેદનીયટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... સમ્મત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰.... ઉપપજ્જવેદનીયં કમ્મં...પે॰... અપરાપરિયવેદનીયં

કમ્મં અપરાપરિયવેદનીયટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. મિચ્છત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… સમ્મત્તનિયતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૮૯૧. ન વત્તબ્બં – દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં કમ્મં દિટ્ઠધમ્મવેદનીયટ્ઠેન નિયતં, ઉપપજ્જવેદનીયં કમ્મં…પે॰… અપરાપરિયવેદનીયં કમ્મં અપરાપરિયવેદનીયટ્ઠેન નિયતન્તિ? આમન્તા. દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં કમ્મં ઉપપજ્જવેદનીયં હોતિ, અપરાપરિયવેદનીયં હોતિ…પે॰… ઉપપજ્જવેદનીયં કમ્મં દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં હોતિ, અપરાપરિયવેદનીયં હોતિ…પે॰… અપરાપરિયવેદનીયં કમ્મં દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં હોતિ, ઉપપજ્જવેદનીયં હોતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે . તેન હિ દિટ્ઠધમ્મવેદનીયં કમ્મં દિટ્ઠધમ્મવેદનીયટ્ઠેન નિયતં, ઉપપજ્જવેદનીયં કમ્મં…પે॰… અપરાપરિયવેદનીયં કમ્મં અપરાપરિયવેદનીયટ્ઠેન નિયતન્તિ.

કમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

એકવીસતિમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

સાસનં નવં કતં અત્થિ કોચિ તથાગતસ્સ સાસનં નવં કરોતિ લબ્ભા તથાગતસ્સ સાસનં પુન નવં કાતું, પુથુજ્જનો તેધાતુકેહિ ધમ્મેહિ અવિવિત્તો, અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય અરહત્તપ્પત્તિ, અત્થિ અધિપ્પાયિદ્ધિ બુદ્ધાનં વા સાવકાનં વા, અત્થિ બુદ્ધાનં બુદ્ધેહિ હીનાતિરેકતા, સબ્બા દિસા બુદ્ધા તિટ્ઠન્તિ, સબ્બે ધમ્મા નિયતા, સબ્બે કમ્મા નિયતાતિ.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૮) ૧. પરિનિબ્બાનકથા

૮૯૨. અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાનન્તિ? આમન્તા. અત્થિ કિઞ્ચિ સક્કાયદિટ્ઠિં અપ્પહાય... પે॰... અનોત્તપ્પં અપ્પહાય પરિનિબ્બાનન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાનન્તિ? આમન્તા. અરહા સરાગો...પે॰... સકિલેસોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... નનુ અરહા નિરાગો...પે॰... નિક્કિલેસોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નિરાગો...પે॰... નિક્કિલેસો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાન''ન્તિ.

૮૯૩. ન વત્તબ્બં – ''અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાન''ન્તિ? આમન્તા . અરહા સબ્બં બુદ્ધવિસયં જાનાતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાનન્તિ.

પરિનિબ્બાનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૦૯) ૨. કુસલચિત્તકથા

૮૯૪. અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. અરહા પુઞ્ઞાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોન્તો... આનેઞ્જાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરોન્તો... ગતિસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... ભવસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... ઇસ્સરિયસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... અધિપચ્ચસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... મહાભોગસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... મહાપરિવારસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... દેવસોભગ્યસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો... મનુસ્સસોભગ્યસંવત્તનિયં કમ્મં કરોન્તો પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. અરહા આચિનન્તો અપચિનન્તો પજહન્તો ઉપાદિયન્તો વિસિનેન્તો ઉસ્સિનેન્તો વિધૂપેન્તો સન્ધૂપેન્તો પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે ...પે॰... નનુ અરહા નેવાચિનાતિ ન અપચિનાતિ અપચિનિત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવાચિનાતિ ન અપચિનાતિ અપચિનિત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતી''તિ. નનુ અરહા નેવ પજહતિ ન ઉપાદિયતિ પજહિત્વા ઠિતો, નેવ વિસિનેતિ ન ઉસ્સિનેતિ વિસિનેત્વા ઠિતો; નનુ અરહા નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા નેવ વિધૂપેતિ ન સન્ધૂપેતિ વિધૂપેત્વા ઠિતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતી''તિ.

૮૯૫. ન વત્તબ્બં – ''અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતી''તિ? આમન્તા. નનુ અરહા ઉપટ્ઠિતસ્સતિ સતો સમ્પજાનો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા ઉપટ્ઠિતસ્સતિ સતો સમ્પજાનો પરિનિબ્બાયતિ, તેન વત રે વત્તબ્બે – ''અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતી''તિ.

કુસલચિત્તકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૦) ૩. આનેઞ્જકથા

૮૯૬. અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. નનુ અરહા પકતિચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા પકતિચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતી’’તિ.

અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. અરહા કિરિયમયે ચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અરહા વિપાકચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વિપાકચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતી’’તિ.

અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. અરહા કિરિયાબ્યાકતે ચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અરહા વિપાકાબ્યાકતે ચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અરહા વિપાકાબ્યાકતે ચિત્તે ઠિતો પરિનિબ્બાયતિ, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતી’’તિ.

અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતીતિ? આમન્તા. નનુ ભગવા ચતુત્થજ્ઝાના વુટ્ઠહિત્વા સમનન્તરા પરિનિબ્બુતોતિ [દી॰ નિ॰ ૨.૨૧૯]? આમન્તા. હઞ્ચિ ભગવા ચતુત્થજ્ઝાના વુટ્ઠહિત્વા સમનન્તરા પરિનિબ્બુતો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતી’’તિ.

આનેઞ્જકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૧) ૪. ધમ્માભિસમયકથા

૮૯૭. અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયોતિ? આમન્તા. અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્મદેસના, ધમ્મસ્સવનં, ધમ્મસાકચ્છા, પરિપુચ્છા, સીલસમાદાનં , ઇન્દ્રિયેસુ ગુત્તદ્વારતા, ભોજને મત્તઞ્ઞુતા, પુબ્બરત્તાપરરત્તં જાગરિયાનુયોગોતિ ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્મદેસના, ધમ્મસ્સવનં…પે॰… પુબ્બરત્તાપરરત્તં જાગરિયાનુયોગોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ નત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્મદેસના, ધમ્મસ્સવનં…પે॰… પુબ્બરત્તાપરરત્તં જાગરિયાનુયોગો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયો’’તિ.

અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયોતિ? આમન્તા. નનુ દ્વે પચ્ચયા સમ્માદિટ્ઠિયા ઉપ્પાદાય – પરતો ચ ઘોસો, યોનિસો ચ મનસિકારોતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ દ્વે પચ્ચયા સમ્માદિટ્ઠિયા ઉપ્પાદાય – પરતો ચ ઘોસો, યોનિસો ચ મનસિકારો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયો’’તિ.

અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયોતિ? આમન્તા. સુત્તસ્સ પમત્તસ્સ મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ ધમ્માભિસમયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

ધમ્માભિસમયકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૨-૪) ૫-૭. તિસ્સોપિકથા

૮૯૮. અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય અરહત્તપ્પત્તીતિ? આમન્તા. સુત્તસ્સ પમત્તસ્સ મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ અરહત્તપ્પત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

૮૯૯. અત્થિ સુપિનગતસ્સ ધમ્માભિસમયોતિ? આમન્તા. સુત્તસ્સ પમત્તસ્સ મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ ધમ્માભિસમયોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

૯૦૦. અત્થિ સુપિનગતસ્સ અરહત્તપ્પત્તીતિ? આમન્તા. સુત્તસ્સ પમત્તસ્સ મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ અરહત્તપ્પત્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે૰….

તિસ્સોપિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૫) ૮. અબ્યાકતકથા

૯૦૧. સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકતન્તિ? આમન્તા. સુપિનન્તેન પાણં હનેય્યાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સુપિનન્તેન પાણં હનેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકત’’ન્તિ.

સુપિનન્તેન અદિન્નં આદિયેય્ય…પે૰… મુસા ભણેય્ય, પિસુણં ભણેય્ય, ફરુસં ભણેય્ય, સમ્ફં પલપેય્ય, સન્ધિં છિન્દેય્ય, નિલ્લોપં હરેય્ય, એકાગારિકં કરેય્ય, પરિપન્થે તિટ્ઠેય્ય, પરદારં ગચ્છેય્ય, ગામઘાતકં કરેય્ય, નિગમઘાતકં કરેય્ય, સુપિનન્તેન મેથુનં ધમ્મં પટિસેવેય્ય , સુપિનગતસ્સ અસુચિ મુચ્ચેય્ય, સુપિનન્તેન દાનં દદેય્ય, ચીવરં દદેય્ય, પિણ્ડપાતં દદેય્ય, સેનાસનં દદેય્ય, ગિલાનપચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં દદેય્ય, ખાદનીયં દદેય્ય, ભોજનીયં દદેય્ય, પાનીયં દદેય્ય, ચેતિયં વન્દેય્ય, ચેતિયે માલં આરોપેય્ય, ગન્ધં આરોપેય્ય , વિલેપનં આરોપેય્ય…પે૰… ચેતિયં અભિદક્ખિણં કરેય્યાતિ? આમન્તા . હઞ્ચિ સુપિનન્તેન ચેતિયં અભિદક્ખિણં કરેય્ય, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકત’’ન્તિ.

૯૦૨. ન વત્તબ્બં – ‘‘સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકત’’ન્તિ? આમન્તા. નનુ સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્બોહારિયં વુત્તં ભગવતાતિ? આમન્તા. હઞ્ચિ સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્બોહારિયં વુત્તં ભગવતા, તેન વત રે વત્તબ્બે – ‘‘સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકત’’ન્તિ.

અબ્યાકતકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૬) ૯. આસેવનપચ્ચયકથા

૯૦૩. નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘પાણાતિપાતો, ભિક્ખવે, આસેવિતો ભાવિતો બહુલીકતો નિરયસંવત્તનિકો તિરચ્છાનયોનિસંવત્તનિકો પેત્તિવિસયસંવત્તનિકો, યો સબ્બલહુસો પાણાતિપાતસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ અપ્પાયુકસંવત્તનિકો હોતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૮.૪૦]. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘અદિન્નાદાનં, ભિક્ખવે, આસેવિતં ભાવિતં બહુલીકતં નિરયસંવત્તનિકં તિરચ્છાનયોનિસંવત્તનિકં પેત્તિવિસયસંવત્તનિકં, યો સબ્બલહુસો અદિન્નાદાનસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ ભોગબ્યસનસંવત્તનિકો હોતિ...પે॰... યો સબ્બલહુસો કામેસુમિચ્છાચારસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ સપત્તવેરસંવત્તનિકો હોતિ...પે॰... યો સબ્બલહુસો મુસાવાદસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ અબ્ભૂતબ્ભક્ખાનસંવત્તનિકો હોતિ...પે॰... યો સબ્બલહુસો પિસુણાય વાચાય વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ મિત્તેહિ ભેદનસંવત્તનિકો હોતિ...પે॰... યો સબ્બલહુસો ફરુસાય વાચાય વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ અમનાપસદ્દસંવત્તનિકો હોતિ...પે॰... યો સબ્બલહુસો સમ્ફપ્પલાપસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ અનાદેય્યવાચાસંવત્તનિકો હોતિ, સુરામેરયપાનં, ભિક્ખવે, આસેવિતં...પે॰... યો સબ્બલહુસો સુરામેરયપાનસ્સ વિપાકો મનુસ્સભૂતસ્સ ઉમ્મત્તકસંવત્તનિકો હોતી’’તિ [અ॰ નિ॰ ૮.૪૦]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

૯૦૪. નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘મિચ્છાદિટ્ઠિ, ભિક્ખવે, આસેવિતા ભાવિતા બહુલીકતા નિરયસંવત્તનિકા તિરચ્છાનયોનિસંવત્તનિકા પેત્તિવિસયસંવત્તનિકા’’તિ. અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘મિચ્છાસઙ્કપ્પો...પે॰... મિચ્છાસમાધિ, ભિક્ખવે, આસેવિતો ભાવિતો...પે॰... પેત્તિવિસયસંવત્તનિકો’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

૯૦૫. નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સમ્માદિટ્ઠિ, ભિક્ખવે, આસેવિતા ભાવિતા બહુલીકતા અમતોગધા હોતિ અમતપરાયના અમતપરિયોસાના’’તિ! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ? આમન્તા. નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘સમ્માસઙ્કપ્પો, ભિક્ખવે, આસેવિતો ભાવિતો બહુલીકતો...પે॰... સમ્માસમાધિ, ભિક્ખવે, આસેવિતો ભાવિતો બહુલીકતો અમતોગધો હોતિ અમતપરાયનો અમતપરિયોસાનો’’તિ અત્થેવ સુત્તન્તોતિ, આમન્તા. તેન હિ અત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતાતિ.

આસેવનપચ્ચયકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨. બાવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૭) ૧૦. ખણિકકથા

૯૦૬. એકચિત્તક્ખણિકા સબ્બે ધમ્માતિ? આમન્તા. ચિત્તે મહાપથવી સણ્ઠાતિ, મહાસમુદ્દો સણ્ઠાતિ, સિનેરુપબ્બતરાજા સણ્ઠાતિ, આપો સણ્ઠાતિ, તેજો સણ્ઠાતિ, વાયો સણ્ઠાતિ, તિણકટ્ઠવનપ્પતયો સણ્ઠહન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰....

એકચિત્તક્ખણિકા સબ્બે ધમ્માતિ? આમન્તા. ચક્ખાયતનં ચક્ખુવિઞ્ઞાણેન સહજાતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે... પે॰... ચક્ખાયતનં ચક્ખુવિઞ્ઞાણેન સહજાતન્તિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા સારિપુત્તો એતદવોચ – ‘‘અજ્ઝત્તિકઞ્ચેવ, આવુસો, ચક્ખું અપરિભિન્નં હોતિ, બાહિરા ચ રૂપા ન આપાથં આગચ્છન્તિ, નો ચ તજ્જો સમન્નાહારો હોતિ, નેવ તાવ તજ્જસ્સ વિઞ્ઞાણભાગસ્સ [વિઞ્ઞાણભાવસ્સ (બહૂસુ)] પાતુભાવો હોતિ. અજ્ઝત્તિકઞ્ચેવ, આવુસો, ચક્ખું અપરિભિન્નં હોતિ, બાહિરા ચ રૂપા આપાથં આગચ્છન્તિ, નો ચ તજ્જો સમન્નાહારો હોતિ, નેવ તાવ તજ્જસ્સ વિઞ્ઞાણભાગસ્સ પાતુભાવો હોતિ. યતો ચ ખો, આવુસો, અજ્ઝત્તિકઞ્ચેવ ચક્ખું અપરિભિન્નં હોતિ , બાહિરા ચ રૂપા આપાથં આગચ્છન્તિ, તજ્જો ચ સમન્નાહારો હોતિ, એવં તજ્જસ્સ વિઞ્ઞાણભાગસ્સ પાતુભાવો હોતી’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૩૦૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘ચક્ખાયતનં ચક્ખુવિઞ્ઞાણેન સહજાત’’ન્તિ.

સોતાયતનં...પે॰... ઘાનાયતનં...પે॰... જિવ્હાયતનં...પે॰... કાયાયતનં કાયવિઞ્ઞાણેન સહજાતન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે...પે॰... કાયાયતનં કાયવિઞ્ઞાણેન સહજાતન્તિ? આમન્તા. નનુ આયસ્મા સારિપુત્તો એતદવોચ – ‘‘અજ્ઝત્તિકો ચેવ, આવુસો, કાયો અપરિભિન્નો હોતિ, બાહિરા ચ ફોટ્ઠબ્બા ન આપાથં આગચ્છન્તિ, નો ચ...પે॰... અજ્ઝત્તિકો ચેવ, આવુસો, કાયો અપરિભિન્નો હોતિ, બાહિરા ચ ફોટ્ઠબ્બા આપાથં આગચ્છન્તિ, નો ચ...પે॰... યતો ચ ખો, આવુસો, અજ્ઝત્તિકો ચેવ કાયો અપરિભિન્નો હોતિ, બાહિરા ચ ફોટ્ઠબ્બા આપાથં આગચ્છન્તિ, તજ્જો ચ સમન્નાહારો હોતિ, એવં તજ્જસ્સ વિઞ્ઞાણભાગસ્સ પાતુભાવો હોતી’’તિ [મ॰ નિ॰ ૧.૩૦૬]! અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? આમન્તા. તેન હિ ન વત્તબ્બં – ‘‘કાયાયતનં કાયવિઞ્ઞાણેન સહજાત’’ન્તિ.

૯૦૭. ન વત્તબ્બં – ‘‘એકચિત્તક્ખણિકા સબ્બે ધમ્મા’’તિ? આમન્તા. સબ્બે ધમ્મા નિચ્ચા ધુવા સસ્સતા અવિપરિણામધમ્માતિ? ન હેવં વત્તબ્બે. તેન હિ એકચિત્તક્ખણિકા સબ્બે ધમ્માતિ.

ખણિકકથા નિટ્ઠિતા.

બાવીસતિમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

અત્થિ કિઞ્ચિ સંયોજનં અપ્પહાય પરિનિબ્બાનં, અરહા કુસલચિત્તો પરિનિબ્બાયતિ, અરહા આનેઞ્જે ઠિતો પરિનિબ્બાયતિ, અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય ધમ્માભિસમયો, અત્થિ ગબ્ભસેય્યાય અરહત્તપ્પત્તિ, અત્થિ સુપિનગતસ્સ ધમ્માભિસમયો, અત્થિ સુપિનગતસ્સ અરહત્તપ્પત્તિ, સબ્બં સુપિનગતસ્સ ચિત્તં અબ્યાકતં, નત્થિ કાચિ આસેવનપચ્ચયતા, એકચિત્તક્ખણિકા સબ્બે ધમ્માતિ.

૨૩. તેવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૮) ૧. એકાધિપ્પાયકથા

૯૦૮. એકાધિપ્પાયેન મેથુનો ધમ્મો પટિસેવિતબ્બોતિ? આમન્તા. એકાધિપ્પાયેન અસ્સમણેન હોતબ્બં, અભિક્ખુના હોતબ્બં, છિન્નમૂલેન હોતબ્બં પારાજિકેન હોતબ્બન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… એકાધિપ્પાયેન મેથુનો ધમ્મો પટિસેવિતબ્બોતિ? આમન્તા. એકાધિપ્પાયેન પાણો હન્તબ્બો, અદિન્નં આદિયિતબ્બં, મુસા ભણિતબ્બા, પિસુણં ભણિતબ્બં, ફરુસં ભણિતબ્બં, સમ્ફં પલપિતબ્બં, સન્ધિ છેદિતબ્બો, નિલ્લોપં હાતબ્બં, એકાગારિકં કાતબ્બં, પરિપન્થે ઠાતબ્બં, પરદારો ગન્તબ્બો, ગામઘાતકો કાતબ્બો, નિગમઘાતકો કાતબ્બોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

એકાધિપ્પાયકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩. તેવીસતિમવગ્ગો

(૨૧૯) ૨. અરહન્તવણ્ણકથા

૯૦૯. અરહન્તાનં વણ્ણેન અમનુસ્સા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તીતિ? આમન્તા. અરહન્તાનં વણ્ણેન અમનુસ્સા પાણં હનન્તિ…પે॰… અદિન્નં આદિયન્તિ, મુસા ભણન્તિ, પિસુણં ભણન્તિ, ફરુસં ભણન્તિ, સમ્ફં પલપન્તિ, સન્ધિં છિન્દન્તિ, નિલ્લોપં હરન્તિ, એકાગારિકં કરોન્તિ, પરિપન્થે તિટ્ઠન્તિ, પરદારં ગચ્છન્તિ, ગામઘાતકં કરોન્તિ…પે॰… નિગમઘાતકં કરોન્તીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

અરહન્તવણ્ણકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩. તેવીસતિમવગ્ગો

(૨૨૦-૪) ૩-૭. ઇસ્સરિયકામકારિકાદિકથા

૯૧૦. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતીતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ નિરયં ગચ્છતિ , સઞ્જીવં ગચ્છતિ, કાલસુત્તં ગચ્છતિ, તાપનં ગચ્છતિ, મહાતાપનં [પતાપનં (સી॰ સ્યા॰ કં॰ પી॰)] ગચ્છતિ, સઙ્ઘાતકં ગચ્છતિ, રોરુવં ગચ્છતિ…પે॰… અવીચિં ગચ્છતીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતીતિ? આમન્તા. ‘‘બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતી’’તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ ‘‘બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતી’’તિ – નત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતી’’તિ.

૯૧૧. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતીતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ નિરયં ઉપપજ્જેય્ય, તિરચ્છાનયોનિં ઉપપજ્જેય્યાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતીતિ ? આમન્તા. બોધિસત્તો ઇદ્ધિમાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… બોધિસત્તો ઇદ્ધિમાતિ? આમન્તા. બોધિસત્તેન છન્દિદ્ધિપાદો ભાવિતો…પે॰… વીરિયિદ્ધિપાદો…પે॰… ચિત્તિદ્ધિપાદો…પે॰… વીમંસિદ્ધિપાદો ભાવિતોતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતીતિ? આમન્તા. ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતી''તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતી''તિ – નત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતી''તિ.

૯૧૨. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ દુક્કરકારિકં અકાસીતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ''સસ્સતો લોકો''તિ પચ્ચાગચ્છિ, ''અસસ્સતો લોકો''તિ…પે॰… ''અન્તવા લોકો''તિ… પે॰… ''અનન્તવા લોકો''તિ… ''તં જીવં તં સરીર''ન્તિ … ''અઞ્ઞં જીવં અઞ્ઞં સરીર''ન્તિ… ''હોતિ તથાગતો પરં મરણા''તિ… ''ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા''તિ… ''હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણા''તિ…પે॰… ''નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા''તિ પચ્ચાગચ્છીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ દુક્કરકારિકં અકાસીતિ? આમન્તા. ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ દુક્કરકારિકં અકાસી''તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ દુક્કરકારિકં અકાસી''તિ – નત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ દુક્કરકારિકં અકાસી''તિ.

૯૧૩. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ અપરન્તપં [અમરં તપં (સં॰ નિ॰ ૧.૧૩૭)] અકાસિ, અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસીતિ? આમન્તા. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ ''સસ્સતો લોકો''તિ પચ્ચાગચ્છિ…પે॰… ''નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા''તિ પચ્ચાગચ્છીતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૧૪. બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસીતિ? આમન્તા. ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસી''તિ – અત્થેવ સુત્તન્તોતિ? નત્થિ. હઞ્ચિ ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસી''તિ – નત્થેવ સુત્તન્તો, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ''બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસી''તિ.

ઇસ્સરિયકામકારિકાકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩. તેવીસતિમવગ્ગો

(૨૨૫) ૮. પતિરૂપકથા

૯૧૫. અત્થિ ન રાગો રાગપતિરૂપકોતિ? આમન્તા. અત્થિ ન ફસ્સો ફસ્સપતિરૂપકો, અત્થિ ન વેદના વેદનાપતિરૂપિકા, અત્થિ ન સઞ્ઞા સઞ્ઞાપતિરૂપિકા , અત્થિ ન ચેતના ચેતનાપતિરૂપિકા, અત્થિ ન ચિત્તં ચિત્તપતિરૂપકં, અત્થિ ન સદ્ધા સદ્ધાપતિરૂપિકા, અત્થિ ન વીરિયં વીરિયપતિરૂપકં, અત્થિ ન સતિ સતિપતિરૂપિકા, અત્થિ ન સમાધિ સમાધિપતિરૂપકો , અત્થિ ન પઞ્ઞા પઞ્ઞાપતિરૂપિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

૯૧૬. અત્થિ ન દોસો દોસપતિરૂપકો, અત્થિ ન મોહો મોહપતિરૂપકો, અત્થિ ન કિલેસો કિલેસપતિરૂપકોતિ? આમન્તા. અત્થિ ન ફસ્સો ફસ્સપતિરૂપકો…પે॰… અત્થિ ન પઞ્ઞા પઞ્ઞાપતિરૂપિકાતિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰….

પતિરૂપકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩. તેવીસતિમવગ્ગો

(૨૨૬) ૯. અપરિનિપ્ફન્નકથા

૯૧૭. રૂપં અપરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. રૂપં ન અનિચ્ચં ન સઙ્ખતં ન પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ન ખયધમ્મં ન વયધમ્મં ન વિરાગધમ્મં ન નિરોધધમ્મં ન વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ રૂપં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ રૂપં અનિચ્ચં સઙ્ખતં…પે॰… વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘રૂપં અપરિનિપ્ફન્ન’’ન્તિ.

દુક્ખઞ્ઞેવ પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. નનુ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં [સં॰ નિ॰ ૩.૧૫] વુત્તં ભગવતા – ‘‘રૂપં અનિચ્ચ’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં વુત્તં ભગવતા – ‘‘રૂપં અનિચ્ચં’’, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુક્ખઞ્ઞેવ પરિનિપ્ફન્ન’’ન્તિ…પે॰….

૯૧૮. વેદના …પે॰… સઞ્ઞા… સઙ્ખારા… વિઞ્ઞાણં… ચક્ખાયતનં…પે॰… ધમ્માયતનં… ચક્ખુધાતુ… ધમ્મધાતુ… ચક્ખુન્દ્રિયં…પે॰… અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અપરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં ન અનિચ્ચં… પે॰… ન વિપરિણામધમ્મન્તિ? ન હેવં વત્તબ્બે…પે॰… નનુ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અનિચ્ચં સઙ્ખતં…પે॰… વિપરિણામધમ્મન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અનિચ્ચં સઙ્ખતં પટિચ્ચસમુપ્પન્નં ખયધમ્મં વયધમ્મં વિરાગધમ્મં નિરોધધમ્મં વિપરિણામધમ્મં, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અપરિનિપ્ફન્ન’’ન્તિ.

દુક્ખઞ્ઞેવ પરિનિપ્ફન્નન્તિ? આમન્તા. નનુ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં વુત્તં ભગવતા – ‘‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અનિચ્ચ’’ન્તિ? આમન્તા. હઞ્ચિ યદનિચ્ચં તં દુક્ખં વુત્તં ભગવતા – ‘‘અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અનિચ્ચં’’, નો ચ વત રે વત્તબ્બે – ‘‘દુક્ખઞ્ઞેવ પરિનિપ્ફન્ન’’ન્તિ.

અપરિનિપ્ફન્નકથા નિટ્ઠિતા.

તેવીસતિમવગ્ગો.

તસ્સુદ્દાનં –

એકાધિપ્પાયેન મેથુનો ધમ્મો પટિસેવિતબ્બો, અરહન્તાનં વણ્ણેન અમનુસ્સા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તિ, બોધિસત્તો ઇસ્સરિયકામકારિકાહેતુ વિનિપાતં ગચ્છતિ, ગબ્ભસેય્યં ઓક્કમતિ, દુક્કરકારિકં અકાસિ , અપરન્તપં અકાસિ, અઞ્ઞં સત્થારં ઉદ્દિસિ, અત્થિ ન રાગો રાગપતિરૂપકો અત્થિ ન દોસો દોસપતિરૂપકો અત્થિ ન મોહો મોહપતિરૂપકો અત્થિ ન કિલેસો કિલેસપતિરૂપકો, રૂપં અપરિનિપ્ફન્નં અઞ્ઞાતાવિન્દ્રિયં અપરિનિપ્ફન્નન્તિ.

ખુદ્દકો અટ્ઠપણ્ણાસકો.

તસ્સુદ્દાનં –

નવં, નિબ્બુતિ, એકાધિપ્પાયોતિ.

પણ્ણાસકુદ્દાનં –

મહાનિયામો , અનુસયા, નિગ્ગહો, ખુદ્દકપઞ્ચમો;
પરપ્પવાદમદ્દના, સુત્તમૂલસમાહિતા;
ઉજ્જોતના સત્થુસમયે, કથાવત્થુપકરણેતિ.

પઞ્ચત્તિંસભાણવારં

કથાવત્થુપકરણં નિટ્ઠિતં.